

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

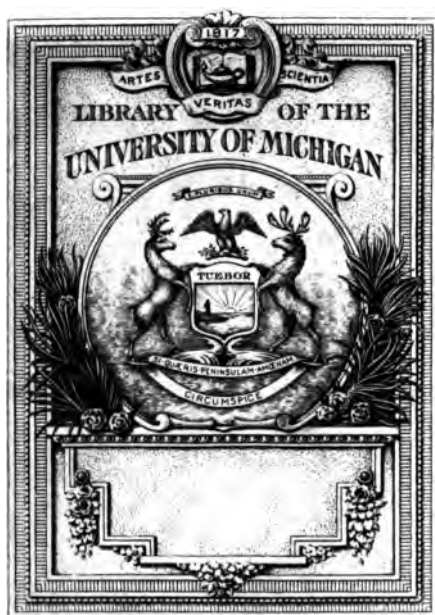
We also ask that you:

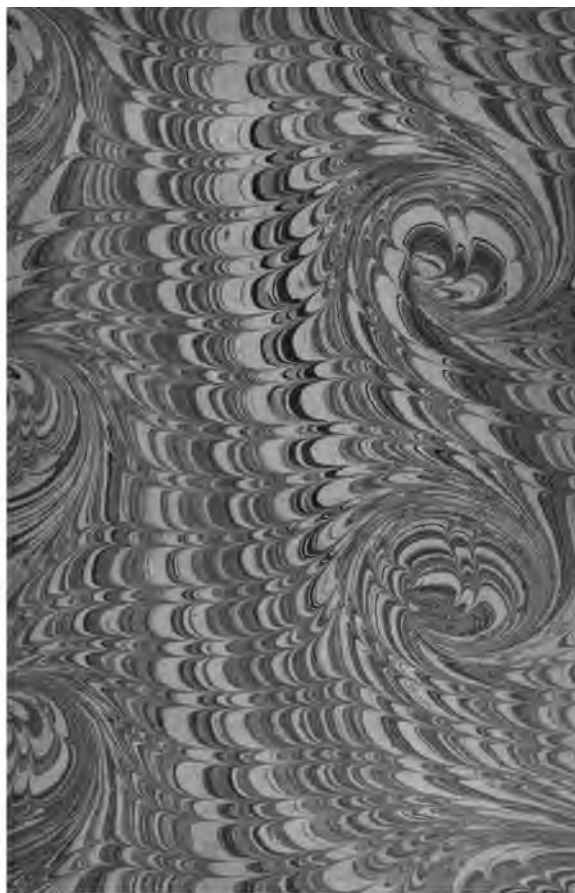
- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

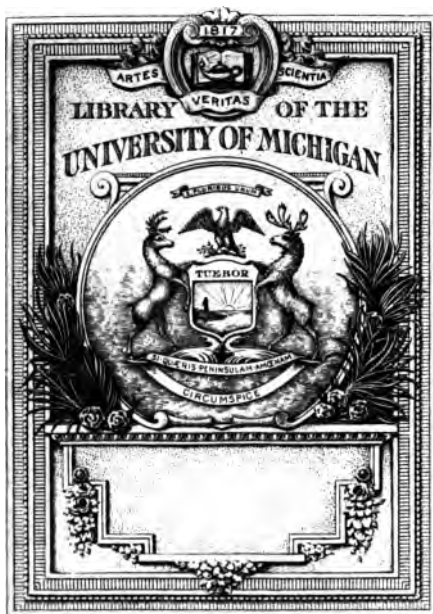
Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

A 472522

889.8

59932

1862

889.8

59932

1862

Συνοδινος, Ianaqioies

ΕΘΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΥΠΟ

Π. Σ. ΣΥΝΟΔΙΝΟΥ.

ΕΚΔΟΣΙΣ Β΄.

(Ἀμετάβλητος.)

ΑΘΗΝΗΣΙ,

ΤΥΠΟΙΣ Γ. ΚΑΡΥΟΦΥΛΛΗ.

1862.

TOYIAWYIZ .2

Picard

7537

Folk-lore

11-16-1922

gen.

LIBRARY

UNIVERSITY OF CALIFORNIA

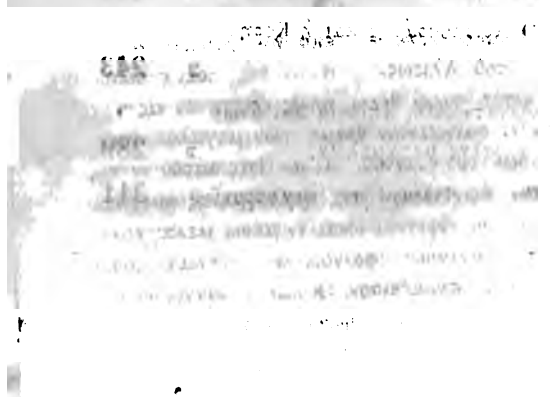
1885

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ Φράγκα ἡθοποιὸς καὶ ὁ Ἐλ- ληνόπαις.	Σελ.	1
Ἡ Εὐφροσύνη καὶ ὁ Μουκτάρης.	»	181
Ὁ Ἀριστοκράτης καὶ ἡ Κόρη τοῦ Ἀλιέως.	»	243
Θανατηφόρος ἀπιστία καὶ ἀνω- φελὴς μεταμέλεια.	»	289
Ματρίς, Φιλία, Ἔρως (ἔμμετρον)	»	311

Η ΦΡΑΓΚΑ ΗΘΟΠΟΙΟΣ

ΚΑΙ

Ο ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΣ.

Ἡ

Ο ΚΑΤΩΝ ΚΑΙ Η ΙΩΑΝΝΑ.

—ο—

Α΄.

Εὐρισκόμεθα εἰς ἐποχὴν χειμερινήν· ἡ
ἡμέρα εἶναι περὶ τὴν δύσιν της, καὶ ὁ ἥλιος
ἐν εἰσέτι βῆμα θέλει, ὅπως φθάσῃ τὸ εἰς τὴν
ὄρασιν φαινόμενον θέαμα τῶν μεγαλοπρεπῶν
ἀψίδων τοῦ οὐρανοῦ. Αἱ ἀκτίνες αὐτοῦ ἐν τῇ
μέσῳ τῶν νεφῶν τῆς διαλυομένης ὁμίχλης
μόλις, ὡς ὕφισται ἰδέαι ἐν μέσῳ μελαγχολι-
κῶν ἐρημιᾶδων φαινόμεναι, σχηματίζουσι
μαγικὸν παράδεισον. Κύματα ἰδανικῶν καὶ
ποικίλων ἀνθέων σχηματίζονται ἐπὶ τῶν ὑπε-
ρηφάνων οὐρανῶν· καὶ μολονότι χειμῶν, ἡ
πνοὴ ὅμως τοῦ ἐλαφρῶς πνέοντος Ζεφύρου.

(Τόμ. Α΄).

ἀρκεῖ ὥστε ν' ἀποτελέσῃ τὸν ναρκωτικὸν ψι-
θυρισμὸν εἰς τὰ ἀειθαλῆ δένδρα τῆς λεοφόρου
τῶν Πατησίων, πληρουμένης ἀμαξῶν καὶ ἀν-
θρώπων περιφρονούντων τὸ ψῦχος τῆς ἐποχῆς
διὰ τῶν βαρέων ἱματισμῶν καὶ τῆς διαθέσεως.

Περὶ τὸν νὰ σταθῶμεν καὶ ρίψωμεν τὸ
βλέμμα ἐπὶ τῆς νῦν καθαρᾶς παραλυσίας τῆς
κοινωνίας ἐκείνης, ἣτις ἐκίνει ποτὲ τὸν σεβασ-
μὸν καὶ τὴν εὐγενῆ ἁμιλλαν τοῦ κόσμου· αἱ
ἐξετάσεις αὗται εἰσὶν ὅλως ξέναί τοῦ προκει-
μένου μας.

Ἄς σπεύσωμεν ὅθεν πρὸς εὐρεσίαν τοῦ
ἥρώος μας.

Μόλις ἐξέλθῃ τις πρὸς τὸ βόρειον τῆς πό-
λεως Ἀθηνῶν μέρος, ἀπαντᾷ ἐκατέρωθεν τῆς
ὁδοῦ καφενεϊδιά τινα, ἐξωθεν τῶν ὁποίων
πολλοὶ κατὰ τὴν ὥραν αὐτὴν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεί-
στον, ἀναπαύονται. Ἐπειδὴ ὁμως τὸ ψῦχος
εἶναι ἀρκετὰ δριμύ, ἐννοεῖται ὅτι κομψοὶ τινες
μόνον νεανίαι, ὡς καὶ αἱ εὐπειθέστεραι τοῦ
νεωτάτου συρμού κυρίαι, περιδιαβάζουσιν, ἢ
ροφῶσι χειμερινόν τι ποτὸν, καὶ οἱ περισσό-
τεροι ἐν βεμβασμοῦ πιπίζουσι τὰ σιγάρα των.

Καὶ ἂν τις προσεκτικῶς θεωρήσῃ αὐτοὺς

εὐκόλως δύναται ν' ἀνακαλύψῃ ἐπὶ τῆς ἐπι-
φανήμενης των ἀδιαφορίας προσποίησησιν ὅχι
ὀλίγον ἐπαναπαυομένην εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς
κ α τ η σ ε ω ς, ἥτις σήμερον κατέστη
ὁ ἀξίων των νεανικῶν καρδιῶν.

Περὶ τινὰ δὲ των πολλῶν τραπεζῶν κά-
θεται κομψός τις νεότης ὅστις, ἐνῶ διὰ τῆς
μιάς των χειρῶν στρίπτων προσπαθῇ νὰ κα-
ταστήσῃ ἐντελὴ ἡμισέληνον τὸν ὠχρότριχον
μύστακά του, διὰ τῆς ἄλλης χαδεύει τὴν
δακτύλιον ὀσφύν του εἰς τρόπον ὥστε νὰ δει-
κνύωνται τὰ μόλις πρὸ ὀλίγου φορεθέντα γαλ-
λικά χειρόκτιά του, ὅπως ἀσυμβίβαστα πρὸς
τὸν λοιπὸν αὐτοῦ ἱματισμὸν, πλούσιον μὲν,
ἀλλ' ἐλληνικόν. Οὐδεμία τῆς ἐλαχιστοῦ
κόμης τοῦ θριῖ ἔξῃχει των κοίπων, καὶ μετὰ
τοσαύτης προσόχῃς φέρει τὸ Τηλικόν φέσιόν
του, ὥστε ἐκ πρώτης ὀψεως (καθὼς μάλιστα
οὐδόλως κινεῖται) φαίνεται διαστήρου ἀγαλ-
ματοποιεῖν ἔργον, καὶ τοῦτο ὡς ἐκπαιδίζομενοι
παρὰ τοῦ μύστακος τοῦ, νὰ τὸν ἐκλάβωμεν
νύμφην καμαρόνουσαν καὶ ἑμῶς εἰάν προ-
σεῖξῃ τις δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ ἰδῇ τὸ βλέμμα τοῦ
κομψευομένου μας κατατρώγον, ὡς λυγρὸν

τον, τὰς ἀπέναντί του καθημένας δύο κυρίας

Ὀλόκληρον ὥραν ἐν τοιαύτῃ ἀκινήτῃ εἶχε τὴν ὑπομονὴν ὁ φίλος μας νὰ μείνῃ, ἴσως δὲ καὶ τὴν διάθεσιν δι' ἄρκετὰς εἰσέτι (ἂν καὶ παρερχομένης τῆς ὥρας τὸ ψυχὸς καθίσταται ἐπαισθητότερον) ἐὰν ἔκ τινος ἀμάξης, ἐπὶ τούτῳ, φαίνεται, σταθεῖσης ἀπέναντι τῆς τραπεζῆς του ὀλίγα βήματα μακρὰν, δὲν ἐξήρχετο αἴφνης ἡ φωνή.

— Μάρκος, εἰσέρχου ;

— Oh ! mon amis. Bon soir, comment vous portez vous ;

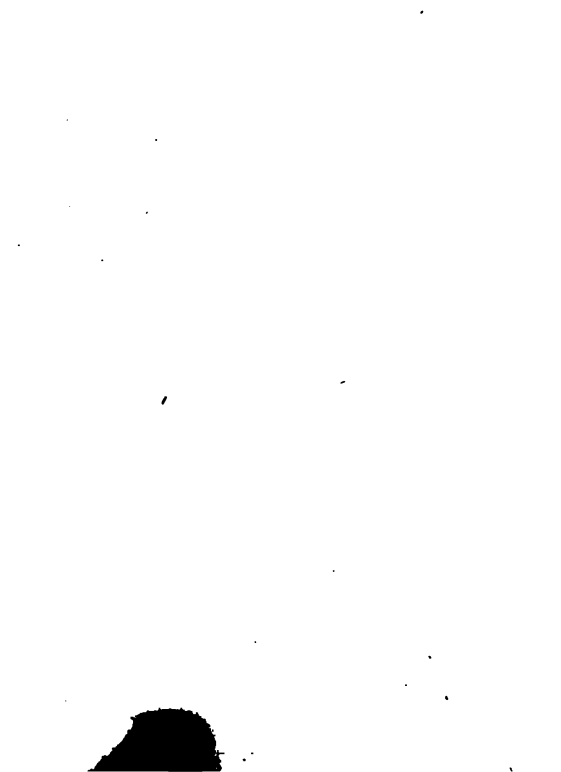
— Νὰ πάρ' ὁ διάβολος τὰ Γαλλικά σου· ἐλα· ἐλ', ἀδελφε, μέσα.

Τότε ὁ κομψὸς Μάρκος ἡγεμονικῶς τῷ τρόπῳ ἀναστὰς καὶ πλησιάσας τὸν ἐν τῇ ἀμάξῃ τῷ εἶπέ τι εἰς τὸ οὖς· εἶτα δὲ ἐπανελθὼν κατέλαβε τὴν προτέραν του θέσιν. Ἡ ἄμαξα ἀνεχώρησε. Συντομικὸς δὲ χάριν παραλείπομεν ὅτι ὁ κημψευδόμενός μας ἰστὰς ἄνωθεν τῆς ἐδρας του, ἐχρηιάσθη πέντε λεπτὰ τῆς ὥρας, ἕως οὗ τὴν ἐκκεχειλισμένην φουστάνολλαν του ἀναμερίσῃ, καὶ ἄλλα τόσα μέγρις οὗ τὴν τακτοποιήσῃ, εἶτα δὲ ἐκάθησε.

Παραλείπομεν, λέγω, τὴν περιγραφὴν τῶν τοιούτων λεπτομερειῶν, καθότι εἰς ἐναντίαν περίπτωσιν, οἱ κομψοὶ τῶν Ἀθηνῶν νεήλυδες τοσαύτην ὕλην τοιούτων ἀθλιότητων χορηγοῦσιν, ὥστε εἰς ἐξ αὐτῶν ἀρκεῖ πρὸς συγγραφὴν ὁλοκλήρου κωμωδίας.

Μόλις δὲ παρῆλθον ὀλίγαι στιγμαὶ καὶ ἡ αὐτὴ ἄμαξα ἐπέστρεψε· τὸ δὲ ζευγὸς τῶν ὑπερῆφανων αὐτῆς ἵππων, ἅμα τῷ προστάγματι τοῦ ἡνιόχου των, ἔστη εἰς τὴν πρὸ μικροῦ θέσιν. Καταβάντος δὲ τότε τοῦ ἡνιόχου, ἡ θυρὶς τῆς ἀμαξῆς ἠνεώχθη, καὶ ἐφάνη ἐξερχόμενος νέος τις, μόλις τὸ 25 τῆς ἡλικίας του ἔτος ἄγων, καὶ ὅστις ἦτο ἐκ τῶν ἐπισημῶν προσώπων, ὡς διεδηλοῦτο ἐκ τῆς ἀκρας εὐλαθείας, μεθ' ἧς ὁ ἡνιόχος τῷ προσέφερε τὴν δεξιάν του. Ἡ ἐνδυμασία του ἐν πρώτοις ἐφαίνετο λιτωτάτη ἂν καὶ ἤξιζε πολὺ περισσότερον τῆς τόσον ἐπιδεικτικῆς τοῦ Μάρκου.

Ὁ Κάτων (οὕτως ὠνομάζετο ὁ ἐξελθὼν νέος) ὅστις βεβαίως θὰ ἦτο υἱὸς ἰσχυροῦ τινος, δεικνύει διὰ τοῦ μεθ' οὗ φέρεται τρόπου πρὸς τὸν Μάρκον, ὅστις δὲν εἶναι περισσότερον τῶν ἀπειρασιθίμων γραφιάδων, οἵτινες ὑπερτερῶντι.

υποδίνος, αναγιν...

ΕΘΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΠΟ

Π. Σ. ΣΥΝΟΔΙΝΟΥ.

ΕΚΔΟΣΙΣ Β'.

(Ἀμετάβλητος.)

ΑΘΗΝΗΣ,

ΤΥΠΟΙΣ Γ. ΚΑΡΥΟΦΥΛΛΗ.

1862.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Η ΦΡΑΓΚΑ ΗΘΟΠΟΙΟΣ

ΚΑΙ

Ο ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΣ.

Ἡ

Ο ΚΑΤΩΝ ΚΑΙ Η ΙΩΑΝΝΑ.

—ο—

Α΄.

Εὐρισκόμεθα εἰς ἐποχὴν χειμερινήν· ἡ
ἡμέρα εἶναι περὶ τὴν δύσιν της, καὶ ὁ ἥλιος
ἐν εἰσέτι βῆμα θέλει, ὅπως φθάσῃ τὸ εἰς τὴν
ὄρασιν φαινόμενον θέαμα τῶν μεγαλοπρεπῶν
ἀψίδων τοῦ οὐρανοῦ. Αἱ ἀκτίνες αὐτοῦ ἐν τῷ
μέσῳ τῶν νεφῶν τῆς διαλυομένης ὁμίχλης
μόλις, ὡς ὕψισται ιδέαι ἐν μέσῳ μελαγχολι-
κῶν ἐρημιᾶδων φαινόμεναι, σχηματίζουσι
μαγικὸν παράδεισον. Κύματα ἰδανικῶν καὶ
ποικίλων ἀνθέων σχηματίζονται ἐπὶ τῶν ὑπε-
ρφάνων οὐρανῶν· καὶ μολονότι χειμῶν, ἡ
πνοὴ ὅμως τοῦ ἐλαφρῶς πνέοντος Ζεφύρου,
(Τόμ. Α΄).

ἄρκει ὅστε ν' ἀποτελέσῃ τὸν ναρκωτικὸν ψιθυρισμὸν εἰς τὰ ἀειθαλῆ δένδρα τῆς λεοφόρου τῶν Πατησίων, πληρωμένης ἀμαξῶν καὶ ἀνθρώπων περιφρονούντων τὸ ψῦχος τῆς ἐποχῆς διὰ τῶν βαρέων ἱματισμῶν καὶ τῆς διαθέσεως.

Περὶ τὸν νὰ σταθῶμεν καὶ ῥίψωμεν τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς νῦν καθαρᾶς παραλυσίας τῆς κοινωνίας ἐκείνης, ἥτις ἐκίνει ποτὲ τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν εὐγενῆ ἀμιλλαν τοῦ κόσμου· αἱ ἐξετάσεις αὗται εἰσὶν ὅλως ξέναί τοῦ προκειμένου μας.

Ἄς σπεύσωμεν ὅθεν πρὸς εὐρεσίαν τοῦ ἥρωός μας.

Μόλις ἐξέλθῃ τις πρὸς τὸ βόρειον τῆς πόλεως Ἀθηνῶν μέρος, ἀπαντᾷ ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ καφενεῖδιά τινα, ἔξωθεν τῶν ὁποίων πολλαὶ κατὰ τὴν ὥραν αὐτὴν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀναπαύονται. Ἐπειδὴ ὁμως τὸ ψῦχος εἶναι ἄρκετὰ δριμύ, ἐννοεῖται ὅτι κομψοὶ τινες μόνον νεανίαι, ὡς καὶ αἱ εὐπειθέστεραι τοῦ νεωτάτου συρμηῦ κυρίαι, περιδιαβάζουσιν, ἢ ῥοφῶσι χειμερινόν τι ποτὸν, καὶ οἱ περισσότεροι ἐν βεμβασμῷ πιπιίζουν τὰ σιγάρα των.

Καὶ ἐάν τις προσεκτικῶς θεωρήσῃ αὐτοὺς

εὐκόλως δύναται ν' ἀνακαλύψῃ ἐπὶ τῆς ἐπι-
φαινομένης τῶν ἀδιαφορίας προσποίησησιν ὅχι
ὀλίγον ἐπαναπαυομένην εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς
κ α τ α κ τ ῆ σ ε ω ς, ἥτις σήμερον κατέστη
ὁ ἄξιόν τῶν νεανικῶν καρδιῶν.

Περὶ τινὰ δὲ τῶν πολλῶν τραπεζῶν κά-
θεται κομψός τις νεότης ὅστις, ἐνῶ διὰ τῆς
μιᾶς τῶν χειρῶν στρίπτων προσπαθεῖ νὰ κα-
ταστήσῃ ἐντελῇ ἡμισέληνον τὸν ὠχρότερον
μύστακά του, διὰ τῆς ἄλλης χαδεύει τὴν
δακτύλιον ὀσφύν του εἰς τρόπον ὥστε νὰ δει-
κνύωνται τὰ μόλις πρὸ ὀλίγου φορεθέντα γαλ-
λικά χειρόκτιά του, ὅπως ἀσυμβίβαστα πρὸς
τὸν λοιπὸν αὐτοῦ ἱματισμὸν, πλούσιον μὲν,
ἀλλ' ἐλληνικόν. Οὐδεμία τῆς ἐλαχίστου
κόμης τοῦ θριῖς ἐξέχει τῶν λοιπῶν, καὶ μετὰ
τοσαύτης προσόχης φέρει τὸ Γηρικὸν φέσιόν
του, ὥστε ἐκ πρώτης ὀψεως (καθὼς μάλιστα
οὐδόλως κινεῖται) φαίνεται διαστήμου ἀγαλ-
ματοποιτοῦ ἔργον, καὶ τοῦτο ὡς ἐκπαιδίζόμενοι
παρὰ τοῦ μύστακός του, νὰ τὸν ἐκλάσωμεν
νύμφην καμαρόνουσαν καὶ ἡμῶς εἰάν προ-
σέξῃ τις δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ ἴδῃ τὸ βλέμμα τοῦ
κομψευομένου μας κατατρῶγον, ὡς λυγρὸν

τον, τὰς ἀπέναντί του καθημένας δύο κυρίας.

Ὀλόκληρον ὥραν ἐν τοιαύτῃ ἀκινήτῃ εἶχε τὴν ὑπομονὴν ὁ φίλος μας νὰ μείνῃ, ἴσως δὲ καὶ τὴν διάθεσιν δι' ἄρκετὰς εἰσέτι (ἂν καὶ παρερχομένης τῆς ὥρας τὸ ψῦχος καθίστατο ἐπαισθητότερον) ἐὰν ἐκ τινος ἀμάξης, ἐπὶ τούτῳ, φαίνονται, σταθείσης ἀπέναντι τῆς τραπέζης του ὀλίγα βήματα μακρὰν, δὲν ἐξήρχετο αἴφνης ἡ φωνή.

— Μάρκε, εἰσέρχου ;

— Oh ! mon amis. Bon soir, comment vous portez vous ;

— Νὰ πάρ' ὁ διάβολος τὰ Γαλλικὰ σου· ἔλα· ἔλ', ἀδελφε, μέσα.

Τότε ὁ κομψὸς Μάρκος ἡγεμονικῶς τῷ τρόπῳ ἀναστὰς καὶ πλησιάσας τὸν ἐν τῇ ἀμύξῃ τῷ εἶπε τι εἰς τὸ οὖς· εἶτα δὲ ἐπαυελθὼν κατέλαβε τὴν προτέραν του θέσιν. Ἡ ἀμάξα ἀνεχώρησε. Συντομικῶς δὲ χάριν παραλείπομεν ὅτι ὁ κομψευόμενός μας ἰστάς ἄνωθεν τῆς ἐδρας του, ἐχρηιάσθη πέντε λεπτὰ τῆς ὥρας, ἕως οὗ τὴν ἐκκαχελισμένην φρουτανόλλαν του ἀναμερίστῃ, καὶ ἄλλα τόσα μέχρις οὗ τὴν τακτοποιήσῃ, εἶτα δὲ ἐκάθισε.

Παραλείπομεν, λέγω, τὴν περιγραφὴν τῶν τοιούτων λεπτομερειῶν, καθότι εἰς ἐναντίαν περίπτωσιν, οἱ κομψοὶ τῶν Ἀθηνῶν νεήλυδες τοσαύτην ὕλην τοιούτων ἀθλοισιῶν χρηγοῦσιν, ὥστε εἰς ἐξ αὐτῶν ἀρκεῖ πρὸς συγγραφὴν ὀλοκλήρου κωμωδίας.

Μόλις δὲ παρῆλθον ἡλίγαι στιγμαὶ καὶ ἡ αὐτὴ ἄμαξα ἐπέστρεψε· τὸ δὲ ζεύγος τῶν ὑπερῆφάνων αὐτῆς ἵππων, ἅμα τῷ προστάγματι τοῦ ἡνιόχου τῶν, ἔστη εἰς τὴν πρὸ μικροῦ θέσιν. Καταβάντος δὲ τότε τοῦ ἡνιόχου, ἡ θυρὶς τῆς ἀμάξης ἠνεώχθη, καὶ ἐφάνη ἐξερχόμενος νέος τις, μόλις τὸ 25 τῆς ἡλικίας του ἔτος ἄγων, καὶ ὅστις ἦτο ἐκ τῶν ἐπισήμων προσώπων, ὡς διεδηλοῦτο ἐκ τῆς ἄκρας εὐλαβείας, μεθ' ἧς ὁ ἡνιόχος τῷ προσέφερε τὴν δεξιάν του. Ἡ ἐνδυμασία του ἐν πρώτοις ἐφαίνετο λιτωτάτη ἂν καὶ ἥξιζε πολὺ περισσότερον τῆς τόσον ἐπιδεικτικῆς τοῦ Μάρκου.

Ὁ Κάτω (οὕτως ὠνομάζετο ὁ ἐξεληθὼν νέος) ὅστις βεβαίως θὰ ἦτο υἱὸς ἰσχυροῦ τινος, δεικνύει διὰ τοῦ μεθ' οὗ φέρεται τρόπου πρὸς τὸν Μάρκον, ὅστις δὲν εἶναι περισσότερον τῶν ἀπειρασιθμῶν γραφικῶν, οἵτινες ὑπερτεροῦν.

τὸν ἀριθμὸν τῶν κ λ η τ ή ρ ω ν ἐν ταῖς πρω-
τευούταις, δεικνύει, λέγω, καὶ διὰ τοῦ ἀμε-
λουῦς ὕφους μεθ' οὗ φέρει τὴν ἐξ ἐκλεκτῶν
ἐπικρόων καὶ χρυσῶν κομβίων ἐνδυμασίαν
του, ὅτι εἶναι ἐκ τῶν ἀγαθῶν ἐκείνων ὄντων,
ἅτινα οὐδέποτε ἐστήριξαν τὴν διαφορὰν τῶν
ἀνθρώπων ἐκτὸς τῶν πράξεων, πεπεισμένους
ὄν ὅτι ἐξ αὐτῶν πηγάζουσιν οἱ ἐν τῷ κόσμῳ
ἀληθεῖς βαθμοί. Ὁ Κομβίος μας λοιπὸν Μάρ-
κος, ἴσως ἐκτὸς τοῦ τρέχοντος νοσήματος
τῶν ἐξευγενισμένων χρόνων, εἶναι καλὸς νέος.
Ἀλλ' ὅποια ἀντίθεσις! Ἐνῷ αὐτὸς δεικνύη ὅτι
δὲν λείπει ἀπὸ τὸ κάτοπτρον, ὡς ἡ προσπό-
ησις ἀπ' αὐτοῦ, ἀπ' ἐναντίας ἡ στωϊκὴ ἄφρσις
τοῦ Κάτωνος μαρτυρεῖ ὅτι οὐδέποτε ἔλαθεν
οὗτος ἀνάγκην κατόπτρου.

Ἐὰν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐβλεπες αὐτὸν, ὦ
ἀναγνώστα, βεβαίως ἤθελες θαυμάσει. Ὁ ὑψη-
λὸς πῖλὸς ἀτάκτως ἐβρίμμενος πρὸς τὰ ὀπι-
σθεῖν τῆς κεφαλῆς, ἄφινε γυμνὸν τὸ εὐφυό-
σχημον αὐτοῦ μέτωπον, ἐφ' οὗ ἐπέλαμπεν
ἐξαιρετικόν τι τὸ περιλαίμιόν του ἐξ ἀπλοῦ
μανδυλίου ἀμελῶς δεδεμένου, ἐδήλου ἀπά-
θειαν ψυχῆς, προσθέτουσαν εἰς τὸ ἐράσμιον

ἐκείνο πρόσωπον χάριν, τὴν ὁποίαν παρὰ παν-
τός ἄλλου ἤθελες ἀφαιρέσει ὀλοτελῶς· καὶ ἐν
ὀλίγοις, μὲν ὅλην τὴν ἀφροντισίαν του ἤτο
ῥαίος, ὡραιότατος. Κυττωὶν δὲ διὰ τοῦ ἀνά
χειράς του μαστιγίου εἶν ἀχυρόχρουν περι-
σκελίδι του, ἐρρίφθη ἀκηδῶς πως ἐπὶ τινος
τῶν παρὰ τῇ τραπέζῃ, ἐνθα ὁ φίλος του ἔμενε,
καθισμάτων, εἶτα δὲ χασμώμενος μετ' ὅλης
τῆς παιδικῆς ἀγαλλοσητος, ἐναποθέτει τὴν
χεῖρά του ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ φίλου του, ὅστις
τῷ λέγει.

— Νυστάξεις, βλέπω; Κάτων· ἔ, καφρὲ
βόβαια θέλει.

— Ὁ Κάτων νεύσας τὸ καὶ διὰ τινος λεπτῆς
τῶν χειλέων κινήσεως ἀπαρουσίαζε προσπε-
ποιημένην τὴν ἀκηδίαν.

— Καλὲς ἐμέλησας νὰ ὁμιλήσῃς βαρύνε-
σαι; τί ἄνθρωπος εἶσαι; εἶπεν ὁ Μάρκος,
προσθέτας ἐν τῷ τέλει μετὰ τινος ἐμπαιγμοῦ,
ἐψήλησε σε.

— Ὅχι δὲ, καῦμένα· σὺ μὲ γνωρίζεις,
ἀλλὰ τί νὰ σοὶ εἶπω· ἐβαρύνθη τὸν κόσμον,
καθότι. Τίποτε ὡραῖον δὲν ἀπῆντησα ἐν αὐτῷ
μέχρι τοῦδε· ἐκείνο δὲ τὸ. Τί! ὅπερ ἡ ψυχὴ

μου όνειρεύεται δέν δύναμαι νά τὸ εὔρω.

— Ὡ ἀδελφε, δέν βαρύνεσαι νά τὰ λέγῃς, ὑπέλαβεν ὁ Μάρκος, ρόφησαι ἓνα καφὸν νὰ ξεσκοτισθῇς καὶ διὰ κροταλισμοῦ προσκαλέσας τὸν ὑπηρέτην διέταξε.

— Τί νὰ σοὶ εἶπω, Μάρκε, ἐξηκολούθησεν ὁ Κάτων μετὰ τινος μελαγχολίας, σὲ χαίρομαι.

— Ὡ ! ἀδελφε, θὰ σκάσω· ὑπέλαβε στωϊκῶς πως ὁ Μάρκος· ἐγὼ δὲν προχωρῶ ὅπου δέν δύναμαι· λέγεις ὅτι δέν εὕρισκεις· Τί ποτε ὡραῖον εἰς τὸν κόσμον ὅλον, ἐγὼ εἰς μίαν μόνον τράπεζαν βλέπω δύο ὡραῖα. Δέν εἶσαι λοιπὸν παράδοξος ;

— Δέν δύναμαι νὰ ἰδῶ καὶ ἐγὼ αὐτὰ τὰ ὡραῖα ;

— Οὐδέν εὐχλωτέρον· στρέψον ὀπισθέν σου . . .

Ὁ Κάτων στρέψας, οὐ μόνον δέν ἐτέλχθη, ὡς ὁ φίλος του ἐνόμιζεν, ἀλλὰ καὶ μετὰ κόπου ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὸ ἐπιφώνημα τῆς ἀηθίας. Ἐπαναστρέψας δέ,

— Τί νὰ σὲ εἶπω, φίλε, εἰσθε ἄξιος ἀπορίας . . .

— Διατί, ἀγαπητέ ;

— Διότι εὐρίσχετε τὸ ὄρατον ὅπου ἀληθῶς ὑπάρχει τὸ ἀπῆδες.

— Καλὲ, τί λέγεις, Κάτων ! ἐπεφώνησεν ὁ Μάρκος μετὰ τινος ἀπορέας· εἴτα δέ, ἔχεις δίκαιον, προσθετεν, ὁ ὀρισμὸς ἐκάστης ποιότητος δὲν ἐδόθη εἰπέτι· μέχρις ὅρας ὑφίσταται εἰς ἐκάστου ὀφθαλμὸν ὑπὸ διάφορον εἶδος καὶ ἀξίαν.

— Ὅχι δὲν τὸ παραδέχομαι· εἶμαι πεπεισμένος ὅτι παντὸς ἄκρου ὁ ὀρισμὸς εἶναι εἰς καὶ ὁ αὐτὸς εἰς ὅλων τὰ βλέμματα.

— Τί θέλεις νὰ εἴπῃς μὲ τοῦτο ;

— Λόγου χάριν, ἡ μία τῶν δύο τούτων (τὴν ὑψηλοτέραν ἐνωῶ), οὔσα εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀσχημίας, δὲν ἐπιδέχεται ὀρισμοὺς καὶ ιδέας, ὥς καθαρὴν ἔκπρωμα.

— Ὅχι δὰ καὶ σύ μὴ γίνεσαι ὑπερβολικός·

— Σπουδαίως ὁμιλεῖς, Μάρκε !

— Θέλω νὰ εἴπω ὅτι ἡ χαμηλοτέρα εἶναι ἀρκετὰ καλὴ, ἐνῶ ἡ πρώτη κυρία δὲν εἶναι εὐμορφος· μοι φαίνεται ὅμως ὅτε ἔχει τὴν ὡραιότητα τῆς σκηνῆς.

— Τί ! αὗται εἶναι ;

— Ἀφρημένε! δὲν σοὶ τὰς ἐδειξα ;

— Δὲν σὲ ἠννόησα.

— Εἶναι ἀδελφαί· ἡ ὑψηλὴ εἶναι ἡ πρώτη κυρία, καὶ ὁ παρακαθήμενος γέρων εἶναι ὁ πατήρ των. Θέλεις νὰ μάθης καὶ πῶς λέγονται ;

— Κακὸς διάβολος εἶται !

— Ἰωάννα ἡ πρώτη, Ἀνδρεάννα ἡ δευτέρα καὶ Ἐδμόνδος ὁ γέρων.

... Ὁ Κάτων ἐφαίνετο ὡς μὴ δίδων προσοχὴν εἰς τὰς σπουδαιολογίας αὐτάς . . . καὶ ἀπορροφήσας τὸν καρπὸν τοῦ ἀνηγέρθη, ἀφ' οὗ χαδευτικῶς πως κτυπήσας ἐπὶ τοῦ ὤμου τὸν Μάρκον,

— Ἰπάγωμεν· τῷ εἶπεν.

Ὁ Μάρκος συγκατετέθη καὶ οἱ δύο φίλοι εἰσελθόντες ἐν τῇ ἐμάξῃ ἐγένοντο ἀφανεῖς ἐν μέσῳ νέφους κόνεως ὑψωθέντος ἐκ τῆς ταχύτητος τῶν ὥσει πτερωτῶν ἵππων.

Δὲν εἶναι περὶ τὸν, νομίζω, χάριν τῆς ὅλης ὑποθέσεως, πρὶν τὸ παρὸν κεφάλαιον κλεισθῇ, νὰ εἰπώμεν τῷ ἀναγνώστῃ ὅτι τὸ πεπαιδευμένον βλέμμα τῆς Κυρίας Ἰωάννας, πλήρες θελητικῶν παιγνιδίων, εὐηρεστήθη νὰ μὴ

ἀφῆσθαι τὸν Κάτωνα ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐξῆλθεν
οὗτος τῆς ἀμάξης.

Β'.

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὰς σκηνάς ταύτας
περὶ τὰς 9 Μ. Μ. κάτωθεν ὑπερηράνου μεγά-
ρου ἄμαξα ἡτοιμάζετο καὶ ἵπποι ἐξευγνόντο·
ἡ ἄμαξα, τῶν βαθμίδων τῆς κλειοθεισῶν, ἐκί-
νησε· ἀδύμους τῇ ἀληθείᾳ πλανήτας ἤθελεν
ἐκλάβει τις τὰ δύο τῆς ἀμάξης φῶτα φέ-
γοντα ἐν τῷ ἀκότῃ, ἐὰν ὁ τριγμός τῶν τρο-
χῶν δὲν μᾶς ἔφερεν εἰς τὴν φαντασίαν δύο
τεμάχια ἀστραπῆς κυλιόμενα ἐπὶ μαγνητο-
κοῦ σύρματος. Τί ὠραῖον θέαμα! Πόσα ἔχει
νὰ βλέπῃ τις καὶ εἰς τὰς μεγαλοπόλεις! . .
Πρὶν ὅμως ἡ ἄμαξα ἀκολουθήσῃ τὴν ἀκόθε-
κτον ὁρμὴν τῶν ἵππων, λαβόντων αὐτὴν εἰς
ἐν τοῦ ἡνιόχου πρόστεγμα ὥσπερ πτεῖλον, ἡ
ἀκόλουθος συνδιάλαξ ἐλαβε χώραν ἐπὶ τῶν
μεγαρικῶν προθύρων.

— Λοιπὸν Φίλιππον ἔχομεν ἀπόψε;

— Ναί· καὶ εἶναι ἱστορώτατον.

— Ὁ Β', νομίζω, τῆς Ἰσπανίας . . .

— Ἐὰν οἱ ὑποκριταὶ ἦναι καλοὶ, πείσθῃτι ὅτι θὰ εὐχαριστηθῶμεν ἄρκετὰ, καθότι ἡ τραγωδία αὐτὴ εἶναι τὸ κλασικώτερον σχεδὸν ἔργον τοῦ Ἀλφιέρου. . . .

— Ψυχὴ μου, Ἀλφιέρη! ἀλλὰ καὶ οἱ ὑποκριταὶ λέγουσιν ὅτι εἶναι ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων.

— Τῷ ὄντι ; . . .

— Ἡ πρώτη κυρία, ὡς μοι ἔλεγεν ὁ κύριος Λεονάρδος, ἔχει δύο εὐχαριστήρια, τὸ μὲν παρὰ τοῦ Δουκὸς τῆς Πάρμας, τὸ δὲ παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως, ἐνῷ συγχρόνως καὶ πολύτιμον παράσημον ἐκ τῆς κοινότητος τῆς Σμύρνης.

— Εὖγε! θὰ παράσωμεν λοιπὸν, ὡς βλέπω, ἀξιόλογα τὸ φθινέπωρόν μας.

— Καὶ ἐγὼ, μὲ πιστεύεις ; ὑπήγαινα μὲ τὴν ιδέαν νὰ θυσιάσω ἀπλῶς τὴν ὥραν μου· διότι ἔχω τὴν πεποιθήσιν ὅτι τὰ περιτρίμματα τῆς ἠθοποιῦ Ἰταλίας ἐπισκέπτονται τὰς Ἑλληνικὰς σκηνάς.

— Ἐσφαλμένος εἶσαι.

— Μὰ, ἀδελφὲ, τί νὰ σοὶ εἴπω· δὲν δύναται νὰ χωρέσῃ εἰς τὸν νοῦν μου, πῶς ὁ εὐρισκὼν τύχην εἰς τὰς ἀναπαύσεις καὶ εὐφρο-

σύνας της πατρίδος του γίνεται τυχοδιώκτης, περιτρέχων τὸν κόσμον με τóσους κινδύνους.

— Πώς ! καὶ δὲν ἤξεύρεις ὅτι ὁ ἥθοποιὸς μίαν βαθμίδα θέλει νὰ γίνῃ ποιητής ;

— Καὶ τί μὲ τοῦτο ;

— Λέγω ὅτι ὀρέγονται νὰ βλέπωσι κόσμον, ὡς ἄνθρωποι τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, τὰ προτερήματα καὶ τὰς ἀθλιότητας ὅλου τοῦ κόσμου παλαιόντες. Πίστευον, εἰς τὰς περιηγήσεις μένει ἡ ζῶσα παιδεία καὶ ὁ ἐκλήθης φωτισμὸς τοῦ ἀνθρώπου . . . Ἡ ἁμαξὰ πλέον ἀπεμακρύνθη, αἱ δὲ φωναὶ δὲν μᾶς εἶναι ἄγνωστοι, ἂν καὶ τὸ σκότος μᾶς ἐμποδίζῃ νὰ ἴδωμεν τοὺς συνδιαλεγόμενους ὅπως δῆποτε ὁμως εἰς τὸ θέατρον θα διευθύνωνται ἀκαθ' αὐτοὺς βλέπομεν ὥς ταχύνωμεν, διότι ἡ ὥρα παρῆλθεν ἐρχόμεθα εἰς τὸ θέατρον.

Ἡ Μουσικὴ ἤρξατο παιανίζουσα τὴν πτώσιν τοῦ Ἑράνου, ἀλλ' ὡς βλέπω, αἱ παρὰ τὴν θύραν σεσωρευμένοι ἁμαξαὶ ἀφ' ἑνός, τὸ πτωχολόγιον ἀφ' ἑτέρου, οἱ γελοῖοι οἰκοσημοφόροι ἐδῶθεν ἀνοίγοντες τὰ θυρίδια τῶν ἁμαξῶν μετ' ἐκκλησιαστικῆς εὐλαβείας ὅπως ἐξέλθωσιν αἱ ἡμίγυμναι τοῦ συρμοῦ καὶ

καὶ τὸ ἀναρίθμητον πλῆθος τῶν ἐργολαβιδίων ἐκείθεν, δὲν θὰ μᾶς ἀφήσωσι νὰ εἰσέλθωμεν χωρὶς νὰ πάθῃ τὸ σῶμά μας ὑπὸ τῆς ὥθης σπας· νὰ περιμείνωμεν λοιπόν; ἀλλ' εἶναι ὡ νὰ περιμένῃ ὁ πεινῶν ἐξώθεν ἀνακτορικοῦ μαγειρείου, ἔνθα τὸ τσιτσίρισμα τῶν ὀπτομέων χηνῶν, καὶ τῶν παρυκευμάτων αἱ ἀναπεμπόμεναι ὀσμαι προσβάλλονται ῥίνα τε καὶ ὦτα, ἐρεθίζουσι τὰ νεύρα τοῦ στομαχίου... « Οἱ ὀσείλοι μου δὲν δύνανται νὰ κρατηθῶσιν », ἔλεγε τις τοῦ πλῆθους. « Θὰ μὴ μείσῃ κι' ἄς σκοτωθῇ », ἔλεγεν ἄλλος.

Μεταξὺ δὲ τῶν πολλῶν ἰδοὺ καὶ αἱ γυναῖκες μοι φωναί, ἐγγίζουσαι τὸ οὖς μου. « Κάτω καὶ ὁ Μάρκος μόλις κατορθώσῃ νὰ καταβῇ τῆς ἀμάξης· τὸ πλῆθος πιεζόμενον ἀνοίγει δίοδον εἰς τοὺς δύο κυρίους μὲ ὄλν τὴν πρὸς τὸ θέατρον ἀφοσίωσίν του· εὐρόντι δὲ τὸν καιρὸν ἀρμόδιον εἰσῆλθον καὶ τινεῖς ἄλλοι πρὸς κολλοῦ καραδοκοῦντες.

Ποταμοὶ φωτὸς διαχέόμενοι λαμπηδὶ πλημμυροῦσι τὸ θέατρον εἰς τρόπον θαυμάσιον· ἡ μουτικὴ ἐξακολουθεῖ, αἱ δὲ τρεῖς τὰ θεωρεῖων σειραὶ εἰσὶ πλήρεις χαριεστάτα

προσώπων, ἔτι μᾶλλον ἐπαυξανομένων τῶν
θελητήρων των διὰ τῆς ἀντιθέσεως τῆς ἐπὶ τοῦ
ὑπαίρου μωσχομαγικῆς στρατιᾶς.

Ἀπύσαι αἱ εἶδαι εἰς πρὸς πεποιημέναι
ἀνάγκη πᾶσα ὅθεν νῦν μέινωμεν ὄρθιοι· τὸ
παραπέτασμα δὲν ἀνεπατάσθη· καὶ ὁμως νό-
στιμος· κωμῳδία· διαδραματίζεται ἀπὸ πλα-
τείας καὶ θεωρίων μεταξὺ τῶν τηλεσκοποῦ-
χων μελῶν τῆς Κομφόγτης.

— Ἀνάθεμά σε, πολιτισμέ, τί διαβόλους
μῶς φέρεις! τήραξέ την· ἐκείνην! . . . ἰδὲ,
ἰδὲ τὸν λαδωμένον· ἐκείνον . . . ὦ! ὦ! καλὲ
τί εἶναι αὐτά! . . . Θεέ μου! καλὲ αὐτοὶ φι-
λιοῦνται ὀλοφάνερα! τὴν ζωὴν μου αἱ σκη-
ναὶ αὐταὶ δύνανται νὰ δοξάζωσι τὸν κλασι-
κώτερον Μωμικὸν κάλαμον· κατηραμένη φύ-
σις δὲν γεννᾷς ἢ δὲν ἐμπνέεις αὐτὴν τὴν στιγ-
μὴν ἓνα Μολιέρον! . . . τήρα . . . τήραξε αὐ-
τὸν τὸν νέηλυν, ὅστις δὲν διαφέρει τοῦ χρυ-
σοπωλητοῦ· μὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐπὶ τῆς ται-
νίας τοῦ ὀρολογίου του κριμαμένων χρυσῶν
κλειδίων . . . Τηράξατε! . . . αὐτὸς πλησιά-
ζει νὰ . . . καλὲ δὲν βλέπετε αὐτὴν τὴν εὐ-
λύγιατον· αὐτὴ σχεδὸν ἐκάθησεν εἰς τὰ χυ-

νατά του, . . . παρὰ τῆς χάριτος καὶ εὐγε-
 νείας ὠθουμένη, δὲν ἀμφιβάλομεν, ὡς ὠραῖο
 πτῖλον ταῦνος, τὸ ὁποῖον ἡ αὖρα ἀποσπεῶσι
 ρίπτει ἐπὶ τῶν ἀνθέων καλοῦ καλλιερῆ
 τοῦ . . . Ἐπιθυμούσαμεν ὁμῶς νὰ τὴν μά-
 θωμεν . . . Ποία εἶναι! Ἰπουργοῦ! Κύριε ἐλέ-
 ησον, τί εἶχα νὰ ἰδῶ ἀπόψε! ἀλλ' ἄς κού-
 ρεύωνται ὅλα, θὰ μᾶς ὀνομάτουν τούλᾳχι
 στον Εὐρωπαίους· ἡ νομίζετε ὅτι τι
 προκαταρκτικὰ χαδεύματα τοῦ εὐρωπαϊκοῦ
 ἐξευγενισμοῦ εἶναι εἰς τοὺς Παρισίους ἀνά-
 τερα;

Τοιαῦτα καὶ ἄλλα ἔλεγε δυστυχῆς τις ξέ-
 νος, ἐκ τοῦ θαυμαστικοῦ ὕφους τοῦ ὁποῖου
 γνωρίζομεν τὸν ἐπαρχιώτην, ὅτ' αἰφνης φωνή
 τις διαταράσσεται τὰς χορδὰς τῆς ἀκοῆς μα-
 λέγει πρὸς τὸν (ἐννοεῖται) τοσοῦτον θαυμά-
 ζοντα ἐπαρχιώτην.

— Ἀπολίτευτε, δὲν ἔχει ὡς λέγετε· εἶνα
 τοῦ παρὰ τῆς Ἑσπερίας Εὐρώπης θαυμάζο-
 μένου ἐξευγενισμοῦ . . .

— Μὴ ἐγὼ λέγω πῶς εἶναι τοῦ χωρία-
 τιμοῦ;

— Τὰ ἐν τῷ κρυπτῷ ἔχουσι τὴν φύσιν

κακὴν, ἐξακολούθησεν ὁ παροργισθεὶς· εὐ-
γενής . . .

Παράδοξος σύμπτωσις· δὲν ἔφθασε νὰ τε-
λειώσῃ τὴν φράσιν του· ὁ ῥηθεὶς κύριος, ὅτε
κύριοί τινες ἐκλείσαν τὰ παραπετάσματα τῶν
θεωρεῖων των.

Δὲν εἶχεν ἄδικον, νομίζομεν, τότε ὁ ἐπαρ-
χιώτης ἐνθαῤῥυνθεὶς ἐκ τῆς τοιαύτης συμπτώ-
σεως, ἐάνειπε πρὸς τὸν ἐξευγενισμένον Κύριον,

— Πεπολιτισμένε μου, ἔ, πεπολιτισμένε
μου, τί νὰ σ' εἰπῶ, εἰς τὸ χωριό μου αὐτὰ τὰ
τσιμπόμαλήματα τὰ λέγομεν παιγνίδια τοῦ
διαβόλου· πολὺ κρύο θὰ κάμνῃ καὶ πάνω,
γιατὶ θάλέπω καὶ κλείουν τὰ παραπετάσματα,
ἂν πάλιν τὰ πολλὰ φῶτα ἐνίκησαν τὰ χιόνι-
λινα μάτια των . . .

— Μὲ συγχωρεῖτε νὰ σᾶς εἰπῶ, κύριε,
ὅτι ἡ εὐφυΐα δὲν ὀρέγεται νὰ ἐπισκέπτηται
τὰς ἐπαρχίας.

— Τὸ ὁμολογῶ, κύριέ μου· ὁ ἐπαρχιακὸς
ὀφθαλμὸς δὲν δύναται νὰ διακρίνῃ τὸ φίλημα
ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς ἀδελφῆς τοῦ ἢ τῆς συ-
ζύγου του, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς δευτέρας.

{Τόμ. Α'.

3.

είναι πολύ θαμβωμένος και διὰ τοῦτο, τί νὰ σοῦ εἰπῶ, εἰς ἓν ἐξευγενισμένον θέατρον ὁ ἀγενής δὲν δύναται νὰ εἰσέλθῃ καὶ μάλιστα ὅταν ἡ σημερινὴ φιλοσοφία δὲν εἶναι γνωστή του.

— Ἐγὼ ὅμως ἔχω καὶ τὰς ἀδελφάς μου καὶ τὴν σύζυγόν μου καθ' ἑσπέραν εἰς τὸ θέατρον, συναδευομένας παρὰ τοῦ Γραμματέως τῆς . . . παρὰ τοῦ δόκτορος . . . ἢ παρὰ τοῦ ἀνψίου τοῦ Πρέσβευς . . . καὶ σ' ὀρκίζομαι πάντοτε σῶας τὰς ἐπανέλαβον.

— Σὲ συγχαίρομαι, φίλε μου, . . .

— Τί εἶπατε ;

— Θέλω νὰ εἰπῶ, οἱ συνοδεύοντες αὐτὰς κύριοι δὲν δύνανται παρὰ νὰ σᾶς ἔχωσιν εἰς τὴν εὐγενῇ πεποιθήσιν, μολονότι εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ αἱ κυρίαι δὲν θὰ ὑστεροῦνται ικανότητος.

— Ἐξηγηθῆτε, σᾶς παρακαλῶ.

— Ἡξεύρετε . . . νὰ πάρ' ὁ διάβολος τί ἔχει μαζί μου αὐτὴ ἡ εὐγλωττία ποῦ δὲν με πλησιάζει ποτέ . . . ἐξευγενίσθη κι' αὐτὴ ἀγκαλὰ ἕκαστος τοὺς χυδαίους ἀποφεύγει.

— Μὴ διακλαδίξετε, παρακαλῶ, το ζήτημα.

— Θέλω νὰ εἰπῶ εἰσθε πεπεισμένοι εἰς τὴν . . . εἰς τὴν . . . εἰς . . .

— Εἰς τὴν ἀξίαν τῶν, θέλετε νὰ εἰπῆτε ;

— Βεβαίότατα, βεβαίότατα καὶ δὲν τὸ ἐννοήσατε ;

— Πολλὴν πεποιθήσιν, πολλήν.

— Ἡμεῖς ὁμῶς οἱ ἐπαρχιώται ἔχομεν τὴν ἀρχὴν νὰ μὴ δέχώμεθα πᾶν ὅ,τι εἰς τὰς καλῶς δὲν χωρᾷ, ὡς πολὺ ἀπαιτήτικόν, καὶ ὁ ἐξευγενισμός, δὲν ἀγνοεῖτε, κύριέ μου, εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν τοιοῦτος.

— Εἰσθε περίωρισμένος, κύριε.

— ὦ ! ναί· παραπολύ.

— Κακόν.

— Καὶ μέλιστα ὅταν πικραίνωμεν μετὰ τοῦτο τὴν προόδευτικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Εὐρώπης . . .

Τὸ παραπέτασμα τῆς σκηνῆς ἐνταῦθα ἦνε· ὦχθη πᾶσα φιλονικία καὶ συνδιάλεξις διέκοπη· καὶ ἰδοὺ ἐν πρώτοις ἡ Ἰσαβέλλα τὸ ἐμφύχον αὐτὸ κέντρον τοῦ ἀξιοπρεποῦς καὶ τῷ ὄντι πλατωνικοῦ ἔρωτος χύνει εὐλάβειαν.

Ὅποῖος ὁ Ἀλφίερης, καὶ ὁποίας ἀξίας τὰ σήμερον παρίστανόμενα ἔργα του, περιστάν-

νά εἴπωμεν, καθότι ὁ ἀκούσων εἶναι ὁ κόσμος, ὅστις ἀρχούντως ἐγνώρισε καὶ ἐξετίμησε τὸν ἄνδρα καὶ τὴν ἀγιότητα τῶν ἔργων αὐτοῦ· μένει δὲ νά εἴπωμεν ὀλίγον μόνον περὶ τῆς τέχνης τῶν ἡθοποιῶν μας, ὡς ὄντων ἐκ τῶν προσώπων τῆς ἱστορίας μας.

Ἡ ἀλήθεια πρέπει νά λέγηται· ἅπασα ἡ θεατρικὴ ἐταιρεία δὲν εἶναι, ἀκριβῶς θεωρουμένη, ἡ ἐν μηδὲν, καὶ ὅμως ἀπαρτίζει μέγα τι ἔνεκεν τῆς κυρίας Ἰωάννας, τὴν ὁποίαν εἰάν τις ὀνομάσῃ Ῥαχήλ, δὲν θ' ἁμαρτήσῃ καὶ εἶναι τῷ ὄντι ἀδύνατον, ὁ μὴ ἰδὼν τὸ φαινόμενον αὐτὸ τῆς σκηρικῆς τέχνης νά πεισθῇ ποτε ὅτι ἡ Ἰωάννα εἶναι κατωτέρα ἐκείνης, ἢ ὅτι εἶναι δυνατόν ψυχὴ νά οἰκαιοποιηθῇ τοσοῦτον ἐμπαθῶς καὶ ἀκριβῶς πάθη καὶ ἰδιότητας ξένας· καὶ ὅμως, ἐνῶ τὸ δάκρυ τῆς ἀδικουμένης Ἰσαβέλας, πλησιάζει νά εἴπῃ τις ὅτι κατεῖχε τὴν δύναμιν τοῦ συγκινεῖν καὶ τὰς ἀψύχους σανίδας τοῦ θεάτρου, παρὰ τῆς πέχνης φλογερὸν καὶ ἐμπνευστικὸν γυνῶμενον, εἰ ἀπόγονοι τῶν ἐνδόξων Ἀθηναίων, οἱ ἀπόγονοι τῶν ἡμιθέων, καὶ ἐφευρετῶν τῆς οὐρανίου αὐτῆς διδασκαλίας κατέταρχον διὰ

τῶν διόπτρων τὰς κομφιάς των ἑταίρας.

Ἄς μὴ μολύνωμεν τὸν κάλαμόν μας ἔχοντα προκείμενόν του τὴν ἠθικὴν.

Ἰδετέ ποτε εἰς μεμαραμένον ἀνθῶνα, τὸν ὁποῖον κατέρριψαν ξηρὸν εἰς τὸ χῶμα αἱ πεπαγωμένοι πνοαὶ λυσσῶντος βορρέως, ἴδετε, λέγω, ἐδῶ καὶ ἐκαὶ νῦν ὑψῶνται μελαγχολικὰ μὲν, ἀλλ' ὑπερήφανα εἰσέτι καὶ ὠραία τὰ ἀκανθοφόρα ῥόδα; Θεωρήσατε λοιπὸν ἐν μέσῳ τῶν ἠθικῶς ἀπομεμαραμένων αὐτῶν ἀνθρώπων τῆς Ἑλλάδος, τῶν εἰς τὸ θέατρόν μας παρευρισκομένων, θεωρήσατε, λέγω, πόσαι εὐγενεῖς ψυχαὶ ὑφούσι μελαγχολικὰ μέτωπα ἐφ' ὧν ἀστράπτει εὐγενὴς συγκίνησις.

Τοῦτο λοιπὸν ἄς ἀποδείξῃ ὅτι καὶ καθ' ὅν καιρὸν τὸ κακὸν εἶναι κεκορυφωμένον, πυρέσσουσα μὲν, ἀλλὰ ζῇ ἡ ἀληθὴς εὐαισθησία, ἡ ὠραία αὐτὴ ἐξαίρεσις, ἥτις ἀρκεῖ ὅπως ἵκανοποιῇ τὴν μεμονωμένην ἀρετὴν.

Τὴν ἐξαίρεσιν δὲ ταύτην, ἃς παραπέμψωμεν τὸν ἀναγνώστην νὰ τὴν εὕρῃ χάριν τῆς ἱστορίας μας, ἐπὶ τοῦ ἥρωος αὐτῆς Κάτωνος. Μὴ συγχύσῃς ὅμως, ὦ ἀναγνώστα, τὴν εὐγενῆ αὐτοῦ συγκίνησιν ὑπὸ τῆς ὁποίας κατὰ

γεται· καθότι δύσκολον εἶναι νὰ διακρίνωμεν ἂν ἡ ἠθοπαιὸς ἢ ἡ Ἰσαβέλα ἀρπάζουσι τοὺς ὠραίους παλμούς του. Τοῦτο ἐλπίζω, ἂν μόνον ἐνθυμηθῇς πόσην ἀηδίαν τῷ προὔξενήτεν ἡ Ἰωάννα, ὅτε τὸ πρῶτον εἰς τὸ Καφφενίδιον παρὰ τοῦ φίλου του Μάρκου ἐδείχθη· μὴ συγχύσης, λέγω, αὐτὴν μὲ τὴν ἀγενῆ καὶ ἄστατον μονομανίαν τῶν λοιπῶν νέων.

Πρὶν ὅμως προθῶμεν δὲν πρέπει νὰ παρασιωπήσωμεν ὅτι τὸ χαρακτηρίζον τὸν ἥρωά μας εἶναι ὑπερβολή τις, οἰστρος τις ἀκατανόητος, ὅστις ἂν καὶ ἐξ εἰποτικῶν πηγῶν τὴν ἀρχὴν λαμβάνη, οὐχ' ἥττον ὅμως εἶναι ἐπιβλαβὴς εἰς τὸν κατεχόμενον παρ' αὐταῦ· καρδίας φλογερᾶς φαρμακερὸν προϊόν· ἃς ἐξετάσῃσι τοῦτο κάλλιον ἡμῶν· οἱ φυσιολόγοι, ἡμεῖς δὲ ἃς προχωρήσωμεν ἐπὶ τοῦ ἱστορήματός μας.

Εἰς τὸ τρίτον θεωρεῖον μετὰ τὸ Βασιλικόν, εὐρίσκεται ὁ Κάτων, μεθ' οὗ καὶ ὁ ἀχώριστος αὐτοῦ φίλος, ὁ κομψὸς μὲν, ἀλλ' ἀγαθὸς Μάρκος, ὅστις ἐνάρετος καὶ εἰλικρινὴς ὢν, κρατεῖ ἐκ τῆς χειρὸς τὸν φίλον του Κάτωνα ὅπως προλάβῃ, φαίνεται, παρεκτροπὴν του τινὰ

ἥτις συνήθως δὲν ἔλειπεν εἰς στιγμὰς τοιαύ-
τας, μὴ παύων συγχρόνως καὶ διὰ νουθεσιῶν
ὅπως, εἰ δυνατόν, ἐπαναφέρῃ εἰς ἑαυτὸν τὸν
παραφερόμενον, ἀλλὰ μεγαλύνει φίλον του.

— Καλ' ἐτρελάθης; δὲν βλέπεις τὸν κό-
σμον πῶς εἰς ἡμᾶς προσηλώσαν τὸ βλέμμα;

— Δὲν βλέπω ἄλλο, παρ' ἐκείνην.

— Ἰδέ την ὅμως, ὡς τὴν βλέπουσιν ὅλοι.

— ὦ! μὴ μὲ καταδιβάξης τόσο.

— Ἀλλὰ σὺ μόνος διαφέρεις;

— Καὶ εἶναι δυνατόν νὰ βλέπωσιν οἱ ἄλ-
λοι ὅτι βλέπω ἐγώ;

— Τὸ αὐτὸ σὲ ὀρκίζομαι. Τὸ αὐτὸ Κά-
των μου, ἀλλ' εἶσαι πολὺ νευρικός.

— Εἶναι ἐκείνη ἄγγελος; λέγε.

— Παράδοξος ἄνθρωπος.

— Εὗγε!... εὗγε, οὐρανία!

Ἐφώνησεν αἰφνης ὁ Κάτων ἐκτὸς ἑαυτοῦ,
ὡς οὐδὲ νὰ ὑπῆρχε διόλου πλησίον του ἄλλο
τι, ὅλος καὶ ὁλοσὲν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἀφωσιωμένος.

— Οὐρανία σήμερον, ἡ προχθὲς τύπος τῆς
ἀσχημίας; εἶπεν ὁ Μάρκος προσπαθῶν νὰ
ἐπαναφέρῃ τὸν νοῦν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν πρώτων
ἐντυπώσεων.

— Ω! μὴ μοῦ καταστρέφῃς τὴν οὐρανίαν μου ἔκστασιν, ἢ προχθεσινὴ ᾤτο ἄλλη; καὶ ἄλλη . . . καὶ αἰφνης ὥς ὑπό τινος μαγνητικῆς ιδέας κυριευθεὶς, εὗγε! εὗγε, Ραχὴλ, ἐφώνησεν, ὥς κατ' ἰδίαν νὰ ἐσκέπτετο τοσοῦτον ἀψήφει τὸ ὁποῖον ἴσως καὶ δὲν ἐβλεπε θεωροῦν αὐτὸν πλήθος.

— Σιώπα, λέγω· σιώπα· τὸ προχθεσινὸν ἔκτρωμα εἶναι αὐτὴ ἡ ἰδία.

— Μὴ ἀμαρτάνῃς, Μάρκε· αὐτοὶ μοι οἱ ὀφθαλμοὶ δὲν εἶναι οἱ ἴδιοι;

— Ναί· ἀλλὰ προχθὲς εἶδον τὴν φύσιν, ἐνῶ σήμερον τὴν πλάνην . . .

— Ὄχι . . . εἶναι μάγισσα καὶ κρύπτει ὅτε θέλει τὴν καλλονὴν τῆς· τὴν κρύπτει διὰ νὰ τὴν παρουσιάσῃ ἰσχυροτέραν καὶ μαγικωτέραν, ὅταν ἐπιθυμήσῃ.

— Κάτων, σὺ τὰ λέγεις;

— Μόνη ἀλήθεια.

— Προχθὲς μὲ τὸν αὐτὸν τόνον τῆς συνήθους σου ὑπερβολῆς δὲν ἐνθυμείσαι ὅτι μ' ὑπεστήριζες τὸ ἀντίθετον;

— Δὲν εἶναι δυνατόν· ἀλλ' ἂν καὶ οὕτως ἔχῃ, μέγα ἔπραξα ἀμάρτημα· συγχώρει μοι

— Αὔριον ὅμως θά ᾔῃναι ἀργὰ, ὅτε θέλεις ἐντρέπεσθαι, ἐνθυμούμενος τὸ ὅποιον τώρα πράττεις ἀληθῶς ἀμάρτημα.

— Ναί! . . διότι δὲν τρέχω νὰ ριφθῶ εἰς τοὺς πόδας της.

— Κάτων . . . Κάτων . . .

ε— Μάρκε! Μάρκε! αὐτὸ εἶναι τὸ Τί τῶν ὄν ἔρων μου.

— Ἀπαιτῶ νὰ φύγωμεν.

— Εἶναι ἀδύνατον· καὶ ὡς ν' ἀνταπεκρίθῃ εἰς τὸ πείσμα ἐχθροῦ του, Αὐτὴ εἶναι ἡ ἰδίᾳ Ἰσαβέλα! ἐφώνησεν ἀκουσίως του.

Καὶ μὲ τὴν φράσιν ὁρμᾷ.

Ἐ! ποῦ ὑπάγεις, ἄκριτε;

— Νὰ φονεύσω τὸν κακοῦργον Φίλιππον, ἐφώνησεν, ὡς οἰστρηλατούμενός τις ἦρως.

— Καλὲ, ἄφες τὸν γέρο-Ἐδμόνδον, τὸν πατέρα τῆς πτωχῆς Ἰωάννας νὰ δουλεύσῃ ὅπως προσφέρῃ ὀλίγον ἄρτον εἰς τὰ τέκνα του. Ἰπάγωμεν, σὺ λέγω, τὸ ἀπαιτῶ.

— Δὲν εἶναι ἀπαιτήσεων ἡ παρούσα στιγμή . . .

Καὶ τὸ παραπέτασμα τῆς Ἀ. πράξεως ἀφ' ἧν ἀφῆρσεν ἀπὸ τῶν βεβακχευμένων ὀφθαλ-

μῶν τοῦ Κάτωνος τὸν ἀπατηλὸν παράδεισον, δόσαν συγχρόνως καιρὸν εἰς τὸν ἀσθμαίνοντα Μάρκον νὰ θέσῃ μετὰ πλείονος ἐλπίδος εἰς πρᾶξιν τὰ φιλικὰ του καθήκοντα.

— Σὺ, ὁ τόσον στωϊκὸς, ὁ τόσον . . .

— Καῦμένε Μάρκε, εἶπε διακόψας αὐτὸν ὁ ἐν τῇ ἀτονίᾳ ἐκείνῃ, ἥτις μετὰ φοβερὸν πυρετὸν καταλαμβάνει τὰς δυνάμεις, εὐρισκόμενος Κάτων, ὅλα τὰ ἐννοῶ, ἀλλὰ τί νὰ σοὶ εἶπω ; εἶμαι φίλος τῆς μυθιοτορίας· ἔδεν εἶναι αὕτη τὸ λατρευτότερον τῆς μυθιοτορίας ὄν ;

— Εἶναι μία Πανούκλα. Μ' ἔσκαπες, καῦμένε Κάτων . . .

— Καὶ ὅμως προχθές . . . ἡ τὸ ἐλθισμόκησα, νομίζεις ;

— Δὲν χάνω, ἀδελφε, τίποτε νὰ τὴν βλέπω· διότι ὁ ὀφθαλμὸς μου δὲν βλέπει πρὸς ὑποκρίτριαν.

— Δίκαιον ἔχεις, ἀλλὰ δυστυχῶς τοῦτο εἶμαι.

— Νὰ γίνης ἄλλος.

— Ἀλλ' ὅταν ἅπαξ γίνω ἄλλος, τότε δὲν θὰ ἤμην ἐγώ.

— Ἐ! Ἐ! φιλοσοφίας πάλιν· ἀλλὰ φιλοσοφία· καὶ ἔρωσ εἶναι δύο· τινὰ ἀσυμβίβαστα.
 Ὡς ὑποκρίτρια, καὶ ἄγγελος. ὦ! πόσον με ἐνοχλεῖ ἡ μουσικὴ; Τὸ παραπέτασμα! τὸ παραπέτασμα, νὰ εὐρεθῶ πάλιν θεατὴς τῶν Ἠλυσίων.

Καὶ ὡς παρευρισκόμενος δαίμων τις πάντοτε πρὸ τῶν τῶν μέγιστα πάθη πασχόντων, ὅπως χορηγῇ αὐτοῖς μικράς τινας χάριτας, καὶ συνεκεία μεθ' ἐπὶ τὸ μᾶλλον αὐτοὺς ἀμαρτῇ φωνῇ καὶ τὸ παραπέτασμα ὑψώθῃ. Περιττὸν δὲ κρίνομεν νὰ περιγράψωμεν τὰς νέας ἐντυπώσεις τοῦ ἥρωός μας, ὡς ἀρκετὰ γνωρισθέντος τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ· παρὰ τοῦ ἀναγνώστου, ὅστις πρηνεῖ τοὺς παλμοὺς, οἵτινες ἐδασάνιζον τὸν δυστυχῆ Κάτωνα, πῶς πτοντος καὶ ὑψουμένου ἄλλεπαλλήλως τοῦ παραπετάσματος· ἀποσιωπῶμεν καὶ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συνδιαλέξεως τῶν δύο φίλων· καὶ ἐνῶ ἐκ τῶν ὁλέγων ἐγνώρισεν ἤδη ὁ ἀναγνώστης τὸ τέλος, ἃς συγχωρήσῃ τὴν εὐγενῆ οἰστρον τοῦ ἥρωός μας, ἀφοῦ, ἐνῶ γνωρίζῃ ὅτι τὰ αἰσθήματα καὶ τὰ πάθη εἶναι ἴδια πῆς ἡλικίας αὐτῆς, καθ' ἣν ἀκόμη ὁ χρόνος δένει φά-

νει νὰ ψεύσῃ τὴν ἄπειρον καρδίαν μὲ τὰς πεπαγωμένας παλάμας του, ἀφοῦ, λέγω, ῥίψη ἐν ἐμβριθὲς ὄμμα ἐπὶ τῆς μεταβολῆς, τὴν ὁ διεφθαρμένος φράγκος ἔφερεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

Εἶναι θετικὸν ὅτι ἡ κυρία Ἰωάννα παριστᾷ σχεδὸν ἐντελῶς, ἀλλ' ἐνόνει δυστυχῶς τὸ προσπεποιημένον ἐκεῖνο χάριεν, ὅπερ δύναται νὰ ἀπατήσῃ καὶ τὴν κριτικωτέραν δίδνοίαν, καὶ νὰ ἔλξῃ τὴν μᾶλλον ἀπαθῆ καρδίαν.

Ἡ Κ. Ἰωάννα ἐνῶ τῷ ὄντι, δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ κρύψωμεν, ἦτο ἄσχημος, ἐγνώριζεν ὁμῶς νὰ γίνηται ὅτε ἤθελεν ὠραία, γλυκεῖα, μαγευτικὴ.

Ἡ παράστασις ἐτελείωσε· τότε πλῆθος συγκεκινημένων ἐξήρχετο περὶ τῆς τραγωδίας καὶ ἐπιτυχίας ὁμιλοῦν, ἐνῶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ δὲν ἔπαυον ἀκούμεναι. αἱ τῶν κομφῶν ἐργολάβων, κατὰ τὴν κοινὴν φράσιν, ἐπιτυχίαι, ἀποτυχίαι, καὶ τὰ τριαῦττα.

Εὐκολώτερον δυνάμεθα νὰ χορηγήσωμεν συγγνώμην εἰς αὐτοὺς παρὰ εἰς τινὰς τῶν εὐγενεστέρων κυριῶν, αἵτινες χάριν ὁμιλίας καὶ ὅπως ἀκουσθῶσι παρὰ τῶν λατρευτῶν των ὁμιλοῦν περὶ τῆς τραγωδίας, ἢ κάλλιον ἐλάμ-

βανον ὡς μέσον ἐκπληρώσεως τῶν διεφθαρμένων σκοπῶν των τῆς Ἀρετῆς τὸ εὐαγγέλιον.

Ἐκεῖ ὅβλεπέ τις, τῇ ἀληθείᾳ, πολλὰ παράδοξα, ἢ κάλλιον εἰπεῖν, ἀηδὶαν προξενούντα.

Ἐκεῖ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Πανεκλαμπροτάτου Γερουσιαστοῦ . . . ὅστις, ἃς εἰπώμεν ὅτι Λεονάρδος ὠνομάζετο, ἐντρεπόμενος ἴσως, μὴ τὴν ἐπιουσαν ἐρωτηθεὶς παρὰ τινος μὴ παρ-ευσθεΐσης κυρίας ἔνεκεν συνάγχης . . . ἐν τῷ θεάτρῳ, ἔνθα παρῆν ὁ σύζυγός της, περὶ τῆς τραγωδίας, καὶ δὲν γνωρίζει τί νὰ τῆς εἴπῃ, ἐρωτᾷ τὸν Κάτωνα πλησίον του διαβαίνοντά.

— Πῶς σᾶς ἐφάνη, ἀγαπητὲ, ἡ παράστασις;

— Λυποῦμαι ὅτι δὲν συγχωρεῖ ἡ ὑποχονδριακὴ κοινωνία μας νὰ γίνω ἠθοποιὸς, λυποῦμαι παρὰ πολὺ, τῷ ἀπερίθῃ ὁ Κάτων, καὶ χωρὶς νὰ ρίψῃ βλέμμα ἐπ' αὐτοῦ ἐξῆλθε.

Μετὰ τοσαύτης δ' ἐμπνεύσεως προσέφερε τὰς λέξεις ταύτας, ὥστε καὶ ὁ ἡλίθιος αὐτὸς Λεονάρδος ἀρκούντως τὸν ἠνέσησεν.

Γ.

Εὰν θελήσωμεν νὰ περιγράψωμεν τὴν ὡς ἡμέραι ἐπαυξανομένην σφοδρότητα τῆς πρὸς τὴν Ἰωάνναν ἐμμανοῦς κλίσεως τοῦ Κατωῦς δὲν θὰ τὸ κατορθώσωμεν· οὐ μόνον διότι ὁ ἀνθρώπινος κάλαμος δὲν δύναται νὰ περιγράψῃ τὴν ὑπερβολὴν χωρὶς νὰ ὑπερπήδῃ τὰ ὅρια τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ καὶ διότι διὰ τῶν ἐφ' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου λεπτολογιῶν, ὅσον καὶ ἂν ᾖσιν αὐταὶ εὐάρεστοι, βαρύνεται ὁ ἀναγνώστης, ὅστις ἀπὸ τοῦδε ἤρχισε νὰ στενοχωρῇται ἀναγινώσκων λεπτολογίας τῶ ὄντι τινὰς, αἵτινες ὁμῶς τοσοῦτ' αὖ θέλουσι τὸν εὐαρεστήσῃ εἰς τὴν λύσιν, ὥστε ἄχρηστοι τῶ ἐφάνησαν ἤδη.

Χωρὶς λοιπὸν λεπτῆς εἰς τοῦτο περιγραφῆς ἧς φαντασθῇ τὴν πρόοδον τοῦ πάθους τοῦ ἡρώος μας ἀναλογιζόμενος ὁποῖαι ἐντυπώσεις τὴν πρώτην ἐσπέραν κατέλαβον τὴν καρδίαν αὐτοῦ.

Λάβε τῶρα τὴν καλωσύνην νὰ ἐπισκεφθῇς τὴν σκητὴν ἐσπέραν τινὰ καὶ ἧς στικμάς ἡ

κυρία Ἰωάννα ἐνδύεται, ὁ δὲ φίλος μας Κά-
των τὴν περιμένει εἰς συνέντευξιν ἐν τῷ με-
γάλῳ θεωρείῳ, πρὸ πολλῶν ἡμερῶν τυχὼν τῆς,
κατ' αὐτὸν, τρισολβίου ταύτης εὐδαιμονίας.

Ἡ κυρία Ἰωάννα, ὡς εἵπομεν, ἐνδύεται, καὶ
ὁ Κάτων μεθ' ὅσης δύναταί τις νὰ φαντα-
σθῇ ἀγυπομονησίας, περιμένει ἐπὶ τῆς σκηνῆς,
ἀφ' ἧς ὑπηρετᾶται τινὲς μόνον ἔρχονται καὶ
ἀπέρχονται· μόνη δὲ πλησίον τινὸς τῶν ἡμι-
σκήνων κάθηται ἡ Ἀνδρεάννα τῆς Κ. Ἰωάννας
ἡ ἀδελφὴ, ἥτις μετὰ πλατέως ἀραβικοῦ ἐπω-
μίου τετυλιγμένη ὁμοιάζει μᾶλλον ἀρχαίαν
ἰέρειαν ἢ εὐρωπαϊάν ἠθοποιόν· εἰς τοῦτο δὲν
συντρέχει ὀλίγον καὶ τὸ κοσμοῦν αὐτὴν εὐ-
σχημον ἐκείνο, ὅπερ σπανίως ἀναφαινό-
μενον εἰς τὴν τάξιν αὐτὴν, ζωηρότερον μᾶς
παρίσταται ὅτε τὸ ἀπαντῶμεν. Ἀναμφισβή-
τητον εἶναι ὅτι ἡ εὐσχημοσύνη εἶναι μᾶλλον
φυσικὸν κτῆμα τῆς Ἀνδρεάννας, ἢ σκηναϊκὴ
τις προσποιήσις, καὶ ὅτε μάλιστα ἐκ τῆς κα-
κοδιαθεσίας, ἥτις μάλιστα κατ' ἐκείνας τὰς
στιγμὰς ἐκράτει ἐν ἀκηδία τὴν γλυκυπρό-
σωπον Ἀνδρεάνναν, ὑπῆρχεν ἐν αὐτῇ εἰς τὸν
ῥυστατον βαθμόν.

· Ἐπὶ τοῦ καθαροῦ μετώπου της μειδιᾷ ἡ εὐαίσθητος ἀθωότης, ἥτις ἐν μέσῳ τῶν κα-
 στανοχρόων βοστρυχιδίων της, καὶ τινων ρυ-
 τίδων, ἀπαλῶς χαρασσομένων ἐκ μυστηριώ-
 δους σκέψεως, δὲν παραλάσσει τῆς σελήνης
 ὠχρολαμπύσης ἐπὶ τοῦ καθαροῦ οὐρανοῦ ἐν
 μέσῳ λεπτῶν τινων νεφῶν παρὰ τῆς νυκτε-
 ρινῆς ὁμίχλης σχηματιζομένων.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Κάτων ἀνέβη τὴν σκη-
 νὴν αὐτὴ ἀνεγερθεῖσα τῷ προσέφερε πλησίον
 της κάθισμα· βεβαίως, ἐὰν ὁ παρατηρητὴς
 προσεῖχε, θὰ ἔβλεπε μικράν τινα ἀλλοίωσιν
 ἐπὶ τοῦ ἀφελοῦς προσώπου της· καθότι ἐπὶ
 τῆς ὠχρότητός της διεχύθησαν ἀσθενῆ τινα
 τριαντάφυλλα· ὁ πυρετός της νύξήθη κατ'
 ἐκείνην τὴν στιγμὴν, ἥ ἡ αἰδὼς τῆς παρθε-
 νικῆς της καρδίας ἀνηγέρθη μέχρι προσώ-
 που; Ἴσως τοῦτο· καθότι τὸ 18^{ον} μόλις τρέ-
 χουσα φθινόπωρον δὲν ἠδύνατο παρὰ νὰ συ-
 σταλῇ δεχομένη πρώτην ἤδη φορὰν μόνη της
 τὸν πρὸ ὀλίγου ἀποκτηθέντα φίλον τῆς οἰκο-
 γενείας της. Ὀλίγαι στίγμαί παρήλθον καὶ
 ὀλιγωτέρας λέξεις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κάτω-
 νος τὰ παλικά χεῖλη τῆς Ἀνδρεάννας εἶχον.

προφέρει ὅτε ἡ κυρία Ἰωάννα ἐξῆλθε τοῦ δωματίου της, καὶ πρὶν καταβῆ, ἢ μᾶλλον πρὶν πετάξῃ τὰς τρεῖς βαθμίδας τῆς μικρᾶς κλίμακας, τῆς φερούσης ἀπὸ τοῦ δωματίου, ἐν ᾗ ἐκασμεῖτο, εἰς τὴν σκηνὴν, ὡς χρυσάλις ἀπὸ τῶν θαμνίσκων λοφοπεδίων εἰς τοὺς λαιμῶνας, ὁ Κάτων εὐρέθη σφίγγων εἰς τὴν καρδίαν του τὴν μικρὰν χεῖρά της.

Δυσκολώτατον νομίζομεν τὸ νὰ κατορθώσῃ τις τὴν ἀκριβῆ περιγραφὴν τῶν στροφῶν καὶ ἑλξεων, ἃς τινες τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος ἔδωκε τὴν στιγμήν ἐκείνην εἰς τὸ κανονικόν, ὅσῳ καὶ ἡγεμονικὸν σῶμά της, ὅπερ πολυτελεῖ ἱματισμῷ ἐκ μέλανος κατηφῆ πεκαλυμμένον ἐκίνει τὸν σεβασμόν. Οὐδ' ὁ μᾶλλον φιλόστοργος πατὴρ δὲν σπεύδει βεβαίως μετὰ τσαύτης προθυμίας εἰς προῦπάντησιν τοῦ πρὸ πολλοῦ νομιζομένου ἀπωλεσθέντος μονογενοῦς του, μεθ' ὅσης ὁ Κάτων εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῆς κυρίας Ἰωάννας, ἥτις ἀρχούτως γινώσκουσα τὸ χαδευτικῶς κολακεύειν τὰς καρδίας, δὲν ἤργησε νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν ὅλους ἐκείνους τοὺς τρόπους, οἵτινες ἔχουσι

(Τόμ. Α.)

τὴν δύναμιν τοῦ ὑποδουλόνειν καὶ αὐτὴν τὴν λιθίνην καρδίαν. Πάραυτα οἱ μέλανες ὀφθαλμοὶ τῆς ἡμικλείσαντες φαναριωτικῶς πως, ἐκάλυψαν τὸ μικρὸν ἐξόγκωμά των ἐπιχύσαντες συγχρόνως καὶ γλυκύτητά τινα ἐπὶ τοῦ ὅλου προσώπου, ἐνῷ τὰ χεῖλη τεχνικῶς συσταλέντα, οὐ μόνον ἐκάλυψαν τοὺς σχεδὸν μέλανας ὀδόντας, (καὶ τοῦτο ἐκ τῶν ἀλειφωμάτων τοῦ προσώπου κατ' ἀπαίτησιν τῆς σκηνῆς . . .) ἀλλὰ προσέθεσαν καὶ χάριν μαγεύουσαν· ὅθεν ἡ Κ. Ἰωάννα καθισταμένη οὕτω πως οὐχὶ δυσειδῆς εἰς τὸ βλέμμα τοῦ τυχόντος, φαντάσθητε, εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Κάτωνος ὑποία παρουσιάζετο.

— Κυρία μου . . . Κυρία . . . Ἰω . . .

Ἐφώνησεν εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῆς Κ. Ἰωάννας ὁ νευροπληχθεὶς Κάτων ἐκτὸς ἑαυτοῦ καὶ ὅλος τρέμων.

— Φίλε, κύριε Κάτων.

Προεθυμοποιήθη νὰ προσθέσῃ μετ' ἀνεκπράστου χάριτος ἡ λειτουργουμένη γυνή.

— ὦ ! πολὺ μ' ἐτιμήσατε, Κυρία μου· πολὺ !

Ἐξηκολούθησεν ὁ Κάτων πετῶν ὑπὸ χαρᾶς.

— Χρέος μου· χρέος μου, φίλτατε.

— Δέν εἶμαι ἄξιός· ἡ εὐγένεια καὶ κα-
λοκάγαθία σας ὑπερβαίνει πᾶν ὄριον.

— Σᾶς βεβαιῶ, οὐδέν ἄλλο μὲ ὠθεῖ εἰς
τὴν τόλμην αὐτὴν, ἢ τὰ προτερήματά σας·
τὰ μοναδικὰ σας προτερήματα, πρὸς ᾧ ῥί-
πτουσα τὴν καρδίαν μου οὐδέν ἄλλο πράττω,
ἢ νὰ προσφέρω ἐλάχιστον φόρον εὐγνωμο-
σύνης πρὸς τὴν φύσιν, ἥτις ἐπλασεν ὑμᾶς,
τὸ τελειότερον αὐτῆς ὄν, ὅπως παρέχητε
πρὸς ἄλλους τὴν εὐτυχίαν.

Καὶ λέγουσα ἔσφιγγε μετὰ πλείστου πά-
θους τὴν χεῖρα τοῦ Κάτωνος, ὅστις ἀπὸ τῆς
στιγμῆς αὐτῆς δὲν ζῇ πλέον ἢ διὰ τὴν Ἰωάν-
ναν, τὴν ὁποίαν μέλει τοῦδε ἡγάπα, ἀλλὰ
καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν ἠλπίζε.

Δὲν ἠδυνήθη ὁ ἄθλιος νὰ εἴπῃ ἄλλο, εἰμὴ

— Τοσαύτης εὐδαιμονίας, δὲν ἠλπίζον, νὰ
γίνῃ κύριος ποτὲ ὁ θνητός.

Καὶ συμβαδίζων ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο
ἄκρον τῆς σκηνῆς ἔτρεμε σπασμωδικῶς, ἐνῶ
ἡ κυρία Ἰωάννα, ἐννοεῖται πόσον χαίρουσα,
ἀναγινώσκοντος τοῦ γεγυμνασμένου ὀρθελ-
μοῦ τῆς τὴν ἀγωνιώσαν καρδίαν τοῦ εἰλω-

τός της, καὶ τὸν νεκρικὸν παλμὸν τοῦ θύματος της, περὶ τοῦ ὁποίου φροντίζουσα τίνε τρόπῳ μόνον θὰ ἐδεσμεύετο πρὸ ποδῶν της ἐπὶ τὸ ἀσφαλέστερον, ἔδιδεν ἀπαραδειγμάτιστον χάριν καὶ γλυκύτητα καὶ εἰς τὰς λεπτοτέρας τῶν κινήσεών της, ὁ δὲ Κάτων. . .

Καὶ τοῦ Κάτωνος τὰ μέλη ἔπαλλον δοῦλα ἐνώπιόν της.

Ἀλλὰ δικαίως ἤλπιζε τὸν ἀγαπᾶ τῷ ὄντι ἢ Ἰωάννα ἢ τὸν ἐμπαΐζει ἢ ὑποκρίτρια ; . .

Θὰ τὸ ἴδωμεν.

— Ἀλλὰ τί, ὠάστροστόλιστος χαραυγῇ, ἥτις μόλις ἐκβάλλεις τὸ φωτοβόλον σου πρὸς σωπον τοῦ νυκτερινοῦ σκότους, καὶ ἡ νύξ, καὶ τὰ ἐγκλήματα, καὶ ἡ ἀπαίσιος σιωπὴ νικῶνται, καὶ τὰ πτηνὰ σὲ τραγῳδοῦσι, καὶ οἱ λειμῶνες σὲ προσκυνοῦσι, καὶ οἱ ἄνθρωποι σὲ δοξολογοῦσι, Τί ἀπόψε θὰ παραστήσητε; μὴ καμμίαν ἐξοδὸν τῆς Σελήνης, μὴ Ἀγγελικὸν τινα χορὸν ; μὴ . . .

Τὴν Κλυταίμνηστραν, ἀγαπητέ μοι, διέκσφεν ὑπομειδιῶσα ἢ Ἰωάννα· ἀλλ' αἴρνης ἢ ὄφης της ἀλλοιοῦται, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ της πεφοβισμένοι ρίπτονται πρὸς τὴν θύραν τῆς

εισόδου τῆς σκηνῆς, ὅπου ὁ θυρωρὸς γεγυ-
νυῖα τῇ φωνῇ ἐχαιρέτησε τὸν πρωταθλητὴν
Φριδερίκον.

Ἡ Ἰωάννα ταράσσεται· φαίνεται ὅτι ἐπιθυ-
μεῖ νὰ κρίψῃ τὸν Κάτωνα, ὥς ὑπ' αὐτὸν νὰ
ἐκρυπτε μυστυριῶδές τι, ἀλλὰ καιρὸς πλέον
δὲν εἶναι. Ὁ Φριδερίκος ἀναβαίνει ἤδη τὴν
κλίμακα. Ἡ δὲ στραφεῖτα πρὸς τὸν οἶλον τῆς
τῷ λέγει,

Δὲν ἐπεθύμουν νὰ μ' εὔρῃ εἰς αὐτὴν τὴν
κατάστασιν ὁ ἀδελφός μου.

— Ὁ Κ. Φριδερίκος ;

— Ναί· δὲν εἶμαι ἡλλοιωμένη ;

— Κατ' εὐτυχίαν μου. . . ἀγάπη μου, Ναί !

— Ἄς τὸ διορθώσωμεν λοιπόν· εἶπε χα-
μηλῇ τῇ φωνῇ.

Καὶ πάραυτα εἰσερχομένου τοῦ Φριδερίκου,
ἡ Κυρία ἀρχίζει τὴν ἀποστήθην τοῦ συγ-
κινητικωτέρου μέρους τῆς.

Ὁ Φριδερίκος ἀναβὰς ἔσφιγξε τὴν χεῖρα
τοῦ φίλου του μεθ' ὅλως ἰταλικῆς ἀρεσκείας
καὶ διηυθύνθη εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἀφοῦ προῶ-
τον δι' αὐτὸ ἐζήτησε καὶ συγχώρησιν.

Εἰσῆλθε δὲ ἐν τῷ δωματίῳ του μετὰ τῆς

ἀπάτης του, ἐνῷ συγχρόνως ἡ Κ. Ἰωάννα ἐξ ἄλλου διευθύνθη εἰς τὸ ἰδικόν της ὅπως καθυσχάσῃ τὸν παλμόν της.

Πόθεν ν' ἀπορρέῃ ὁ παλμός οὗτος; ἐξ ἐρώσης καρδίας φοβουμένης μὴ καταποντίσῃ εἰς τὸν ἄδην ὅ,τι νὰ ἀναβιβάσῃ εἰς οὐρανοὺς ποθεῖ; ἢ ἐκ σατανικῶν μυστηρίων; . .

Θὰ τὸ ἴδωμεν καὶ τοῦτο μὴ βιαζώμεθα. Ἐν τούτοις, ἐνῷ ὁ ἀλῶος Κάτων διευθύνθη τρέμων ὅπου ἡ πάσχουσα ἐρωμένη του τὸν ὠδήγει, ἃς δώσωμεν τῷ ἀναγνώστῃ ἐξεικονασίν τινα τοῦ Φριδερίκου ἀπαρτήσαντος σημαντικὸν μέρος τῆς διηγήσεώς μας.

Τὸ ἀνάστημά του φέρει ἵπποτικὴν μεγαλαγρέπειαν, ἡ δὲ μελανύβρις κεφαλὴ του, κλίνουσα πάντοτε πρὸς τὰ κάτω, καταδεικνύει ῥομαντικότητα ψυχῆς, ἥτις τὴν μελαγχολίαν της προτιμᾷ, ὡς εὕρισκον ἐν αὐτῇ ὅ,τι ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ ἀδυνατεῖ νὰ εὑρῇ· τὸ μέτωπόν του δὲν εἶναι ἀρκετὰ εὐρύ· ἀλλ' ἔχει τὸν σχηματισμὸν ἐκείνον, ὅστις δηλοῖ τὴν εὐφυΐαν, ὡς οἱ γλυκεῖς ὀφθαλμοὶ του καὶ ἡ ὠχρότης τοῦ ὠρειδοῦς προσώπου του δηλοῦσι καρδίαν πλέουσαν εἰς τῶν αἰσθημάτων

τὴν (συγχωρήσατέ μοι διὰ τὸ ἀλλόκοτον τῆς ἐκφράσεως) ἐνοχλητικὴν ὁρῶσαν εἰς τὸ πυκνὸν τῶν μελανῶν ὀφρύων του ἐκ πρώτης ὄψεως βλέπεις ἐπικρεμάμενον νέφος μελαγχολίας, αὐξανοῦσης τὴν γλυκεῖαν συμπάθειαν τῆς μορφῆς αὐτοῦ.

Ἡ εὐαισθησία τὸν ἀπαντᾷ πάντοτε ὥραϊν.

Καθ' ὁδὸν χαδεύων ἐν ἀφαιρέσει σχεδὸν ἀπαύστως τὸ μικρὸν μέλαν ὑπογένειόν του παρουσιάζει μυθιστορικόν τι, ἐπὶ δὲ τῆς σχη-
νῆς χύνει πάντοτε δάκρυ ἐγκάρδιον, δάκρυ ἀγγελικόν· δὲν δυνάμεθ' ὅμως ν' ἀποσιωπήσω-
μεν ὅτι ἀναξίως φέρει τοῦ πρωταθλητοῦ τὸ πρόσωπον.

Παράδοξοι ἀντιθέσεις.

Ὁ ζωγραφικὸς αὐτοῦ μύσταξ, ἐστραμμένος ρυθμικῶς πρὸς τὰ ἄνω, ἀφαιρεῖ μέρος τῆς σχηματίζομένης ιδέας, ὥς διατηρῶν σπῖθα ἀπολεσθείσης χαράς, σπῖθα, ἥτις διαδηλοῖ ὅτι δὲν ἀπεσβέσθη ὀλοτελῶς τῆς ποτὲ εὐτυχοῦς καρδίας του ἡ φλογερὰ ἐλπίς.

Δὲν εἶναι πλέον τῶν 26 ἐτῶν.

Τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτὸν ἰδίως εἶναι σε-
μνηπρεπῆς ὑπερηφανία, ἀπροσποίητος ἀγα-

θότης καὶ γνησία εἰλικρίνεια, ἅτινα ἐπὶ τοῦ
ὅλου του ἐναμιλλῶνται.

Δ'.

Πρὶν ἔλθωμεν εἰς τὸ θέατρον καὶ κατὰ
τὴν εὐεργετικὴν ἐσπέραν τῆς Κ. Ἰωάννας, αἱ
διασαφίσωμεν τῷ ἀναγνώστῃ τὸ ἐκ τοῦ ἀνω-
τέρου κεφαλαίου μείναν σκοτεινόν.

Εἶπομεν ὅτι ἅμα τοῦ Κάτωνος τὴν σκη-
νὴν ἀναβάντος ἡ Κ. Ἀνδρεάννα μετὰ παρθε-
νικῆς αἰδοῦς καὶ μὲ ὀφθαλμοὺς κατωβλεπὴν
μακρὰν τῆς ὑποκριτικῆς τέχνης προσέφερεν
αὐτῷ κάθισμα· δὲν εἶπομεν ὅμως ὅτι ἐκ τῆς
θελκτικῆς ἐμφανίσεως τῆς Κ. Ἰωάννας ἔφυ-
γεν ἀμέσως σφίγξασα εἰς ἀποχαρῆτισμόν
τὴν χεῖρα τοῦ ἀφηρημένου Κάτωνος, ὅστις
καὶ παγκόσμιος κατακλυσμὸς κατ' ἐκείνην
τὴν στιγμὴν ἂν συνέβαιεν, οὐδ' ἤθελε καὶ
ἐννοήσει· μόλις δὲ ὅτ' ἐξῆλθε τοῦ θεωρείου
τῆς Κ. Ἰωάννας, ἐπενθυμήθη καὶ ἀνεζήτησε
αὐτήν, ἀλλὰ κατ' ἐκείνας τὰς στιγμὰς, ὡς
ἀκολούθως ἐμάθομεν, ἡ ἀγαθὴ Ἀνδρεάννα εὐ-
ρίσκετο εἰς παραφορὰς φοβεροῦ πυρετοῦ.

Ἐν τούτοις μετὰ πολλῶν ἐρωτικῶν προσ-
ρήσεων ἀποχαιρετήσας ὁ Κάτων τὴν φίλην
του, Γαλλιστί ἐννοεῖται, καθότι πᾶσα ἐπι-
τήμη ἔχει καὶ τὴν ἰδίαν αὐτῆς γλῶσσαν,
ἐνεχώρησεν. . . . .

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὰς σκηνὰς ταύτας, ἡμέ-
ραν Σάββατον, ἦτο ἡ εὐεργετικὴ ἐσπέρα τῆς
πρωταγωνιστρίας τῆς δραματικῆς ἰταλικῆς
ἐταιρείας.

Τὸ πρόγραμμα ἐξῆλθεν ἡ Λουκρητία Βορ-
γία καὶ μονόσκηνος παρὰ τῆς εὐεργετουμένης
χορὸς συγκροτοῦσι τὴν διασκεδάσιν τῆς ἐπέ-
ρας αὐτῆς. Ἀπὸ πρωΐας οὐδεὶς ἄλλος λόγος
γίνεται ἢ περὶ θεάτρου, καὶ ὡς συνήθως εἰς
τὰς μικρὰς κοινωνίας συμβαίνει τὸ μικρὸν καὶ
διατρανοῦται, ἐπὶ τῶν στομάτων ὅλων κυ-
λίσονται τὰ ὀνόματα Κάτων καὶ Ἰωάννα. Τὰ
ἐπιστήρια καὶ αἱ ἐδραὶ προκατελήφθησαν σχε-
δὸν ἀπὸ πρωΐας.

Πόσον τὸ περιμενόμενον ποθητὸν ἀργεὶ καὶ
φθᾶται, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας πόσον ταχέως καὶ
ἀπροσδοκῆτως τὸ μισητὸν; Πάντα ταῦτα τοῦ
ἀτελοῦς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως προῦντα.

τάτη ! θεία ! Δὲν σὰς φαίνεται παραδόξον τοῦτο; παραδοξώτατον τῷ ὄντι· καὶ τί ἄλλο δύναται νὰ ᾔῃαι ἢ μαγεία ἢ τὸ ἄνευ λόγου καὶ ἀξίας σαγηνεύειν τὰς αἰσθήσεις, ὑποδουλώνει τὸν λόγον, καὶ ἀσχημίζει τὴν ἀξιοπρέπειαν ;

Οὐχὶ διὰ νὰ εὐχαριστήσωμεν τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα εὐαρεστουμένους, δι' οὓς μόνον ἐὰν ἐφροντίζομεν ἠθέλομεν ἐκσφενδονίσει κατ' αὐτῶν πικρὰς συμβουλὰς, ἀλλ' ἐπειδὴ χρήζει τοῦ κόπου καὶ κρικοέντως συνταυτίζεται μετὰ τοῦ πνεύματος τῆς ὑποθέσεώς μας, κάμνομεν μικρὰν μνείαν ὅπως εἰκονογράψωμεν τὴν Κ. Ἰωάνναν καθ' ἣν ὥραν ὑποδέχεται τοὺς ἐργετοῦντας αὐτήν.

Ἐλπίζομεν ὅτι ὁ ἀναγνώστης μας δὲν θέλει βαρυνθῇ.

Ἐσθῆς ἐκ λευκοῦ τριχάπτου μετὰ λωρίων ἐκ κυανοῦ κατηφὲ κατ' εὐθείαν ἐρχομένην καλύπτει τὸ χαριτόπλαστον αὐτῆς σῶμα· χρυσοποικίλος ζώνη ὡραία, καθὼς ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῆς χειρῶν κατειργασμένη, περισφίγγει τὴν ἀνθοστόλιστον ὀσφύν της, ἥτις, χωρὶς ὑπερβολῆς, ἐγκλείεται ἐντὸς τῶν δύνω σπιθα-

τῆς τάλαιπωρίας τὰς γλυκείας αὐτοῦ ἀκτῖνας, ἐρρίφθη εἰς ποταμὸν χαρᾶς, ὡς ὁ ἀνελπίστως ἐλευθερούμενος κατὰδικος εἰς τὸν ἄγγελον τῆς μὴ προδοκιωμένης εὐτυχίας του.

Ἀλλὰ τί ὠφελεῖ καὶ ἡ ἡμέρα εἰς τὸν ζητοῦντα ἐν τῷ μηδενὶ νὰ ἀνεύρῃ τὴν εὐτυχίαν ; ὁ ἥλιος δι' αὐτὸν φέρει κύκλους μελανοὺς καὶ πᾶσα αὐτοῦ ἀκτίς, ὡς πεπυρωμένον βέλος, διατρυπῶσα ἐπαυξάνει τὴν λαύραν τῶν σπλάγχων του.

— Δύσον ! δύσον ! πρὸς αὐτὸν ἔλεγε, καὶ ἀνυπομονῶν ὁ ἐμπλεὺς ἀπελπισίας, ἐλπίδος καὶ ποθῶν ὀφθαλμός του κατεμέτρα τὸ ὑπερήφανον βῆμα τοῦ φοίβου, ὅστις ἀρκετὰ διὰ τῆς ζωογόνου του λάμψεως εὐεργετῶν τοὺς θνητοὺς, πολὺ ὀλίγον φαίνεται φροντίζει διὰ τὸ τεταραγμένον πνεῦμα τῆς ἀτυχίας.

Ἡ ἡμέρα διῆλθε πικρά, ἀλλ' οὐχὶ ὅσον ἡ νύξ· καθότι εἰς τὸ διάστημα αὐτῆς τρεῖς ἢ τετράκις εἶδε τὸ ἀντικείμενον τῶν ἡδυπικρῶν ὀνείρων του.

Ὁ ἥλιος ἔδυσε· ἡ νύξ ἐπλησίασεν· ἦλθε... καὶ ἡ Κ. Ἰωάννα κατέλαβε τὴν θέσιν της.

Εἶναι ἄσχημος, καὶ ὅμως ὠραία ! ὠραία!

νης περισσότερον τῆς ἀποφάσεώς σου ἐνδύσῃ·
τῆς ἐστεμμένης αὐτῆς μούσης, ἐπὶ τῆς χάρι-
τος καὶ γλυκήτητος τῆς ὁποίας εὗρισκες ἡνω-
μένον καὶ τι ἀρπάζον τὸν σεβασμόν.

Καθημένη δὲ ἔμπροσθεν ταπητοφόρου τρα-
πέζης μεταξὺ τῶν ἐπὶ τῶν ἀργυρῶν κηροπη-
γίων λαμπάδων ἐπιλάμπει τοσοῦτον, ὥστε
κατ' οὐδὲν παραλάσσει τῆς ἀνθρωπευοῦς πρωΐας
ἐξερχομένης διὰ μέσου τῶν σπινθηρίζοντων
ἀστέρων αὐτῆς.

Ἰδοὺ, ὃ ἀναγνώστα, ἡ εἰκὼν τῆς Κ. Ἰωάν-
νας, τὴν ὁποίαν ἀφίνομεν ἐρωτοπαίζουσιν καὶ
μετὰ τοῦ δίσκου της, ὅστις ἀρχίζει νὰ πλη-
ροῦται πολλῶν χρυσῶν καὶ ὀλίγων ἀργυρῶν
νομισμάτων, χρυπτομένων ὑπὸ τὴν λάμπην τῶν
πρώτων, ὡς ὑπὸ τὴν χάριν ἐκείνης ἡ ὄχι
ἐξαίσιος καλλονή.

Εἰν δὲν βεβαιῶνται νὰ εἴπῃ προσεκτικῶς
ὁμμα ἐπὶ τῶν εἰσερχομένων, θὰ κατανοήσῃ
ὅτι προσφέρουσιν ἄλλο ἢ τὸ πρηκπορασιστῶ
καθότι, ἐνῷ ταχέως ἕκαστος ἕνεκα τοῦ ψι-
επύδῃ νὰ εἰσέλθῃ, ἵσταται ὡς αἰγὴν
ἀπαντῶν ἔμπροσθεν τῆς κυρίας Ἰωάν-
νης ἀκορέστως τὸ βλέμμα τοῦ ἐπὶ

ετοιμένης πίπτῃ, ἀδιάφορον καὶ ἂν τοῦτο
ἐρῇ λευκὰς ἐλεφασίδας, αἱ χεῖρές του μη-
χανικῶς πως ριπτόμεναι ἀνασκαλίζουσι τὸ
ὕλακιον· εἶτα δὲ μετ' ἐνθουσιώδους καὶ ἀπο-
κασιστικοῦ ὕφους προσφέρει καὶ εἰσέρχεται
πισθοπορῶν.

Καὶ ἡ Κυρία ; μ' ἐν μειδιάματι ἀντιπλη-
ροῦναι ὅλα. Ἄς ἦναι . . . ἀλλ' ὁ Κάτων ἀκόμη-
ν ἐφάνη ; ἡ ὥρα εἶναι ἐννάτη καὶ ἡ Κυρία
διὰ πολλοὺς λόγους ἀρχίζει ν' ἀδημονῇ·
καθαρὰ τοῦτο δείκνυται ὅταν εἰς ἐκάστου νέου
σηματισμοῦ χρότον οἱ ὠραῖοι ὀφθαλμοὶ της
τρέφονται πρὸς τὴν θύραν . . . τὰ ριπτόμενα
λέμματα της δὲν φαίνονται ἀπαθῆ· νέος βη-
τισμὸς ἀκούεται καὶ πρὶν ὁ ἐρχόμενος φανῇ,
μηλὴ τις, πλὴν γενικὴ κίνησις τοῦ ἐξυπ-
σμένου ἐξωθεν πλήθους φθάσασα, ἔδωκε τῇ
Ἰωάννα νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ὁ δι' ὃν ἐστενο-
νεῖτο ἐφθασε, καὶ στιγμῆς παρελθούσης
ὁ Μάρκος καὶ κατόπιν αὐτοῦ ὁ Κάτων·
προσφέρει ὁ πτωχὸς γραφεύς ; ὑλόκληρον
ἡνικιόν του· καὶ τί ὀλιγώτερον νὰ προσ-
ἀπέναντι τῶν πενήτηντα χυτῶν ὀθω-
τοῦ οἴλου του ;

ἀπάτης του, ἐνῶ συγχρόνως ἡ Κ. Ἰωάννα ἐξ ἄλλου διευθύνθη εἰς τὸ ἰδιὸν της ὥπως καθυσχάσῃ τὸν παλμόν της.

Πόθεν ν' ἀπορρέῃ ὁ παλμὸς οὗτος; ἐξ ἐρώσης καρδίας φοβουμένης μὴ καταποντίσῃ εἰς τὸν ἄδην ὅ,τι νὰ ἀναβιβάσῃ εἰς οὐρανοὺς ποθεῖ; ἢ ἐκ σατανικῶν μυστηρίων; . .

Θὰ τὸ ἴδωμεν καὶ τοῦτο μὴ βιαζώμεθα. Ἐν τούτοις, ἐνῶ ὁ ἀθῶος Κάτων διευθύνθη τρέμων ὅπου ἡ πάσχουσα ἐρωμένη του τὸν ὠδήγει, ἃς δώσωμεν τῷ ἀναγνώστῃ ἐξεικῶσιν τινα τοῦ Φριδερίκου ἀπαρτήσαντος σημαντικὸν μέρος τῆς διηγήσεώς μας.

Τὸ ἀνάστημά του φέρει ἱπποτικὴν μεγαλοπρέπειαν, ἡ δὲ μελανύβριξ κεφαλὴ του, κλίνουσα πάντοτε πρὸς τὰ κάτω, καταδεικνύει ρωμαντικότητα ψυχῆς, ἥτις τὴν μελαγχολίαν της προτιμᾷ, ὡς εὕρισκον ἐν αὐτῇ ὅ,τι ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ ἀδυνατεῖ νὰ εἴρῃ· πὸ μέτωπόν του δὲν εἶναι ἀρκετὰ εὐρύ· ἀλλ' ἔχει τὸν σχηματισμὸν ἐκείνου, ὅστις δηλοῖ τὴν εὐφυΐαν, ὡς οἱ γλυκεῖς ὀφθαλμοὶ του καὶ ἡ ὠχρότης τοῦ ὠρειδοῦς προσώπου του δηλοῦσι καρδίαν πλέουσαν εἰς τῶν αἰσθημάτων

τὴν (συγχωρήσατέ μοι διὰ τὸ ἀλλόκοτον τῆς ἐκφράσεως) ἐνοχλητικὴν δρόσον· εἰς τὸ πυκνὸν τῶν μελανῶν ὀφρῶν· του ἐκ πρώτης ὄψεως βλέπεις ἐπικρεμάμανον νέφος μελαγχολίας, αὐξανούσης τὴν γλυκεῖαν συμπάθειαν τῆς μορφῆς αὐτοῦ.

Ἡ εὐαισθησία τὸν ἀπαντᾷ πάντοτε ὥραιον.

Καθ' ὁδὸν χαδεύων ἐν ἀφαιρέσει σχεδὸν ἀπαύστως τὸ μικρὸν μέλαν ὑπογένειόν του παρουσιάζει μυθιστορικόν τι, ἐπὶ δὲ τῆς σκηπῆς χύνει πάντοτε δάκρυ-ἐγκάρδιον, δάκρυ ἀγγελικόν· δὲν δυνάμεθα ὅμως ν' ἀποσιωπήσωμεν ὅτι ἀναξίως φέρει τοῦ πρωταθλητοῦ τὸ πρόσωπον.

Παράδοξοι ἀντιθέσεις.

Ὁ ζωγραφικὸς αὐτοῦ μύσταξ, ἐστραμμένος φυσικῶς πρὸς τὰ ἄνω, ἀφαιρεῖ μέρος τῆς σχηματιζομένης ιδέας, ὡς διατηρῶν σπῖθα ἀπολεσθείσης χαρᾶς, σπῖθα, ἥτις διαδηλοῖ ὅτι δὲν ἀπεσθέρθη ὀλοτελῶς τῆς ποτὲ εὐτυχοῦς καρδίας· του ἡ φλογερὰ ἐλπίς.

Δὲν εἶναι πλέον τῶν 26 ἐτῶν.

Τὰ χαρακτηρίζοντα αὐτὸν ἰδίως εἶναι σεμνοπρεπὴς ὑπερηφανία, ἀπροσποίητος ἀγα-

θότης καὶ γνησία εἰλικρίνεια, ἅτινα ἐπὶ τὸ
ὄλου του ἐναμιλλῶνται.

Δ'.

Πρὶν ἔλθωμεν εἰς τὸ θέατρον καὶ κα-
τὴν εὐεργετικὴν ἐσπέραν τῆς Κ. Ἰωάννας,
διασαφίσωμεν τῷ ἀναγνώστῃ τὸ ἐκ τοῦ ἀν-
τέρω κεφαλαίου μέιναν σκοτεινόν.

Εἶπομεν ὅτι ἅμα τοῦ Κάτωνος τὴν σχ-
νὴν ἀναβάντος ἡ Κ. Ἀνδρεάννα μετὰ παρ-
νικῆς αἰδοῦς καὶ μὲ ὀφθαλμοὺς κατωβλεπι-
μακράν τῆς ὑποκριτικῆς τέχνης προσέφερ-
αὐτῷ κῆθισμα· δὲν εἶπομεν ὅμως ὅτι ἐκ τ-
θελκτικῆς ἐμφανίσεως τῆς Κ. Ἰωάννας ἔφ-
γεν ἀμέσως σφίγγασα εἰς ἀποχαιρετισμ-
τὴν χεῖρα τοῦ ἀφηρημένου Κάτωνος, ὅστι
καὶ παγκόσμιος κατακλυσμὸς κατ' ἐκείν-
τὴν στιγμὴν ἂν συνέβαινε, οὐδ' ἤθελε κ-
ἐννοήσει· μόλις δὲ ὅτ' ἐξῆλθε τοῦ θεωρεῖ-
τῆς Κ. Ἰωάννας, ἐπενθυμῆθη καὶ ἀνεζήτησ-
αὐτὴν, ἀλλὰ κατ' ἐκείνας τὰς στιγμὰς, ἡ
ἀκολούθως ἐμάθωμεν, ἡ ἀγαθὴ Ἀνδρεάννα ε-
ρίσκετο εἰς παραφροσὺν φροβεροῦ πυρετοῦ.

ΚΑΙ Ο ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΣ.

41

Ἐν τούτοις μετὰ πολλῶν ἐρωτικῶν προσ-
ρήσεων ἀποχαιρετήσας ὁ Κάτων τὴν φίλην
του, Γαλλιστὶ ἐννοεῖται, καθότι πᾶσα ἐπι-
στήμη ἔχει καὶ τὴν ἰδίαν αὐτῆς γλῶσσαν,
ἀνεχώρησεν. . . . .

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὰς σκηνὰς ταύτας, ἡμέ-
ραν Σάββατον, ἦτο ἡ εὐεργετικὴ ἐσπέρα τῆς
πρωταγωνιστρίας τῆς δραματικῆς ἰταλικῆς
ἐταιρείας.

Τὸ πρόγραμμα ἐξῆλθεν ἡ Λουκρητία Βορ-
γία καὶ μονόσκηνος παρὰ τῆς εὐεργετουμένης
χορὸς συγκροτοῦσι τὴν διασκεδάσιν τῆς ἐσπέ-
ρας αὐτῆς. Ἀπὸ πρωίας οὐδεὶς ἄλλος λόγος
γίνεται ἢ περὶ θεάτρου, καὶ ὡς συνήθως εἰς
τὰς μικρὰς κοινωνίας συμβαίνει τὸ μικρὸν νὰ
διατρανοῦται, ἐπὶ τῶν στομάτων ὄλων κυ-
λίσονται τὰ ὀνόματα Κάτων καὶ Ἰωάννα. Τὰ
εἰρησκήρια καὶ αἱ ἔδραι προκατελήφθησαν σχε-
δὸν ἀπὸ πρωίας.

Πόσον τὸ περιμενόμενον ποθητὸν ἀργεῖ νὰ
φθάσῃ, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας πόσον ταχέως καὶ
ἀπροσδόκητως τὸ μυστηόν; Πάντα ταῦτα τοῦ

ἐπὶ ! θεία ! Δὲν σὰς φαίνεται παράδοξον
 πᾶσι, παραδοξάτετον τῷ ὄντι· καὶ τί ἄλλο
 δύναται εἶναι ἢ ἡ μαγία ; ἢ τὸ ἄνευ λόγου
 καὶ ἄλλως συγχεῖν πᾶς ἀληθείας, ὅτι
 δουλοῦν τὸν λόγον, καὶ ἀσχημίζει τὴν
 ἀνθρωπότητα ;

Ὁρίσθηκα ἀσχεματίζωμεν τοὺς περὶ
 ποικίλων εἰσπρακτομένους, δι' οὗς μόνον ἐ
 ἀφροσύνην ἰδόμεν ἐμφανθόνισι κατ' αὐ
 τὴν πικρὰς συμβουλᾶς, ἀλλ' ἐπειδὴ χρὴ
 τοῦ κόσμου καὶ κοινῶς συνταυτίζεται με
 τοῦ πνεύματος τῆς ὑπαθέσεώς μας, κάμνον
 μακρὰν μυστικὴν δόξιν εἰκονογράψωμεν τὴν
 ἐκείνην καὶ ἢν ὅραν ὑποδέχεται τοὺς εὐ
 μετούνητας αὐτήν.

Ἐλπίσαντες ὅτι ὁ ἀναγνώστης μας δὲν ἔ
 βαρυνθῇ.

Ἐσθὴς ἐκ λευκοῦ τριχάπτου μετὰ λ
 ἐκ κυανοῦ κατωρὲ κατ' εὐθείαν ἔρχο
 καλύπτει τὸ χαρτόκλαστον αὐτῆς ὡς
 σκοπέυιλτος ζώνη ὥραία, καθὼς ἐκ τῷ
 αὐτῆς χειρὶν κατεργασμένη, περὶ
 τὴν ἀνδοστόλιστον ὁσφύν της, ἦτι
 ὑπερβολὴν, ἐγκλείεται ἐντὸς τῶν δύο

ὑψώθη ἡ φράσις τινὸς τῶν θεομένων, εἰπόντος,

— Καὶ πῶς ἦτο δυνατόν νὰ μὴ ἐπιτύχη, ὅταν ἦναι Λουκρητία αὐτῇ ἡ ἰδία;

Δὲν εἶχεν ἤδη ἀποτελειώσει τὴν φράσιν του ὅτε ὁ πολύσαρκος αὐτὸς τολμητίας εὗρεθαι χαμαὶ ὑπὸ τὴν στιβαρὰν χεῖρα τοῦ Κάτωτος, πηδῆσαντος ἀπὸ τοῦ θεωρείου του.

Εἶχεν εἰσέλθει, χωρὶς οὐδεὶς νὰ τὸν παρὰ τηρήσῃ, ἀραβικὸν μανδύαν περιτετυλιγμένος· καὶ ἦν δὲ στιγμὴν διαλογίζετο μετὰ λύπης πόσον τὸ ἰνδαλμά του περιϋβρίζετο ἐνδυόμενον τὸ ὄνομα τῶν Βοργιῶν καὶ τὰ κακούργηματα αὐτῶν, ἤκουσε κάτωθεν τοῦ θεωρείου του τὸν, κατ' αὐτὸν, ἱερόσυλον.

Ἦθελεν ἀναμριβόλῳς τὸν ἀρήσει ἄπνουν, ὡς ὁ φανατικὸς τὸν ὑβριστὴν τῆς θρησκείας του, εἰς ἑκατοστὴν ἀνθρώπων δὲν τὸν ἀπέσπων τῶν χειρῶν του.

— Ναί· τὸ λέγω καὶ τὸ ἐπαναλέγω, ἐρώναζεν, ἂν καὶ ἡμίνεκρος, ὡς ἀπροσδοκῆτως προσβληθεὶς τὴν εἶδον εἰς τὴν Βερώνην, εἰς τὴν Πάδουαν· εἶναι γυνὴ κακούργος· ἀτιμὸς, ἀλλ' εὐχαριστοῦμαι ὅτι δὲν θέλει ἀρκεῖν νὰ μὴ

Ἐπειράζετο βεβαίως ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ φιλοτίμου γραφέως, ἀλλὰ . . . Μὴ θαυμάζετε θὰ ἴδωμεν καὶ ἄλλα.

Δύω βήματα δὲν ἔφθασαν οἱ φίλοι νὰ κάμωσιν ὅτε ὁ Κάτων σταῖς, ὡς ὑπὸ κεραυνοφόρου αἵφνης ιδέας πληχθεὶς,

— Ἀλλοίμονον ! ἐφώνησε, τί ἐπραῖα Μάρκε ;

— Τί πάλιν ; ἐκπληκτος ἠρώτησεν ὁ ἀτυχὴς φίλος· τί ; λέγε μοι . . . Δὲν ἤξεύρω . . .

— Ἐτόλμησα νὰ παραλληλίσω τὴν Ἰωάνναν μὲ διακόσια βρωμοτάλληρα.

— Αἱ ! βέβαια ἐτρελάθης . . .

Καὶ λέγων ὁ δυστυχὴς φίλος τὸν ἀρπάζει ἐκ τῆς χειρὸς καὶ ὑποκρύνει τὸν ὦθι πρὸς τὰ ἐντός· ἀλλ' εἰς μάτην, καθότι ὁ πυρέστων Κάτων ὑπεκφυγὼν τὰς φιλικὰς χεῖρας πλησιάζει ὅλος παραφορᾷ τὴν τράπεζαν, ἐκκενόνει ἐπὶ τοῦ δίσκου τὰ θυλάκιά του ὅλα, καὶ ὀρμητικῶς ἐξέρχεται τοῦ θεάτρου.

Τρέχει . . . τρέχει καὶ ὁ καλὸς Μάρκος, λησμονήσας τὰ τε λυγίσματά του καὶ τὴν βροχὴν, ἥτις ἐμελλε νὰ καταστρέψῃ τὰ βαρύνεμα ἐνδύματά του, τὰ μόνον τὸν αὐτὰ κατα-

ιηθητικά ὅπλα, τὰ ὁποῖα ὄντα μονάκριβα, ἠγγυῶντο ὅτι μέχρι θανάτου δὲν ἤθελον ἐγκαταλείψει τοῦ πιστοῦ των τὸ σῶμα· ἀλλ' εἰς μάτην, καθότι ἐνῶ αὐτὸς τὸν ἀνεζήτει ἐντὸς τοῦ πλήθους, ἐκεῖνος εὕρισκετο ἐντὸς πετώσας ἑμάξης, ὁ ὁδηγὸς τῆς ὁποίας ἅμα τῷ λόγῳ τοῦ Κάτωνος, « Εἰς τὸ χρυσοχεῖον τοῦ Γερμανοῦ Wiker Georg· ὁδὸς Ἑρμού, ἀριθ. 42, κατεσπευσμένως »· προεθυμοποιήθη μαστιγῶν μέχρις ἀναλγησίας τοὺς δυστυχεῖς ἱπ-
 . . . . .
 . . . . .

Μόλις ἡ Κυρία, ἡμισείας ὥρας παρελθούσης, ἡτοιμάζετο νὰ εἰσέλθῃ, φθάνει ὑπηρέτης τις ἀσθμαίνων καὶ ὅλος ὑδρορρέων, ὅστις πάραυτα ἐναποθέτει ἐν τῷ δίσκῳ κιβώτιόν τι μετ' ἐπιστολίου εἰπὼν πρὸς τὴν κυρίαν, ἀφοῦ πρῶτον μετὰ πολλοῦ σεβασμοῦ ἐγύμνωσε τὴν σπανότριχον κεφαλὴν του,

— Ἀπὸ μέρους τοῦ κυρίου Κάτωνος.

— Τὸν εὐγνωμονῶ, εἶπε μειδιῶτα ἡ κυρία, τὸν εὐγνωμονῶ.

Καὶ δοῦσα 2 τάλ. τῷ κομιστῇ προσέθεσεν,
 (Τόμ. Α.)

— Αἱ πολλαὶ τοῦ ἐνοχλήσεις μοὶ ἀφαροῦσι πᾶσαν εὐχαρίστησιν, εἰπέ τῷ.

Καὶ ἐνταῦθα εὐχόμενος τὸ ἐποφραγισθὲν εἰς τὸ λειον, εἰσῆλθε μετὰ τῆς συνήθους αὐτῆς φημιτοῦ χαρμετήσαντα τοὺς παρῶντες.

Ὁ ὑπὸ κλέψας ἔφυγε.

Τὸ παραπέτασμα ἀνεκετάσθη. Ὁ ἱερεὺς μετὰ τοῦ Μαφίου καὶ τῶν λοιπῶν ἀπεσταμένων ἐνεφανίσθησαν. Ἐνταῦθα ἐν ἑλπίδι ἐλπίσαντες ἡ πρώτη πράξις, ὡραιότερα ἢ δευτέρῃ ἐντύπωσιν προῦξένθησαν ἡ τρίτη καὶ τετάρτη ἔφθασε τέλος καὶ ὁ θανατηφόρος δαίμων ἦλθεν ἡ Λουκοπτεία.

Ἀδύνατον ἡ ἀληθὴς Λουκοπτεία νὰ ἐνέπιδόσῃ ἐκδικητικὴν χαρὰν καὶ ὕστερον τὴν φρίκην, ὅσῃν ἡ εἰκονική.

Ἄπαντες ἀπὸ καρδίας ἐπευφήμουν ἡ τῆς καὶ ἡ φυσικῆς διεκρινον τὴν κυρίαν ἐκείνην καθ' ὅλον τῆς τραγωδίας τὸ θεῖον.

Τὸ παραπέτασμα ἔπεσεν, ἀλλ' ἀντὶ, ὡς συθὺς ἀκολουθεῖ, αἱ κρίσεις καὶ ἐπικρίσεις διαχύσωσι τὸν ψευδισμόν, οὐδεὶς γὰρ ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἡδυνήθη νὰ εὕρῃ αἰτίαν ἐπικρίσει μόνον ἐν μέσῳ τῶν γενικῶν ἐπευφημῆσαι

τρέμει· τὸ αἶμα τεθλωμένον ἀναβαίνει εἰς τὸν ἐγκέφαλον· τὰ στήθη του πάλλουσιν· πάλλουσιν ὡς τοῦ ἐπιληπτικοῦ· τὸν δυστυχῆ!

Πόσον ἀξιολύπητος τῇ ἀληθείᾳ ὁ ἄνθρωπος! Τί παράδοξον τῷ ὄντι καὶ εἰς τὰ ἡδύτερα αὐτῷ νὰ ἀπαντᾷ τὴν φοίτην! ὦ! ἔρω! εἰς τὸ μειδιάμα τοῦ ὁποίου ἐναπενίζει ὁ ἀτυχῆς τὴν εὐτυχίαν· καὶ ἐνῷ οὐδέποτε παύης τοῦ συνεργάζεσθαι ὑπὲρ τῆς ἀτυχίας τῶν θνητῶν, σὺ αὐτὸς, ὁ τοσοῦτον παρὰ τοῦ ἀνθρώπου λατρευόμενος νὰ ρίπτῃς, τὸν λάτριν σου παίγνιον ἀλόγων καὶ φοβερῶν παθῶν.!

— Τί λοιπὸν θὰ κάμω!· διανοεῖτο ἐν τῇ φοβερᾷ του στιγμῇ ὁ Κάτων ψιθυριστὶ διακοινῶν τὰς σκέψεις του νὰ τὴν ἐρωτήσω... ὄχι· νὰ τὴν ἐπιπλήξω... τί εἶπα! ἡμάρτησα! ἐπομένως τί δικαίωμα ἔχω ἐπ' αὐτῆς; αὐτὴ ὀρίζει τὴν ὑπαρξίν μου! αὐτὴ σφίγγει τὰς ἡνίας τῶν αἰσθητέων μου! λοιπὸν...

Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ συλλογισμοὶ αὐτοῦ τοῦ ἐρμαίου ὅτε μετὰ τινος στιγμᾶς σιωπῆς φοβεροτέρας τῶν κραυγῶν τῆς ἀπελπισίας, ἔπασεν ἐπὶ τῶν γονάτων ἐμπροσθεν τῆν πενιχρὰς αὐτῆς θυρίδος, ἥτις ἐπέπρωτον ἀδοξασθῆ μάλ-

λον τῶν ἀνακτορικῶν, καὶ ἥτις, ἂν ἐλάχιστον στοιχεῖον ζωῆς ἤσθάνετο ἐν ἑαυτῇ, ἤθελε βεβαίως χύσει πικρὰ δάκρυα ὑπὲρ τοῦ ἀξιοδακρύτου φίλου μας, ὅστις μὲ ἠνωμένας τὰς παλάμας, ἀφοῦ ἐστάθη στιγμὰς τινας ὥτανει προσευχόμενος, ἐναπέθεσεν ἐμπαθεῖς ἐπ' αὐτῆς ρίλημα καὶ ἀνηγέρθη.

Μὲ χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους σιγοπατῶν, σιωπηλὸς, ἡμίεχνρος ὡς ἀπὸ μακροχρονίου νόσου, ἀνεχώρησεν, ὅτε μετὰ τινων βημάτων πορείαν ἀπαντήσας τὸν Μάρκον ἀπροσδοκῆτως, κατ' αὐτὸν, προσπαθοῦντα δι' αὐτὸ τοῦτο νὰ ὑποκρυφθῇ,

— Μάρκε, τῷ λέγει, στήριζόν με· αἱ δυνάμεις μου μὲ παρήτησάν.

Μετὰ τινα δὲ βήματα νυκτερινῆς σιωπῆς, μετεχούσης πενθίμου, ἐπαναλαβὼν κατ' ὀλίγον τὰς αἰσθήσεις του ἐξηκολούθησεν,

— Ἄθλιος ἐγώ! Σ' εὐχαριστῶ, φίλε, διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις σου. . . . .

Καὶ ἡ Ἰωάννα; περιέμενεν ἄρά γε καὶ αὐτὴ τὴν ἡμέραν νὰ τὸν ἐπανίδῃ, ἢ ἀνεπαύετο τὰ ἐσπερινὰ δῶρά της ἐννευρομένη;

διεκρίνετο τὸ ἀπαίσιον ἐκεῖνο, ὅπερ, ὕστερον
μανιώδους τρικυμίας, πετᾶ ἐπὶ τῆς γαλήνης
τῶν θαλασσῶν.

Ἰπνος αὔπνος φρικώδης σιωπῇ· ὄνειρα
μαῦρα. Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἀνεγείρεται καὶ
πάλιν τεταραγμένος, καὶ ὡς ὑπὸ πνεύματός
τινος νὰ ἔλαβεν αὐθεντικὴν προσταγὴν ἡ ψυ-
χή του πρὸς ἐκπλήρωσιν ὑψηλοῦ μυστηρίου,
ἐνεκεν περιστάσεως παραμεληθέντος, ὁρμᾷ εἰς
τὴν θύραν.

Εἰς μάτην προσπαθεῖ ὁ δυστυχὴς Μάρκος
νὰ τὸν ἐμποδίσῃ· οἱ πεφλογισμένοι λόγοι του
χάνονται, ἢ μᾶλλον ἀκούονται παρὰ τῶν τες-
σάρων ψυχρῶν τοίχων τοῦ δωματίου.

Τέλος δὲ μὴ δυνηθέντες φίλος τε καὶ δύο
ὑπέρσται νὰ τὸν ἀποτρέψωσι τοῦ ἀνοήτου, βε-
βαίως σκοποῦ του, τὸν ἄφησαν ἐλεύθερον εἰς
τὴν ὁρμὴν τοῦ ἀνικήτου πάθους του, ἀφοῦ
μετὰ πολλοῦ κόπου κατῴρθωσαν νὰ τῷ φορέ-
σωσι τὴν περισκελίδα καὶ τὰς ἐμβάδας του.

Ὁ Κάτων τρέχει· ὁ Μάρκος ἀκολουθεῖ τῇ
ἔγῃ του· ἐπιτυχὼν δὲ μετὰ τινα βήματα νὰ
τῷ ῥίψῃ ἐπὶ τῶν ὤμων του ἐξωφόριόν τι καὶ
στάς μετ' ἀπορίας καὶ θλίψεως μακρόθεν

τὸν ἐθεώρει· καὶ μετὰ σπαραγμοῦ ἐγκαρδίου ἤκουε τὸν φίλον του ἐν παραφορᾷ ὑποτανο-
ρίζοντα.

Λουκρητία· ἡ Ἰωάννα! Ἡ Ἰωάννα, Βοργία! ὦ! τοῦτο δὲν ὑποφέρεται! . . . καὶ ὅμως ὁ βάρ-
βαρος ἐκεῖνος δὲν ἀπέπνευσεν ὑπὸ τὰς χεῖρας
τῆς δικαίας ὀργῆς μου . . . καὶ ὅμως ὁ ἀλι-
τῆριος ἐσώθη . . . ἀλλ' αὐτὸς ἐπανάλαβε τὴν
βλασφημίαν του πολλάκις . . . οἱ λόγοι του
εἶχον κατὰ πειστικόν . . . Ἄ! ὄχι! Μὴ ἀμαρ-
τάνω . . .

Καὶ λέγων ἐν τῇ παραφορᾷ του κτυπᾷ
εἰς τινα ἐρειπωμένον τοῖχον, κλονίζεται καὶ ὁ
κλονισμὸς αὐτὸς, ὡς πολλάκις κατὰ τοὺς νό-
μους τῆς φύσεως συμβαίνει, ἐπαναφέρει τὰς
αἰσθήσεις του, ἀλλὰ μετ' αὐτῶν καὶ τὴν με-
γάλην λύπην, ἥτις πάντοτε εἶναι ἡ συνέπεια
τοιούτων δυστυχιῶν.

Ὀλίγα βήματα ἐκείθεν τοῦ μεσοτοιχείου
κεῖται ἡ θυρίς τοῦ οἰκίσκου, ἐν ᾗ κατῴκει ἡ
Ἰωάννα, πρὸς ὃν μηχανικῶς πῶς, ἂν δὲν θέ-
λωμεν νὰ πεισθῶμεν εἰς τὴν μεγάλην δύνα-
μιν τῆς ψυχικῆς δράσεως, ἔφθασεν ὁ Κάτων·
πλησιάζει τὴν μικρὰν θυρίδα· τὸ βῆμά του

τρέμει· τὸ αἷμα τεθολωμένον ἀναβαίνει εἰς τὸν ἐγκέφαλον· τὴ στήθη του πάλλουσιν· πάλλουσιν ὡς τοῦ ἐπιληπτικοῦ· τὸν δυστυχῇ!

Πόσον ἔξυμλύπητος τῇ ἀληθείᾳ ὁ ἄνθρωπος! Τί παράδοξον τῷ ὄντι καὶ εἰς τὰ ἡδύτερα αὐτῷ νὰ ἀπαντᾷ τὴν φρίκην! ὦ! ἔρωσ! εἰς τὸ μειδιάμα τοῦ ὁποίου ἐνατενίζει ὁ ἀτυχῆς τὴν εὐτυχίαν· καὶ ἐνῷ οὐδέποτε παύης τοῦ συνεργάζεσθαι ὑπὲρ τῆς ἀτυχίας τῶν θνητῶν, σὺ αὐτὸς, ὁ τασοῦτον παρὰ τοῦ ἀνθρώπου λατρευόμενος νὰ ρίπτῃς, τὸν λάτριν σου παίγιον ἀλόγων καὶ φοβερῶν παθῶν. !

— Τί λοιπὸν θὰ κάμω!· διανοεῖτο ἐν τῇ φοβερᾷ του στιγμῇ ὁ Κάτων· ψιθυριστὶ διακοινῶν τὰς σκέψεις του· νὰ τὴν ἐρωτήσω... ὄχι· νὰ τὴν ἐπιπλήξω... τί εἶπα! ἡμάρτησα! ἐπομένως τί δικαίωμα ἔχω ἐπ' αὐτῆς; αὐτὴ ὀρίζει τὴν ὑπαρξίν μου! αὐτὴ σφίγγει τὰς ἡνίας τῶν αἰσθήσεων μου! λοιπὸν...

. Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ συλλογισμοὶ αὐτοῦ τοῦ ἑρμαίου ὅτε μετὰ τινος στιγμᾶς σιωπῆς φοβεροτέρας τῶν κραυγῶν τῆς ἀπελπισίας, ἔπασεν ἐπὶ τῶν γονάτων ἔμπροσθεν τῆν πενιχρᾶς αὐτῆς θυρίδος, ἥτις ἐπέπρωτο νὰ δοῦραθῇ μὲν

λον τῶν ἀνακτορικῶν, καὶ ἦτις, ἂν ἐλάχιστον στοιχεῖον ζωῆς ἠρθάνετο ἐν ἑαυτῇ, ἤθελε βεβαίως χύσει πικρὰ δάκρυα ὑπὲρ τοῦ ἀξιοδακρύτου φίλου μας, ὅστις μὲ ἠνωμένας τὰς παλάμας, ἀφοῦ ἐστάθη στιγμὰς τινας ὥτανεὶ προσευχόμενος, ἐναπέθεσεν ἐμπαθὲς ἐπ' αὐτῆς φίλημα καὶ ἀνηγέρθη.

Μὲ χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους σιγσπατῶν, σιωπηλὸς, ἡμίνεκρος ὡς ἀπὸ μακροχρονίου νόσου, ἀνεχώρησεν, ὅτε μετὰ τινων βημάτων πορείαν ἀπαντήσας τὸν Μάρκον ἀπροσδοκῆτως, κατ' αὐτὸν, προσπαθοῦντα δι' αὐτὸ τοῦτο νὰ ὑποκρυφθῇ,

— Μάρκε, τῷ λέγει, στήριζόν με· αἱ δυνάμεις μου μὲ παρήτησάν.

Μετά τινα δὲ βήματα νυχτερινῆς σιωπῆς, μετεχούσης πενθίμου, ἐπαναλαβὼν κατ' ὀλίγον τὰς αἰσθήσεις του ἐξηκολούθησεν,

— Ἄθλιος ἐγώ! Σ' εὐχαριστῶ, φίλε, διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις σου.

Καὶ ἡ Ἰωάννα; περιέμενεν ἄρά γε καὶ αὐτὴ τὴν ἡμέραν νὰ τὸν ἐπαινίδῃ, ἥ ἀνεπαύετο τὰ ἑσπερινὰ δῶρά της ἐννευρευμένη;

Πῶς δὲ διηλθε τὴν νύκτα ὁ Κάτων;

Ἀφίνομεν τὸν ἀναγνώστην νὰ ἐννοήσῃ.

Τὴν δὲ ἐπαύριον ἀπὸ πρωΐας ἐγερθεὶς, ἐννοεῖται πόσον ἡδυνατισμένος, διηυθύνθη πρὸς τὴν Κυρ. Ἰωάνναν ὅπως τῇ διηγηθῇ μετὰ πολλῆς τῆς προφυλάξεως τὰ ἐν τῷ θεάτρῳ διατρέξαντα.

Βαδίζων δὲ ἐσκέπτετο τίνι τρόπῳ ἡδύνατο νὰ μάθῃ χωρὶς νὰ δυσαρεστήσῃ ἐκείνην δι' ἣν ἔζη.

Ἄλλ' ἂν ἐμάνθανεν ὅτι ἡδύνατο νὰ ὑπογράψῃ τὴν καταδίκην του; τοῦτο μὴ τὸ φοβώμεθα, εἶναι πολὺ τεταμνωμένον τὸ βλέμμα πάσης ἐρώσεως ψυχῆς.

«Ἄλλ' ἂν ἐξαφθῶ»; ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, «ἂν χωρὶς τῆς θελήσεώς μου ἡ γλῶσσά μου εἴπῃ τι δυνάμενον νὰ πικράνῃ ἐκείνην ἐξ ἧς ἀντλῶ τὴν γλυκύτητα ὑπάρξεως... ἀλλὰ... τὸ φρικωδέστερον, ἂν ἐννοήσω ἐν τῇ ἀπολογίᾳ της ὅτι ἔχουσιν, ἔστω καὶ ὀλίγον, ἀληθείας οἱ λόγοι τοῦ Γάλλου... Ἄλλ' εἶναι ἀδύνατον οὐδέποτε ὁ διάβολος θὰ λάβῃ τὸ δικαίωμα νὰ μεταμρφωθῇ εἰς ἄγγελον... ὅπως δῆποτε ὁμως δὲν πρέπει νὰ εἴπω τίποτε· ἄς μὴ κάμω νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν καρδίαν μου τῇ γλῶσσῃ».

» ζης τὴν λαμπρότητά των, βέβαιος εἰμι ὅ-
 » τὸ γλυκύ σου ὄμμα τυχαίως ἐπ' αὐτῷ
 » ριπτόμενον θὰ σοὶ ἐνθυμίσῃ ἐκεῖνον, ὅστι
 » τοσοῦτον Σε ἠγάπησε, καὶ ὅστι μακρὰν Σο
 » θέλει κείτῃ (ἐν μὲν μοι λύπην μεταξὺ πικρῶ
 » ἐλπίδων καὶ πιστότερον ἀδελφιδότητων ὁ
 » εὐγείανει, Ἰωάννα, ὑγείανει.

« Καλὴν ἐπιτοχίαν.

« Συγχώρει τὴν ἀγάπην μου, ἀγγελε τῇ
 » ἀγάπῃς ».

« Ἀσπάζονται τὴν δεξιάν Σου τὰ περὶ
 » γισμένα τοῦ Κάτωτος χεῖλη ».

Ἄς προχωρήσωμεν ἤδη.

Ἐξελθὼν τοῦ θεάτρου ὁ Κάτως διηρδύνη
 ἢ μάλλον τὸν μετεκόμενον εἰς τὴν οἰκίαν τι
 καὶ ὅλον πῶρεσσοντα τὸν ἐναπέθεσαν ἐπὶ τὴ
 κλίνῃς του.

Τοιαῦται εἰσὶν αἱ συνέπειαι τῶν εὐερεθ
 στων χαρακτήρων καὶ μάλιστα εἰς τὰς στιγμὰς
 τῶν ἐρώτων των.

Δύο παρελθουσῶν ὥρων, ἀνοίξας πρὶ
 ἐπιτημὴν τοὺς ὀφθαλμοὺς, τοὺς ἐκλεῖσε πάλι
 τὸ σῶμά του ἦτο κατάκεποννημένον αἱ δὲ
 νάμεις του ἐν ληθαργίᾳ ἐπὶ δὲ τῆς σιωπῆς τι

— Αὐτὸ εἶναι τὸ ἔργον της, ἔκραζεν ἄλλος, καὶ ἄνευ τούτου δὲν δύναται νὰ ζήσῃ.

Καὶ ἄλλοι ἄλλα ἔλεγον, ἅτινα παραλείποντες ἐρχόμεθα νὰ εἰπώμεν τῷ ἀναγνώστη μας, ἀπὸ τὴν γνῶσιν τοῦ ὁποίου δὲν θέλομεν νὰ κρύψωμεν οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον, μολονότι φοβούμεθα μὴ ὡς ἐκ τούτου πολὺλογοι τῷ φανώμεν, ὅτι, καθ' ἃ ἐξ ἀξιοπίστου πηγῆς ἡρύσθημεν, ἐν τῷ κιβωτίῳ ὅπερ εἶχε φέρει ὁ ὑπηρέτης εὐρίσκοντο ἀδάμαντες ἀξίας ἐπέκεινα τῶν τριῶν χιλιῶν ἀργυρῶν ὀθωνίων, ἐν δὲ τῷ γραμματίῳ αἱ ὀλίγαι αὐταὶ λέξεις, ἐφ' ὧν, παρακαλοῦμεν τὸν ἀναγνώστην νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν του.

« Ἰωάννα μου ! Μόνον μου γλυκὺ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἀντικείμενον ».

« Τὸ ἐλάχιστον αὐτὸ ποσὸν προσφέρεται » τῇ θειῇ πρωταγωνιστρῇ; ἥτις, ἃς πεισθῇ, ὅτι ἡ ἐμβριθῆς ἐκτίμησις πρὸς πᾶν καλὸν δὲν δεῖκνυται ἐκ τῆς ἀξίας τῶν προσφερομένων ».

« Εἶναι μικρὰ ἐνδειξίς μεγάλης ἀγάπης » πτωχὴ προσφορά πλουσίας ἀξίας δὲν εἶναι ἀντίτιμον, ἀλλ' ἐνθύμησις ὅταν θὰ στολί-

» ζῆς τὴν λαμπρότητά των, βέβαιος εἶμι
 » τὸ γλυκύ σου ὄμμα τυχαίως ἐπ' ἐ
 » ριπτόμενον θὰ σοὶ ἐνθυμίζῃ ἐκείνον,
 » τοσοῦτον Σὲ ἠγάπησε, καὶ ὅς τις μακρὸ
 » θέλει κεῖται ζῶν μορμολύκιον μεταξὺ π
 » ἐλπίδων καὶ πιχροτέρων ἀβεβαιοτήτ
 « Ὑγείαινε, Ἰωάννα· Ὑγείαινε.

« Καλὴν ἐπιτυχίαν.

« Συγχώρει τὴν ἀγάπην μου, ἄργει
 » ἀγάπης ».

« Ἀσπάζονται τὴν δεξιάν Σου τὰ π
 » γισμένα τοῦ Κάτωνος χεῖλη ».

Ἄς προχωρήσωμεν ἤδη.

Ἐξελθὼν τοῦ θεάτρου ὁ Κάτων διη
 ῆ μᾶλλον τὸν μετεκόμεσαν εἰς τὴν οἰκί
 καὶ ὅλον πυρέσσοντα τὸν ἐναπέθεσαν ἐ
 κλίνης του.

Τοιαῦται εἰσὶν αἱ συνέπειαι τῶν ε
 στων χαρακτήρων καὶ μάλιστα εἰς τὰς ε
 τῶν ἐρώτων των.

Δύω παρελθουσῶν ὥρων, ἀνοίξα
 στιγμὴν τοὺς ὀφθαλμοὺς, τοὺς ἔκλεισε
 Τὸ σῶμά του ἦτο κατὰ πεπονημένον
 νάμεις του ἐν ληθαργίᾳ· ἐπὶ δὲ τῆς σιωπ

διεκρίνετο τὸ ἀπαίσιον ἐκεῖνο, ὅπερ, ὕστερον
μανιώδους τρικυμίας, πετᾶ ἐπὶ τῆς γαλήνης
τῶν θαλασσῶν.

Ἴπνος αὔπνος· φρικώδης σιωπή· ὄνειρα
μαῦρα. Ματὰ ἡμίσειαν ὥραν ἀνεγείρεται καὶ
πάλιν τεταραγμένος, καὶ ὡς ὑπὸ πνεύματός
τινος νὰ ἔλαβεν αὐθεντικὴν προσταγὴν ἡ ψυ-
χή του πρὸς ἐκπλήρωσιν ὑψηλοῦ μυστηρίου,
ἐνεκεν περιστάσεως παραμεληθέντος, ὁρμᾷ εἰς
τὴν θύραν.

Εἰς μέτην προσπαθεῖ ὁ δυστυχῆς Μάρκος
νὰ τὸν ἐμποδίσῃ· οἱ πεφλογισμένοι λόγοι του
χάνονται, ἢ μᾶλλον ἀκούονται παρὰ τῶν τεσ-
σάρων ψυχρῶν τοίχων τοῦ δωματίου.

Τέλος δὲ μὴ δυνηθέντες φίλος τε καὶ δύο
ὕπνῳ νὰ τὸν ἀποτρέψωσι τοῦ ἀνοήτου, βε-
βαίως σκοποῦ του, τὸν ἄφησαν ἐλεύθερον εἰς
τὴν ὁρμὴν τοῦ ἀνικήτου πάθους του, ἀφοῦ
μετὰ πολλοῦ κόπου κατῴρθωσαν νὰ τῷ φορέ-
σωσι τὴν περισκελίδαν καὶ τὰς ἐμβάδας του.

Ὁ Κάτων τρέχει· ὁ Μάρκος ἀκολουθεῖ τῇ
ἵχνῃ του· ἐπιτυχῶν δὲ μετὰ τινα βήματα νὰ
τῷ ῥίψῃ ἐπὶ τῶν ὤμων του ἐξωφόριόν τι καὶ
στάς μετ' ἀπορίας καὶ θλίψεως μακρόθεν

τὸν ἐθεώρει· καὶ μετὰ σπαραγμοῦ ἐγκ
ῆκουε τὸν φίλον του ἐν παραφορᾷ ὑπε
ρίζοντα.

Λουκρητία· ἡ Ἰωάννα! Ἡ Ἰωάννα, Β
Ω! τοῦτο δὲν ὑποφέρεται! . . . καὶ ὅμως
βαρος ἐκεῖνος δὲν ἀπέπνευσεν ὑπὸ τὰς
τῆς δικαίας ὀργῆς μου . . . καὶ ὅμως
τῆριος ἐσώθη . . . ἀλλ' αὐτὸς ἐπανελά
βλασφημίαν του πολλάκις . . . οἱ λόγ
εἶχον κάτι πειστικόν . . . Ἄ! ὄχι! Μὴ
τάνω . . .

Καὶ λέγων ἐν τῇ παραφορᾷ του
εἷς τινα ἐρειπωμένον τοῖχον, κλονίζετα
κλονισμὸς αὐτὸς, ὡς πολλάκις κατὰ τι
μους τῆς φύσεως συμβαίνει, ἐπαναφρέ
αἰσθήσεις του, ἀλλὰ μετ' αὐτῶν καὶ τ
γάλην λύπην, ἥτις πάντοτε εἶναι ἡ σι
τοιουτῶν δυστυχιῶν.

Ὀλίγα βήματα ἐκείθεν τοῦ μεσο
κεῖται ἡ θυρίς τοῦ οἰκίσκου, ἐν ᾧ κατ
Ἰωάννα, πρὸς ὃν μηχανικῶς πῶς, ἂν
λωμεν νὰ πεισθῶμεν εἰς τὴν μεγάλην
μιν τῆς ψυχικῆς δράσεως, ἔφθασεν ὁ Ι
πλησιάζει τὴν μικρὰν θυρίδα· τὸ βῆ

τρέμει· τὸ αἷμα τεθολωμένον ἀναβαίνει εἰς τὸν ἐγκέφαλον· τὰ στήθη του πάλλουσιν· πάλλουσιν ὡς τοῦ ἐπιληπτικοῦ· τὸν δυστυχῆ!

Πόσον ἀξυλόπητος τῇ ἀληθείᾳ ὁ ἄνθρωπος! Τί παράδοξον τῷ ὄντι καὶ εἰς τὰ ἡδύτερα αὐτοῦ νὰ ἀπαντᾷ τὴν φοβίαν! ὦ! ἔρω! εἰς τὸ μειδιάμα τοῦ ὁποῖου ἐνατενίζει ὁ ἀτυχῆς τὴν εὐτυχίαν καὶ ἐνῷ οὐδέποτε παύσης τοῦ συνεργάζεσθαι ὑπὲρ τῆς ἀτυχίας τῶν θνητῶν, σὺ αὐτὸς, ὁ τυσοῦτον παρὰ τοῦ ἀνθρώπου λατρευόμενος νὰ ρίπτῃς, τὸν λάτριν σου παίγνιον ἀλόγων καὶ φοβερῶν παθῶν. !

— Τί λοιπὸν θὰ κάμω!· διανοεῖτο ἐν τῇ φοβερᾷ του στιγμῇ ὁ Κάτων ψιθυριστὶ διακοινῶν τὰς σκέψεις του· νὰ τὴν ἐρωτήσω... ὅχι· νὰ τὴν ἐπιπλήξω... τί εἶπα! ἡμάρτησα!· πῶς μένω; τί δικαίωμα ἔχω ἐπ' αὐτῆς; αὐτὴ ρίξει τὴν ὑπαρξίν μου! αὐτὴ σφίγγει τὰς νῖας τῶν αἰσθήσεών μου! λοιπὸν...

Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ συλλογισμοὶ αὐτοῦ τοῦ καίου ὅτε μετὰ τινὰς στιγμὰς σιωπῆς ἰοτέρας τῶν κραυγῶν τῆς ἀπελπισίας, ἐπέπιν τῶν γονάτων ἐμπροσθεν τῆν πενιχρᾶς ἧς θυρίδος, ἥτις ἐπέπρωτο νὰ δοξασθῇ μέλι-

τὸν ἐθεώρει· καὶ μετὰ σπαραγμοῦ ἐγκαρδίου ἤκουε τὸν φίλον του ἐν παραφορᾷ ὑποτανο-
ρίζοντα.

Λουκρητία ἡ Ἰωάννα! Ἡ Ἰωάννα, Βοργία!
ὦ! τοῦτο δὲν ὑποφέρεται! . . . καὶ ὅμως ὁ βάρ-
βαρος ἐκεῖνος δὲν ἀπέπνευσεν ὑπὸ τὰς χεῖρας
τῆς δικαίας ὀργῆς μου . . . καὶ ὅμως ὁ ἀλ-
τήριος ἐσώθη . . . ἀλλ' αὐτὸς ἐπανάλαβε τὴν
βλασφημίαν του πολλάκις . . . οἱ λόγοι του
εἶχον κατὰ πειστικόν . . . Ἄ! ὄχι! Μὴ ἀμαρ-
τάνω . . .

Καὶ λέγων ἐν τῇ παραφορᾷ του κτυπᾷ
εἰς τινα ἐρειπωμένον τοῖχον, κλονίζεται καὶ ὁ
κλονισμὸς αὐτὸς, ὡς πολλάκις κατὰ τοὺς νό-
μους τῆς φύσεως συμβαίνει, ἐπαναφέρει τὰς
αἰσθήσεις του, ἀλλὰ μετ' αὐτῶν καὶ τὴν με-
γάλην λύπην, ἥτις πάντοτε εἶναι ἡ συνέπεια
τοιούτων δυστυχιῶν.

Ὀλίγα βήματα ἐκείθεν τοῦ μεσοτοιχείου
κεῖται ἡ θυρίς τοῦ οἰκίσκου, ἐν ᾗ κατῴκει ἡ
Ἰωάννα, πρὸς ὃν μηχανικῶς πως, ἂν δὲν θέ-
λωμεν νὰ πεισθῶμεν εἰς τὴν μεγάλην δύνα-
μιν τῆς ψυχικῆς δράσεως, ἐφθασεν ὁ Κάτων
πλησιάζει τὴν μικρὰν θυρίδα· τὸ βῆμά του

τρέμει· τὸ αἷμα τεθλωμένον ἀναβαίνει εἰς τὸν ἐγκέφαλον· τὰ στήθη του πάλλουσιν· πάλλουσιν ὡς τοῦ ἐπιληπτικοῦ· τὸν δυστυχῇ!

Πόσον ἀξιολύπητος τῇ ἀληθείᾳ ὁ ἄνθρωπος! Τί παράδοξον τῷ ὄντι καὶ εἰς τὰ ἡδύτερα αὐτῷ νὰ ἀπαντᾷ τὴν φοίκην! ὦ! ἔρωσ! εἰς τὸ μειδιάμα τοῦ ὁποίου ἐνατενίζει ὁ ἀτυχὴς τὴν εὐτυχίαν· καὶ ἐνῶ οὐδέποτε παύης τοῦ συνεργάζεσθαι ὑπὲρ τῆς ἀτυχίας τῶν θνητῶν, σὺ αὐτὸς, ὁ τασοῦτον παρὰ τοῦ ἀνθρώπου λατρευόμενος νὰ ρίπτῃς, τὸν λάτριν σου παίγνιον ἀλόγων καὶ φοβερῶν παθῶν. !

— Τί λοιπὸν θὰ κάμω!· διανοεῖτο ἐν τῇ φοβερᾷ του στιγμῇ ὁ Κάτων ψιθυριστὶ διακοινῶν τὰς σκέψεις του· νὰ τὴν ἐρωτήσω... ὅχι· νὰ τὴν ἐπιπλήξω... τί εἶπα! ἡμάρτησα! ἐπομένως τί δικαίωμα ἔχω ἐπ' αὐτῆς; αὐτὴ ὀρίζει τὴν ὑπαρξίν μου! αὐτὴ σφίγγει τὰς ἡνίας τῶν αἰσθήσεων μου! λοιπὸν...

Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ συλλογισμοὶ αὐτοῦ τοῦ ἑρμαίου ὅτε μετὰ τινὰς στιγμὰς σιωπῆς φοβεροτέρας τῶν κραυγῶν τῆς ἀπελπισίας, ἔπασεν ἐπὶ τῶν γονάτων ἔμπροσθεν τῆν πενιχρὰς αὐτῆς θυρίδος, ἥτις ἐπέπρωτο νὰ δοῦραθῇ πάλ-

λον τῶν ἀνακτορικῶν, καὶ ἦτις, ἂν ἐλάχιστον στοιχείον ζωῆς ἠσθάνετο ἐν ἑαυτῇ, ἤθελε βεβαίως χάσαι πικρὰ δάκρυα ὑπὲρ τοῦ ἀπώλουτο χρυσοῦ φίλου μας, ὅστις μὲ ἡμετέρας καὶ παλαιάς, ἀποδ' ἐστάθη στιγμῆς νικητὴς καὶ προσκυρόμενος, ἐναπέθετο ἐμπαιδὸς ἐπὶ αὐτῆς φίλημα καὶ ἀνηγέρθη.

Μετὰ χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους σιγησάντων, σιωπηλός, ἡμίκαρπος ὡς ἀπὸ μακροχρονίου νόσου, ἀνεχώρησεν, ἔπειτά τε τινὴν βηματικὴν πορείαν ἀπαντήσας τὸν Μάρκον ἀπροσδοκῆτως, κατ' αὐτὸν, προσκυδοῦντα μὲ αὐτὸ τοῦτο νὰ ὑποκρυφθῇ,

— Μάρκε, τῷ λέγει, στήριξόν με αἰ διὰ μέναι μὲν με παρήτασαν.

Μετά τινα δὲ βήματα νικητερινῆς σιωπῆς, μετεχούσης πενθίμου, ἐπαναλαβὼν κατ' ἄλγος τὰς αἰσθήσεις του ἐξηκολούθησεν,

— Ἄθλιος ἐγώ! Σ' εὐχαριστῶ, φίλε, διὰ τὰς ἐκδουλεύσεις σου.

Καὶ ἡ Ἰωάννα; περιέμενεν ἀράγῃ καὶ σιωπῇ τὴν ἡμέραν νὰ τὸν ἐπανέδῃ, ἢ ἀνεπαύστον τὰ ἐσπερινὰ ὀνείρα της ὀνειρευμένη;

Πῶς δὲ διήλθε τὴν νύκτα ὁ Κάτων;

Ἀφίνομεν τὸν ἀναγνώστην νὰ ἐννοήσῃ.

Τὴν δὲ ἐπαύριον ἀπὸ πρωΐας ἐγερεῖς, ἐννοεῖται πόσον ἡδυνατησμένος, διηυθύνθη πρὸς τὴν Κυρ. Ἰωάνναν ὅπως τῇ διηγηθῇ μετὰ πολλῆς τῆς προφυλάξεως τὰ ἐν τῷ θεάτρῳ διατρέξαντα.

Βαδίζων δὲ ἐσκέπτετο τίνι τρόπῳ ἡδύνατο νὰ μάθῃ χωρὶς νὰ δυσαρεστήσῃ ἐκείνην δι' ἣν ἔζη.

Ἀλλ' ἂν ἐμάνθανεν ὅτι ἡδύνατο νὰ ὑπογράψῃ τὴν καταδίκην του; τοῦτο μὴ τὸ φοβώμεθα, εἶναι πολὺ τεθαμβωμένον τὸ βλέμμα πάσης ἐρώσης ψυχῆς.

«Ἀλλ' ἂν ἐξαφθῶ»; ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, «ἂν χωρὶς τῆς θελήσεώς μου ἡ γλῶσσά μου εἴπῃ τι δυνάμενον νὰ πικράνῃ ἐκείνην ἐξ ἧς ἀντλῶ τὴν γλυκύτητα ὑπάρξεως . . . ἀλλὰ . . . τὸ φρικωδέστερον, ἂν ἐννοήσω ἐν τῇ ἀπολογίᾳ της ὅτι ἔχουσιν, ἔστω καὶ ὀλίγον, ἀληθείας οἱ λόγοι τοῦ Γάλλου . . . Ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον οὐδέποτε ὁ διάβολος θὰ λάβῃ τὸ δικαίωμα νὰ μεταμορφωθῇ εἰς ἄγγελον. . . ὅπως δῆποτε ὅμως δὲν πρέπει νὰ εἴπω τίποτε ἄς μὴ κάμω. νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν καρδίαν μου τῇ χλίμῃ»

κειᾶ ἐλπίς, ἡ μελαγχολικὴ αὕτη παρηγορία τῶν ὑστερουμένων καρδιῶν, ἡ πρεσβυτέρα αὕτη ἀδελφὴ τῆς ἀπολαύσεως . . . . καὶ ὁμως ἡ σκληρὰ ἀβεβαιότης! ὦ! δὲν ὑποφέρεται . . . εἶναι ἀβάστακτος».

Φωνὴ δέ τις ἀπαλὴ αἴφνης διακόπτει τὴν εἰσέτι ἀσυνάρτητον αὐτὴν ἄλυσον τῶν σκέψεων τοῦ διὰ τῆς καθαρᾶς θράσεως,

— Καλή σου ἡμέρα, φίλε;

Ἰψώσας δὲ τοὺς τεθλωμένους ὀφθαλμούς του βλέπει τὴν ἀδελφοῦλαν τῆς Κ. Ἰωάννας ἐπὶ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου τῆς κατοικίας της, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἀπροσδοκῆτως πῶς εὗρέθη· ἀλλ' ὅχι ἀπροσδοκῆτως· τὸ σῶμα διευθύνετο παρὰ τῆς ψυχῆς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῶν πόθων καὶ μόνον ὁ νοῦς ἐνησχολημένος εἰς τὰς περὶ οἰκονομίας τοῦ συμφέροντος σκέψεις, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ πότε ἔφθασεν.

Ἐν τούτοις ἀνέβη τὴν τρίβωμον κλίμακα δυστηρεστημένος, καλὸ ἀπροσπαρασχεύαστος, διότι, ὡς πρερύπομεν, ἡ πυρίστουσα σκέψις τοῦ δὲν εἶχεν εἰσέτι εὐρεῖν οὐδὲ τὸ μέσον δι' οὗ ἔμελλε νὰ ἀποπειραθῇ τὴν λύσιν τοῦ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ γορδίου δεσμοῦ.

Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸ μικρότατον προαἰθούσιον ἐνηγαλίσθη τὸ, ὡς πάντοτε, εἰς προϋπάντησίν του τρέξαν μαιράκιον καὶ καταφιλῶν. αὐτὸ διενοεῖτο πόσον εὐτυχῆς ἦθελεν εἶναι, ἂν ἓνα τῶν ἀσπασμῶν ἐκείνων ἡδύνατο νὰ ἐπιθέσῃ καὶ ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς ἀδελφῆς τῆς μακρᾶς αὐτῆς φίλης του, ἥτις δὲν διέφεβεν ἐκείνης εἰμὴ κατὰ τὴν ἡλικίαν μόνον.

Πόσῃν δυνάμει ἔχει τᾷ ὄντι ἡ μαγικὴ τοῦ φιλήματος δρόσος ; τὸ, κατὰ τὴν παροιμίαν τοῦ λαοῦ, « ἀθάνατο νερὸ ποῦ φαρμακίζει τὸν χάρο ».

Τὴν κατ' ἐπιφάνειαν πυρέσσουσιν καρδίαν θεραπεύει, ἐνῷ τὴν κατὰ βάθος σπαράττουσαν ὀλίγον ἀναπαύει. Ἀλλ' ἐνῷ ταῦτα διελογίζετο ἐξακολουθῶν ἐν φλογεροῖς διηλογισμῶσι νὰ καταφιλή τὸ παιδίον, τριξιμον ἀνασυρθέντος σύρτου ἠκούσθη, καὶ τῆς θυρίδος ἀνεωχθίστης, παρουσιάσθη ἡ Κ. Ἰωάννα.

Μολονότι ἡ ὥρα εἶναι θ', ἡ κυρία ὅμως ῥέρεϊ ἀκόμη τὰ νυχτικά της ἔχει δίκαιον ἐκπύαζε χθὲς μέχρι μεσονυχτίου. Ἐξ αἰτίας δὲ, ἐν ἀγνοίᾳ θεβαίως ὅτι ὁ Κ. Κάτω τὴν περιέμενε, δὲν ἐπρόντισε νὰ καλωφάτῃ. Ἄν ἔμενε

εἶχε δίκαιον ἢ σεμνὴ κυρία ἅμα εἶδε τὸν φίλον της μετὰ συστολῆς νὰ ὀπισθοδρομήσῃ δύο βήματα, πρὸς παθοῦσα νὰ καλυφθῇ· καὶ ἤθελε, δὲν ἀμφιβάλομεν, ἀπέλθῃ, ἂν ὁ οἰκτιρὸς πλέον αὐτὸς φίλος δὲν τῇ ἀφήρῃ τὴν ἰδέαν τῆς συστολῆς ρίπτων (ἐνταῦθα δὲν σαρκαζόμεν) ἐν τῷ μέσῳ, διὰ πλατωνικῶν ἐκφράσεων, τὴν στενὴν σχέσιν καὶ συγγενικὴν πλεοναγάνην.

Παράδοξον τῷ ὄντι· ἡ ἐξ ἀπειρίας ἢ ἐκ παρθενικῆς συστολῆς, ἥτις κάμνει νὰ τρέμωσιν αἱ χεῖρες, ἡ Κ. Ἰωάννα ὅσῳ συνέστελλε τὰ ἡμίγυμνα στήθη της, τόσῳ μᾶλλον ἐξέθετεν αὐτά· ὥς τῆς τὸ συγχωρήσωμεν.

Εἶναι δὲ καὶ καταλελυτημένη σήμερον· ἐκ πρώτης ὀψεως μαρτυροῦσι τοῦτο οἱ ὀλίγον ἐξωγκωμένοι καὶ ἐρυθροὶ ὀφθαλμοὶ της καὶ ἡ τὰ ῥόδα τοῦ προσώπου της καλύπτουσα ὠχρότης· θὰ πάσχη βεβαίως, καὶ θὰ πάσχη δεινῶς· ὥς ἀκούσωμεν λοιπὸν αὐτὴν ἀποκρινομένην, ἐννοεῖται δὲ πόσον γλυκῶς, πόσον νωχελῶς, εἰς τὴν ἐμπαθεῖ ἐριώτησιν τοῦ ἥρωός μας·

— Ἀλλ' ἐπὶ πῶς! (ἄρξῃ τὴν ἐντροπὴν τώρα,

καὶ ἐξηγήτου μοι πρὸς Θεοῦ ! Ἰωάννα μου),
λέγε, τί ἔχεις ; . .

Καὶ, συγχωρήσατέ μοι, μετὰ θρησκευτι-
κῆς λεπτότητος εἰπὼν ἐτόλμησε τὸ πρῶτον
νὰ τὴν λάβῃ ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ νὰ τὴν κα-
λέσῃ πλησίον του.

Ὁ Δάκρυ ἄχνίζον, ἐπὶ τῆς ωχρότητός της
βέβησαν, ἀπεκριθὴ ἀντὶ τῆς φωνῆς της.

— Ἰωάννα, ἐξηκολούθησεν ὁ πᾶσχων ἐρα-
στῆς, Ἰωάννα, λύσον τὴν φοβεράν σιωπὴν·
εἰπέ μοι, τί σοὶ ἐκολούθησε ; Τίς ἐτόλμησε
νὰ ταραξῇ τὴν νηνεμίαν τῆς ἀγγελικῆς σου
ψυχῆς ;

— Ἐν μόνον ;

— Θεέ μου ! Τί λέγεις ; προσέθετε, καὶ
στενάγμος κλαυθμηρὸς ἀπεχαιρέτησε τὰ ἄνθη
τῆς ἐρώσεως του καρδίας· εἶτα δὲ μείνας ἄφω-
νος ἐθεώρει αὐτήν.

Τέλος μὴ δυναμένη ἡ Κ. Ἰωάννα νὰ ὑπο-
φέρῃ τὴν ἐκ τῆς σιωπῆς της προσερχομένην
βάσανον τοῦ φίλου της, ἤρξατο μετὰ τῆς με-
λαγχολικῆς ἐκείνης γλυκύτητος, ἥτις πάν-
τοτε ἀκολουθεῖ στιγμὰς τοιαύτας, λέγουσα,

— Ὡς ἔλαθον χθὲς τὰ πληύστη δάκρυά σου

ἐφ' ὧν ζωηρότατα ἀνεπήδων τὰ εὐγενῆ αἰσθήματά σας, καὶ ἀναγνοῦσα τὰς ἐν τῇ ἐπιστολῇ ὑμῶν ἀγνάς τῆς ωραίας καρδίας σας ὑπαγορεύσεις, αἵτινες διὰ βίου συνέδεσαν διὰ μαγικῶν δεσμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς εὐγνωμοσύνην μου, διευθύνθη ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἀποθέσασα τὸ κιβώτιον ἐν τῷ θεωρείῳ μου καὶ τὴν ποθητὴν μοι ἐπιστολήν σας κρύψασα εἰς τὰ στήθη μου· καθότι εἰς οὐδὲν ἄλλο καταλλεστότερον μέρος ἢ τοῦ παρθενικοῦ στῆθους δύναται ν' ἀσφαλισθῇ τις τοῦ ἔρωτός του τοὺς χαιρετισμούς, καὶ διὰ τὴν καταπαύει δι' αὐτοῦ τούτου ὁ παλμός μου.

Ἐνταῦθα αἰσυχναζομένουμαι χεῖρές των, ὡς διὰ μηχανικῆς συμπτώσεως, συνεσφίχθησαν θερμώτατα.

— Ἀλλ' ὅτε, ἐξηκολούθησε νὰ λέγῃ, τῆς τραγωδίας ἀποπερατωθείσης, εἰσῆλθον νὰ μετεμφισθῶ διὰ τὸν χρόν . . . θεωρῶ . . . ἀλοίμονον! ἡ ἐπιστολή μ' ἔλειπεν· πίστευσον, μετ' αὐτῆς ἀπώλεσα καὶ τὸν νοῦν μου.

— Καὶ ἔξιζε τὸν κόπον ;

Ἡθέλησεν ὁ Κάτων νὰ παρενδέσῃ.

— Μὴ μὲ ὑβρίζῃς, Κύριε ! Μὴ . . . εἶπεν

ἡ Ἰωάννα, ὡς ἐξαφθεῖσα ὀλίγον. Ἦμην καὶ εἶμαι πεπεισμένη ὅτι ἡ καρδία μου γνωρίζει νὰ ἐνταφιάζῃ εἰς τὰ βάθη της ὅ,τι παρὰ σοῦ λεχθέν δὲν πρέπει νὰ φοραθῇ οὐδὲ εἰς τὴν σκιάν μου· γνωρίζετε ὅμως ὁποία δειλία, ὁποῖοι φόβοι ἀκολουθοῦσι τὴν ἀληθῶς ἐρώσαν καρδίαν πῶτον ἀσφαλέστερον μέρος δύναται νὰ ἔχῃ ὁ ἄνθρωπος, ἂν εἰς τοὺς κόλπους του δὲν εὕρισκῃ τὴν ἀσφάλειαν ; πταίω λοιπὸν ἂν εἰς τὴν ταραχὴν καὶ τὰς παραφορὰς τῶν κινήσεών μου ἐκύλισε λάθρα ;

— Λοιπὸν, ἀγάπη μου, μετὰ τοῦτο ;

Προσέθεσε παρηγορητικῶς πως ὁ ἱππότης Κάτων, ἀλλ' ἄς μὴ τὸ κρύψωμεν καὶ ὁ μύωψ . . . Κάτων.

— Τὸ εὖρεν εἰς ὑπέρετης καὶ . . . ὦχ ! Θεέ μου, τὸ διεκοίνωσε πρὸς ὅλους.

— Καὶ μετὰ τοῦτο ;

— Νὰ γνωρίζωσιν ὅτι ἀγαπώμεθα ;

— Μήπως ἐκεῖνοι δὲν ἠγάπησαν ἢ δὲν ἀγαπῶσιν ; ὅλαι· ὅλαι, ψυχὴ μου, αἱ καρδίαι διήλθον περὶ τὸν μαγνητικὸν τῶν ἐρώτων ἥλιον· ὁ μὴ γεννηθεὶς δὲν ἠγάπησεν, Ἰωάννα.
(Τόμ. Α.)

— Μὴ ἐκ τῶν ἰδίων κρίνης τὰ ἀλλότρια, ἀγαθέ μου, εἶπεν ἡ Ἰωάννα μὲ ὕφος πολυειδότης· μὴ ἀμελήτασα νὰ προσθέσῃ κολακευτικώτατα, δὲν ὑπάρχουσι πολλοὶ Κάτωνες.

Ἐγνώριζεν ἡ καλὴ κυρία τί ἐπραττεν—

— Ἄ! μάτια μου· ἐφώνησεν ὅλος, ὁ σαγηνευθεὶς ἄνθρωπος, ὦ! πόσον ὑπερήφανός μ' ἀναγκάζεις νὰ γίνω! καὶ λέγων, περιέφερε τὴν ἀριστεράν του ἐπὶ τῆς ὀσφύος τῆς εἰς τρόπον ὥστε τὴν περιέπλεξεν εἰς τὴν ἀγκάλην του.

Ἄς μὴ κατακρίνωμεν ἐκ συνηθείας πάντοτε ἃς λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν τὰ πράγματα καὶ τὰς περιστάσεις.

Πρὸς τὸν μαγνήτην δὲν δύναται εἰμὴ νὰ τρέξῃ ἡ ἀστραπή· ἐν τεμάχιον αὐτῆς κατασταίνει ὁ ἔρως τὸν εἰλικρινῆ του προκυνητήν.

— Δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο; ἠρώτησεν ἐμφροντις ὁ Κάτων, ὅστις ἰδὼν φεύγοντα πάντα φόβον δυνάμενον νὰ μολύνη τῆς φίλης του τὴν ἠθικὴν, ἐλησμόνησε καὶ ὕβρεις καὶ ἐρωτήσεις.

— Πολλά· κατὰ δυστυχίαν μου, πολλά.

Καὶ εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦτο ἐτινάχθη ὑπὸ
ἰών φόβων πληχθεὶς ὁ ἀκούσας.

— Ἡγάπητῆ μου ἀδελφὴ Ἀνδρεάννα, ἐξη-
ιολούθησε, κινδυνεύει.

— Καλὲ, τί λέγετε !

— Μὴ λυπείσθε· ὑμεῖς δὲν ἤκούσατε
ἴσατι . . .

Καὶ ὅλη ἔτρεμε.

— Καὶ ἄλλο ; μετὰ πολλῆς συγχινήσεως
ἠρώτησεν αὐτὴν ὁ Κάτων.

— Ἡ κακεντρεχὴς κοινωνία σας, σύγ-
γνωτέ μοι φίλε, διακόψασα τὸν λόγον προσέ-
θεσεν ἡ ἀρκετὰ καλλοανατεθραμμένη Εὐρω-
πασία, σοὶ κακοφαίνεται . . .

Καὶ λέγουσα ὡς νὰ μὴ ἤρκει ὁ γλυκὺς
τρόπος μεθ' οὗ τῷ ἐζήτει συγχώρησιν, προσέ-
θεσε καὶ χάδευμα ἐπὶ τοῦ ὠραίου μετώπου
τοῦ φίλου της.

— Νὰ μὲ κακοφανῇ ! ἀπεκρίθη ὁ Κάτων·
ἀφίνοντες κατὰ μέρος ὅτι ὁ ὑβρίζων τὴν ση-
μερινὴν κοινωνίαν ὑποστηρίζει τοὺς λόγους
μου, ἔπειτα πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μοὶ φανῇ
κακὸν ὅ,τι σὺ λέγεις ;

— ὦ ! σ' εὐγνωμονῶ, ὠραία τῆς παρτι-

γορίας ἄγγελε, λοιπὸν ἄς τολμήσω, ἐπειδὴ τὸ θέλεις· ἡ κοινωνία σας, ἣτις οὐδὲ γνωρίζει ποιοὶ εἴμεθα, ἐφρόντισε περὶ τῆς πασχούσης νὰ φωνάξῃ ὅτι δὲν χρηγοῦμεν αὐτῇ τὴν προσήκουσαν περιποίησιν· καὶ πόθεν, νομίζεις, εἰκάζει τοῦτο ; διότι, αὐτῆς ἀσθενούσης, ἡμεῖς κοπιᾶζοντες ἀπολαμβάνομεν τὸν ἄρτον μας.

— Τὰ ζῶα ! τὰ ζῶα ! καὶ μὲ τὸν λόγον ἐκτύπησε μετὰ θυμοῦ τὸν πόδα· ἀλλ' εἶναι δίκαιον, ψυχή μου, σὺ, ἐξηκολούθησε, νὰ δίδῃς ἀχρόασιν εἰς τὰς πὰρὰ τῆς κακῆς ἀνατροφῆς καὶ χειροτέρας διαθέσεως ὑπαγορευομένας βωμολοχίας ;

Καὶ ἐνῶ ἡτοιμάζετο νὰ ἀποκριθῇ ἡ ἱκανοποιηθεῖσα, βήματα ἐλαφρὰ ἀκούονται, καὶ ὑπηρετῆς τις ἐλθὼν κατηγὴς, ἐφαίνετο ὡς θέλων καὶ μὴ τολμῶν ν' ἀναγγεῖλῃ ἀπευκταῖόν τι.

— Πῶς εἶναι ἡ ἀδελφὴ μου ; ἠρώτησεν ἡ Ἰωάννα, ὡς ὑπὸ τινος πικρᾶς προαισθήσεως εἰς τὴν θέαν τοῦ ὑπηρετοῦ πληχθεῖσα.

Ὁ ὑπηρετῆς σιωπᾷ.

— Πῶς εἶναι ; ἐπανάλαβε φωνῇ γερωτέρᾳ ὁ ὑπηρετῆς χαμηλόνει τὰ ὄμματα του.

Καὶ τὸ μεираκιον καὶ ὁ Κάτων ὡς ἐξ ἑνός,
— Εἰπέ μας ! . . . ἐφώνησαν.

Ἐνῶ ἡ Ἰωάννα, ὡς ἀναγνώσασα ἐπὶ τῆς
ρῆθς τοῦ ὑπηρετοῦ τὴν ἀπαισιότητα τοῦ
ἰατροῦ,

— Ἀπέθανεν ! ἡ Ἀνδρεάννα, σπαραξικαρ-
δὸς ἐκραύγασεν.

Ὁ ὑπηρετὴς δὲν δύναται πλέον νὰ κρατήσῃ
δάκρυα . . . Τὰ Δάκρυα ! ἡ σιωπηλὴ,
ἣν ζωηρότερα τῆς καρδίας ἔκφρασις· αὐτὰ
ἀντίρρησαν ὅτι τὰ χεῖλη δὲν ἐτόλμων νὰ
πράσωσιν.

Εὐτυχὴς Ἀνδρεάννα ! Δυστυχεῖς οἱ ἐπι-
φτες φίλοι σου ! . . .

ΣΤ'.

Ὁ θάνατος δὲν φέρει τὸ αὐτὸ χρῶμα παν-
τὶ καὶ πάντοτε ; ὁ ἀποθνήσκων δὲν εἶναι
τυχὴς ὅπου καὶ ἂν παραιτῇ τὸ ἄχρηστον
τὸ, ὅσῳ καὶ πικρὸν φορτίον τῆς ζωῆς ; διατί
ἰπὸν θρηνεῖται καὶ μᾶλλον ἐλσεινολογεῖται
μακρὰν τῆς πατρίδος αὐτοῦ γῆς εὐρίσκων
τάφον ; εἶναι ἄρα γε καὶ τοῦτο τῆς συμ-

κρότητός μας προϊόν ; ἢ ἐξ ἐκείνων ἅτ
καίτοι ἐκ πρώτης ἐραιτηρίας δὲν δίδουσιν
δένα λόγον, κατέχουσιν ὁμῶς μυστηρι
βάσιν ἐν τῇ καρδίᾳ ; Ἀφίνοντες τὴν ψυχ
τῆς στωϊκότητος αἰσθήσιν ἐν τῇ εὐτυχίᾳ
σπεύδομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι οὐδὲν
κρότερον ἢ τὸ ἀποθνήσκειν ἐκτὸς τῆς γει
τορίας γῆς.

Καὶ ὁ ἀναλγητότερος ὅστις οὐδέποτε ἐγ
ρίσσε δυστυχίαν ἀρκεῖ ν' ἀποθάνῃ ἔρημος
νὰ ὀνομάσῃ ὁ δυσμοιρότερος τῶν ἀνθρώπων
ἡ μαύρη ἐκείνη στιγμή ἀντισταθμίζεται
τοῦ οὐλοκλήρου εὐδαίμονος βίου.

Μόνον τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως ἔχει τὴν ἰ
σότητα τοῦ ἀφαιρεῖν τὴν πικρίαν ταύτην ὃ
ῥαπτούσης τῆς δόξης τὸ σῶμα, ἀνυψο
ἐπὶ πτερύγων ἀθανάτων τὸ ὄνομα· ὅτι
ἀποθνήσκων ἀπερχόμενος αἰσθάνηται τὸ
ραγίον μέλησμά τῆς συνειδήσεώς του κα
θυμῇται τὰ ἁγία του ἄλλα.

Δὲν γνωρίζομεν τὸ μέλλον μας· εἰς
κόσμον αὐτὸν διὰ τῆς γλυκείας ἁρμονίας
ψυχῆς, ἥτις ἀ γ ἁ π η καλεῖται, συνεδ
μεν χρικοέντως τὰς καρδίας μας. Πῶς λε

ὁ χωρισμὸς τῶν ὄντων νὰ μὴ ᾖ ἐτι πικρότερος, σκληρότατος, μὴ συνοδευόμενος οὐδὲ καὶν παρὰ τοῦ συνδέσαντος αὐτάς ;

Ἐνῷ ἐπὶ τῶν ἀκανθίων τῆς θανατικῆς τραυματικῆς του κυλιόμενον τὸ τέκνον ἐν τῇ πικρᾷ ἀβεβαιότητι διαλογίζεται ἂν θὰ ἐπανίδῃ πλέον ἐκείνους, οἵτινες τοσοῦτον τὸ ἀγαπῶσι, καὶ χθίνον τὸ ὕστερόν του δάκρυ εἰς τὴν ἀνάμνησίν των ἀποχωρίζει σιγὰ σιγὰ τὴν καρδίαν του ὅχι μετὰ ὀλίγου πόνου, ἀποχαιρετώσης αὐτὸν καὶ τῆς ἐλπίδος, οἱ ἀτυχεῖς γονεῖς τοῦ ἔχοντες ἀδιαλείπτως πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των τὸ ξενιτευμένον τέκνον των πλέκουσιν ἐπ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγνοίᾳ των τὰ ὄνειρα τῆς προσδοκωμένης τοῦ γήρατός των εὐτυχοῦς ἀνέσεως μέχρις οὗ ἡ πεπαγωμένη τοῦ θανάτου αἵματηρὰ φωνὴ διακόψῃ αὐτά !

ὦ ! νὰ ἡδυνάμην νὰ περιγράψω τὸν πόνον των ! ὦ ! νὰ ἠμπόρουν νὰ ζωγραφίσω τὴν ὑστάτην στιγμὴν τοῦ μακρὰν τῶν πόθων, μακρὰν τῶν φίλων του ἀποθνήσκοντος ! Πισθεὶ νὰ ἴδῃ ἅπαξ τοῦλάχιστον ἐκείνους τοὺς ὁρφανούς καὶ αὐτῶν τῶν ὀφθαλμῶν του μᾶλλον ἐλάτρευε, τὸ τεθρλωμένον ὁμῶς φῶς του

θαρβοβλέπει πρόσωπα ξένα· θέλει ν' ἀπευθύνῃ πρὸς τοὺς περὶ αὐτὸν παράκλησιν τινα, ἥτις, πρὶν εἰς τοὺς ξένους ἀπευθυνθῇ, πνίγεται εἰς τὸν λάρυγγα· ἡ πεπαγωμένη χεὶρ του δὲν θερμαίνεται ἐν μέσῳ τῶν ἰσχνῶν μὲν; ἀλλὰ χειρῶν αἰτίνες τὴν ἐλάτρουον.

Σιωπὴ εἰς τὸ φαινόμενον· καὶ ἐνῶ οἱ περικοτώτερες τοῦ κλείουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰ χεῖλη, ὡς πιστοὶ τοῦ θανάτου ὑπηρεταί, ὁ ξένος μετ' ἐνδομύχου σκληρᾶς ἀγωνίας καὶ μετ' ἐξησθενισμένης ἀπελπισίας ἀντιπαλαίει κατὰ τοῦ θανάτου, τὸν ὁποῖον ἀπαντᾷ φρικτότατον· καὶ ὁ θάνατος; ἀπαθῶς, ἀπαθῶς γελᾷ.

Ἀλλ' ἡ Ἀνδρεάννα δὲν ἀπέθανεν ἐν μέσῳ τῶν συγγενῶν της; δὲν ἀπέπνευσεν εἰς τοὺς κόλπους τῶν γονέων της; ὦ! πολλὰ λέγει ἡ κακόλογος φήμη· ἅς τὰ παραιτήσωμεν καὶ ἀφοῦ πρῶτον χύσωμεν ἐν δάκρυ ἐπ' αὐτῆς; ὡς χρεωστούμενον πικρὸν φόρον εἰς τὴν θνητότητα τῆς ἀνθρωπότητος, ἅς ἀκολουθήσωμεν τὸν δεδακρυσμένον αὐτὸν γάμον.

Κατὰρχεις συνοδεύουσι τὴν ἐκφορὰν σου· ξένοι δακρυοβρέχουσι τὸ νεκρικὸν φέρετρόν

σου· ξένοι τονίζουν τα ἔσχατα μοιρολόγια ἐπὶ τοῦ μνήματός σου· λυποῦνται ὅτι δὲν δύνανται ν' ἀποθέσωσιν ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ μετώπου σου τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν· δὲν εἶναι δυνατόν· ἡ θρησκεία σου διατάσσει νὰ κλείσωσιν ἐν τῷ φερέτρῳ τὸ γαληνιαῖος ὑπνώτον σῶμά σου.

Καὶ νεκρὰ ἄρά γε εἶσαι ὡραία, ὅσον ζῶσα! Τὸ συμπαθές σου, ὦ! θὰ ἠϋξήνῃ εἰς τὸν ὕστατον βαθμόν, καὶ μόνη ἡ γλυκύτης θὰ μένῃ ὡχρὰ ἐπὶ τοῦ προσώπου σου.

Ἀλλ' ἐνῷ σ' ἀναποθέτουμεν εἰς τὴν αἰωνίαν σου ἀνάπαυσιν, δυνάμεθα χωρὶς νὰ ταράξωμεν τὸν ὕπνον σου νὰ ἐρωτήσωμεν ἂν δικαίως ὁ κόσμος βοᾷ κατὰ τῶν συγγενῶν σου; Δὲν μᾶς ἀποκρίνεται, καὶ ὁ κόσμος ἐξακολουθῶν τὴν κατακραυγὴν του χάνει τὸ συμπέρασμα ὅτι ὡραία καὶ ἀξιαγάπητος οὔσα ἐπὶ τῆς σκηνικῆς τέχνης, μεγάλοις βήμασιν εὐδοχιμοῦσα, ἐκίνησε τὸν φθόνον τῆς κυρίας Ἰωάννας καὶ συνεπεία τῶν λοιπῶν ἐταίρων τῆς.

Δὲν ἐξέρχεται πολὺ τῆς πειθοῦς καὶ τῆς ἀληθείας ἡ σκέψις τοῦ κοινοῦ τὸ ἔλεος

εἶναι σήμερον ὁ νόμος καὶ ὁ ἐξουσιαστής τῆς ἀνθρωπίνου ὑπάρξεως· ἀλλὰ δυνάμεθα συνάμα καὶ νὰ πεισθῶμεν ὅτι τὸ Ἐ γ ὦ καταντᾷ ἀδελφοκτόνον ;

Κατὰ τὸν Κάτωνα, κόσμε, ἔχεις ἄδικον αὐτὸς ἀρχούντως ἐγνώρισε τὴν καρδίαν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν σὺ καλεῖς κακοῦργον, αἰετᾷ παραδείσων.

Ἐτυχες εἰς τῆς λειποθυμίας της, εἰς τὰ δάκρυά της, εἰς τοὺς στεναγμούς της ; εἶδες αὐτὴν ἡμίνεκρον ἐπὶ τῆς κλίνης της ; καὶ πάλιν ἅμα ἤνοιγε τοὺς ὀφθαλμούς της τὴν Ἀνδρεάνναν νὰ κράζῃ ;

Εἶσαι ὑπερβολικὸς εἰς τὸ κακὸν, κόσμε, εἰς δὲ τὸ καλὸν ὑπνώττεις.

Ἡ ἀτυχὴς Ἰωάννα σὲ ἀκούει καὶ μόλις τοῦ ληθάργου της ἀναλαβοῦσα,

— Νὰ φύγωμεν, ἔκραξε ! δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω τὴν τόσον βάρβαρον ἀδικίαν ! δὲν δύναμαι νὰ ἐνατενίσω πλέον τοιοῦτον κόσμον.

Νὰ φύγῃ . . . Καὶ ὁ Κάτων ; . . Ταλαίπωρ νέε ! Φεύγει μαζὺ της ; Πλὴν τίς εὗρίσκειται εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἄνευ καθήκοντων ;

Καὶ τὰ καθήκοντα εἶναι σχετικὰ εἰς τὸν

εὐσμον τοῦτον τῶν προσώπων, ὡς ὁ ἔρωξ
σχετικὸς τῶν καρδιῶν.

Λοιπὸν ; εἰς τὸ κεραυνοβόλον τοῦτο ἄκου-
γμα ἐσφίγξε τὴν χεῖρά της· τὰ φλογερά του
χεῖλη σπατμωδικῶς προσεκόλλησαν ἐπ' αὐ-
τῆς· τὴν κατεπλημύρησε φλογεροῖς δα-
κρύοις . . .

Σιωπηλῶς, ἀφοῦ ἡ ψυχὴ του διὰ τοῦ ὅλου
του τῇ ἐξεφράσθη διαλογισμὸν ὑπιστον, ὅσον
καὶ φρικώδη, ἐξῆλθε λαβὼν πεζὸς καὶ πυρέσ-
των τὴν ὁδὸν τῶν κτημάτων του.

Δὲν δύναται νὰ τήνῃδῃ θέτουςαν τὸν πόδα
της ἐπὶ τῆς λέμβου, ἥτις διὰ παντὸς ἰσως
ἐμελλε ν' ἀποχωρίσῃ τὸ γλυκύτερόν του· ἰν-
δαλμα· εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποφέρῃ βλέπων
αὐτὴν σχίζουσαν τὴν θάλασσαν, καὶ αἰσθανό-
μενος συνάμα τὴν ἀπελπισίαν διαπερῶσαν τὴν
μελανὴν του καρδίαν· ἀδυνατεῖ νὰ ἐνταενίσῃ
τῷ πλοῖον γινόμενον ἄφαντον εἰς τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς του . . . καὶ δύναται νὰ ἀνθεῖξῃ ἀκούων
ὅτ' αὐτὴν ἐκρίζομένην ἀπὸ τῶν λοιπῶν σπλάγ-
χνων του τὴν καρδίαν του ; τί πόνος ! τί φρίκη !
ὦ Θεέ μου ! δὲν δύναται ὁ κάλαμός μας νὰ
ὑποχωρήσῃ ἄς ἐρχώμεθα εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην.

δυστυχοῦντος ὁμοίου μας· οὐδὲν πικρότερον, ὡς ἄνθρωποι, τοῦ προσφερομένου δηλητηρίου εἰς τὰ ἱπποτικά σπλάγχνα, παρὰ τὸ τοῦ ἀτυχοῦς ἔρωτος.

Ἰδέτε τὴν· ἄλλοῦ διευθύνει τὸν πόδα καὶ ἄλλοῦ εὐρίσκεται . . . ὁλοὲν βαδίζει καὶ μόλις περὶ τινα στενὸν κύκλον πλανᾶται, καθὼς παλαίει καὶ ὁ λειποθυμησμένος νοῦς του μακρὰν τῆς κρίσεως, μακρὰν τῆς φρονήσεως ἐν τὸς τῆς εἰρκτῆς τῆς ἀτυχίας. Θέλει νὰ ἐπιστρέψῃ· ἀλλ' ἀπαντᾷ, ὡς τόσας σειρὰς ἀπορρατισμένων στρατιωτῶν τὰ καθήκοντα, τὰ σκληρὰ καθήκοντα ἐμποδίζοντα αὐτόν. Προσπαθεῖ νὰ λητμονήσῃ ὅ,τι τὸν καθιστᾷ τοσοῦτον δυστυχῇ· ἀλλ' ἡ γενναιότης ἀφίνει ἔργον τὸν ἄνθρωπον εἰς τοιαύτας στιγμὰς, ἡ δὲ καρδία μένει αἰχμάλωτος· διὰ ποίου ξίφους νὰ κόψῃ τὴν δεσμεύουσαν αὐτὸν ἄλυσον, ὅταν ὁ νοῦς βαρυνοσῇ καὶ ὁ ἄνθρωπος μένῃ ἔρμειον μεταξὺ φλογερῶν παθῶν καὶ ὑψηλῶν καθηκόντων ! . . .

Περὶ τὸ μεσονύκτιον ἡ Κυρ. Ἰωάννα μετὰ τῆς λοιπῆς εταιρίας ἀνεχώρησεν . . . . .

• • • • •

Δεκαπέντε ἡμέραι δὲν εἶχον παρέλθει ὅτε ἄθλιος Κάτων μὴ ἀρκούμενος νὰ προφέρῃ λιάναις τῆς ὥρας τὸ ὄνομά της ἀδιαλείπτως καὶ νὰ κατασπάζεται τὸ ἐκ τῆς κόμης της καὶ παρὰ τῶν χειρῶν της κατασκευασθὲν δα-τυλίδιον, μὴ δυνάμενος νὰ ζῇ, πνέων μακρὰν βίτης φλόγας, καὶ πατῶν ἀγκάνθια, ἂν καὶ μέσῳ τῆς καλλονῆς καὶ δρόσου ἀνθιζούσης ὕσεως, ἀπεφάσισε νὰ τρέξῃ κατόπιν της.

Ἄς τὸν ἀφήσωμεν πρὸς ὥραν τρέχοντα εἰς καλὴν τῆς ὑπάρξεώς του, ὅπου ἡ φυσικὴ τῶν παθῶν ροπὴ ὠθεῖ τὸν ἄνθρωπον πρὸς ἀνεύ-ρισιν εὐδαιμονίας ἢ ἀπόκτησιν ἐκείνων, τῶν ποίων ἡ ἔλλειψις μᾶς καθιστᾷ ἀντικείμενον πτωχείας, καὶ ἃς ρίψωμεν βλέμμα ἐρευνη-τικὸν εἰς τὰ περὶ τὸν θάνατον τῆς ἀγνῆς Ἀνδρεάννας, ἐπελθόντα μετὰ τριήμερον ἀσθέ-μαν ἐν τρομερᾷ ζάλῃ καὶ σπατμωδικῇ τα-ραχῇ.

Z.

Εἰκοσιπέντε ἡμέρας μετὰ τὰς ἀποφράδας τιγμάς τοῦ πικροῦ τῆς Ἀνδρεάννας γάμμου,

καὶ μόλις δέξα μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ
Κάτωνος, καθ' ἣν ἴδραν τὸ ἀτμόπλοιον ἀγκυ-
ροβολεῖ, ἃς μεταβῶμεν εἰς Πειραιᾶ ὅπως ἴδω-
μεν τοὺς ἐξερχομένους ἐπιβάτας· ἔχουσι καί-
τι νόστιμον· ἕκαστος ταξειδιώτης φέρει πάν-
τοτε ποιητικόν τι. Τῇ ἀληθείᾳ θὰ περάσωμεν
καλὰ ἂν, ὁ Θεὸς μᾶς φυλάξῃ, δὲν ἀπαντή-
σωμεν νέα λυπηρά.

Μακρὰν ὁ φόβος· ἃς πορευθῶμεν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιβατῶν δὲν εἶναι πτωχός·
Ἰδοὺ καὶ τινες περιέργοι· περιηγηταί, βε-
βαίως, εἶναι· ἀλλ' αὐτὸς ὁ περιτετυλιγμένος
μεσαιωνικῷ ἐξωφορίῳ γέρων, τίς νὰ ᾔῃαι ἄρά-
γε; . . ὦ! πόσον ὠχρὸς εἶναι! ὦ! πόσον με-
μαραμένα τὰ λευκὰ του χεῖλη! Ἡ δυστυχία
ἀναγινώσκεται ἐπὶ τῆς ἐρυτιδωμένης μόφ-
φῆς του· ἐπὶ τῶν ῥυτίδων τοῦ λευκοφύου
μετώπου του ἐπικαθήμενα πάθη πολλὰ φω-
νάζουσι ζωηρότερον παρ' αὐτὸς· ὁ ἴδιος καθ'
ἣν στιγμὴν κράζει λεμβουχόν τινα· πόσον
ἡδυνατησμένη εἶναι ἡ φωνή του! Θεέ μου!
πάλιν δυστυχήματα· κατεδικάσθη ἄρα ἡ ἀν-
θρώπινος καρδία νὰ ἔχῃ πάντοτε προσκεκαλ-

ἰημένα τὰ χεῖλη ἐπὶ φαρμακοφόρου φιάλης!
 ἰς ἀφήσωμεν τὴν διασκέδασιν καὶ ὥς ἀκο-
 ιουθήσωμεν τὸ καθήκον! Ἰδέτε . . . ἐπὶ τῶν
 μακρυνθέντων ὀφθαλμῶν του τρέμει δάκρυ,
 καὶ πρὶν αὐτὸ πέσῃ, ἄλλο προφθάνει, καὶ κα-
 τὰ πιν ἄλλο μαρτυροῦν ὅτι οἱ γεροντικοὶ οὖ-
 ροι ὀφθαλμοὶ κατεδικάσθησαν νὰ φέρωσι πάν-
 τοτε δάκρυ . . . ὥς τὸν ἀκολουθήσωμεν καὶ
 ὥς ἐνοῦντες εἰς τὰ δάκρυά του καὶ τὰ ἰδικά
 μας, κατορθώσωμεν νὰ φέρωμεν μικρὰν ἀνα-
 κοφίσιν εἰς τὴν πληγὴν του, ἥτις εἰς τοιαύ-
 τὴν ἡλικίαν εἶναι ἀνυπόφορος ἢ συμπᾶθεια
 εἶναι ὁ χρεωστούμενος παντὸς πρὸς τὴν δυ-
 στυχίαν φόρος, ἡ δὲ συνδρομὴ ἢ κωρωνίς τῆς
 ἀποστολῆς μας.

Στηρίζεται εἰς τὸν βραχίονα ἑνὸς τῶν κω-
 πηλάτῶν, τὸν ὁποῖον διὰ τινος τῆς χειρὸς
 ἐδυνάτου σχήματος προσεκάλεσε καὶ ἰδοὺ
 ὑποτρεκλίζων καταβαίνει μετ' αὐτοῦ τὴν μι-
 κρὰν τοῦ ἀτμοκινήτου κλίμακα. Ἐξέρχεται
 χειραγωγούμενος εἰς τὴν ξηρὰν ἐμβαίνει εἰς
 μίαν τῶν συνήθως κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν πε-
 ριμένουσῶν ἀπείρων ἀμαξῶν, ὁ κύριος τῆς
 ὁποίας λαβὼν ἀπερίοριστον διατηρεῖν νὰ τὰ

διευθύνη εἰς ἐν οἰονδήποτε ξενοδοχεῖον, ἐμ-
στίγωσε δὲ ἐπὶ τῶν ὀπισθίων τῶν ἰσχνῶν ἱπ-
πων καὶ ἡ ἄμαξα ἔγεινεν ἀφανὴς εἰς νέφος
κρνιορτοῦ.

Διὰ τὰ μὴ πολυλογῶμεν ἡ ἄμαξα μετὰ
ὀλίγον κατέλαβε τὴν θύραν ξενοδοχείου τινος
καὶ ὁ ταλαίπωρος γέρων ὑποδεχθεὶς παρὰ τῆς
συνήθους εἰς τοὺς ξενοδόχους μειδιώσης ἐν
προσηγορίας, ὠδηγήθη παρὰ τοῦ καταβάντος
διευθυντοῦ εἰς καλῶς κεκοσμημένον δωμά-
τιον ὅπως ἀναπαυθῇ, καθότι τὰ δυστυχήμα-
τά του συμμαχήσαντα μετὰ τῆς κακοπαθείας
τοῦ ταξιδίου εἶχον ἀποκάμνει τὸ ἐξηλαττω-
σμένον σῶμα, ὅπερ ἀναμφιβόλως θὰ ἐφορτώ-
νετο μεθ' ἑπτὰ δεκάδων ἐτῶν. Ἡ γραῖα ξενο-
δόχος μετὰ πολλῆς συμπαθείας περιποιηθεῖσα
τὸν ὁμίληκά της ξένον μεχρὶ τοῦ ἐφαπλοῦσθαι
οὗτος ἐν τῇ κλίνῃ, ἔσυρε μεθ' ἑαυτῆς τὴν
θύραν, ἀκροποδητὴ ἐξελθοῦσα.

Μιᾶς ὥρας παρελθούσης ἡ γραῖα ἠθέλησε
νὰ ἰδῇ, κατὰ γέρος, μὴ ὁ σεβάσμιος καὶ δυσ-
τυχὴς ξένος ἐξυπνήσας ἐπεθύμει τι μετὰ πολ-
λῆς ὅθεν προσυλάξεως ἀνοίξασα τὴν θυρίδα
καὶ ῥίψασα, κατὰ τὸ σύνηθες, τοὺς γηραιούς

ὀφθαλμούς της ἐπὶ τῆς κλίνης εἶδεν αὐτὸν
 ἔξυπνον ἐστυριγμένην ἔχοντα τὴν πολιὰν κε-
 φαλήν του ἐπὶ τῆς νευρώδους ἰσχνῆς χειρὸς
 του ἀμφέβαλε πρὸς στιγμὴν εἰς ἔπρεπε νὰ
 εἰσέλθῃ ἢ ὄχι· τέλος εἰσῆλθε καὶ λαβοῦσα εἰς
 τὴν ἐρώτησίν της τὴν διαταγὴν ἐνὸς καφῆ
 ἐκινήθη πρὸς τὴν θύραν, στραφεῖσα ὅμως πάλιν
 διευθύνθη εἰς τι φιαλοδοχεῖον ἐν τῷ ἰδίῳ
 θωματίῳ εὐρισκόμενον, ὅπερ ἀνοίξασα καὶ
 λαβοῦσα τὰ ἀναγκαιοῦντα ἐστράφη νὰ ἐξέλ-
 θῃ. . . Ὅποια πλὴν ὑπῆρξεν ἡ ἀπορία της ὅταν
 εἰπαντὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ γέροντος πλήρεις
 ἀκρόων ν' ἀτενίζωσι τὸ ξύλινον αὐτὸ φια-
 λοδοχεῖον; μ᾽ ὅλον της ὅμως τὸν θαυμασμόν
 δὲν ἀπετόλμησε νὰ ἐξετάσῃ, φαντασθεῖσα, ὡς
 καὶ πᾶς τις ἄλλος, τὸν γέροντα λυπηρὰ πα-
 ρελθόντα ἀναμιμνησκόμενον· μόλις ὅμως ἐξ-
 ῆλθε, καὶ ὑπὸ γυναικείας περιεργείας, ἥτις ἐν
 κούτῃ μάλιστα τῇ ἡλικίᾳ καθίσταται ἀκρά-
 τητος, ὠλομένη, ἔστη ὀπίσθεν τῆς θύρας διὰ
 τινος χαράδος σκοπεύουσα αὐτόν . . . . στι-
 γμῆς δὲ παρελθούσης βλέπει τὸν γέροντα μετὰ
 παλμῶν ὁρμήσαντα πρὸς τὸ ῥηθὲν φιαλοδο-

— Εἶναι τῆς ἰδίας. . . κύρ. . . ὑπερταύ-
λισε σιωπηλῶς ἡ γράϊα.

— Τῆς Ἀνδραῖνας. ! ! !

Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐξήστραψαν ἐκ μα-
ταίας ἐλπίδος προσηλωθέντες ἐπὶ τῶν σπα-
σμαδούντων γελαίων πῆς γράϊας μεθ' ὅσης
ἀνυπομονησίας.

— Δὲν ἤξεύρεις, ἐξηκολούθησέ τὸ γράϊ-
διον σείον τὴν κεφαλὴν, ὅτι ἐγὼ τὴν εἶ-
χον . . . εἰς αὐτὸ τὸ ἴδιον δωμάτιον; . . . Ἄνα
εἰς αὐτὸ τὸ κρεβάτι ἐξέπνευσεν ἡ κόρη σου. . .

— Εἰς αὐτὸ τὸ ἴδιον κρεβάτι. ! !

Ἀφίνομεν τὸν ἀναγνώστην, νὰ φαντασθῇ
τὸ δεινὸν τῆς στιγμῆς ταύτης καὶ οὕτω θέλει
δακρυώσῃ ἡμᾶς παρατρέχοντας τὴν ἐξεικό-
μασίν της.

— Ναί· εἰς αὐτὴν ὑπέλαβε στενάζουσα ἡ
αὐτῆς γράϊα καὶ τὴν στιγμὴν ποῦ τῆς ἐπέ-
νιξα τὰ μαλλιά της ἔπесαν εἰς τὰ χέρια μου.

— Πῶς ! ἀνεγερθεὶς δι' ἀλλοκότου τινὸς
μανίας ἐφώνησεν ὁ γέρων, πῶς !

Ἡ δυστυχὴς ἐκλαβοῦσα ἄλλως τὸν θυμὸν
τοῦ καὶ φοβηθεῖσα.

ἡκασθεῖς, φαίνεται, νὰ γίνη διὰ τὴν στιγμήν
κώτην, ἡμίθανης εὐρέθη εἰς τὰ σινδώματα
τοῦ ἐδάφους . . . . .

Τὴν ἐπιοῦσαν λίαν πρῶτ' εἰσελθοῦσα ἡ ξενο-
δόχος πρὸς τὸν ἄσθενῆ γέροντα δὲν τὸν εὐ-
ρίσκει· ἀμέσως δ' ὑποπτευθεῖσα μὴ εἰς τὸν
τάφον τῆς θυγατρὸς τοῦ ἔτρεξε, διατάσσει
ἄλλο ὑπρέτας νὰ σπεύσωσιν εἰς τὸ κοιμη-
τήριον.

Ἡ ἐπιτοφία τῆς δὲν ἦτο ἄλογος· οἱ ὑπρέται
δραμόντες εὗρον τὸν ἀτυχῆ πατέρα ἐν τῇ
φιλοδομίᾳ ἔχοντα τὸ μνήμα τῆς μοναχοῦς
τῆς θυγατρὸς. Τὸν ἀνήγειρον . . . φεῦ! δὲν ζῇ
πλέον· ὁ ἄσθενὴς πνοὴ φλέγει μὲν εἰς τὸ
πᾶν σινδῶνα τοῦ, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ, κρτε τοῦ
πλοκαπύρου σώμα μετεκκομισθῇ εἰς τοῦδε
κοιτητοῦ, τοῦ ἐστὶν ἀνταρτοῦ τοῦ ἑαυτοῦ· οὗτος
οὖν ἔστιν ὁ παραξήκαρδός ταύτης σκηπτικῆς καθύ-
πασαν τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν διασαλευθεῖς
πρὸς τὴν Ἀρχὴν νὰ ἐρευνήσῃ τὰ τοῦ
ἡρώτου, τῆς Ἀνδρεάννας.

Ἰνα δὲ μὴ πολυλογώμεν, ἐκ τῶν καταθέ-
σεων τῆς γραίης ἐνέπιοντα τρικυλῶς συρβουλίστα.

ἐγνώσθη ὅτι τὸ αἷτιον τοῦ θανάτου τῆς Ἀν-
δρεάννας ἦτο δηλητήριο.

Ὁ δὲ λαὸς αὖτὸ θάνατον ἀεδόμενος ἰδὲν ἐπι-
τίθεται κατὰ τῶν ἀγγέλων τῆς γῆς, παρὰ
δίδει αὐτοῖς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἡ ἀνθρώπινος
κακία.

Ποιοὺς ὅμως τέρας ἐτόλμησε νὰ δηλητη-
ρίωνται τὸν ἄγγελον ἐκείνον;

Ποιὸν καὶ κωλύοντα τὸν ἄγγελον ἐκείνον
ἀνθρώπων;

Ὁ δὲ λαὸς αὖτὸ θάνατον ἀεδόμενος ἰδὲν ἐπι-
τίθεται κατὰ τῶν ἀγγέλων τῆς γῆς, παρὰ

δίδει αὐτοῖς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἡ ἀνθρώπινος
κακία.

Ποιοὺς ὅμως τέρας ἐτόλμησε νὰ δηλητη-
ρίωνται τὸν ἄγγελον ἐκείνον;

Ποιὸν καὶ κωλύοντα τὸν ἄγγελον ἐκείνον
ἀνθρώπων;

Ὁ δὲ λαὸς αὖτὸ θάνατον ἀεδόμενος ἰδὲν ἐπι-
τίθεται κατὰ τῶν ἀγγέλων τῆς γῆς, παρὰ

δίδει αὐτοῖς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἡ ἀνθρώπινος
κακία.

Ποιοὺς ὅμως τέρας ἐτόλμησε νὰ δηλητη-
ρίωνται τὸν ἄγγελον ἐκείνον;

Ποιὸν καὶ κωλύοντα τὸν ἄγγελον ἐκείνον
ἀνθρώπων;

αἰφνίδιον ἀναχώρησιν ἐκείνης, ἐντὸς τοῦ δί-
σκου τῆς ὁποίας ἐκκενοθντες τὰ πτωχὰ θυ-
λάκιά των παριέμενον τὴν ἀνταμοιβήν. Τοῦτο
μῶνον ἀρετὴν εἰπόμεν « τὸ ἐν μωρία συλ-
λαμβανόμενον ἀναπνεύκτως ἀποβληθήσεταί
μετὰ τὴν πτωχίαν τῆς ἡθικῆς ἀξίας ». Παρο-
μοίως μὲν ἀπρόσβιν δίδοντες εἰς τὰς ἐπὶ τῆς
δηλητηριάσεως τῆς Ἀνδρεάννας καταλαλίας
ἀνθρωπαριων ἐν κεχηνότητι πνεόντων ἐκδίκη-
σιν, προχωροῦμεν ὅπως μετὰ τοῦ Κάτωνος
προβῶμεν εἰς τὴν λύσιν τῆς ἱστορίας.

Ἀναχωρήσας ἐντεῦθεν, ὡς προεῖπόμεν,
δεκαπέντε ἡμέρας μετὰ τὴν φυγὴν τῆς Γωάν-
νας ὁ τεθλιμμένος ἥρως μας μετέβη διὰ τοῦ
Αὐστριακοῦ ἀτμοπλοίου εἰς Κέρκυραν· φθάσας
δ' ἐκεῖ καὶ μόλις εἰς τι τῶν ξενοδοχείων ἀνα-
βάς ἠρώτησεν ἂν ὑπάρχῃ ἐκεῖ θεατρικὴ εἰς
ἐταιρία. — Μάλιστα, ἀπεκρίθη εἰς τὴν ἐρώτησιν
τοῦ ὁ ξενοδόχος, καὶ καλὴν! ὁ λαμπρὸς τῆς
κυρίας Ρεστάλ ἐκίνησε τὸν θαυμασμόν ποτ-
λου κόσμου. Σὰς Γεβαίω, διὰ χρύσωμα εἶναι.
— Καὶ ἡ ἐταιρία ἦν εἰχόμεν εἰς Αῠθῆνας,
τοῦ γέροντος Εἰδμόνδου, θ' ἀνεχώρησε, Γεβαίως.

— Ναί· εὐρούσα τὸ θέατρον κατειλημμένον ἀμέσως διευθύνθη εἰς Τεργέστην.

— Μὴ λύας λοιπὸν τὰ πράγματά μου, λέγει μὲ τόνον ἀλλόχοτον πρὸς τὸν ξενοδόχον, καταγινόμενον εἰς τοῦτο.

— Πῶς ; ἡρώτησεν ὁ πτωχὸς μετὰ τινος δυσαρέσκειαν ἐμφαίνοντος σχήματος τοῦ προσώπου, δὲν θὰ μείνητε ;

— Δὲν ἦλθον διὰ νὰ μείνω.

— Ταχύνατε λοιπὸν, κύριέ μου, δότι τὸ ἀτμόπλοιον ἔβαλε πῦρ· ἔπειτα . . . τὸ δωμάτιον, ἂν μία παρέλθῃ ὥρα, δὲν εὐρίσκω νὰ τὸ ἐνοικιάσω.

— Ἐνα ἀχθοφόρον λοιπὸν, σὰς παρακαλῶ.

Ὁ ξενοδόχος ἐξῆλθε.

Μετὰ μίαν δὲ ὥραν ὁ Κάτων εὐρίσκειτο ἐντὸς τοῦ ἀτμοπλοίου, διευθυνόμενος εἰς Τεργέστην. Καὶ ἐνῶ οἱ συνταξειδιώται του ἄπαντες μετ' ἀπορίας ἐθεώρουν, ὡς συνήθως ἀκολουθεῖ, τὸ θέαμα τῆς τέχνης, ἡ κάλλιον τὴν γιγαντιαίαν τοῦ νοὸς ἐφεύρεσιν, νικῶσαν τὰ ἰσχυρότερα τῆς φύσεως στοιχεῖα, αὐτὸς ἐπὶ τῆς πρῶρας ἀλίνητος καὶ μὲ τὰς χεῖρας συμπεπλεγμένας ἐπὶ τοῦ στῆθους παρετῆρει ὁλοέν.

πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ δρόμου, ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν ἐκβάλλων καὶ θεωρῶν τὸ ὄρο-
λόγιόν σου, καὶ ἡ ἀδημονία τοῦ ἦν ἐξωγα-
γιάμετό ἐπὶ τῆς κατώχρου μορφῆς του.

Ὡς μὴ χρονοτριβῶμεν ἐπὶ λεπτομερειῶν
αἰ. κοινολογίας. βαρύνουσι τὸν ἀναγνώστην,
ὅστις, ἐξ ὧν εἶπομεν, εἰσελθὼν εἰς τὴν θέσιν
τοῦ Κάτωνος ἐννοεῖ ποῖα πάθη δέρουσι τὸν
νοῦν του, καὶ ὅποια τρικυμία μυκᾶται ἐν-
τὸς τῆς

Ὡς γὰρ ἄνθρωπος ἀνκμφιστόλως ἀπελπισίαν καὶ
πῆλξιν ἤθελεν αἰσθάνεσθαι ὁ ἐγκληματίας,
ἰς αὐτὸν τοῦ ἀτμοπλοίου ἐν ᾧ εὗρίσκετο, εἰς
τὴν ἀσφαλῆα τῆς χώρας ὅπου ποτὲ διεπρά-
ξατο τὸ ἐγκλημα ἢ ὁ ἐνάρετος καὶ ἀνδρὸς
ἄριστος εἰς χώρας ὡραίας καὶ μάλιστα εἰς
τὴν ἐποχὴν αὐτὴν τῆς ἀνοίξεως, καθ' ἣν τὰ
πᾶν κινεῖται καὶ δρόσους πύζει.

Ὡς γὰρ οὗτοι μετὰ τεσσάρων ἡμερῶν θα-
λάσσης ἀφίκαν, αἰῶνος ὁμῖα φανείσαν εἰς τὸν
προσδεχόμενον, ἰδοὺ ἡ Τερψίστη!

Ὡς γὰρ ὅποια πνιγνὴ ὁμίχλη καλύπτει τὴν θα-
λάσσαν πρὸ τῆς ἐπιθυμουμένης γῆς τῆς ἐπαγ-
κεῖλης (Τὴν Α).

γελίας, ὅτε ἀγχυροβολήσαντος τοῦ ἀτμοπλοίου,
ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ εἰσερχομένων μανθάνει ὅτι
ἡ ἑταιρία Ἐδμόνδου ἀμέσως ἀνεχώρησε διὰ
Λιθόρνον, ὡς ἐγκαταληφθέντων ὀλίγων πρὶν
αὐτῆς ὄλῳ τῶν θεάτρων!

Ὅτι δὲ τὰ διχρήματα τοῦ δυστυχοῦς ἀπο-
λούθει πάντοτε κατηραμένος θαίμων, δαίμων
ἀνάληπτος, πασιδήλον πλέον.

Μόλις ὁ ἀτυχὴς λάτρις φθάσας εἰς Λιθόρ-
νον καὶ περὶ τῆς πνοῆς τῆς ὑπάρξεώς του
ἐρωτήσας πληροφορεῖται ὅτι ἅμα ἡ ἑταιρία
εἰς ἣν ἐκείνη εὐρίσκετο ἔφθασεν ἐκτε ἐπέτυχεν
νὰ μισθωθῇ διὰ Πίσσας παρά τινος ἐργολάβου,
χαρὰ ἐλπίδος ἐπέλαμψεν ἐπὶ τῶν κατηφῶν
ὀφθαλμῶν του· φαιδρότης ἤρχισεν νὰ περ-
χέται εἰς τὰ μεμαραμένα τοῦ προσώπου
του ἄνθη νέα ζωὴ ἐνώπιόν του ἡ κτινοδόξα-
σεν ἡ τεθλιμμένη διάνοια εἰς λήθην ἀπεκτε-
τὰ παρελθόντα δεινὰ ἐναποθέσκατα ἐρρίφθη εἰς
πέλαγος γλυκυτάτων λογισμῶν. Μετ' οὗ πολὺ
θέλει ἐπανίδει ἐκείνην, δι' ἣν τοσαῦτα ὑπέ-
στη, καὶ διὰ μόνην τὴν ὁποίαν ἐζήτῃ τὴν ἐπιθυ-
σαν μέλλει ν' ἀκολουθήσῃ τὴν ἀνθοφόρον ὁδόν,
ἥτις θέλει ὁδηγήσῃ αὐτὸν εἰς τὸν παράδεισον.

Ἄλλὰ φεῦ! Οὐδείς δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο.
Αἱ θύραι τῆς Ἑδέμ εἰσὶ κεκλεισμένοι.

Κρούσματα χολερικῆς ἐπιδημίας ἠκούσθη-
σαν· ὅκτῳ ἡμέρας χρεωστεῖ νὰ μείνῃ ἐν τῷ
λοιμοκαθαρτηρίῳ πρὶν ἕκαστος ἀπέλθῃ· ἀλ-
λοῖμονον! καὶ θὰ κατορθώσῃ ἄρά γε νὰ ὑπο-
φῆρῃ; δυστυχῶς ὅχι! οἱ κόποι, τὰ δεινοπαθή-
ματα, ἡ λύπη, αἱ βάσανοι ἐπακολουθοῦντα
αὐτῷ μετὰ τοιαύτην τύχην, τὸν ῥίπτου-
σιν εἰς τὰς μεμολυσμένας τῆς ἀσθενείας
χεῖρας.

Ἰδοὺ εὐτυχῆς υἱὸς πλουσίου Ἱπουργοῦ ἐν
μικρῇ τῶσων ἀχθιφύρῳ ἐπὶ τινος ἀχυρομέσου
σπρωμνῆς μετὰ τῶν πόνων τῆς ἀσθενείας, τοῦ
ἔρωτος, τῆς συνειδήσεως . . .

Ὅκτῳ δὲ ἡμερῶν παρελθουσῶν, ὁ Κάτων
εὐρίσκεται ἐν ἀναρρώσει· ἐκ τῶν χειρῶν λοι-
πὸν τοῦ θανάτου, ὡς ἐκ θαύματος, ἐσώθη
δι' εὐτυχίαν μέλλουσαν νὰ θεραπεύσῃ ὅλας
τὰς πληγὰς τοῦ πάθους του, ἥ ἐπκνήληθεν
ἐν τῇ ζωῇ ὅπως δοκιμάσῃ ἀπάσας τὰς πι-
κρίας, αἵτινες ὠρίσθησαν διὰ τὸν ἄθλιον θνητόν;

. . . . .
. . . . .

Ἡμέρας τινὰς μετὰ τὴν ἀνάβρωσιν αὐτοῦ ὃς ἐπιτακτοῦμεν ἐν τῆς Πίσσης ξενοδογεῖον.

Ἡ ὥρα εἶναι μία μετὰ τὸ μεσονύκτιον· ἐν αὐτῇ δὲν εὐρίσκονται ἢ δύο μόνον ξένοι, ὅεῖς τῶν ὁποίων ἐστηριγμένην ἐπὶ τῆς τραπέζης ἔχων τὴν δεξιὰν φέρει ἐπὶ τῶν χειλέων του τὴν μικρὰν καπνοσύριγγά του, εἰς βαθυτάτους βεβυθισμένους συλλογισμούς· ἡ ὠχρότης τῆς ἡστεογύμνου μορφῆς του καὶ ὁ χαϊμώνιαϊος ἱματισμός του ἐν ὥρᾳ θερμότητος ἀποδεικνύουσι αὐτὸν μόλις ἀπαλλαγέντα δεινῆς νόσου, τὰ σημεῖα τῆς ὀκείας φέρει· εἰσέτι ἐπὶ τῆς μορφῆς του ἐγκεχαραγμένα· εἰς ἄλλην δὲ τράπεζαν, παράλληλον ἐκείνης, δειπναὶ ὁ ἕτερος τῶν ξένων.

Οἱ δύο οὗτοι κάθηνται εἰς τρόπον ἴσως, εἰάν τὰ νῶτά των ἤθελον ἔχει ὀφθαλμούς, θὰ ἐβλέποντο.

— Ἡ ἄμαξα ἡτοιμάσθη; ἠρώτησε τὸν ὑπρέτην ὁ ἰσχνὸς νεανίας.

Εἰς τὴν φωνὴν ταύτην ἐκπληκτος στραφεὶς ὁ ἕτερος τῶν ξένων διὰ μιᾶς ἀνερθεύται καὶ « Ἠάτων! » φωνήσας κρεμάται ἐπὶ τοῦ

τραχήλου τοῦ ἀθηνοῦς νεανίου, ὅστις κλαίων τὸν περιχλίζει ἐν ταῖς ἀγκάλαις του.

Στιγμαὶ τινες ἐν τῇ οὐρνίᾳ ταύτῃ σιωπῇ, ἐν σιωπῇ μυστηρίου ἀγιότητα, θεβαίνως, κλείοντος, δειλθὸν μέχρις οὗ διέκοψεν αὐτὴν ὁ Κάτων εἰπών·

— Ἀλλὰ σεῖς ἐδῶ! ἀγαπητέ μοι Φριδερίκε;

— Μὴ ἐρωτᾷς, ἔνθακρος ἀπεκρίθη ἐκεῖνος.

— Ἐγὼ, ἐξηκολούθησεν ὁ πρῶτος, ἐλθὼν ἐνταῦθα δι' ὑποθέσεις μου. ἀμέσως ἡρώτησα καὶ περὶ ὑμῶν, μαθὼν δὲ ὅτι εἰς Φλωρεντίαν εὐρίσκεσθε, ἤμην ἑτοιμος ἀπόψε νὰ ἀναχωρήσω πρὸς ἀντάμωσίν σας· πολὺ σᾶς ἐπέθυμνα, διότι καὶ πολὺ σᾶς ἠγάπητα.

Εἰς ἀπόκρισιν ὁμοῦς ὁ Φριδερίκος ἐλαφρῶς σείσας τὴν κεφαλὴν ἐχαμήλωσε τοὺς ὀφθαλμούς.

— Σιωπᾷς! ἐφώνησεν ὁ Κάτων, ἀπειχταῖόν τι ὑποπτευθεῖς, ἐξηγήθητι! Εἰσθε ὅλοι καλά; . . .

Ὁ Φριδερίκος ἠτέλησε ν' ἀποκριθῇ, ἀλλ' ἀνεγείρας τοὺς ὀφθαλμούς του,

— ὦ! ἐκράυασε. Τί ὠχρότης εἶναι αὐτή! Σὺ ἐγείνεις . . .

εραχίλου τοῦ ἀσθενοῦς νεανίου, ὅστις κλαίων
τὸν περικλείει ἐν ταῖς ἀγκάλαις του.

Στιγμαὶ τινες ἐν τῇ οὐρυνίᾳ ταύτῃ σιωπῇ,
ἡσιωπῇ μυστηρίου ἀγιάτητα, θεβαίνως, κλει-
ντος, δέχθηθον· μέχρις οὗ διέκοψεν αὐτὴν ὁ
Κάτων εἰπών·

— Ἀλλὰ σὺ εἰς ἐδῶ! ἀγαπητέ μοι Φριδε-
ρίκῃ;

— Μὴ ἐρωτᾷς, ἐνδοακρὺς ἀπεκρίθη ἐκείνος.

— Ἐγὼ, ἐξηκολούθησεν ὁ πρῶτος, ἐλθὼν
ἐνταῦθα δι' ὑποθέσεις μου. ἀμέσως ἠρώτησα
καὶ περὶ ὑμῶν, μαθὼν δὲ ὅτι εἰς Φλωρεντίαν
ἐπίσκεπτε, ἤμην ἑτοιμὸς ἀπόψε νὰ ἀναχω-
ρήσω πρὸς ἀντάμωσίν σας· πολὺ σᾶς ἐπε-
θύμησα, διότι καὶ πολὺ σᾶς ἠγάπησα.

Εἰς ἀπόκρισιν ὁμοῦς ὁ Φριδερίκος ἐλαφρῶς σεί-
σας τὴν κεφαλὴν ἐχαμήλωσε τοὺς ὀφθαλμούς.

— Σιωπᾷς! ἐφώνησεν ὁ Κάτων, ἀπευ-
χταῖόν τι ὑποπτευθεῖς, ἐξηγγίθητι! Εἰσθε ὅλοι
καλὰ; . . .

Ὁ Φριδερίκος ἠθέλησε ν' ἀποκριθῇ, ἀλλ'
ἀνεγείρας τοὺς ὀφθαλμούς του,

— ὦ! ἐκράύγασε. Τί ὠχρότης εἶναι αὐτὴ!
Σὺ ἐγείνεις . . .

Ἀλλὰ τῆς πρώτης συγχινήσεως παρελθούσης, δὲν ἔκρινε καλὸν νὰ ἐπιφωνήσῃ δι' ὃ, ἐμελλε νὰ πολυπικραθῇ ὁ φίλος του.

— Προσεβλήθην εἰς Λιθόρντον τῆς ἐκπολαζούσης χολερίνης, ἀλλὰ σὲ παρκαλῶ εἰπε μοι . . .

— Θέλεις νὰ φρίκιάσῃ ἡ ἀγαθότης σου;

— Δυστύχημά τι πάλιν! . . . ὁ δυστυχὴς πατήρ σου εἶναι καλά; . . .

— Ποῖος πατήρ μου; ἠρώτησεν, ὡς παραχθείς τρόπον τινά, ὁ Φριδερίκος, ὁ κατήρ μένος καὶ χαμερπῆς ἐκεῖνας γέροντες; . . .

— Τί λέγεις Φριδερίκε! ὕβριζεις ἐκεῖνους, οἵτις σὲ ἐγέννησεν, ὅστις . . .

— Παῦσαι νὰ ὀνομάζῃς πατέρα τοῦ Φριδερίκου ἕνα οὐτιδανδόν, ἕνα ἄτιμον! ἤκουσποτε περὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Τυρολίων Κορφάδων, Ἀνδρέου Ὁφερ!

— Μοὶ ὡμίλησεν περὶ αὐτοῦ ἡ ἱστορίᾳ ἀπεκρίθη ἐν ἀπορίᾳ ὁ Κάτων.

— Αὐτοῦ ἀπόγονός εἰμαι! εἰμαι υἱὸς τοῦ συνταγματάρχου Βίτελ!

— Καὶ δὲν εἶναι ἡ Κ. Ἰωάννα ἀδελφή σου;

— Σιώπα, μὴ μὲ μολύνῃς· δοξάζω τὴν
ρύσιν ὅτι δὲν μὲ περιύβρισε τοσοῦτον.

— Θεέ μου ! Φριδερίκε ! τί λέγεις ;

— Φρικτὴν ἀλήθειαν ! μὴ θαυμάζῃς.

— Ἀλλὰ πῶς λοιπόν . . .

— Ἡ καρδιά μ' ἔρριψεν εἰς τὸν ῥύπον . . .
ἡ καρδιά, τὴν ὁποίαν κάλλιον νὰ μὴ εἶχον.

— Αὐτὸ εἶναι ἀπίστευτον . . .

— Καὶ ὅμως ἀληθές· καὶ ἂν δὲν σ' ἀφίνη
ἡ καρδιά νὰ πεισθῇς εἰς ὅσα ἀκούεις παρ' ἐμ-
καθοῦς μάρτυρος, θὰ σ' ἀναγκάσῃ εἰς τοῦτο
ἡ Ἰταλία ἅπασα.

— Ἐξηγήθητί μοι λοιπόν . . . ἐξηγήθητί
μοι· διότι ὁ νοῦς μου εὐρίσκεται εἰς τὰ χεῖλη
προμερᾶς ἀβύσσου.

— Σὲ βλέπω, σὲ βλέπω, ὁμοιοπαθῇ μου.
. . . ἀλλ' ἄς παύσωμεν νὰ ὁμιλῶμεν περὶ τῆς
ἡμεροσίου ἐκείνης ἐταιρίας.

— Τί λέγεις ! ἐφώνησεν ὁ γνήσιος ἐρα-
στής, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐσπινθυροβόλησαν.

— Λέγω φρικτὴν ἀλήθειαν . . .

— Ἀλλ' ἐλευθέρωτόν με τέλος τῆς θανα-
τικῆς ταύτης ἀβεβαιοότητος.

— Τὸ θέλεις ; . . . μάθε λοιπὸν ὅτι αὕτη

εἶναι ἡ περιβόητος ἑταίρα τοῦ Καρδινάλιου Λεονάρδου· αὐτὴ εἶναι ἡ ωραία παλλακὶς τοῦ Λόρδου Μίρτελ, αὐτὴ εἶναι ἡ δι' ἑκατὸν δουκάτων ριφθεῖσα εἰς τὴν αἱματομένην κοίτην τοῦ ἀρχιδιημίου τῆς Σικελίας Γουζβαντέλου· αὐτὴ τέλος εἶναι ἡ δι' ὀλίγων χρημάτων προδωσατα τότες ἀνθηρὰς καρδίας, ὡς πᾶς ἰδικάς μας.

Καὶ ὁ Κάτων τρέμων ὑπὸ ἀπελπισίας, καὶ ὁ Κάτων φρίσσων ὑπὸ θυμοῦ καὶ λύσσης, καὶ ὁ Κάτων, τοῦ ὁποίου ἡ θέσις ἀδύνατον εἶναι νὰ περιγραφῇ ὑπ' ἀνθρώπου μὴ οἰδότης· πένυχὼς αὐτὴν, ὡς ἄπνουν φάσμα, ὡς σαβάνοφόρον λείψανον, ὡς ἄγαλμα ἀπελπισίας, ἤκουε τὸν Φριδερίκον ἐξακολουθοῦντα,

— Τὴν εἶδον εἰς τὴν Βερώνην παρισταύσαν· ἐπὶ γυναικὸς δὲν εἶχον ἔως τότε ρίψει περιπαθὲς βλέμμα, ἀλλ' ἐπὶ τῆς μαγίσσης αὐτῆς ριφθὲν, δὲν ἠδυνήθη τὸ μεθυσθέν μου ὄμμα ἢ ν' ἀνοιχθῇ ὅλον πρὸς τὴν ἀτυχῇ καρδίαν μου, ἥτις ἔκτοτε ἐρρίφθη δεσμῶτος αἰχμάλωτος εἰς τοὺς πόδας τῆς ἰσχυρᾶς ἐκείνης κακίας. Ἐκτοτε πλέον δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν τραυματικὴν σχολὴν, ἀπ' ἧς

μετὰ ἓν ἔτος ἤθελον ἐξέλθει ἀξιωματικός, τὸ στάδιον τοῦ ὁποίου ἠνοίγετο εὐρὺ καὶ τερπνὸν, ὁποῖον θέλει εἶσθαι πάντοτε τῶν ἀπογόνων τοῦ Ὀφρο. Ἐνθymεῖσαι πόσον ἄπειρος ἦμεν ἐν τῇ σκηνῇ; καὶ πόσον ὁμῶς συμπαθής; μόλις πρὸ πέντε μηνῶν μὲ εἶχον ἀναβιβᾶσαι ἐπ' αὐτῆς τὰ μαγικά τῆς δαίμονος ἐκείνης θέλγητρα· ἀλλὰ μόλις ἐπεστρέψαμεν ἐνταῦθα, καὶ μετὰ τοεῖς παραστάσεις, ἡ Κυρία Ἰωάννα, ἥτις μ' εἶχεν ὑποσχεθῇ τὴν καρδίαν της, μᾶς εἰδοποιεῖ ὅτι ζητηθεῖσα ἀκολουθεῖ τὸν Δοῦκα τῆς Τοσκάνης (ὅστις τυχὼν εἰς ντὰς παραστάσεις της ἐφλέχθη) ὡς ἰδιωτικέρᾳ πῶν ἀνακτόρων τοῦ ἡθιοποιῶς καὶ αὐτὰ λέγουσα μετὰ τῆς συνήθους της ὑποσχεως, ὥσπερ ἐπὶ τῆς σκηνῆς εὐρίσκατο, ἰομίζεν ὅτι δὲν ἐβλέπουμεν τὸ ἐπὶ τοῦ μετώπου της ζωηρῶς ἐγκεχαραγμένον « ἐμὶ λώθη νικαλλὰ καὶ τοῦ Δοῦκος ».

— Ἐὰν εἰς ὅλους, ὅσους προεῖπας, ἔγερνε ἰθακῆς ἡ Ἰωάννα, ὡς εἰς τὸν Δοῦκα, κ. λ. μὴ νὰ σ' εἰπω, Φριδερίκε, ὅτι ποτὲ παλλακίς ἐπῆρξεν αὕτη καὶ ὅτι τὸ φιλύποπτόν σου ἐπλάσσε πάντοτε τοιαύτην. Ὁ ἐρῶν Νεῦς

γελίας, ὅτε ἀγχυροβολήσαντος τοῦ ἀτ-
 ρὸς τῶν ἐν αὐτῷ εἰσερχομένων μαν-
 ῆταιρία Ἐδμόνθου ἀμέσως ἀνεχώ-
 λιθόρνον, ὡς ἐγκαταληφθέντων ὅλ-
 αὐτῆς ὅλων τῶν θεάτρων!

Ὅτι δὲ τὰ διαβήματα τοῦ δυντυ-
 λουθεῖ πάντοτε κατηραμένους θαίμασι
 ἀνάληγτος, πασιδῆλον πλέον.

Μόλις ὁ ἀτυχὴς λάτρις φθάσας ε-
 νον καὶ περὶ τῆς πτοῆς τῆς ὑπάρ-
 ξουμένης πληροφορεῖται ὅτι αὐτὸς ἰ-
 εῖς ἣν ἐκείνη εὐρίσκειτο ἔφθασεν· ἐκεῖ
 νὰ μισθωθῇ διὰ Πίσσας παρὰ τινος ἐρ-
 χαρὰ ἐλπίδος ἐπέλαμψεν ἐπὶ τῶν
 ἐσθαλμῶν τοῦ φαιδρότης ἤρχισεν
 χέηται εἰς τὰ μεμκραμένα τοῦ
 τοῦ ἀνθρῶ· νέα ζωὴ ἐνώπιόν του ἤκ-
 σεν· ἡ τεθλεμμένη διάνοια εἰς λήθη
 τὰ παρελθόντα δεινὰ ἐναποθέσκατα ἐ-
 πέλαγος γλυκυτάτων λογισμῶν. Μι-
 θέλει ἐπανίδει ἐκείνην, δι' ἣν τοσο-
 σση, καὶ διὰ μόνην τὴν ὁποῖαν ἔζη-
 σαν μέλλει ν' ἀκολουθήσῃ τὴν ἀνθρώ-
 πῳ· θέλει ὁδηγήσῃ αὐτὸν εἰς τὸν πε-

Ἀλλὰ φεῦ! Οὐδείς δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο.
Αἱ θύραι τῆς Ἑδέμ εἰσὶ κεκλεισμέναι.
Κρούσματα χολερικῆς ἐπιδημίας ἠκούσθησαν· ὁκτῶ ἡμέρας χρεωστεῖ νὰ μείνῃ ἐν τῷ
λοιμοκαθαρητηρίῳ πρὶν ἕκαστος ἀπέλθῃ· ἀλ-
λοιμόμονον! καὶ θὰ κατορῶσῃ ἄρᾳ γε νὰ ὑπη-
φέρῃ; δυστυχῶς ὄχι! οἱ κόποι, τὰ δεινοπαθή-
ματα, ἡ λύπη, αἱ βάσανοι ἐπακολουθοῦν τᾷ
αὐτῷ μετὰ τοιαύτην τύχην, τὸν ρίπτου-
σιν εἰς τὰς μεμολυσμένας τῆς ἀσθενείας
χειρας.

Ἰδοὺ εὐτυχῆς υἱὸς πλουτίου ἱπουργοῦ ἐν
μέσῳ τόσων ἀχθῶν ἐπὶ τινος ἀχυρομέσου
στρωμνῆς μετὰ τῶν πόνων τῆς ἀσθενείας, τοῦ
ἔρωτος, τῆς συνειδήσεως . . .

Ὁκτῶ δὲ ἡμερῶν παρελθουσῶν, ὁ Κάτιων
ὥρισκεται ἐν ἀναρρώσει· ἐκ τῶν χειρῶν λοι-
πὸν τοῦ θανάτου, ὡς ἐκ θαύματος, ἐσώθη
εὐτυχίαν μέλλουσιν νὰ θεραπεύσῃ ὅλας
τὰς πληγὰς τοῦ πάθους του, ἣ ἐπὶ νῆλθεν
τῇ ζωῇ ὅπως δοκιμάσῃ ἀπάτας τὰς πι-
ας, αἵτινες ὥρίσθησαν διὰ τὸν ἄθλιον θνητόν;

. . . . .

τραχήλου τοῦ ἀσθενοῦς νεανίου, ὅστις κλαίων τὸν περιχλίζει ἐν ταῖς ἀγκάλαις του.

Στιγμαὶ τινες ἐν τῇ οὐρνήϊα ταύτῃ σωφῇ, ἐνσιωπῇ μυστηρίου ἀριότητα, θεβαίως, κλεινός, δειλὸν μέχρις οὗ διέκοψεν αὐτὴν ὁ Κάτων εἰπών·

— Ἀλλὰ σὺ εἶδω! ἀγαπητέ μοι Φριδερίκε;

— Μὴ ἐρωτᾷς, ἔνδοκρος ἀπεκρίθη ἐκεῖνος. — Ἐγὼ, ἐξηκολούθησεν ὁ πρῶτος, ἐλθὼν ἐνταῦθα δι' ὑποθέσεις μου, ἀμέσως ἠρώτησα καὶ περὶ ὑμῶν, μαθὼν δὲ ὅτι εἰς Φλωρεντίαν εὐρίσκεσθε, ἤμην ἔτοιμος ἀπόψε νὰ ἀναχωρήσω πρὸς ἀντάμωσίν σας· πολὺ σᾶς ἐπεθύμησα, διότι καὶ πολὺ σᾶς ἠγάπησα.

Εἰς ἀπόκρισιν ὁμοῦς ὁ Φριδερίκος ἐλαφρῶς σείσας τὴν κεφαλὴν ἐγαμήλωσε τοὺς ὀφθαλμούς.

— Σιωπᾷς! ἐρώνησεν ὁ Κάτων, ἀπεικταῖόν τι ὑποπτεύεις, ἐξηγήθητι! Εἰσθε ὅλοι καλά;

Ὁ Φριδερίκος ἠθέλησε ν' ἀποκριθῇ, ἀλλ' ἀνεγείρας τοὺς ὀφθαλμούς του,

— ὦ! ἐκραύγασε. Τί ὀχρότης εἶναι αὐτή! Σὺ ἐγείνεις . . .

εἶναι ἡ περιβόητος ἐταῖρα τοῦ Καρδινάλιου Λεονάρδου· αὐτὴ εἶναι ἡ ὡραία παλλακὶς τοῦ Λόρδου Μίρτελ, αὐτὴ εἶναι ἡ δι' ἑκατὸν δουκάτων ριφθεῖσα εἰς τὴν αἵματωμένην κοίτην τοῦ ἀρχιδιημίου τῆς Σικελίας Γονζβαντέλου· αὐτὴ τέλος εἶναι ἡ δι' ὀλίγων χρημάτων προδωσάσα τότε ἀνθηρὰς καρδίαν, ὡς πᾶς ἰδικάς μας.

Καὶ ὁ Κάτων τρέμων ὑπὸ ἀπελπισίας, καὶ ὁ Κάτων φρίσσων ὑπὸ θυμοῦ καὶ λύπης, καὶ ὁ Κάτων, τοῦ ὁποίου ἡ θέσις ἀδύνατον εἶναι νὰ περιγραφῇ ὑπ' ἀνθρώπου μὴ οἰδῶτος, πᾶν χῶς αὐτὴν, ὡς ἄπνουν φάσμα, ὡς σαθὰν-φόρον λείψανον, ὡς ἄγαλμα ἀπελπισίας κήκουε τὸν Φριδερίκον ἐξακολουθοῦντα,

— Τὴν εἶδον εἰς τὴν Βερώνην παριστασάν· ἐπὶ γυναικὸς δὲν εἶχον ἔως τότε ρίψει περιπαθεὲς βλέμμα, ἀλλ' ἐπὶ τῆς μαγίσσης αὐτῆς ῥίφθεν, δὲν ἰδυνήθη τὸ μεθυμένον μου ὄμμα ἢ ν' ἀνοιχθῇ ὅλον πρὸς τὴν ἀτυχῇ καρδίαν μου, ἥτις ἔκτοτε ἐρρίφθη δεσμωτικαί χιμάλωτος εἰς τοὺς πόδας τῆς ἰσχυρᾶς ἐκείνης κακίας. Ἐκτοτε πλέον δὲν ἰδυνήθηκα ἐπανέλθω εἰς τὴν σφατιωτικὴν σχολὴν, ἀφ' ἧς

— Σιώπα, μὴ μὲ μολύνῃς· δοξάζω τὴν φύσιν ὅτι δὲν μὲ περιύβρισε τοσοῦτον.

— Θεέ μου ! Φριδερίκε ! τί λέγεις ;

— Φρικτὴν ἀλήθειαν ! μὴ θαυμάζῃς.

— Ἀλλὰ πῶς λοιπόν . . .

— Ἡ καρδιά μ' ἔρριψεν εἰς τὸν ῥύπον . . .
ἡ καρδιά, τὴν ὁποίαν κάλλιον νὰ μὴ εἶχον.

— Αὐτὸ εἶναι ἀπίστευτον . . .

— Καὶ ὅμως ἀληθές· καὶ ἂν δὲν σ' ἀφίνη
ἡ καρδιά νὰ πεισθῇ εἰς ὅσα ἀκούεις παρ' ἐμ-
παθοῦς μάρτυρος, θὰ σ' ἀναγκάσῃ εἰς τοῦτο
ἡ Ἰταλία ἀπασα.

— Ἐξηγήθητί μοι λοιπόν . . . ἐξηγήθητί
μοι· διότι ὁ νοῦς μου εὐρίσκεται εἰς τὰ χεῖλη
τρεμερᾶς ἀβύσσου.

— Σὲ βλέπω, σὲ βλέπω, ὁμοιοπαθῇ μου.
. . . ἀλλ' ἄς παύσωμεν νὰ ὁμιλῶμεν περὶ τῆς
δημοσίου ἐκείνης ἐταίρας.

— Τί λέγεις ! ἐφώνησεν ὁ γνήσιος ἐρα-
στής, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἐσπινθυροδόλησαν.

— Λέγω φρικτὴν ἀλήθειαν . . .

— Ἀλλ' ἐλευθέρωτόν με τέλος τῆς θανα-
τικῆς ταύτης ἀβεβαιότητος.

— Τὸ θέλεις ; . . . μάθε λοιπὸν ὅτι αὕτη

εἶναι ἡ περιβόητος ἐταίρα τοῦ Καρδινάλιου Λεονάρδου· αὐτὴ εἶναι ἡ ὡραία παλλακὶς τοῦ Λόρδου Μίρτελ, αὐτὴ εἶναι ἡ δι' ἑκατὸν δουκάτων ριφθεῖσα εἰς τὴν αἱματωμένην κοίτην τοῦ ἀρχιδιμήμιου τῆς Σικελίας Γονζβαντέλου· αὐτὴ τέλος εἶναι ἡ δι' ὀλίγων χρημάτων προδῶσα τότες ἀνθηρὰς καρδίας, ὡς τὰς ἰδικάς μας.

Καὶ ὁ Κάτων τρέμων ὑπὸ ἀπελπισίας, καὶ ὁ Κάτων φρίσσων ὑπὸ θυμοῦ καὶ λύστης, καὶ ὁ Κάτων, τοῦ ὁπίου ἡ θέσις ἀδύνατον εἶναι νὰ περιγραφῇ ὑπ' ἀνθρώπου μὴ οἰδῆτος· ἐκτυχῶς αὐτὴν, ὡς ἄπνουν φάσμα, ὡς σαβάνοφάρον λείψανον, ὡς ἄγαλμα ἀπελπισίας, ἤκουε τὸν Φριδερίκον ἐξακολουθοῦντα,

—Τὴν εἶδον εἰς τὴν Βερώνην παρισταμένου· ἐπὶ γυναικὸς δὲν εἶχον ἔως τότε ρίψει περιπαθεὲς βλέμμα, ἀλλ' ἐπὶ τῆς μαγίστης αὐτῆς ῥιφθὲν, δὲν ἠδυνήθη τὸ μεθυμένον μου ὄμμα ἢ ν' ἀνοιχθῇ ὅλον πρὸς τὴν ἀτυχῇ καρδίαν μου, ἥτις ἔκτοτε ἐρρίπηθ' ἐσμῶτικ αἰχμάλωτος εἰς τοὺς πόδας τῆς ἰσχυρᾶς ἐκείνης κακίας. Ἐκτοτε πλέον δὲν ἠδυνήθη· καὶ ἐπανέλθω εἰς τὴν δρατιωτικὴν σχολὴν, ἀπ' ἧς

μετὰ ἐν ἔτος ἤθελον ἐξέλθει ἀξιωματικός, τὸ σταδίον τοῦ ὁποίου ἡνοίγετο εὐρὺ καὶ τερπνὸν, ὅποιον θέλει εἶσθαι πάντοτε τῶν ἀπογόνων τοῦ Ὁφροῦ. Ἐνθυμίσαι πόσον ἄπειρος ἦμην ἐν τῇ σκηνῇ; καὶ πόσον ὁμῶς συμπαθής; μόλις πρὸ πέντε μηνῶν μὲ εἶχον ἀναβιβάσει ἐπ' αὐτῆς τὰ μαγικά τῆς δαίμονος ἐκείνης θέλγητρα· ἀλλὰ μόλις ἐπεστρέψαμεν ἐνταῦθα, καὶ μετὰ τρεῖς παραστάσεις, ἡ Κυρία Ἰωάννα, ἥτις μ' εἶχεν ὑποσχεθῇ τὴν κάρδιαν της, μᾶς εἰδοποιεῖ ὅτι ζητηθεῖσα ἀπολυθεῖ τὸν Δοῦκα τῆς Τορκάνης (ὅστις τυχὼν εἰς πτάς παραστάσεις της ἐφλέχθη) ὡς ἰδιαιτέρᾳ πτῶν ἀνακτόρων τοῦ ἡθροποῖός· καὶ ταῦτα λέγουσα μετὰ τῆς συνήθους της ὑποκρίσεως, ἔστανε ἐπὶ τῆς σκηνῆς εὐρίσκέτο, ἐνόμιζεν ὅτι δὲν ἐβλέπομεν τὸ ἐπὶ τοῦ μετώπου της ζωηρῶς ἐγκεχαραγμένον « ἐ μ ι σ θ ῶ θ ῆ ν π α λ λ α κ ῖ ε τ ο ῦ Δ ο υ κ ὁ ς ».

Ἐὰν εἰς ὅλους, ὅσους προεῖπας, ἔγινε παλλακίς ἡ Ἰωάννα, ὡς εἰς τὸν Δοῦκα, κ. λ. τολμῶνά σ' εἶπω, Φριδερίκε, ὅτι ποτὲ παλλακίς δὲν ὑπῆρξεν αὕτη καὶ ὅτι τὸ φιλύποπτόν σου τῇ ἐπλάσε πάντοτε τοιαύτην. Ὁ ἐρῶν Νεῦς

δὲν εἶναι νοῦς, Φριδερίκε, καὶ ἡ ἐρώσα καρδία εὐρίσκειται εἰς αἰωνίαν πάλιν· εἴμεθα ἄθλιοι, φίλε, καὶ ἡ Ἰωάννα θά ᾔπῃαι πάντοτε ἀγγελος!

— Κάτω! ἐπεφωνήσεν ἐμφαντικῶς ὁ Φριδερίκος, σιμών αὐτὸν ἐλαφρῶς, ὁ γυναικομανὴς Ἀντώνιος (οὕτως ὀνομάζεται ὁ Δούξ) εἶναι ἄρραμος, καὶ ἐπὶ τῶν εἰσερχομένων πελλαζίδων τοῦ πάντοτε ἁλλοσεκοπῶν ἐδειξάμην εἰς τὸ φαινόμενον· τί δὲ εἶναι ἡ Ἰωάννα, ἐφώνησεν τὴν Ἰταλίαν ἅπασαν, εἰς ἣν περιέδωσαν ὁ πληκτικὸς τῆς ἀτιμίας τῆς φλόγγος.

— Ἀλλά . . . ἠθέλησε νὰ εἴπῃ ὁ καρμινὸς πληχθεὶς νεανίας, ἐν ἀκαρεῖ βλέπων κρημαζόμενον τὸ λαμπρὸν ἐν τῇ φαντασίᾳ τοῦ σκεοδόμημα, ὅπερ αἱ ἀποχαιρετῶσαι τὴν καρδίαν τοῦ ἐλπίδας εἶχον ὑπερήφανον ἀνεγείρει. Ἀλλά . . .

— Ἀλλὰ δὲν πιστεύεις; προσέθεσεν ὁ Φριδερίκος· ὅχις δίκαιον εὐρίσκειται εἰσέτι ὑπὸ τῶν νάρκωσιν τῶν εὐαρίστων παγίδων τῆς . . .

— Τῶν παγίδων τῆς! ἐφώνησεν ἐκτός ἐκυτοῦ τὸ τρέμον θῆμα.

— Ναί· τῶν παγίδων τῆς! ἡ νομίζεις ὅτι σὲ ἡγάπα; ἡ ἠσθάνθη ποτὲ τῆς τὴν γλυκαίαν

ρλόγα τοῦ ἔρωτος ; ὦ ! μὴ, πρὸς Θεοῦ, μο-
λῶνῃς ἐπὶ τοιούτων τεράτων τὰ ἱερώτερα
μιστήρια ! μὴ αὐτὴ δὲν ἦτο ἄλλο, εἰμὴ μία
μητρομανὴς χρηματολάτρις.

Εὐθυμείσαι ὅτε κατὰ τὴν εὐεργετικὴν της
ἐσπέραν συνώδευτας τὰ τόσα θῶρά σου διὰ
τοῦ ἐπιστολίου ἐκείνου ; ἀμέσως ἀναβῆσα εἰς
τὴν σκηνὴν τὸ ἀνέγνωσε γελῶσα ἐνώπιον
ὄλων μηδ' αὐτῶν τῶν ὑπηρετῶν ἐξαιρουμένων,
διὰ τὰ εὐχαριστήτη δῆθεν ἐμέ· ἐμέ, ὅστις
ἐκτατε ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἤρχισα ν' ἀ-
παντῶ εἰς τὰ ὄνειρά μου. πικρόν τι, ἤρχισα
αἰσθανόμενος τὸ βλέμμα μου νὰ ἀπαντᾷ ἐπ'
αὐτῆς διαφορὰν τινα, τὴν ὁποίαν δὲν ἠδυνάμην
ἢ δὲν ἀπετώλμων νὰ ἐξηγήσω καθ' ἑαυτόν·
γνωρίζω τί τι τρόπον τὴν ἐπιουσαν ἠθωώθη ἐνώ-
πιόν σου. Τὴν πανοῦργον.

Καὶ διὰ τριγμοῦ τῶν ὁδόντων συνοδεύσας
τὴν τελευταίαν ταύτην φράσιν ἐρρίπθη ἐπὶ
σινος καθίσματος ὅλος ὀργῇ καὶ πείσμα.

Ὁ προσκληθεὶς ὑπρέτης προΐουσης τῆς
ὀμιλίας συσταλεὶς ἐξῆλθε.

Σιγῇ νεκρόσιμος κυβερνᾷ σιγῇ ὁμοίᾳ τῆς
ἐκκρατούσης νυκτὸς, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς θέ-

ἐτόλμα νὰ διακήψῃ, ἂν μετὰ θυμοειδοῦς ἀποφάσκις ἀνεγειρόμενος ὁ Φριδερίκος δὲν ἔλεγεν, — Ἐκδίκησις ! Ἐκδίκησις ! ὁ Θεὸς τῆς Ἀρετῆς καὶ τοῦ ἔρωτος, δὲν μᾶς ἤνωσαν ἐνταῦθα ἐπὶ ματαίῳ ! ὅχι· ἄνευ τοῦ σκοποῦ τούτου ἤθελεν ἡ ὁμοία ἐκείνης κακοῦργος τύχη κεχωρισμένους μᾶς καταστρέψει.

— Καὶ ποία ἐκδίκησις ἰσχύει ἀπέναντι τοιούτων ψυχῶν ; ἤθελσε νὰ εἴπῃ ὁ τῶρα μάλις ἀρχίζων νὰ ἐννοῇ Κάτων ; ἂν ἡ Ἰωάννα ἦναι ὅποια τὴν λέγεις ;

— Ἄν ἦναι ! . . ἀκόμη δὲν πέθισαι ; ὦ ἔχεις δίκαιον· οὕτω καὶ ἡ ἰδική μου ἀκοὴ ἐπλήττετο ἀκούουσα ποτε τὴν ἀλήθειαν πρὶν πλήξῃ τὴν καρδίαν μου· ἡ ἄτιμος ἀπάτη· ὁ κόσμος ὕβριζε καὶ ἐγὼ ἐβλεπον τὸ ἑνδαλμά μου ὡς φθονούμενον μεγαλεῖον . . Τώρα . . τώρα . . θὰ τὴν ἐκδικηθῶ ! καὶ λέγων ἐγερσεν ὀργήν τὴν ἔμπροσθεν τοῦ τράπεζαν ἐν παραφορᾷ.

— Ἐγὼ, ἐξηκολούθησεν, ἐξ αἰτίας ἐκείνης εἰς τῶν ἀναριθμήτων μισθωτῶν τῆς σκηνῆς ! ἐγὼ ἐν ἵπποτισμῷ καὶ ἐρωτικῇ καλλοκαίρια τῇ συγχωρῶ τὰ τέσσα . . . ἐγὼ ἀπὸ

κληρος τῆς πατρικῆς οὐσίας; ἀπόκληρος, Θεέ μου! τῆς μητρικῆς ἀγάπης; καὶ ἐκείνη ἡ ἄτιμος· μειδιῶσα, χωρὶς καὶ τὸ πρωτόγον τῆς νὰ φέρῃ τὸν ἀπαλώτερον τῆς αἰδοῦς χρωματισμὸν ἀκολουθεῖ, ἐνώπιον τῆς πατρὸδος τῆς ὅλης, μισθωτὸς παλλακίς· καὶ τίνος; ἐς ἐμμένου Βεελζεβούλ! Δὲν ὑποφέρεται!

Εἶτα δὲ στραφεῖς πρὸς τὸν ἀπηλπισμένον ἦδη Ἑλληνόπαιδα,

— ἔχω καὶ ἐγὼ ἐκδικησὶν τινα· δι' αὐτὴν, εἶπεν· ἡ δικαία ὀργὴ μοι τὴν ἐνέπνευσεν, ρίς, ὦτα, καὶ γλῶσσα θ' ἀποκοπῶσι.

— Θεέ μου! Θεέ μου! τρομακτικὰ ἐκραύγασεν ὁ εὐγενὴς νεανίας.

— Ναι· ἐξηκολούθησε διὰ τοῦ αὐτοῦ τόνου ὁ ἀπεφασιστικὸς Τυρόλιος, καὶ τότε ἅς κατασπαράξῃ καρδίας, ἅς ἀπατᾷ διὰ τῆς πρωτοκοπευμένης γλυκύτητός της, ἥτις ἀποτυφλόνουσα πᾶσαν ἀγνὴν καρδίαν τὴν ἡνάγκαζε νὰ τὴν νομίζῃ ὡς τὸ ἀγαθότερον ὄν, καὶ αἰωνίως νὰ τῇ προσφέρῃ θυμίαμα· καὶ ἅς ἀκ' ᾖ καλλίτερον τὰ ἐγκλήματά της διασαλπίζόμενα μετὰ τόσης περιφρονήσεως καὶ ἀποστροφῆς! Διεκδικῶ τὴν φύσιν! ἰκανοποιῶ τὴν

Ἀρετὴν ! χύνω τὴν λύσσαν μου, ἥτις ἄλλως τι δύναται νὰ με καταράγῃ, καὶ ἀποπλύνω οὕτω ἀκούσιον τῆς καρδίας μου σφάλμα διὰ τισὺν τῶν ἀγαθηργιῶν.

Ἀπορεῖτε ἴσως διότι λεπτομερῶς δὲν περιεγράψαμεν τὴν κατάστασιν τοῦ ἥρωός μας εἰς τὴν δεινότεραν κατάστασιν ἀπαντῶντε αὐτόν· πλὴν τοῦτο ἐξηγεῖται καλλίτερον διὰ τῆς σιωπῆς, ἥτις πολλάκις φανερόν ἐστι οὐδ' ἡ πολὺλογος λεπτομέρεια δύναται. Καὶ ἔπειτα τί νὰ εἴπῃ τις περὶ ἀνθρώπου ἐστὶν ῥωμένης ἔχοντος τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ ἀσθενεῖ πάλλοντος στήθους του, καὶ τοῦ ὁποίου πρὶν ἐξησθениσμένοι ὀφθαλμοὶ ρίπτουσιν ὑγρὰ φλόγα, ὡς ἀπὸ τοῦ πρὸ μικροῦ κατώχ προσώπου του φλογερὸν ἄχνημα ἐξέρχεται ἡ ἐλησμονήσαμεν ὅτι πᾶσα αἰσθησις, τὸ ἄκατέχουσα, ρίπτει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν σκάνον ἐκείνην σιωπὴν ὑπὸ τῆς ὁποίας, ἐνῶ τερικῶς φαίνεται ἡλίθιος, ἐσωτερικῶς πᾶσχει τὸν φρικωδέστερον πόνον ; Πᾶ

δὲν βλέπει ὁ ἄνθρωπος, οὐδὲ δύναται καὶ νὰ περιγράψῃ αὐτό.

Εἰς τοιαύτην εὐρίσκετο κατάστασιν καὶ ὁ ἄτυχῆς ἥρως μας ὅτε ἀνορθωθείς αἰφνης, ἐξακολουθοῦντος εἰσέτι ὀρμιζομένου τοῦ ὁμοιοπαθοῦς του, καὶ μεθ' ὀρμῆς κρούσας τὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης κωδωνίσκον,

— Τὴν ἄμαξαν, λέγει πρὸς τὸν αὐθωρεὶ εἰσελθόντα ὑπηρέτην, καὶ σφίγγας αἰνιγματωδῶς πῶς τὴν χεῖρα τοῦ Φριδερίκου ἐξῆλθε δρομαίως τῆς αἰθούσης· καὶ ἡ ἄμαξα, εἰσελθόντος ἐν αὐτῇ τοῦ Κάτωνος, διὰ τῶν λαμπόντων φανῶν τῆς σχίζουσα τὰ σκότη ἐφαίνετο κῆτος, οὗ τινος οἱ ἀστραπηβόλοι ὀφθαλμοὶ ἐφοβέριζον τὴν νύκτα.

Ἀφήσωμεν αὐτὸν ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του τρέχοντα τὸν παρὰ τῆς ἀτυχίης χαραχθέντα αὐτῷ δρόμον, καὶ δύο ἡμέρας ὕστερον ἃς εἰσελθωμεν εἰς τὴν ὠραίαν Φλωρεντίαν.

Ἡ αὐγὴ μόλις μειδιῶσα διαλύει σιγὰ τὰ σκόπη, χύνουσα ἐπὶ τῆς ὀρμιζομένης τὴν ἥραν ἐκείνην ἐξοχῆς διὰ γλυκέως, οὕτως εἰτεῖν, χαδεύματος τὰς ῥοδίνους αὐτῆς ἀκτί-
ας, ἀναζωπυρεῖ τὴν φύσιν, ὥς ἀνθρώπ. μνησ-

γενῆς κόρη· ἐξυπνᾷ τὴν μητέρα της μετ' εὐλαθείας διὰ τῶν ῥοδίνων δακτύλων της· χαδεύουσα αὐτήν· ἡ δρόσος τῶν χόρτων· ἐνώπιον τῆς ὠγρᾶς αὐτῆς λάμψεως καθίσταται πολὺ ὠραιότερα· καὶ αὐτῶν τῶν πολυτίμων τέρων ἀδαμάντων· ἐπ' αὐτῆς τ' ἀθῶα πτηνὰ κελαδοῦντα ὡς τόσοι ἄγγελοι· ἐπὶ τοῦ ὕδατος τῆς ἀθανασίας δοξολογοῦντες τὸν ὕψιστον, κινουσι σὺν τῷ θαυμασμῷ καὶ τὸν ζῆλον τοῦ θεατοῦ, ἀνυψοῦντα συνάμα καὶ τὴν φαντασίαν του εἰς τὴν ἑξοχὸν ἐκείνην διάσκεψιν, ἣτις ἀνασύρει τοῦ ἀνθρώπου τὴν χαυνότητα, καὶ ἥτις ἔπρεπε νὰ ᾔναι τὸ ιδιόκτητον διακριτικὸν σημεῖον αὐτοῦ ἀπὸ τῶν λοιπῶν ζώων.

Οἱ κάτοικοι ἅπαντες, ὡς μύρμιγχοι ἐν ταῖς ὑπαίσι των, λοφάζοντες ἐν τοῖς ὑψηλοῖς μεγάροις αὐτῶν, ἅτινα εἰς οὐδὲν ἄλλο χρησιμεύουσιν, ἢ ἀπὸ τοῦ ὕψους των νὰ φωνάζωσιν τὴν σμικρότητα, τὴν ἀναλγησίαν καὶ ἀπόγνωσιν τῶν δεσμωτῶν των, χορηγοῦσι διὰ τοῦ ὕψους των μικρὰν εὐκαιρίαν εἰς τὴν ἀρετὴν νὰ πνεύσῃ τὴν ζωογόνον αὔραν, καὶ νὰ ἐμπνευσθῇ νεώτερόν τι ἀγαθόν, μακρὰν τῆς δυσωδίας τῆς πνοῆς τῆς μεμολυσμένης καὶ κωνίας,

τῶν κραυγῶν καὶ κτύπων τῆς πλεονεξίας αὐτῆς.

Αἱ ὁδοὶ εἰσὶ κεναὶ καὶ ἡ πλουσία αὕτη μεγαλοπόλις, ἐνδεδυμένη τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἐρημικὴν ἀξιοπρέπειαν, παριστᾷ διὰ τῶν ὑπερρφάνων καὶ οὐρανομήκων κτιρίων τῆς αὐτοκρατορικῆς κοιμητήριον, καθόσον μάλιστα προσεγγίζουσι τὸν νοῦν εἰς τὴν πεποίησιν ταύτην καὶ αἱ ἀμφίβολοι τῶν λυχνίων λάμπεις ἀπὸ τῶν ὑαλίων ἐκάστου οἴκου ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διαχυνόμεναι.

Μόλις δὲ μετὰ παρέλευσιν ὥρας οἱ ἀπὸ διαστήματος εἰς διάστημα ἀρχίσαντες κρότοι χινορμμένων τινῶν ἀμαξῶν συγχίζουσι τὴν ρωμαντικὴν σιγὴν, ἥτις ἄλλως τε ἤθελεν εὐαρέστως διακόπτεται ἐκ τῶν ἀσμάτων τῶν ἀφελῶν γεωργῶν, οἵτινες ἤρχισαν ἤδη νὰ φαίνωνται πορευόμενοι εἰς τὰς ἐξοχὰς ὅπως διὰ νέου ἰδρωτός ἐξαγοράσωσι τὴν πικρὰν συντήρησιν τῆς ζωῆς, τοῦ δοχείου αὐτοῦ τῶν βασάνων καὶ στεναγμῶν καὶ ὅμως εἶναι ἀξιοζήλευτος ἡ ζωὴ αὐτῶν ἂν ὅχι ἄλλο, δὲν ἔγκρύσωσι τοῦλάχιστον ποτὲ τὸν βαρὺν ἐκεῖ.

(Τόμ. Α.)

Q.

νον τῆς συνειδήσεως κύπτον, ὅστις τιμωρεῖ
τοὺς ἄρχοντας καὶ μεγιστάνας κατὰ τὰς σπα-
νίας μὲν, πλὴν φοβεράς ἐκείνας ὀτιγμᾶς,
καθ' ἧς καὶ αὐτὰ τὰ κτήνη ῥίπτουσι βλέμμα
ἐπὶ τοῦ παρελθόντος, καὶ μετὰ συντριβῆς κλέφ-
τίας ἀπενίζουσι τὰς μελανὰς πράξεις των
ἂν ὅχι ἄλλο . . . ἄλλὰ τί πράττομεν ;
Ἐἰ χωρὶς νὰ θέλωμεν, ποῦ παρὰ τῆς ἐσχάτης
ἐκείνης δυνάμεως, ἥτις ὠθεῖ τὸν κάλαρὸν νὰ
ζωγραφίσῃ τὴν ἀλήθειαν παρσούθηρην ;

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου

Κατ' αὐτὴν τὴν ἐρημικὴν ὥραν ἐνῶ, ὡς
προεῖπομεν, αἱ ὁδοὶ εἰς τὰ κεναὶ πολυστακοῦς τι
μεταίου ἀναστήματος ἔφερε τὸ βράδυ βῆμά
του πρὸς τὴν ἐξοδὸν τῆς πόλεως, στρίπτων
τὴν μέγαν παχυμέλανον μύστακά του καὶ
περιζέρων ἐπὶ τῶν παχέων ἐρυθρῶν χειλέων
του μικρὰν καὶ οὐχὶ ἀιστοκρατικὴν καπνο-
σύριγγα· στηριζόμενος δὲ ἐπὶ βράθου σχετι-
κῆς τοῦ σώματός του ἔλεγε,

« Ποῦ εἶναι τώρα ἐκεῖνος ὁ ἀββάδης ! ἢ
κάλλιον ἐκεῖνος ὁ δυστυχὴς νὰ ἴδῃ τὴν καθαρ-
ρὰν νύμφην του . . . Ἀλλὰ τίς ἤξι' ὕρει ὁποῖους
λαγούς μὲ περιτραχήλια νὰ τῷ ὑπέσχετο . . .

Μετά τινων δὲ βημάτων σιωπὴν ἐξηκολούθησεν,

α. Ἐκείνη ᾔτο ἱκανὴ ν' ἀποτρελάνῃ καὶ αὐτὸν τὸν Πάππαν. Τί λέγω! ἐμέ! ἐμὲ αὐτὸν δὲν ἐπλησίατε γὰρ μ' αἰχμαλωτίσῃ, γὰρ με ἰψὴ ἄτιμον κτῆνος 'πρὸ τῶν ποδῶν της, ὅπως ἐν ἀνδραποδισμῷ καταφιλῶ τὰς ἀσελγεῖς πορῆάς της; . . . Ἀλλ' ὅχι· ἡ αἰσχρότης καὶ τοῦ ἔρωτος τὰ ἱμάτια ἂν ἐμβληθῇ, καὶ ἀκάριους ἂν ἀπατήσῃ καρδίας, θὰ φοραθῇ ὅμως λίαν ἡμέραν, καὶ ἡ αἰσχὺν θέλει ἐπικαθίσει τότε ἐπὶ τοῦ προσώπου της. . . .

Καὶ ἡσυχῶς ἐξἠκολούθει τὸν δρόμον του. Τίς εἶναι ἄρα γε; καὶ περὶ τίνος νὰ λέγῃ; Ἐν-ἐραστῆς τιμωρουμένην βλέπων τὴν ἀπατήσαν αὐτὸν ἐρωμένην; πλὴν ἡ ἡλικία τοῦ αἵματος ἐμποδίζει νὰ τὸ πιστεύσωμεν, καθότι ὁ ἄνθρωπος φαίνεται τεσσαράκοντα πέντε περίπου ἐτῶν. Λοιπὸν; ἂν ὅχι ἄλλο, δυνάμεθα ἰσως, ἐξ ὅσων ἐξακολουθῶν ἔλεγε, νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν καὶ φύσιν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἵτινες ἀναπαύουσι τὴν εὐτυχίαν των εἰς τὴν ἡθικὴν εἰρήνην καὶ τὴν οἰκονομικὴν εὐημερίαν τῶν ἄλλων τῶ

συνωφρυνμένον τοῦ μετώπου του φέρει εὐγενῇ
 ἠλίψιν, οἱ δὲ λόγοι του, μολονότι ἀποδλέπουσι
 ξένον τινὰ βεβαίως, προφέρονται ὁμῶς μετὰ
 πολλοῦ πόνου.

Σιωπῇλῶς προχωρεῖ, καὶ ὁμῶς ἐκ τοῦ ὅλου
 του δύναται τις νὰ καταλάβῃ ὅτι ὁ νοῦς του
 ὁμιλεῖ, καὶ ὁμιλεῖ σπουδαίως ὅτε κρότος
 πλησιαζούσης ἀμάξης τῶ συγχίζει τοὺς ῥεμ-
 θασμούς του· ἐνῶ δὲ ἡ ἀμαξα ἐξηκολούθει
 εἰσέτι νὰ σύρηται παρὰ τῶν ἀκαθέκτως τρε-
 χόντων τεσσάρων ἵππων, νεανίας τις μόνος ἐν
 αὐτῇ εὕρισκόμενος ἐκπηδήσας ἢ μᾶλλον ὡς
 πτηνὸν ἐλαφρότατον πετάξας ῥίπτεται γονυ-
 πετῆς ἐνώπιον τοῦ ἀγνώστου κράζων,

— Συγχώρησιν ! συγχώρησιν, κύριε Ἀν-
 δρέα Φοντέλ.

Οὗτος δὲ ἀνασκιρτήσας, ὡς παρὰ διαφορῶν
 ἀντιθέτων ἰδεῶν αἰφνης κυκλωθεὶς, ἵσταται πρὸς
 σιγμὴν χωρὶς εἰς οὐδεμίαν νὰ εὕρισκεται σκέψιν
 διὰ τὸ μέγα ἐκεῖνο Τι, τὸ ὅποιον αἰ τοιούτου εἴ-
 δους σιγμῇ παράγουσιν. Εἴτα δὲ λαβὼν αὐτὸν
 ἐνδακρυσ ἐκ τῆς μασχάλης τὸν ἀνήγειρε λέγων,

— Σὲ συγχωρῶ, νιέ μου· διότι τὸ πάθος σου
 καὶ οὐκ ἐν ἡμέλει τῆς σὲ συγχωρῶ καὶ γαίῳ.

ὅτι πρὶν ἀποθάνω σὲ εἶδον ἀναγνώρισαντα τὴν ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν τοσοῦτον βαρβάρως ἐπ' ἐμοῦ περιύβρισας· χαίρω, φίλε μου, βλέπων τὴν μετάνοιαν ἐξαλείφουσαν τὸ ἀμάρτημα, ὅπερ ἴσως μόνον αὐτὸ μολύνει τὰ ἄνθη τῆς νεανικῆς σου ψυχῆς . . .

Ταῦτα δὲ λέγοντος, καὶ τυγχίως τοῦ ὀφθαλμοῦ του ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ νέου ἐιφθέντος,

« Οὐρανέ! » ἐπεφώνησεν ἀνυψώτας τοὺς ὀφθαλμούς, « πρέπει λοιπὸν ν' ἀναγνωρίζῃ ὁ ἄνθρωπος τὴν ἀλήθειαν διὰ τῆς καταστροφῆς του ; »

Καὶ δάκρυ ἐγκάρδιον ἔβρεξε τὰς παρειὰς τοῦ εὐαίσθητου Γάλλου, εἶτα δὲ σφίγγας τὸν τῷ ὄντι ἐλεεινὸν νεανίαν εἰς τὰς ἀγκάλας του χωρὶς νὰ δηλώσῃ πρὸς αὐτὸν τὸ αἶτιον τῆς τῶς συγκινήσεώς του,

— Εἰπέ μοι, πῶ λέγει, διηγήθητί μοι τὰ νεώτερα τῆς αἰσχρᾶς ἐκείνης κακουργήματτα, δυστυχῶς ἀνακαλύπτω ἐκ τῆς αἰφνιδίου ἀναγνώσεώς σου καὶ αὐτῆς τῆς μορφῆς σου ὅτι ἐν ἐστάθῃς σύ ! ἀπλοῦς μάρτυς των.

— Ἀκολούθως τὰ πάντα θέλω σοὶ διηγήσῃ· ὅλα . . . ἀλλὰ σὺ, ὥστις τόσοι ἀγαθὴν

καὶ γενναίαν καρδίαν ἔχεις, οὐ μόνον εἰς τὸ νὰ συγχωρῇς, ἀλλὰ καὶ νὰ συλλυπηθῇς καὶ παρηγορῇς δυστυχοῦντας τοὺς ἐχθρούς σου, δὲ ἀμφιβάλλω ὅτι δὲν θέλεις μοι ἀρνηθῇ τῇ ἀκριβῇ διήγησιν τῶν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Δουκὸς διατρεχόντων καὶ ὅτι θέλεις μὲ ὁδηγήσῃ εἰς τὸ Δουκικὸν μέγαρον.

— Καί· οἶλε Κάτων, ὑπάρχουμεν, πρὶ τούτου ὁμῶς ὑποσχέθητί μοι ὅτι μετ' ἐμοὺ θὰ ἐπιστρέψῃς χωρὶς νὰ καταδεχθῇς νὰ πράξῃς τι, ὅπερ δύναται νὰ ἔγῃ κακῶς συνεπείᾳ ἔχομεν καιρὸν· ὅταν ἡ ἀλήθεια εὐρίσκηται ἔστω βέβαιος ὅτι δὲν ἀργεῖ νὰ ρηάτῃ καὶ ικανοποιήσῃς τῆς.

— Σοὶ τὸ ὑπόσχομαι !

— Δὲν θὰ μ' ἀρνηθῇς συγχρόνως καὶ τῇ τιμῇ τοῦ νὰ σὲ ξενίσω.

— Ὡ τύπε τῆς ἀρετῆς καὶ ἀληθοῦς τοῦ υἱίστου εἰκῶν· δένδρον εὐσκίφυλλον χορτοῦν τὴν δροσερὰν ἀνάπνευσιν εἰς τὸν κεκοπιακότα διαβήτην, ἀδιαφοροῦν καὶ ἂν αὐτὸ ἠθέλησέ ποτε νὰ θέσῃ χεῖρα ἐπὶ τῶν πρασί-
νων φύλλων τοῦ, δὲν δύναμαι νὰ σοὶ ἀνταποδώσω τὴν τόσῃ εὐχένειαν τὴν τόσῃ κα

λοκάγαθίαν σου· μοί λείπουσιν αἰ λείξεις νὰ σοὶ ἐκφρασθῶ . . . .

Καὶ τοιαῦτα λέγοντες προὔχωρουν ἐστηριγμένοι ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ ἄλλου οἱ δὲ ἔχθροί, ὡς δύο ἡγαπημένοι ἀδελφοὶ ἀπροσδοκίτως μετὰ πολὺν χρόνον ἐνωθέντες παρὰ τῆς ἰσχυρᾶς θελήσεως τῆς ἀληθείας, ἥτις ἀπὸ τοῦ καταδιωγμοῦ τῆς εὐδότητος θὰ παύσῃ νὰ δεικνύῃ ὅ,τι δὲν θέλει νὰ ἐννοήσῃ ὁ ἄνθρωπος.

Ἀφίνοντες τὸν ὑβρίζαντα ἄνδρα τίμιον χάριν κακούργου γυναικὸς, ὁδηγούμενον σήμερον παρὰ τοῦ ἰδίου ὑβρισθέντος ὅπως ἐκδικηθῇ ἐκείνην, δι' ἣν παρέβη τοὺς νόμους τῆς ὑψηλῆς του ἀνατροφῆς καὶ τῆς ὑψηλοτέρας του φύσεως· ἀφίνοντες λέγω τοῦτον ἀφ' ἑνὸς καὶ ἐξ ἄλλου τὸν δύστινον ἀμαξηλάττην δερόμενον καὶ ὀλοφυρόμενον ὡς μὴ εὐρόντα ἐν τῇ ἀμάξῃ τὸν ἐνοικιαστήν του ἅμα ἔφθασεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ἐρχόμεθα κατὰ τὴν πρῶτάν τῆς ἐπιούσης εἰς τὰ Δουκικὰ ἀνάκτορα ὅπως ἐπανίδωμεν τῆς Κ. Ἰωάννας τὴν ποτὲ τόσον ὡραῖον καὶ ἀρετὰς ἐκφράζον πρὸς ὠπὸν, καὶ ἐφ' οὗ ὁμοῦ σήμερον τόσαι ὑβρίσεις περιπτύσσονται.

— Τί ἐπάθετε ! κυρία, ἠρώτησεν ἐκλαυμβος ὁ στρατιώτης.

— Τίποτε. . . ἐξέλθε· δὲν ἔχω σχέσιν με κανένα Ἑλληνόπαιδα, ἀπεκρίθη περιφρονητικῶς καὶ ἔκυψε νὰ λάβῃ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τὸ πρὸ μικροῦ ριφθὲν φυλλάδιον.

— Λαικὸν νὰ εἰσέλθῃ ὁ νέος· ἠρώτησε μετὰ πολλῆς συστολῆς ὁ στρατιώτης.

— Αὐθάδη ! ὄχι . . ὀργίλως ἐπεφώνησεν ἡ Κ. Ἰωάννα ἐπικαθήσασα.

— Ἀλλ' ὅταν ἐξ Ἀθῆν . . . ἠθέλησε νὰ προσθέσῃ ὁ Τοσκάνιος.

— Αὐθάδη ! ἐπανελάβε μετὰ Δουκικοῦ ὕφους ἀποτόμως ἐγερθεῖσα.

— Νομίζω, εἶναι ἀνοίκειος, εἶπε μεθ' ἱποτικῆς στωϊκότητος ὁ στρατιώτης, εἰς τὸ Δουκικὸν καὶ ὠραῖόν σας στόμα ἡ ὕβρις. . .

Εἰς τας λέξεις ταύτας ἡ φιλάρεσκος γυνὴ ἐνῶ ἀνορθωθείσα ἡτοιμάζετο νὰ χρύσει τὸν κωδωνίσκον ὅπως τὸν ἐκβάλλωσιν, ἔρριψεν ὑποπτον ὄμμα ἐπὶ τοῦ στρατιώτου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀγνοεῖται· τί ἀπαντήσασα ἠναγκάσθη νὰ ἡπισθοδρομήσῃ δύο βήματα . . . ἐξηκολούθει ἐν σιωπῇ νὰ θλίβῃ, ὡς ποιοῦμεν προσπαθεῦντας

τῶν ἰδεῶν της, ὅσον ἀπαιτεῖ ἡ λέξις ἐμπρὸς, καὶ ἀταράχως ἐξηκολούθησε τὴν ἀνάγνωσίν της μὴ καταδεχομένη ν' ἀνεγείρῃ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς της, νομίζουσα, φαίνεται, ἑαυτὴν ἀνωτέραν παντὸς οἰουδήποτε εἰσγευσομένου.

Ἰπὸ τοιούτων ἀριστοκρατικῶν ἰδεῶν κατέχεται ἡ Κ. Ἰωάννα καθ' ἣν στιγμὴν ἠνεύχθη ἡ θύρα· καὶ τόσον ἤτο βεβυθισμένη, ὥστε ἐφάνη οὐδ' ἐνόητασα καὶ τὸν εἰσελθόντα, ὅστις μετὰ τινων στιγμῶν σκαπὴν,

— Κυρία ! λέγει συνεσταλμένως πως, συγχωρήσατέ μοι . . .

Μετὰ βίας ὅθεν ἀναγκασθεῖσα ν' ἀποσπάσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς της ἀπὸ τοῦ βιβλιαρίου ὀλίγον τεθαμβωμένους ἐκ τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἰδούσα στρατιώτην Τροχάνιον,

— Τί θέλετε ; ἐρωτᾷ.

— Σᾶς ζητοῦσι τῇ λέγει ὁ στρατιώτης.

— Ποίος ; ἃς εἰσέλθῃ . . .

Εἶπε καὶ ἠτοιμάσθη νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ διασπέν τῆς ἀναγνώσεώς της μέρος, ὁ δὲ στρατιώτης ἀποκριθεὶς εἶπεν,

— Ἑλληνόκαις τις ἐξ Ἀθηνῶν . . .

Πετᾷ τὸ βιβλίον μετὰ κραυγῆς . . .

— Τί ἐπάθετε ! κυρία, ἡρώτησεν ἐκθαυμ-
 ζος ὁ στρατιώτης.

— Τίποτε. . . ἐξέλθε· δὲν ἔχω σχέσιν
 μὲ κανένα Ἑλληνόπαιδα, ἀπεκρίθη περιφρονη-
 τικῶς καὶ ἔκυψε νὰ λάβῃ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους
 τὸ πρὸ μικροῦ ριφθὲν φυλλάδιον.

— Λοικόν νὰ εἰσέλθῃ ὁ νέος ἡρώτης
 μετὰ πολλῆς συστολῆς ὁ στρατιώτης.

— Αὐθάδῃ ! ὅχι . . ὀργίλως ἐπεφώνησεν
 ἡ Κ. Ἰωάννα ἐπικαθήσασα.

— Ἀλλ' ὅταν ἐξ Ἀθῆν . . ἠθέλησε νὰ
 προσθέσῃ ὁ Τοσκάνιος.

— Αὐθάδῃ ! ἐπανελάβε μετὰ Δουκικοῦ
 ὕφους ἀποτόμως ἐγερεῖσα.

— Νομίζω, εἶναι ἀνοίχειος, εἶπε μεθ' ἱπ-
 ποτικῆς στωϊκότητος ὁ στρατιώτης, εἰς τὸ
 Δουκικὸν καὶ ὠραῖόν σας στόμα ἢ ὕβρις. . .

Εἰς τας λέξεις ταύτας ἡ φιλάρεσκος γυνὴ
 ἐνδὲ ἀνορθωθείσα ἡτοιμάζετο νὰ κρούσῃ τὸν
 κωδωνίσκον ὅπως τὸν ἐκβάλωσιν, ἔρριψεν ὅπο-
 πτον ὄμμα ἐπὶ τοῦ στρατιώτου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου
 ἀγνοεῖται· τί ἀπαντήσασα ἠναγκάσθη νὰ ἡπι-
 σθοδραμίσῃ δύο βήματα . . ἐξηκολούθει ἐν
 σιωπῇ νὰ θλίβῃ, ὡς ποιοῦμεν προσπαθοῦντας

νὰ ἀναπολήτῳ μὲν τι ἐν τῷ νῷ, ὁ δὲ στρατι-
ώτης ἐξηκολούθησεν,

— Ἄσπασιν εἶναι εἰς τόσον γνωστὸν σας
πρῶτωπον, ὥς αὐτὸς λέγει, σήμερον νὰ φαι-
νηθεῖ ξένη,

— Καὶ ἡ Δούκισσα μετὰ πολλῆς περισκέ-
ψεως ἐξακολουθεῖ σκεπτικῶς νὰ τὸν ἐξετάζη...

— Λοπὸν δὲν ἔχετε σχέσιν μὲ κανένα
ἑλληνόπαιδα; κυρία Ἰωάννα; ὑπέλαβεν ὁ
στρατιώτης ἐρυθρούμενος κατ' ὀλίγον...
Πῶς;...

— Ὅχι ἀπεκρίθη μετ' ἀμφιβολίας τινὸς,
ἀλλ' αὐτόνως, καὶ ἐξακολουθοῦσα τὰς ἐρεῦνας
τῆς ἡκυρία, ὅχι...

— Κυρία!... Ὁ Κάτων προσμένει ἔξω....

— Ἄ! ἐκραύγασεν ἡ Ἰωάννα, καὶ καλύψασα
διὰ τῶν χειρῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔπεσεν ἐπὶ τι-
νος τῶν ἀνακλίντρων ἱκετικῶς λέγουσα· Φύγε!
δι' ἀγάπην Θεοῦ, φύγε!...

— Σιώπα ἀνύσιος! ἐρώνησεν ὑποκώτως
θεῶν τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῶν γειλέων ὁ ψευδὴς
στρατιώτης.

— Φύγε! ἐρώνησε μετὰ πολλῆς ἀπελ-
πισίας ἡ ἀληθὴς ἐντρεπὴ ἐνυγρὴς...

διότι θά φωνάζω τὸν ὑπασπιστὴν τῆς ἡμέρας.

— Αἰσχρά! ἀνάληπτος! ἥτις ἐνῶ ἤτι-
μαζες τὸ πρόσωπον τῆς Βοργίας ἐπὶ σκηνῆς,
ἐγὼ ἐπικραινόμην ὅτι μολύνεσαι σὺ, καὶ βαρ-
βάρως ἐγροθοκόπουν τοὺς ἐντίμους ὕβριστάς
σου . . . . Σ' ἀφίνω ἐλευθέραν· κράξαι, κράξαι
τὸν ὑπασπιστὴν σου νὰ σφάξῃ ἐκεῖνον τὸν
ὁποῖον κατήντησας τόσον ἐλκεῖνον, ὥστε νὰ
μὴ δύνηται νὰ φέρῃ τὴν ζωὴν ἐν ᾗ φρίκη τὰ
δόλια σου χεῖλη τὸν ἔρριψαν.

— Κάτων! . . .

— Σιώπα· μὴ μολύνῃς καὶ τ' ὄνομά μου
εἰσέτι, ὅπερ ἔρημον μὲν ἀλλ' ἀκηλίδωτον ὑπάρ-
χει ἐν τῇ αἵματηρᾷ ὑπάρξει μου, καὶ τὸ ὁποῖον
ὁμως σὺ δεῖς προσφέρει ἄνευ ἐμπαιγμῶν μή! . .

— Ἀλλὰ ποῖς διδόμενα ἔχεις κατὰ τῆς
ὑπολήψεώς μου; ἡρώτα, τρόπον τινὰ γλυκύ-
τατα παραπονουμένη ἡ ὕβριζομένη.

— Περιβόητος ἑταῖρα τοῦ Καρδινάλιου
Λεονάρδου! ὦραία παλλακὶς τοῦ Λόρδου Μίρ-
τελ! ῥιφθεῖσα παρ' ἑκατὸν δουκάτων εἰς τὴν
αἵματωμένην κρίτην τοῦ ἀρχιδιμήριου τῆς Σικε-
λίας μὲ τὰ ἐνδύματα ἅτινα ἔφερres ἐν τῇ σκηνῇ
τὴν ἐσπέραν ἐκείνην! ψευδώνυμος ἀδελφεῖ

ἡ αἰσχρὰ σφάκτις τοῦ εὐπατρίδου Φριδα-
ρου Βίτελ ! δῆμιε τῆς εὐτυχίας μου, σιώπα·
ἢ κλαίης, ὦ ἡγορασμένη παλλακίς τοῦ γέ-
ντος Δουκὸς Ἀντωνίου ! οὐδεὶς σὲ πιστεύει·
ἴθε δει τὰ φρικτά σου κακουργήματα μό-
ν δι' αἵματος θὰ πλυθῶσι, καὶ ὅτι ἐγὼ τὸ
εἰνότερον τῆς κακίας σου θῦμα θὰ ἐκδι-
θῶ τοὺς τότους ἀδικηθέντας, καὶ θ' ἀπαλάξω
ν κόσμον τοιοῦτου πονηροῦ τέρατος, καί
λος θέλω σώσει τὲ . . . τῆς ἀτιμίας εἰς ἣν
λίεσαι.

— Ὅχι· δὲν σ' ἀφίνω, ἐφώνησε κλαίουσα
Ἰωάννα· θέλω νὰ σ' ἀποδείξω πόσον ἀκόμη
ἀγαπῶ, ἐτόλμησε νὰ προσθέσῃ· μὴ πι-
εῦρς, μὴ' τὴν κακέντρεχειαν τοῦ κόσμου,
ὅστις τοσοῦτον καλὰ τὸν ἐγνώρισας . . .
Καὶ λέγουσα ρίπτεται ὀλοφυρωμένη ἐπὶ
τῷ τραχήλου τοῦ· ἀλλ' ὁ Κάτων, οὕτινος
αἷμα κοχλάζει εἰς τὸν ἐγκέφαλόν του, τὴν
ιωθεῖ . . .

Φρικτὴ ἡ θέσις τοῦ Κάτωνος !

Ἡ Ἰωάννα σωρεύεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τῷ
τι πάλλουσα, τῷ ὄντι τηκομένη, πρῶτην
ως φορὰν, ὁ δὲ ἀτυχὴς ἐραστὴς ἰσχυρὰ κρῖναι

καὶ γεννίαν καρδίαν ἔχεις, οὐ μόνον εἰς τὸ νὰ συγχωρῇς, ἀλλὰ καὶ νὰ συλλυπῇσαι καὶ παρηγορῇς δυστυχοῦντας τοὺς ἐχθρούς σου, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι δὲν θέλεις μοὶ ἀρνηθῇ τὴν ἀκριβῆ διήγησιν τῶν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Δουκὸς διατρεχόντων καὶ ὅτι θέλεις μὲ ὁδηγήσει εἰς τὸ Δουκικὸν μέγαρον.

— Καὶ φίλε Κάτων, ὑπάγομεν, πρὶν τούτου ὅμως ὑποσχέθητί μοι ὅτι μετ' ἐμοῦ θὰ ἐπιστρέψῃς χωρὶς νὰ καταδεχθῇς νὰ πράξῃς τι, ὅπερ δύναται νὰ ἔχῃ κακὰς συνεπείας· ἔχομεν καιρὸν· ὅταν ἡ ἀλήθεια εὕρεται, ἔσο βέβαιος ὅτι δὲν ἀργεῖ νὰ ρθῇ καὶ ἡ ικανοποίησίς της.

— Σοὶ τὸ ὑπόσχομαι !

— Δὲν θὰ μ' ἀρνηθῇς συγχρόνως καὶ τὴν τιμὴν τοῦ νὰ σὲ ξενίσω.

— Ὡ τίπε τῆς ἀρετῆς καὶ ἀληθείας τοῦ ὑψίστου εἰκὼν· δένδρον εὐκλιφυλλον χορηγοῦν τὴν δροσερὰν ἀνάπαυσιν εἰς τὸν κεκοπιακότεν διαβάτην, ἀδιαφοροῦν καὶ ἂν αὐτὸς ᾔβηλῃ ποτε νὰ θέσῃ χεῖρα ἐπὶ τῶν πρασί-νων φύλλων του, δὲν δύναμαι νὰ σοὶ ἀνταποδώσω τὴν τύσιν εὐγένειαν τὴν τῶσιν κα-

λοκάγαθίαν σου· μοὶ λείπουσιν αἱ λέξεις νὰ σοὶ ἐκφρασθῶ . . . .

Καὶ τοιαῦτα λέγοντες προὔχωρουν ἐστη-
ριγμένοι ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ ἄλλου
οἱ δύο ἐχθροὶ, ὡς δύο ἡγαπημένοι ἀδελφοὶ
ἀπροσδοκίτως μετὰ πολὺν χρόνον ἐνωθέντες
παρὰ τῆς ἰσχυρᾶς θελήσεως τῆς ἀληθείας, ἥτις
ἀπὸ τοῦ καταδιωγμοῦ τῆς οὐδέποτε θὰ παύσῃ
νὰ δεικνύῃ ὅ,τι δὲν θέλει νὰ ἐννοήσῃ ὁ ἄνθρωπος.

Ἀφίνοντες τὸν ὑδρίσαντα ἄνδρα τίμιον
χάριν κακούργου γυναικὸς, ὀδηγούμενον στή-
μερον παρὰ τοῦ ἰδίου ὑδρισθέντος ὅπως ἐκ-
δικηθῇ ἐκείνην, δι' ἣν παρέβη τοὺς νόμους
τῆς ὑψηλῆς του ἀνατροπῆς καὶ τῆς ὑψηλο-
τέρας του φύσεως· ἀφίνοντες λέγω τοῦτον
ἀφ' ἐνὸς καὶ ἐξ ἄλλου τὸν θύστινον ἀμαξη-
λάττην δερόμενον καὶ ὀλοφυρόμενον ὡς μὴ εὐ-
ρόντα ἐν τῇ ἀμαξίᾳ τὸν ἐνοικιαστήν του ἅμα
ἐφθασεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ἐρχόμεθα κατὰ
τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης εἰς τὰ Δουκικὰ ἀνά-
κτορα ὅπως ἐπανίδωμεν τῆς Κ. Ἰωάννας τι-
ποτὲ τόσον ὠραίον καὶ ἀρετὰς ἐκφράζον πρὸς
ὦπον, καὶ ἐφ' οὗ ὁμῶς σήμερον τόσαι ὑδρεῖς
περικτυσσονται.

I.

Εἰς μίαν τῶν πολλῶν αἰθουσῶν τοῦ ἀνακτόρου ἐπὶ τῆς Β' ὀροφῆς ἀρκετὰ εὐρύχωρο καὶ πλουσίως κεκοσμημένην ὑπάρχει γυνή τι ἀναγινώσκουσα, ἐφ' ἑνὸς ἀνακλίντρου ἡγεμονικῶς ἐφηπλωμένη· μολονότι δὲ τῆς γνωστῆς μας αὐτῆς γυναικὸς ὁ ἱματισμὸς εἶναι χρυσοποιόκιλτος, τὸν ἀποῖον ἴσως ποτὲ ἄλλοτε ἐτῶν δωματίῳ τῆς μόνῃ καὶ εἰς ἡμέραν κοινὴν δὲν ἐνεδύθη, καὶ μολονότι, λέγω, ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς γνωστῆς μας αὐτῆς ἀπαντᾷται πλειοτέρα ζῶη καὶ παιδρότης, μολοντοῦτο, ἐκ πρώτης ὄψεως ἀναγνωρίζομεν ἐπ' τοῦ ἀναλλοιώτου ὄλου τῆς τὴν κυρίαν Ἰωάνναν, ἣτις ἀναγινώσκουσα ἐμειδία, παρομοῦσα, φαίνεται, ὡς συνήθως τοῖς ἀναγινώσκουσιν ἀκολουθεῖ, ἑαυτὴν μετὰ τινος ἀπανταμένου προσώπου· ἀλλ' εἶχεν ἄρα γε δίκαιον κυρία αἰσθανομένη εὐχαρίστησιν εἰς τὴν θεὰ τῆς εἰκόνης τῆς ; ἐν τούτοις αὐτὴ ἐμειδίᾳ μέχρις οὗ τῆς θύρας ἐλαφρῶς κρουσθείσης,

— Ἐμπρός· εἶπε διακύψασα τὸ σύνολον

τῶν ἰδεῶν της, ὅσον ἀπαιτεῖ ἡ λέξις ἐμπρὸς, καὶ ἀπαράχως ἐξηκολούθησε τὴν ἀνάγνωστί της μὴ καταδεχομένη ν' ἀνεγείρῃ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς της, νομίζοντα, φαίνεται, ἑαυτὴν ἀνωτέραν παντὸς οἰουδὴποτε εἰσπελευσομένου.

Ἰπὸ τοιούτων ἀριστοκρατικῶν ἰδεῶν κατέχεται ἡ Κ. Ἰωάννα καθ' ἣν στιγμὴν ἠνεύχθη ἡ θύρα· καὶ πόσον ἦτο βεβυθισμένη, ὥστε ἐφάνη οὐδ' ἐνόησασα καὶ τὸν εἰσελθόντα, ὅστις μετὰ τινων στιγμῶν σκαπὴν,

— Κυρία ! λέγει συνεσταλμένως· πως, συγχωρήσατέ μοι . . .

Μετὰ βίας ὅθεν ἀναγκασθεῖσα ν' ἀποσπάσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς της ἀπὸ τοῦ βιβλιαρίου ὀλέγον τεθαμβωμένους ἐκ τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἰδοῦσα στρατιώτην Τροσκάνιον,

— Τί θέλετε ; ἐρωτᾷ.

— Σᾶς ζητοῦσι· τῇ λέγει ὁ στρατιώτης.

— Ποίος ; ἄς εἰσέλθῃ . . .

Εἶπε καὶ ἠτοιμάσθη νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ διακοπὴν τῆς ἀναγνώσεώς της μέρος, ὃ δὲ στρατιώτης ἀποκριθεὶς εἶπεν,

— Ἑλληνόπαις τις ἐξ Ἀθηνῶν . . .

Πετᾷ τὸ βιβλίον μετὰ κραυγῆς . . .

— Τί ἐπάθετε ! κυρία, ἠρώτησεν ἐκλαυμβος ὁ στρατιώτης.

— Τίποτε. . . . ἐξέλθε· δὲν ἔχω σχέσιν με καίνα Ἑλληνόπαιδα, ἀπεκρίθη περιφρονητικῶς καὶ ἔκυψε νὰ λάβῃ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τὸ πρὸ μικροῦ ριφθὲν ρυτλάδιον.

— Λοικὸν νὰ εἰσέλθῃ ὁ νέος ἠρώτησε μετὰ πολλῆς συστολῆς ὁ στρατιώτης.

— Αὐθάδη ! ὅχι . . ὀργίλω· ἐπεφώνησεν ἡ Κ. Ἰωάννα ἐπικαθήσασα.

— Ἀλλ' ὅταν ἐξ Ἀθῆν . . . ἠθέλησε νὰ προσέσῃ ὁ Τοσκάνιος.

— Αὐθάδη ! ἐπανελάβε μετὰ Δουκικοῦ ὕφους ἀποτόμως ἐγερθεῖσα.

— Νομίζω, εἶναι ἀνοίχειος, εἶπε μεθ' ἱποτικῆς στωϊκότητος ὁ στρατιώτης, εἰς τὸ Δουκικὸν καὶ ὠραῖόν σας στόμα ἢ ὕβρις. . .

Εἰς τας λέξεις ταύτας ἡ φιλάρεσκος γυνὴ ἐνδὲ ἀνορθωθείσα ἡτοιμάζετο νὰ κρούσῃ τὸν κωδωνίσκον ὅπως τὸν ἐκβάλλωσιν, ἔρριψεν ὑποπτὸν ὄμμα ἐπὶ τοῦ στρατιώτου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀγνοεῖται· τί ἀπαντήσασα ἠναγκάσθη νὰ ἐπισθεδρμήσῃ δύο βήματα . . . ἐξηκολούθει ἐν τωπὶ καὶ ἀνέβη ὡς ποιοῦμεν πορφυροῦντες

νὰ ἀναπολήτωμέν τι ἐν τῷ νῷ, ὁ δὲ στρατι-
ώτης ἐξηκολούθησεν,

— Ἄσπεν εἶναι εἰς τόσον γνωστόν σας
πρόσωπον, ὥς αὐτὸς λέγει, σήμερον νὰ φαί-
νηθε ἕξένη,

— Καὶ ἡ Δούκισσα μετὰ πολλῆς περισκέ-
ψεως ἐξακολουθεῖ σκαπτικῶς νὰ τὸν ἐξετάζη...

— Λαπὸν δὲν ἔχετε σχέσιν μὲ κανένα
Ἑλληνόπαιδα; κυρία Ἰωάννα; ὑπέλαθεν ὁ
στρατιώτης ἐρυσθρούμενος κατ' ὀλίγον ....
Πῶς; ..

— Ὅχι ἀπεκρίθη μετ' ἀμφιβολίας τινὸς,
ἀλλ' ἀτόνως, καὶ ἐξακολουθοῦσα τὰς ἐρεύνας
τῆς ἡ κυρία, ὅχι ...

— Κυρία! ... Ὁ Κάτων προσμένει ἔξω ....

— Ἄ! ἐκραύγασεν ἡ Ἰωάννα, καὶ καλύψασα
διὰ τῶν χειρῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔπεσεν ἐπὶ τι-
νος τῶν ἀνακλίντρων ἱετικῶς λέγουσα· Φύγε!
δι' ἀγάπην Θεοῦ, φύγε! ...

— Σιώπα ἀνύσιος! ἐφώνησεν ὑποκώτως
θάσας τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῶν χειλέων ὁ ὑψυδὴς
στρατιώτης.

— Φύγε! ἐφώνησε μετὰ πολλῆς ἀπελ-
πισίας ἡ ἀληθῶς ἐντρεπυμένη ἑνωχρὴς, τῆς...

διότι θὰ φωνάξω τὸν ὑπασπιστὴν τῆς ἡμ

— Αἰσχύρᾱ! ἀνάλγητος! ἥτις ἐνῶ
μαζες τὸ πρόσωπον τῆς Βοργίας ἐπὶ σκι
ἐγὼ ἐπικραινόμην ὅτι μολύνεσαι σὺ, καὶ
θάρως ἐγροθοκόπουν τοὺς ἐντίμους ὕβρι
σου . . . . Σ' ἀφίνω ἐλευθεράν' κράξει, καὶ
τὸν ὑπασπιστὴν σου νὰ σφάξῃ ἐκεῖνον
ὁποῖον κατήντησας τόσον ἐλεεινὸν, ὥστ
μὴ δύνηται νὰ φέρῃ τὴν ζωὴν ἐν ᾗ φρίκ
δόλιά σου χεῖλη τὸν ἔρριψαν.

— Κάτων! . . .

— Σιώπα· μὴ μολύνῃς καὶ τ' ὄνομά
εἰσέτι, ὅπερ ἔρημον μὲν ἀλλ' ἀκηλίδωτον ὁ
χει ἐν τῇ αἵματηρᾷ ὑπάρξει μου, καὶ τὸ ὅ
ῶμως οὐδεὶς προσφέρει ἄνευ ἐμπαιγμῶν· μ

— Ἀλλὰ ποῖα διδόμενα ἔχεις κατὰ
ὑπολήψεώς μου; ἡρώτα, τρόπον τινὰ γλ
τατα παραπονουμένη ἢ ὑβριζομένη.

— Περιβόητος ἐταῖρα τοῦ Καρδὶνα
Λεονάρδου! ὠραία παλλακὶς τοῦ Λόρδου
τελ! ῥιφθεῖσα παρ' ἑκατὸν δουκάτων εἰς
αἵματωμένην κοίτην τοῦ ἀρχιδιμήλου τῆς
λίαν μὲ τὰ ἐνδύματα ἅτινα ἔφερες ἐν τῇ σ
τὴν ἐσπέραν ἐκείνην! ψευδώνυμος ἀδ

ἡ αἰσχρὰ σφάκτις τοῦ εὐπατρίδου Φριδε-
ρου Βίτελ ! δῆμιε τῆς εὐτυχίας μου, σιώπα
καίης, ὦ ἡγορασμένη παλλακίς τοῦ γέ-
ντος Δουκὸς Ἀντωνίου ! οὐδεὶς σὲ πιστεύει·
ἴδε ὅτι τὰ φρικτὰ σου κακουργήματα μό-
νι δι' αἵματος θὰ πλυθῶσι, καὶ ὅτι ἐγὼ τὸ
κινότερον τῆς κακίας σου θυμα θὰ ἐκδι-
θῶ τοὺς τόσους ἀδικηθέντας, καὶ θ' ἀπαλάξω
ν κόσμον τοιοῦτου πονηροῦ τέρατος, καί-
λος θέλω σώσει σὲ . . . τῆς ἀτιμίας εἰς ἡν
λίεσαι.

— Ὅχι· δὲν σ' ἀφίνω, ἐφώνησε κλαίουσα
Ἰωάννα· θέλω νὰ σ' ἀποδείξω πόσον ἀκόμη
ἀγαπῶ, ἐτόλμησε νὰ προσθέσῃ· μὴ πι-
εῦγς, μὴ τὴν κακεντρέχειαν τοῦ κόσμου,
ὅστις τοσοῦτον καλὰ τὸν ἐγνώρισας . . .
Καὶ λέγουσα ῥίπτεται ὀλοφυρωμένη ἐπὶ
τῷ τραχήλου του· ἀλλ' ὁ Κάτων, οὕτινος
αἷμα κοχλάζει εἰς τὸν ἐγκέφαλόν του, τὴν
κωθεῖ . . .

Φρικτὴ ἡ θέσις τοῦ Κάτωνος !

Ἡ Ἰωάννα σωρεύεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τῇ
τι πάλλουσα, τῇ ὄντι σηκούμενη πρῶτην
κς φορὰν, ὁ δὲ ἀτυχὴς ἐραστὴς ἰσχυρὰ κρῖται·

τὴν θύραν . . . ἵσταται πάλιν ! . . . νέει
περικυκλοῦσι τὴν ἐλσεινὴν ὑπαρξίν· τοι
ρίπτει τὴν παλάμην ἐπὶ τοῦ ξίφους . .
βλέμμα ρίπτει πρὸς αὐτήν . . . ἐν βήμας
· . . ἡ τρυφερά· του καρδία συγγενῆς τῇ
σχούσης κακουργοῦ νῦν, ἀλλ' ἀγγέλου
κατ' αὐτὸν, ἀναλίσκεται, πλησιάζει· ἐν
βήματα πρὸς αὐτήν . . . ἀλλ' αἶφνης ἐκ
ἰσχυροτάτης ἰδέας κυριευθεῖς,

— Ὁχι! κρᾶζει, ὅχι, ἔμφυχος νόσος
ψυχῶν !

Καί μετὰ τὴν ἀποφασιστικὴν ταύτην φρ
δρομαῖος ἐξέρχεται τῆς αἰθούτης.

Ἐξερχόμενος δὲ τῆς ἀνακτορικῆς πλα
ἀπαντᾷ γραμματοχομὸς τὴν ἐρωτῶντά·
ἂν γνωρίζῃ κάποιον ὀνομαζόμενον Κᾶτ

— Τὸν γνωρίζω ἐγὼ, ὑπέλαβεν ὅχι π
μετὰ χαρᾶς, διότι αὐδὲν εὐάρεστον περιμ
αὐδὲν ἐλπίζει εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ἀλλὰ
πολλῆς ὑποψίας, καθότι ὁ ἐν τοιαύταις
κυρίαις κυμαινόμενος νοῦς, ὑποπτος πᾶν
τὸ δυστόνημα ὑποπτεύεται, τὴν δυστο
νοθεσίαν παντοῦ ἀπαντᾷ.

— Θὰ μὲ συγχωρήσῃτε, κύριε, εἶπεν ἰε-
 ῶς πλησιάσας αὐτὸν ἄσκητῆς ὁ γραμμα-
 τιστὴς, καθότι τὸ ζητούμενον ὄνομα,
 ὡ ὄνομα πρῶτην ἤδη φορὰν ἀπαντῶμενον
 πρὸ κατέστημά μας, καὶ μάλιστα, καὶ σφρα-
 γε αἰτίνας καταφορτύνουσι τὴν ἐπιστολὴν
 ἐνταὶ νὰ Σᾶς πληροφορήσωσι πολλὰ τα-
 βρομεία τοῦ Δουκάτου.

— Ναί· εἶναι ξένος, εἶπεν ὁ Κάτω, καὶ
 κρῶσας τὸν κομιστὴν λαμβάνει τὴν ἐπι-
 λήν, τῆς ὁποίας μετὰ πολλῆς περιεργίας
 ῥῥῆξας τὴν σφραγίδα, ρίπτει ἐν πρώτοις τὸ
 ἥτον βλέμμα ἐπὶ τῆς ὑπογραφῆς.

Ἦτο τοῦ καλοῦ Μάρκου! Ὅποια, χαρά!
 ἦα δάκρυα ἐκάλυψαν τὴν γνησίαν εἰκόνα
 φιλίας! ἄτινα συγχρόνως, ὡς τὸ μόνον
 ἰσάμην, (τὸ δυνάμενον τὴν στιγμὴν ἐκείνην
 φέρη μικρὰν θεραπείαν εἰς τὰς πληγὰς τοῦ
 περὶ σπλάχνου ἐντός του εἰσδύσαντα καθη-
 ρισαν τοὺς παλμοὺς αὐτοῦ· ἀλλ' αἶφνης
 ἐπιστολὴ πίπτει τῶν χειρῶν του . . .

Σὺν τοῖς ἄλλοις δ' ὑπάρχει καὶ ὁ ἐξῆς
 παραφίςκος.

α. Πρὸ ἡμερῶν ἐκ τινων περιστάσεων,

Οὗτος δ' ἐγερθεὶς, ἀφ' οὗ διέτάξε· νὰ σταθῇ
ὀλοτελῶς ἡ ἄμαξα,

— Εὐτυχῶς δὲν ἀπεμακρύνθησαν, εἶπεν
οἰκονομήτας τὸ ὁπρὸν ἠννόησε σχέδιον τοῦ
διαγγελέως, καὶ διατάξας ἓνα τῆς Δουκικῆς
συνοδίας χωροφύλακα νὰ σπεύσῃ ὅπως ἐπα-
ναττρέψῃ τὸν διαγγελέα, ἐκάθητε.

— Πρέπει νὰ ὑπακούσω, εἶπε σκέπτικῶς
πως ὁ Δουξ· ἐάν δὲν ἠκολούθουν περιστά-
τικά τινα ἤθελον περιφρονήσῃ ὅλους· πόσα
κατὰ τῆς τιμῆς μου θὰ καταλαλήσωσιν·
α Ἄφησε τὰς ὑποθέσεις τῆς ἐπικρατείας του,
θὰ λέγωσι, καὶ τρέχει μὲ τὴν ἐρωμένην του.

Ὁ διαγγελεὺς ἐν τούτοις ἔρθησεν.

Ὁ δὲ Δουξ σφίγγας τὴν χεῖρα τῆς φίλης
του συνοδεύσας τοῦτο καὶ διὰ τῆς λέξεως
τὸ ἐσπέρας ἀνέβη εἰς ἐπὶ τούτῳ κομι-
σθέντα ἵππον καὶ παραχωρήσας τῆς ἀμάξης
τὴν ἀνάπαυσιν εἰς τὴν ἀνάπαυσιν τῶν ἐλπί-
δων του, ἀνεχώρησε διὰ στενωποῦ τινος,
ἥτις τυχαίως εὗρέθη ἐνώπιόν των . . .

Μόλις ἡ ἄμαξα ἐκινήθη εἰς τὸν δρόμον της,
καὶ ὁ αὐλικὸς μέγας οἰκονόμος τοῦ χρό-
νου χωρὶς οὐδὲ στιγμὴν νὰ χάσῃ, διὰ τῆς κε-

ΙΑ.

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὰ συμβάντα ταῦτα καθ' ἣν στιγμήν ὁ ἥλιος χαιρετᾷ τὰς ὑψηλὰς κορυφὰς τῶν ὑπερηφάνων κωδωνοστασιῶν τῆς Φλωρεντίας, ἐν ταῖς ἀνακτορικαῖς αὐλαῖς ἡ δουκικὴ ἄμαξα ἐξευγνύετο. Τὰ τέσσαρα ζεύγη τῶν ὠραίων Ἀράβων Πηγάτσων, κατ' ἀνάστημα τεθειμένων παρὰ τῶν τεσσάρων ἱπποκόμων, ἐκάστου τὴν ἡλικίαν σχετικὴν μὲ τὸ ἀνάστημα τοῦ διοικουμένου ζεύγους τοῦ ἔχοντος, ἤρχισαν, πηδῶντα εἰς τρόπον εὐάρεστον πρὸς πᾶσαν ὄρασιν, νὰ διέρχωνται τὴν μεγάλην ὁδόν. Ὁ Δοῦξ μετὰ τῆς κυρίας Ἰωάννας διευθύνετο εἰς τὸν ἐξοχικόν του οἶκον ὅπως ἀναπαυθῇ τοὺς καυστικoὺς μῆνας τοῦ καλοκαιρίου ἐν τῇ δροσερᾷ πνεύσει τῆς ἐξοχῆς κατὰ τὰς φλογεράς στιγμὰς τοῦ ἔτους, καθ' ἧς ὁ θάνατος θερίζει περισσοτέρους παρ' ὅλον τὸν χρόνον.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ περιγράψωμεν τὸ μικρὸν αὐτὸ ταξείδιον.

(Τόμ. Α.).

130. Η ΦΡΑΓΚΑ ΗΘΟΠΟΙΟΣ.

Ἡ Κ. Ἰωάννα μὴ δυνηθεῖσα διὰ τῶν ψευδῶν
δακρύων καὶ τῆς προσπεποιημένης ἐκείνης
συγκινήσεώς της νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὰ δι-
κτυὰ της τὸ ἐκ θαύματος διαφυγὸν θυμὰ της,
ἤρχιτε νὰ σκέπτηται πλέον τίνι τρόπῳ θὰ δυ-
νηθῇ νὰ καταστρέψῃ ἐκείνον, ὅστις μέλλει καὶ
διασαλπίσῃ ὅσα ἐν τῷ αἰσχυρῷ καταγωγῆναι
τῆς καρδίας της ἐγκύψας ἀνεκάλυψε· καὶ ἰδοὺ
ἅμα λαβοῦσα τὴν περίστασιν καθ' ἣν στιγ-
μὴν ὁ Δουὲ θελκτικῶς πως θέσας τὴν χεῖρά
του ἐπὶ τῶν ἡμιγύμνων ὤμων της ἤρχιτε
νὰ τῇ ἀπευθύνῃ ἐκφράσεις . . . ἐρωτικὰς, ἔθε-
σεν εἰς ἐνέργειαν τὸ ἀπάνθρωπον σχέδιόν της.

Συνοφρυωθείσα ὅθεν ἐχαμήλωσε τοὺς ὀφ-
θαλμούς.

— Τί ἔχεις, ὦραία μου Ἰωάννα ; εἶπεν ὁ
Δουὲ προσεγγίσας αὐτήν· μελαγχολικὴν σε
βλέπω . . .

— Τίποτε· ἀπεκρίθη μὲ τρόπον ἐρεθίζοντα
μᾶλλον τὴν περιέργειαν τοῦ Δουκός . . . .
Τίποτε.

— Ὅχι· ὄχι, εἶναι ἀδύνατον, καὶτι ἔχεις
. . . Τὸ λαμπρὸν μέτωπόν σου ὑπὸ νεφέλῃς
τιχρᾶς σκέψεως θολοῦται.

— Τίποτε· ἐπανελάβε τεχνιέντως ἡ ποιήρᾳ γυνή.

— Λοιπὸν, πῶς δὲν γελαῖς ; πῶς δὲν χαίρεις ;

— Θὰ συστέλληται ἡ Ἵψηλοτάτη πλητὸν τῆς Ἰμετέρας Ἵψηλότητος, ὑπέλαβεν ὁ ἐπέναντι τοῦ Δουκικοῦ ζεύγους καθήμενος κύλικος, δὲν καταλαμβάνεις, Δούξ ;

Ὁ Δούξ χωρὶς καὶ νὰ ρίψῃ βλέμμα ἐπὶ τοῦ λέγοντος ἐξηκολούθησεν, ὅλοσεν προσηλυμένος εἰς τὰ θέλητρα τῆς ἐταίρας του, νὰ λέγῃ,

— Ἔως πότε, λευκή μου περιστερὰ, θὰ με τυραννῇς διὰ τῆς μελαγχολικῆς σιωπῆς σου ;

— Σιωπῶ μὴ ἔχουσα τί νὰ εἶπω πλησίον τῆς τόσης εὐδαιμονίας μου . . .

« Καὶ βεβιασμένως τρόπον τινὰ ἐμειδιάσεν.

— ὦ ! δὲν εἶναι ἀληθὲς τοῦτο· ἡ φύσις τοῦ χαρακτηρὸς δὲν μεταβάλλεται ἄνευ αἰτίας· ἐγὼ ὅταν σ' εἶδον εἰς τὴν σκηνὴν τῆς Πίσσας, ἀφίνων κατὰ μέρος ὅ,τι κατ' ἐμαυτὸν διελογιζόμεν, ἂν πρέπη δηλ. νὰ πεισθῶ ὅτι εἶσαι ἄνθρωπος ἢ ὅτι αἱ χάριτες προσωποποποιημένα ἐν σοὶ χύνουσι τὴν μαγείαν τῶν

ἐνόμιζεν ὅτι σὺ αὐτῇ εἶσαι ἡ Χαρά, ἥτις ἔπα-
μες τὴν καρδίαν μου τοσοῦτον νὰ χαίρῃ·
ἢ πρὶν λοιπὸν ὅλη ζωὴ καὶ θελητικὴ φλόξ,
τώρα ἐν μελαγχολικὸν ἄστρον;

— Εἶναι ἀληθές, Ὑψηλότατε, εἶπεν ἡ κυ-
ρία Ἰωάννα, μὲ τρόπον συνέσεως ὅχι κενὸν
θεατρικῆς χάριτος, ὅτι ἄνευ αἰτίας ὁ ἀνθρώ-
πινος χαρακτήρ δὲν μεταβάλλεται· ἀλλ' ὅτι
ἐνταυτῇ ὑπάρχουσι καὶ στιγμαὶ λύπης (κα-
θὼς οὐδέποτε ἤθελεν εἶσθαι γνωστὴ ἡ χαρὰ
ἂν δὲν ὑπῆρχε λύπη) δὲν ἀγνοεῖτε.

— Ναί· ἀλλὰ γλυκύ μου πρόσωπον, εἶπεν
ὁ Δοῦξ σφογγίσας τοὺς νευρικοὺς σιέλους του,
ὑπάρχουσι προπορευόμενα αἷτια.

— Πρὸς τί ὅμως νὰ δημοσιεύωνται ταῦτα
ἦταν ἔναι ἡ ἄσημα ἢ τοῦναντίον ἐκ τῆς ἰσχύος
τῶν ἀδύνατον νὰ ἐκλείψωσιν; ἡ ἐξήγησίς των
πολλάκις ἀντὶ νὰ θεραπεύσῃ, ἐπαυξάνει τὰ
ἀπορρέοντα ἐξ αὐτῶν δεινά.

— Ἡ θέσις μου, εἶπεν ὁ Δοῦξ χαίρων (ἐν-
νοήσας ὅτι μέλλει νὰ κολακεύσῃ τὴν ὥραίαν
του διὰ χάριτος εἰς τὴν αὐγὴν τῆς σχέσεώς
των) δύναται νὰ καταστρέψῃ τὰ αἷτια τῆς
βλάβειός σας οἰαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ταῦτα.

Ἡ Ἰωάννα λυγμώδη ἀνέπνευσε στεναγμόν, ὅστις καὶ ἀπήντησεν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Δουκός.

— Ἐξηγήθητι, σὲ λέγω, ἐπ' ἀνέλαβεν ὁ Θεὸς ἑλθὼν αὐτὴν ἐπὶ τῆς καρδίας του, μὴ συστέλλεσαι ἢ ἀπαιτῆς ὡς Δούκισσα πλῆσίον μου. — Φίς τὴν ἔκφρασιν ταύτην σατανικὴ χάρεθ ἡέλαμψεν ἐπὶ τῆς μερῆς της, τὴν ὁποίαν ὅμως προσπαθήσασα κατώρθωσε διὰ τῆς σκηπτικῆς τέχνης νὰ ὑποκρύψῃ καὶ μετὰ σοβαροῦ τόνου, ἐπαναπαυομένην εἰς πλείονας ἐλπίδας, λέγει.

— Πολλάκις, ἱψηλότατε Δούξ, ἡ εὐτυχία ἐνὸς γράφεται μὲ τὸ αἷμα πολλῶν . . .

— Εὐκόλον, ἐφώνησεν ὁ Δούξ παρὰ τοῦ πάθους του τυφλούμενος, ἔστω καὶ μὲ τὸ ἰδικόν μου, φθάνει μόνον πρὶν ἐκπνεύσω νὰ σὲ ἴδω χάριεσσαν καὶ ζωηράν.

Τοσοῦτον εἰς τὸ εἶδος καὶ τὸν σκοπὸν του ἕκαστος τῶν συνδιαλεγομένων εἶχε βυθισθῇ, ὥστε οὐδ' ἠσθάνθησαν ὅτι ἡ ἄμαξα ἐστάθη. κατὰ τὸ σύνηδες, ἔμπροσθεν τοῦ ἐρημοκλητίου τοῦ Ἀγίου Ὀνωρίου.

Λαβὼν τότε ὁ Δούξ τὸ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ

καταβάντος αὐλικοῦ προσφερθὲν ὕδωρ, ὃ τοσοῦτον ἤρεσκεν αὐτῷ, ὥστε εἶχε διατάσσας διαβαίνει ἐκείθεν νὰ σταματῶσιν τούτῳ, τὸ προσφέρει εἰς τὴν Ἰωάνναν, ἣ μετὰ πολλῆς συστολῆς λαβοῦσα καὶ βοήθησιν ὀλίγον ἐξηκολούθησε νὰ ὁμιλῇ περὶ αἱμάτων ἀδιαφοροῦσα ὅτι ὁ Δοῦξ τὴν στιγμὴν ἐκ νῆν ἐξεθείαζε τὸ ἀγαπητόν του ποτὲν, καὶ κυριώτερον ὅτι πλησίον τῆς ἵστατο ἐρημίας ἀναγινώσκων ὅπισθεν στήλης ἀρχαίου ἐκ πίτου, ὅστις ἀναμριβόλως θὰ ἦτο ὁ εἰρηνιστὴς τοῦ ἐρημοκλησίου.

— Εὐρίσκονται, ἔλεγεν, εἰς τὴν ἐπιχειρήσειν σας κακότεργοί τινες βωμολόχοι, οἱ νες ὑβρίζοντες τὴν τιμὴν μου! τὴν τιμὴν μὴ ὑψηλότερα, προσέθεσε μετὰ τόνου, τολμῶ νὰ ἐγγίξωσι τὸ ὕψος σας.

— Τί λέγεις! ἐφώνησεν ἐγγιγθεὶς ὁ Δοῦξ.

— Τί ἄλλο τολμῶ νὰ ἐκφράσω, ἀξιώθητε νὰ ὁμιλῶ ἐνώπιον τῆς Ἰμετέρας Κρατοσύνης, παρὰ γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν; . . .

— Νὰ κατατομηθῶσιν ὅποιοι καὶ ἂν ᾖ οὗτοι· αὐριον πατεῖς ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τοῦ

Ἡ ἰκαγοποιηθῆσα ἐσιώπησε· κλῆρον ἢ σιωπῆς.

της αὐτῆς, ἂν καὶ ἐκ συγχινήσεως κατὰ τὸ φαινόμενον προελθοῦσα, πράγματι ὅμως ἦτο σιωπὴ αἰμοδόρου χαρᾶς.

— Τὰ αἰσχροῦ ὀνόματά των, Ἰωάννα μου . . . καὶ διὰ τὸσον εὐκατόρθωτα, διὰ τὸσον μηδαμινὰ νὰ συγχινήσαι σὺ, ἡ σημαντικωτέρα τοῦ κόσμου ὅλου ; . . .

Ἡ Κ. Ἰωάννα, τῆς ὁποίας ἡ καλὴ καρδία ἐκπαιδευθεῖσα εἰς τὸ καλλίτερον τῆς ἐποχῆς μας σχολεῖον, ἐνθα ἐξεπαιδεύετο ἄριστα τὸ θέτειν ἐντέχνως εἰς ἐνέργειαν τὰ σκοπούμενα . . . καὶ συνεπεῖα τὸ εὐκόλως δράττειν τὰ συμφέροντα, γνωρίσασα ὅτι εἰς τὰς κρίσιμω-τέρας τῆς σπουδαιότητος στιγμὰς ἀπαιτεῖται ἡ ἐντεχνος ὑπερβολικὴ ὥθησις, δὲν ἤργισε νὰ διαχύσῃ ἐπὶ τοῦ μελαγχολικοῦ προσώπου της τὴν μαγείαν ἐκείνην ὑπὸ τῆς ὁποίας, ὡς πᾶς θνητὸς, μεθυσθεῖς ὁ γέρον Δουξ,

— Καὶ ἡ κεφαλὴ μου ! Ἰωάννα μου, καὶ ἡ ἐπιπράτειά μου, ἄγγελε κραταίε τῆς εὐτυχίας, ἂν ἀναγκαιῶσιν εἰς τὴν νίκην σου τὰ προσφέρω ὡς μικρὸν δῶρον, ἀπὸ τοῦδε θεώ-φρετα κτήματά σου.

Καὶ ἡ ἄμαξα ἴστατο, καὶ ὁ ἐρημίτης ἔστη

καὶ τοῦ δέντρος ἀόλιχον προσπερθεὶν ὑδάτος, ἵνα
 ἐπὶ τοῦτον ἤρασκεν αὐτῷ, ὥστε εἶχε διατάξει
 ὑδάτις διαβαίνει ἐκείθεν, νὰ σταματῶσιν ἐπὶ
 τοῦτον, καὶ τοῦ προσφέρει εἰς τὴν ἑωάνναν, ἥτις
 μετὰ πύλλης συστολῆς λαβοῦσα καὶ βοήθησα
 ὁλίγον ἐξηκολούθησε νὰ ὁμιλῇ περὶ αἱμάτων,
 ἀδιαφοροῦσα ὅτι ὁ Δοῦξ τὴν στιγμὴν ἐπὶ
 αὐτὴν ἐξεθείξε τὸ ἀγαπητόν του ποτόν, καὶ τὸ
 χειρώτερον ὅτε πλησίον τῆς ἵστατο ἐρημίας
 ἀναγινώσκων ὅπως ἐπὶ τῆς ἀρχαίας ἐρη-
 μίας, ὅστις ἀναμφιβόλως θὰ ἦτο ὁ εἰρηναῖος
 ἐφύλαξ τοῦ ἐρημοκλησίου.

— Εὐρίσκονταί, ἔλεγεν, εἰς τὴν ἐπαρά-
 ρειάν σας πακότροποι τινες βωμολόχοι, καὶ
 οὐδὲν ὀφείζοντες τὴν τιμὴν μου! τὴν τιμὴν μου,
 ἐφηλόφατε; προσέθηκε μετὰ τόνου, τοῦ μῦθου
 νὰ ἐγγίξω πρὸς τὸ ὕψος σας.

— Τί λέγεις! ἐφώνησεν ἐγγιγθῆς ὁ Δοῦξ.

— Τί ἄλλο; τολμῶ νὰ ἐκφράσω, ἀξιώθησα
 νὰ ὁμιλῶ ἐνώπιον τῆς ἱμετέρας Κραταύ-
 τητος, παρὰ γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν.

— Νὰ κατατομηθῶσιν ὅποιοι καὶ ἄνωσιν
 οὗτοι αὐρίον πατεῖς ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν.

Ἡ ἱκανοποιητικὴ ἐρώτησις πλὴν ἡ αἰωπὴ

της αὐτῆς, ἂν καὶ ἐκ συγκινήσεως κατὰ τὸ φαινόμενον προελθοῦσα, πράγματι ὅμως ἦτο σιωπὴ αἰμοβόρου χαρᾶς.

— Ταῖς αἰσχρὰ ὀνόματά των, Ἰωάννα μου . . . καὶ διὰ τόσον εὐκατόρθωτα, διὰ τόσον μαρμαρινὰ νὰ συγκινήσαι σὺ, ἡ σημαντικωτέρα τοῦ κόσμου ὅλου ; . . .

Ἡ Κ. Ἰωάννα, τῆς ὁποίας ἡ καλὴ καρδιά ἐκπαιδευθεῖσα εἰς τὸ καλλίτερον τῆς ἐποχῆς μας σχολεῖον, ἔνθα ἐξεπαιδεύετο ἄριστα τὸ θέτειν ἐντέχνως εἰς ἐνέργειαν τὰ σκοπούμενα . . . καὶ συνεπεία τὸ εὐκόλως δράττειν τὰ συμφέροντα, γνωρίσασα ὅτι εἰς τὰς κρίσιμω-τέρας τῆς σπουδαιότητος στιγμὰς ἀπαιτεῖται ἡ ἐντεχνος ὑπερβολικὴ ὥθησις, δὲν ἤργισεν ἀδιαχύσει ἐπὶ τοῦ μελαγχολικοῦ προσώ-που της τὴν μαγείαν ἐκείνην ὑπὸ τῆς ὁποίας, ὡς πᾶς θνητὸς, μεθυσθεῖς ὁ γέροντων Δουξ,

— Καὶ ἡ κεφαλὴ μου ! Ἰωάννα μου, καὶ ἡ ἐπιγράτειά μου, ἄγγελε κραταίε τῆς εὐτυ-χίας, ἂν ἀναγκαιῶσιν εἰς τὴν νίκην σου τὰ προσφέρω ὡς μικρὸν δῶρον, ἀπὸ τοῦδε θεώ-μενα κτήματά σου.

Καὶ ἡ ἄμαξα ἴστατο, καὶ ὁ ἐρημίτης ἔστη

κολούθει τὴν ἀνάγνωσίν του· οἱ δὲ ἵπποι καὶ
ὁ αὐλικὸς ἐσιώπων.

Ἡ δὲ ἡρώϊς τῆς σκηνῆς αὐτῆς σφίγξασα
τὴν χεῖρα τοῦ ἐστεμμένου εἰλωτός της, ὥς
ὑπ' εὐγνωμοσύνης δῆθεν κινουμένη, καὶ οὐχὶ
ὑπὸ τῆς ἐν αὐτῇ διαβολικῆς γαρᾶς διὰ τὰ
ἄθλά της, τὴν ἔφερεν ἐπὶ τὴν καρδίαν της,
ἀφοῦ πρότερον κατησπάσατο αὐτήν.

— Πῶς ὀνομάζονται ; ἐπανελάβεν ἐπιμό-
ως ὁ Δοῦξ, καὶ ἀποτεινόμενος τῷ εἰδωλικῷ
ἀπέναντί του καθημένῳ αὐλικῷ, Σημείωσον,
τῷ λέγει . . .

— ὦ ! πόσον τοὺς λυποῦμαι . . . ἡ καρ-
δία μου τρέμει, σὰς βεβαιῶ, εἶπε κλαυθμηρᾶ
τῇ φωνῇ· ἡ ἀληθὴς Ἡρωδιάς, ἀλλ' ὅταν ἡ
κοινωνία ἀπαιτῇ τῶν σεσηπότεων μελῶν της
τὴν ἀποκοπὴν πρέπει νὰ τοὺς φανερῶσω, προσ-
έθεσε μὲ τρόπον ἐναρέτου κοινωνικοῦ διδά-
σκαλου, θὰ τοὺς εἶπω . . . Τρεῖς εἶναι . . .

Καὶ ἐσιώπησεν ὡς διατάζουσα.

— Ἀλλ' ἀγαθὴ μου ψυχὴ, ἄγγελε, μὴ
λῃπεῖσαι τοὺς διαβόλους, οἵτινες ζῶσι διὰ νὰ
παρεναχλῶσι τοὺς ὁμοίους σου.

Εἶπε μετὰ τινος ἀγαθότητος ψυχῆς κα-

Θαρᾶς ὁ πολὺς Ἀντώνιος, ὅστις ἂν εἰς τὴν ὁρμὴν τοῦ χαρακτηρίζοντος αὐτὸν πάθους δὲν ἀπῆντα τὴν περίφημον Ἰωάνναν ἴσως ποτὲ δὲν ἤθελε διανοηθῇ τὸ κακόν.

Ἡ ἄμαξα ἤρξατο τὴν πορείαν τῆς ὅτε,

— Ὀνομάζονται, εἶπεν αὕτη μετὰ στεναγμοφόρου εἰκονικῆς συγκινήσεως, ὁ μὲν Φαϊδερίκος Βίτελ, ὁ δὲ Ἀνδρέας Φοντέλ καὶ ὁ τρίτος . . .

Ποδοβολοὶ φθανόντων ἵππων καὶ αἰ φωναὶ
« Στρατηγέ! . . . Στρατηγέ! . . . Ἐξοχώτατε!
. . . Κύριε Μονσουρέυ . . . » τὴν διέκοψαν
ἀρπάσσας συγχρόνως τὴν προσοχὴν καὶ τῶν
λοιπῶν.

Ἡ ἄμαξα ἐστάθη καὶ ὁ αὐλικὸς Μονσουρέυ
ἐγερεθεὶς,

— Ὁ διαγγελεύς Σας, Ὑψηλότατε, ὁ κύριος . . .

Ἀλλὰ πρὶν φθάσῃ τὰ τὸ ἀναφέρει ἰδοὺ καὶ ὁ
διαγγελεύς Φευβρουάριος μετὰ μιᾶς ἱππέων
ἐνωμοτίας, ὅλων ἐφ' ἵππων ἀφρορρέοντων καὶ
ἐκ τῆς κόνεως λευκῶν ὅλων ὡς οἱ σιέλαι
οἵτινες ἀπὸ τοὺς χαλινοὺς ἐπιπτον, ἀσθμαίνοντες
πρὸς τὸν Δοῦκα παρουσιασθεῖς.

130. Η ΦΡΑΓΚΑ ΗΘΟΠΟΙΟΥΣ.

Ἡ Κ. Ἰωάννα μὴ δυνηθεῖσα διὰ τῶν ψευδῶν
δακρύων καὶ τῆς προσπεποιημένης ἐκείνης
συγκινήσεώς της νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὰ δί-
κτυά της τὸ ἐκ θαύματος διαφυγὸν θῦμά της,
ἤρχισε νὰ σκέπτηται πλὴν τίνι τρόπῳ θὰ δυ-
νηθῇ νὰ καταστρέψῃ ἐκεῖνον, ὅστις μέλλει μὴ
διασαλπίσῃ ὅσα ἐν τῷ αἰσχυρῷ καταγωγείῳ
τῆς καρδίας της ἐγκύψας ἀνεκάλυψε· καὶ ἰδοὺ
ἅμα λαβοῦσα τὴν περίστασιν καὶ ἦν στιγ-
μὴν ὃ Δουὲ θελκτικῶς πως θέσας τὴν χεὶρά
του ἐπὶ τῶν ἡμιγύμνων ὤμων της ἤρχισε
νὰ τῇ ἀπευθύνῃ ἐκφράσεις . . . ἐρωτικὰς, ἔθε-
σεν εἰς ἐνέργειαν τὸ ἀπάνθρωπον σχέδιόν της.

Συνοφρυωθείσα ὅθεν ἐχαμήλωσε τοὺς ὀφ-
θαλμούς.

— Τί ἔχεις, ωραία μου Ἰωάννα ; εἶπεν ὁ
Δουὲ προσεγγίσας αὐτήν· μελαγχολικὴν σε
βλέπω . . .

— Τίποτε· ἀπεκρίθη μὲ τρόπον ἐρεθίζοντα
μᾶλλον τὴν περιέργειαν τοῦ Δουκός . . . .
Τίποτε.

— Ὅχι· ὄχι, εἶναι ἀδύνατον, κάτι ἔχεις
. . . Τὸ λαμπρὸν μέτωπόν σου ὑπὸ νεφέλης
πικρᾶς σκέψεως θολοῦται.

— Τίποτε· ἐπανελάβε τεχνιέντως ἡ ποιητὴρὰ γυνή.

— Λοιπὸν, πῶς δὲν γελαῖς ; πῶς δὲν χαίρεις ;

— Θὰ συστέλληται ἡ Ἵψηλοτάτη πλητὸν τῆς Ἰμετέρας Ἵψηλότητος, ὑπέλαβεν ὁ ἐπέναντι τοῦ Δουκινοῦ ζεύγους καθήμενος κύλικος, δὲν καταλαμβάνεις, Δούξ ;

Ὁ Δούξ χωρὶς καὶ νὰ ρίψῃ βλέμμα ἐπὶ τοῦ λέγοντος ἐξηκολούθησεν, ὅλον προσηλῦμενος εἰς τὰ θέλητρα τῆς ἐταίρας του, νὰ λέγῃ,

— Ἔως πότε, λευκή μου περιστέρα, θὰ μὲ τυραννῇς διὰ τῆς μελαγχολικῆς σιωπῆς σου ;

— Σιωπῶ μὴ ἔχουσα τί νὰ εἶπω πλησίον τῆς τόσης εὐδαιμονίας μου . . .

• Καὶ βεβιασμένως τρόπον τινὰ ἐμειδίασεν.

— ὦ ! δὲν εἶναι ἀληθὲς τοῦτο· ἡ φύσις τοῦ χαρακτῆρος δὲν μεταβάλλεται ἄνευ αἰτίας· ἐγὼ ὅταν σ' εἶδον εἰς τὴν σκηνὴν τῆς Πίσσας, ἀφίνων κατὰ μέρος ὅ,τι κατ' ἐμαυτὸν διελογιζόμην, ἂν πρέπη δηλ. νὰ πεισθῶ ὅτι εἶσαι ἄνθρωπος ἢ ὅτι αἱ χάριτες πρωτοπεποιημένοι ἐν σοὶ χύνουσι τὴν μαγεύωντων,

ἐνόμιζον ὅτι σὺ αὐτὴ εἶσαι ἡ Χαρά, ἣτις ἔκα-
μες τὴν καρδίαν μου τοσοῦτον νὰ χαίρῃ·
ἢ πρὶν λοιπὸν ὅλη ζωὴ καὶ θελκτικὴ φλόξ,
τώρα ἐν μελαγχολικὸν ἄστρον ;

— Εἶναι ἀληθές, Ἰψηλότατε, εἶπεν ἡ κυ-
ρία Ἰωάννα, μὲ τρόπον συνέσεως ὅχι κενὸν
θεατρικῆς χάριτος, ὅτι ἄνευ αἰτίας ὁ ἀνθρώ-
πινος χαρακτήρ δὲν μεταβάλλεται· ἀλλ' ὅτι
ἐν ταυτῇ ὑπάρχουσι καὶ στιγμαὶ λύπης (κα-
θὼτι οὐδέποτε ἤθελεν εἶσθαι γνωστὴ ἡ χαρὰ
ἂν δὲν ὑπῆρχε λύπη) δὲν ἀγνοεῖτε.

— Ναί· ἀλλὰ γλυκύ μου πρόσωπον, εἶπεν
ὁ Δοῦξ σφογγίσας τοὺς νευρικοὺς σιέλους του,
ὑπάρχουσι προπορευόμενα αἷτια.

— Πρὸς τί ὅμως νὰ δημοσιεύωνται ταῦτα
ὅταν ἦναι ἡ ἄσημα ἡ τούναντίον ἐκ τῆς ἰσχύος
τῶν ἀδύνατον νὰ ἐκλείψωσιν ; ἡ ἐξήγησις τῶν
πολλάκις ἀντὶ νὰ θεραπεύσῃ, ἐπαυξάνει τὰ
ἀπορρέοντα ἐξ αὐτῶν δεινά.

— Ἡ θέσις μου, εἶπεν ὁ Δοῦξ χαίρων (ἐν-
νοήσας ὅτι μέλλει νὰ κολακεύσῃ τὴν ὠραίαν
του διὰ χάριτος εἰς τὴν αὐγὴν τῆς σχέσεώς
των) δύναται νὰ καταστρέψῃ τὰ αἷτια τῆς
βλάβεώς σας οἰαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ταῦτα.

Ἡ Ἰωάννα λυγμώδη ἀνέπνευσε στενὰ χυμὸν, ὅστις καὶ ἀπήντησεν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Δουκός.

— Ἐξηγήθητι, σὲ λέγω, ἐπ' ἀνέλαβεν ὁ Δοῦξ ἰάβων αὐτὴν ἐπὶ τῆς καρδίας του, μὴ συστέλλεσαι ἢ ἀπαιτῆς ὡς Δούκισσα πλῆσιόν μου. — Πρὸς τὴν ἐκφρασιν ταύτην σατανικὴ χαρὰ διέλαμψεν ἐπὶ τῆς μερῆς της, τὴν ὁποίαν ὅμως προσπαθήσασα κατώρθωσε διὰ τῆς σκηπτικῆς τέχνης νὰ ὑποκρύψῃ καὶ μετὰ σοφοῦ τόνου, ἐπαναπαυομένη νῦν εἰς πλείονας ἐλπίδας, λέγει.

— Πολλάκις, ἱψηλότατε Δοῦξ, ἡ εὐτυχία ἐνὸς γράφεται μὲ τὸ αἷμα πολλῶν . . .

— Εὐχολον, ἐφώνησεν ὁ Δοῦξ παρὰ τοῦ παύσους του τυρλινόμενος, ἔστω καὶ μὲ τὸ ἰδικόν μου, φθάνει μόνον πρὶν ἐκπνεύσω νὰ σὲ ἴδω χαρίεσσαν καὶ ζωηράν.

Τοσοῦτον εἰς τὸ εἶδος καὶ τὸν σκοπὸν του ἕκαστος τῶν συνδιαλεγομένων εἶχε βυθισθῇ, ὥστε οὐδ' ἠσθάνθησαν ὅτι ἡ ἄμαξα ἐστάθη. κατὰ τὸ σύνθηρες, ἔμπροσθεν τοῦ ἐρημοκλιτίου τοῦ Ἁγίου Ὀνωρίου.

Λαβὼν τότε ὁ Δοῦξ τὸ παρὰ τοῦ προδότη

136. Η ΦΡΑΓΚΑ ΗΘΟΠΟΥΣ

νὰ ἡμεροῦται· σιγῆμαί· ὀλίγαι παρῆλθον καὶ
ἡ βροχὴ ἔπαυσε.

ΙΓ.

Ἀσπασθεὶς δὲ ὁ Κάτων τὸν Φοντὰλ ἐπὶ
τῶν πεπαγωμένων χειλέων, μετὰ τινα φέ-
ματα εἰσῆλθεν εἰς τινα τοῦ δάσους· ἔτακτον
δενδραφυτεῖαν ὅπου διακοπτομένη ἡ μέγχι
καλύβης φθάνουσα στενωπὸς τὸν ἔρριψεν εἰς
περιπλυνήσεις· λαβυρινθοειδείς καὶ ἐνταῖς τῶν
ὁποίων μόλις ἀπὸ μεγάλου βάρους ἐλευθερῆν
μενος ἐκτύπα εἰς κορμὸν· γηραιῶς ἀλακίης
φεύγων δ' αὐτὴν καὶ πρὶν δύναι θήματα τοῦ
ἡχηίδου ξύλινον παῖχος ἐκ πεποιημένων κισσῶν
κισσακλυσμαίων· ὁρῶν· ἐμποδίζει· γὰρ ἐξο-
δὸν τοῦ·

Νὰ τὸν ἀπαντήσῃ τῆς ἡμέρας τὸ ἄστρον
ἐκεῖ, οὐ μόνον ἀτελεσφόρητον ἐμμεναι τὸ ἄστρον
ἔργον, ἀλλὰ ἤτο καὶ ἐπικίνδυνον· ὁρῶν δὲ
ὅθεν ἀπελπισθεὶς ἀπεπαρήλκει· ἀμπόδιον ὅς
ὁποιαν· ἔρρε· ἐπιφίδου· κατὰ τῆς ἰδέας τοῦ
ὑπάρξεως, ἀλλ' ὁ ὄρκος! τὰ χρέη! τὰ εἰσδή-
ματα! ἡ φιλοτιμία! καὶ τέλος ἡ ἐλπίς! ἔτι

κρυμμένης πονηρίας, τῆς ἀναποσπάστου τῶν πνευμάτων τῆς τάξεώς του, ἤρξατο νὰ λέγῃ,

— Παράδοξον τῶ ὄντι καὶ τὰ μηδενικά νὰ μεγαλύνωνται ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν βαθμίδων. Ἰ νὰ ἐμποδίζωσι τώρα τὸν δρόμον ἐνὸς Δουκὸς Τροσκανίου, διότι ἀπωλέσθη καθ' ἑδὸν Ἑλλην νεανίας . . .

— Ἄτοπον μοὶ ἐφάνη, εἶπεν ἡ Ἰωάννα, ἐξοχώτατε.

— Ἄλλ' ἔχουσι δίκαιον τὸν εὖρον πολὺ καλὸν καὶ τὸν κάμνουσιν ὅπως θέλουσι. Πιστεύσατε, κυρία, πτηνοῦ δὲν θέλει νὰ κόψῃ πτερόν· πολλάκις αἰμοβόροι τινὲς μεθύοντες αὐτὸν τὸν ἀναγκάζουσι νὰ ὑποσχεθῇ καταδιώξεις, σφαγὰς . . . ἀλλ' ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνη ἡ ὥρα ἀντὶ νὰ εὐλογήσῃ τὴν μάχαιραν τοῦ θυμίου, τί νομίζετε τοὺς λέγει ; « Ἡ παύσατε νὰ μ' ἀρνηθῆτε τὸ κακὸν ἢ παύσατε τῆς ὑπηρεσίας μου » . . . καὶ πολλάκις ἀπέβαλεν ὄχι ὀλίγους μόνον διότι τὸν ἠνάγκασαν νὰ ὑποσχεθῇ χύσιν ἀνθρωπίνου αἵματος.

— Ἄλλ' αὐτὸς . . . ἠθέλησε νὰ εἴπῃ ἡ Ἰωάννα ὠχριάσασα, καὶ διεκόπη.

— Ἠνέχθησα τὴν ιδέαν σας, κυρία· θέλετε

φάττουσαι τὴν ἐναπολείπομένην ἐλπίδα, ὅτι μετὰ τινος στιγμᾶς μέλλει νὰ ἐλαφρυνθῇ τοῦ τόσοι θλιβεροῦ βάρους χαρὰ αἵματωμένη πετὰ ἐπὶ τῆς καρδίας του· ἡ καρδία του ἐν τὸς της οὐδὲν ἄλλο ἔχει εἰμὴ παλιν φρόν-πνεύστην· οἱ ὀφθαλμοὶ του, τὸ ὅλον του ἐμα-τύρουν τοῦτο, ὅτ' αἰφνης γίνεται ἀφανὴς βε-θιαθεὶς σύμπας ὑπὸ τὴν γῆν ὡς σχισθεῖται καὶ τὸν κατέπιε, μὴ δυναμένη νὰ τὸν βαστάσῃ.

Ἡ φρίκη καταλαμβάνει τὰς αἰσθήσεις του καὶ ἀκούσιος φόβος, ὅστις εἰς παρομοίας πε-ριστάσεις δὲν παύει νὰ καταλαμβάνῃ καὶ αὐ-τὴν τὴν γενναιότητα, ἐγείρεται μέχρι τῆς καρδίας του· πάλιν φοβερὰ συνάπτεται ἐν αὐτῇ, ἐν ᾗ οὐδόλως παύει νὰ κτυπᾷ ἡ ἐπιθυ-μία τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ, ὑφ' οὗ ἐμψυχωθεὶς καὶ τὰ ἀνθρώπινα· ἐπανέρχεται εἰς τὰς αἰσθήσεις του, ψήλαφει καὶ ἀνακαλύπτει μαρμαρῖν κλίμακα καὶ πάραυτα ἐννοεῖ ὅτι εἰς τεχνητὴν πλὴν μυστηριώδες καταγώγιον· ἔπεσε κατῆ-σαι ἐπὶ τῆς πεπαλαιωμένης κατακακτῆς του· ἐνθυμεῖται τότε τὰ ὅποια τῷ ἐμνεον· φά-φορα· ἄνεμος ἐκεῖ δὲν φυσᾷ· φασὰ· ὄμβρος· ἡ πνοὴ τῆς θηριωδίας κατασκοπευούσης ἴσως

τὰ δάση κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην· κρυπτά λοιπὸν ἀνάπτει ἐν ἑξ αὐτῶν καὶ βλέπει ὅ,τι ἐν πῶ σκότει ἡ φαντασία του ἔπλασεν· εἶχε τῷ ὄντι πατήσῃ ἐπὶ καταχθονίου καταπακτῆς, ἣτις ἔφερε τὸ χρῶμα τῆς γῆς παρὰ τῆς τέχνης, καὶ ἐφ' ἧς παρὰ τῆς πρὸ πολλοῦ ἀχρηστίας ἀνεφύησαν χόρτα ὑπὸ τῶν ὁποίων ἠδύνατό τις νὰ ἀπατηθῇ καὶ ἐν καθαυτῇ μεσημβρίᾳ.

Νὰ ἐξέλθῃ ; . . ἀλλὰ δὲν δύναται πλέον τώρα νὰ κρυβῇ ἡ σελήνη εἶχεν ἤδη διαλύσει τὰ σκότα· ἐπομένως ἡ περιέργεια, ἡ καὶ ἐν ταῖς φοβερωτέραις στιγμαῖς ἐρεθίζουσα τὸν ἄνθρωπον ; . . γενναιότητος δὲν ἐστερεῖτο· ὁ καρπὸς δὲν ἀνῆκεν εἰς τὴν τάξιν ἣτις περιποιεῖ εἰς φαντάσματα· ὑποψία μόνον περιχαρακίστην διανοίαν του, « Μὴ σατανικὴ τις ἐνέργεια· ἐρεξοτετικῆς κατασκοπίας πληροφανεύουσα τὸν ἐρχομὸν μου, ῥίψῃ τὸν οἶκόν μου εἰς πρῶματικὸν σπένθος· ἀλλ' ὄχι ! δὲν ἀπέρει· τὸ βῆμα· εἰσερχόμενος ἴσως ἀπαντήσω τὸν κίνδυνον, ἐξερχόμενος ὁμως, αὐτὸς εἰς κινδυνώτατος· ἄς εἰσέλθω λοιπὸν ! » εἶπε μετὰ τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης τὴν ὁρίαν

Ἰβήνας οὐκ ἔλαυνον οὐδὲν ἄλλο, ἀλλὰ
 Ἰβήνας οὐκ ἔλαυνον οὐδὲν ἄλλο, ἀλλὰ
 Ἰβήνας οὐκ ἔλαυνον οὐδὲν ἄλλο, ἀλλὰ
 Μεγάλαν μὲν προῖξάντες παραχρῆν αἰφύ-
 χρι τοῦδε μία κατόπιν τῆς ἄλλης ἱστορηθεῖς
 φρικωδία· ὥς ἀφήσωμεν ὅθεν αὐτάς, καὶ τὴν
 πλήττουσι πάντα εὐγενῆ χαρακτῆρα, καὶ ἰ-
 ἐπανεέλθωμεν εἰς τὸ καθ' ὁδὸν ἀπαντηθέντι
 κλήσιον ὅπως ὑπὸ τὴν θέαν τῆς ἐρηματικῆς
 ὑψηλῆς ἀξιοπρεπείας ἀναπαυθῶμεν καὶ ἐν
 φρόσωμεν ὁπωσοῦν τὰ ἐκ τῶν προηγουμέ-
 νων βεβαρυμένα στήθη μας διηγούμενοι καὶ
 παρελθούσας ἀθλιότητας εἰς τὸν ἀγαθὸν ἐμι-
 νον ἐρημίτην, ὃν πρὸ ὀλίγου ἀναγινώσκουσιν
 εἶδομεν, καθ' ὅσον μάλιστα καὶ οὗτος θεῶ
 ἀπαρτίσει μέρος τῆς ἐπιλοίπου ἱστορίας με-
 μόλις ἢ νῦν ἤρχιτε νὰ διαχύνη τὴν ἐρημ-
 κὴν ὑπερηφάνειάν της, τὸ δὲ σκότος βαθυ-
 αἰως, ὡς ἐκ τῶν χαράδων τῶν μεγάλων δι-
 ρῶν τοῦ κόσμου εἰσραχόμενον νὰ ἐξαπλάσ-
 κρῦπτον τὴν ὠραιότητα τῶν ἐσταλασμένων
 πεδιάδων, καὶ χαρῆς τοῦ καίρου εἰς ἀπὸ
 μὲν ὅπως ὅπισθεν γηραιῶν πλατάνων ἡσυχ-
 σίῳσι πρὶν τράπω εὐκολώτερον θέλωμεν εἰ

εἰς τὴν ἐξοχὴν, καὶ πάραυτα ὑποπτευθεὶς
μὴ παρὰ νεανικῆς ἀπειριτεψίας ὁρμηθεὶς εἰς
ἄτοπον ἐκδίκησιν, ἔτρεξα ἀμέσως φοβηθεὶς
ὅμως μὴ δὲν προφθάσω εἰδοποιήσα τὴν ἀσυ-
νομίαν ἐν τῇ σὺ εἴται ὁ περιβόητος ἀπωλεσθεὶς
Ἑλληνόπαῖς, καὶ συγχρόνως ἔτρεξα πρὸς τὸν
πύργον τοῦ Δουκὸς λαβὼν σύντομόν τινα
ἀπραιπὸν ὅπως διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον προφθάσω
ταχύτερον. Μετὰ δύο δὲ ὥρας διακρίνας τὸν
πύργον βλέπω ἐπὶ τινος παραθύρου τῆς ἀνω-
τάτης ὀρυγῆς τοῦ δύο πρόσωπα, ἃ τινὰ ἐξέ-
λαβον ὡς τὰ τοῦ Δουκὸς, καὶ τῆς Ἰωάννας.

...
... Ἀὐτὸν ἔχω δυνάμεις νὰ λεπτολογήσω, φθά-
σας βλέπω σκοπὴν πλησιάζοντά με... τὸν
χαιρετῶ, καὶ αὐτὸς μ' ἀντιχαιρετῶ διαπερὼν
τὴν πλευράν μου διὰ τῆς λόγχης του, λέγων
μοι ὅτι τοιαύτη εἶναι ἡ διαταγὴ μου, Ἀνδρέα
Φοντελλῶ. Καγχασμὶ ἀπαίτιοι ὡς ἐν κερῶν
διαμονίῶν ἐχαιρέτησαν τότε τὴν παῶσιν
μου...
...

Ὁ Κάσσιος εἰς τὸ χέρος τοῦσο τῆς ὀδηγί-
ας ἐπαύθη ὡς ἄλων κεντώμενος...
... Ἐπεσπυχαμὴ, ἐξακολούθησεν ὁ Φοντελλῶ,

καὶ πρὶν ἢ ἀναλάβω τὰς ἐξασθενιαθείας δυνάμεις μου, αἰσχυνόμενος νὰ μένω ἐνώπιον τῶν ἀναλγήτων ἐκείνων διαβόλων, τρεχλίζων καὶ σφίγγων τὴν πληγὴν μου ἠκολούθησα τὸν πρῶτον δρόμον, τὸν ὅποιον ἀπήντησα ἔμπροσθέν μου . . . μετ' ὀλίγον νέφος ἤρχισε νὰ σκοτίζῃ τὸ λογικόν μου ὅπισθεν τοῦ ὁποίου τὸ φῶς μου κατέστη ἄχρηστον· βάρος ἡσθάνθη ἐπὶ τῶν σκελῶν μου, ὅπερ οἱ ἀδυνατισθέντες πόδες μου δὲν ἠδύναντο νὰ ὑποφέρωσιν· εὐχαριστῶ τὴν προβλεπτικὴν χεῖρα, ἣτις ἀνέγειραςα τὴν μικρὰν αὐτὴν καλύβην ἐν μέσῳ τῆς ἀφιλοξένου ἐρημίας, μοὶ προσέφερε καταφύγιον. Λήθαργος διεδέχθη τὴν παραλυσίαν τῶν δυνάμεών μου, καὶ μόλις πρό τινος οἱ πόνοι ἀρπάξαντές με ἀπ' ἐκείνου μ' ἔρριψαν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἀπελπισίᾳ, καθ' ἣν μόνος ὁ θάνατος μένει ἐλπίς τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἀνάμνησις γλυκεῖα ἀνεπλήρου ὅσα ἐν αὐτῇ τῇ σκοτίᾳ μ' ἐστέρησεν ἡ τύχη, καὶ αὕτη εἶναι ὅτι ἀποθνήσκω ὑπερασπιζόμενος τὴν ἀρετὴν ἀπατηθείσης νεότητος.. . . .

Ἐνῶ ὁ πληγωμένος ἐδιηγείτο, ὁ Κάτων

περιποιεῖτο τὴν πληγὴν αὐτοῦ, σγίσας δὲ
ὃν ἐκενδύτην του τὴν ἐσπόγγισε καὶ περι-
υλίζας αὐτὴν ἀνωρθώθη, καὶ σείσας τὴν κε-
φαλὴν εἰς σχῆμα ἡρωϊκῆς ἀποράσεως ἐνώ-
ησεν.

— Ἄγγελε φίλε! καρδία ἀληθῶς ἱπποτικὴ!
ἐκδίκησέ με! . . ὕδωρ ἔχεις πλησίον σου·
ἀπὸ ἔχεις, ἡ πληγὴ σου ἐδέθη· ἐλπίζω, ἂν ὅχι
ἄλλω, τοῦλάχιστον νὰ μὴ ἀποθάνῃς πρὶν ἰδῆς
τὴν τελείαν ἐκδίκησίν σου! πρὶν εἰς τὸ ἱερόν
σου αἶμα ἐνώσω τὸ αἶμα τοῦ φρονέως σου . .
καὶ ἐν ἐπανελθῶ, ἀποχαιρέτητον τὸν κόσμον
ὅτον μὲ τὴν εὐχαρίστησιν ὅτι θὰ μ' ἴδῃς εἰς
ὃν ἄλλον.

— Ἐκδίκησον τὸν ἐκδικητὴν σου . . ἱκα-
νοποίησον τὴν φιλίαν καὶ ἀρετὴν μὲ τῶν
ποιῶν τὰ λαμπρὰ ἐνδύματα ὑποκρύπτουσιν οἱ
ἀκούργοι τὰ ἐγκλήματα τῶν . . ἄλλὰ μὴ
πομπικρινθῇς τῆς φρονήσεως· διότι τότε πί-
πτωμεν θύματα σωπηλῆς τῆς κακίας . . .
προέβλεπεν ὁ ἐνάρετος αὐτὸς ἄνθρωπος ὡς τε-
λευταίαν συμβουλὴν πρὸς τὸν ἐτοιμαζόμενον
ἐξέλθῃ Κάτωνα.

— Ἡ θύελλα ἤρχισε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν

νὰ ἡμεροῦται· σιγῆμαί ὀλίγαι παρήλθον
ἡ βροχή ἔπαυσεν.

III.

Ἀσπασθεὶς δὲ ὁ Κάτων τὸν Φοντᾶ
τῶν πεπαγωμένων χειλέων, μετὰ τινα
μάτα εἰσῆλθεν εἰς τινὰ τοῦ δάσους ἄλυσιν
δενδροφυτεῖαν ὅπου διακοπτομένη ἡ
καλύβης φθάνουσα στενωπὸς τὸν ἑρμῆα
περιπλανήσεις λαβυρινθοειδὲς ἐν τῇ
ὁποίῳ μόνις ἀπὸ μεγάλου βάρους ἐλευθ
μενος ἐκτύπα εἰς κορμὸν γηραιᾶς ἀκα
φεύγων δ' αὐτὴν καὶ πρὶν δύω βήματα
ἡχηίδου ζύλανον παῖχος ἐκ πεπαιγμένων
κατακλυσμακίων ὀρυγῶν ἐμπαδίξει τὸν
δὸν τοῦ

Νὰ τὸν ἀπαντήσῃ τῆς ἡμέρας τὸ σῶ
ἐκεῖ, οὐ μόνον ἀτελεσφόρητὸν ἔμενε τὸ
ἔργον, ἀλλ' ἤτο καὶ ἐπικίνδυνον ἀνὰ τὸ
ὅθεν ἀπελπισθεὶς ἀπεπαράθη καὶ ἡμῶν
ὁποῖον ἔφερε· ξιφίδισιν κατὰ τῆς ἰδίας
ὑπάρξεως, ἀλλ' ὁ ὅρκος! τὰ χρῆν! τὰ
ματα! ἡ φιλοτιμία! καὶ τέλος ἡ ἐλπίς;

λούθει ἀπατηλῶς νὰ πάλῃ ἐν τῇ καρ-
 ἔχρῃ στιγμῇ ἐσχάτης! . . Ταῦτα πάντα
 ἴδοντα τὴν χεὶρά του ζωογονοῦσι τὴν
 νηὶα του, μέχρις οὗ ὕστερον ὥρας περί-
 ῃαλυθέντος τοῦ φράκτοντος τὴν ἐξοδὺν
 κότους παρὰ τῶν ἀργυρῶν βελῶν τῆς
 ἀγχινοθείσης αὐτὸν Σελήνης, ἥτις ἐπὶ
 κλισματοβόλου λαμπροῦ ἀκατίου της
 μσα τοὺς αἰθέρας ἤρχισεν νὰ ἡμεροῖ τὴν
 ὑμμένην ἐρημίαν, εἶρε διέξοδον ὁ οὐρα-
 λιστογελᾷ τώρα, ἀλλὰ γελᾷ ὡς μελαγ-
 νὴ σπότης· τὰ λαμπρὰ ἄστρα χύνουσι
 πρὸς λάμψιν ὅμως ὁμοίαν τῶν ὠραίων αἰ-
 κων, βασανιζομένων παρὰ τοῦ σκότους
 καίης· τώρα ὁ δυστυχὴς ὁδοιπόρος μας
 ἰδοὺ πλέον ὡς ἐρημίτης, ἀλλ' ὡς λυσ-
 ιέων· ἐν τέταρτον περίπου τῆς ὥρας
 πατρόπως ἔτρεξεν αἱ ἀκτῖνες τοῦ φάρου
 ἰωνωνείου Πύργου μετ' ἀπαισίου ὑπερη-
 ας χυνόμεναι μέχρι τοῦ ὀλοῦ ἐν φθάνοντος
 τοῦ ἡγεραιαν μέχρι μανίας τὴν δικαίαν
 του, ἀναγγέλουσαι συγχρόνως αὐτῷ ὅτι
 ἂν εἴσι πάντοτε τὰ κωλύματα πάσης
 ἐπιπλήσεως, καὶ ἀμυδρῶς πως διατα-

150 Η ΦΡΑΓΚΑ ΗΘΟΠΟΙΟΣ

νυται . . . ὁ γογγυσμὸς βραχνὸς καὶ ἐξησθε-
νισμένος ἐξέρχεται . . .

Ἀνάπτει ἀμέσως ἕτερον· ἀλλ' ὦ τῆς ἀπει-
ρίας τῶν τρεμουσῶν χειρῶν του ! σθέννυται καὶ
τοῦτο· ἀνάπτει καὶ τρίτον, μόλις ὁμοῦς κα-
τορθώνει νὰ πλησιάσῃ αὐτὸ εἰς τὴν θυρίδα,
καὶ μόλις κατηματωμένον πτώμα ἐκπλη-
κτος ἡ ὄρασίς του ἀπαντᾷ, σθέννυται· φαν-
τάσθητε τὴν θέσιν του . . .

Πόσῃν τόλμῃν ἐμπνέει ἡ ἐσχάτη ἀπελπι-
σία ; ὑπὸ πόσῃς γενναιότητος ἐμπνέσται καὶ
ἡ αὐτόχρημα δειλακαρδία εἰς στιγμὰς τοι-
αύτας !

Ψηλαφητὶ ὅθεν ἀποφασίζει καὶ εἰσέρχεται
ἐντὶ καλύβῃ· πλησιάζει τὸ πτώμα, καὶ βλέπων
αὐτὸ λέγει ;

— Τίς εἶσαι δυστυχῇ ;

— Ὅποιος μὲ ἀνέμασας, ἀπεκρίθη ὁ ἀγα-
νῶν.

— Καὶ ὅλοι δυστυχεῖς εἴμεθα, ἀλλ' ἐπὶ
κέλευστος τοῦμα σου, καὶ φωνή σου δένει μὲ εἶναι
ἀγασσόμενον, νύχτωρ νύχτωρ πτωδωποστον εἶσθαι
τοῦμα καὶ ἡ εὐδοχία σου δένει μὲ εἶναι φωνή
ὕπελαβε θλίβων τὴν ἀπλήρη σου εὐδοχίαν.

νόητος αὐτὸς ἄθλιος· Ἀνδρέας Φοντέλ ὀνομάζομαι . . . .

— Ἀνδρέας Φοντέλ!! ἐφώνησεν ὁ ἐρημίτης μετ' αὐτὴν φοβερωτέραν τῆς πρὸ ὀλίγου ἀκουσθείσης τῶν πόνων τοῦ Ἀνδρέου Φοντέλ, καὶ περὶ τὸν κατεφίλει ἐνόησεν τὰ δάκρυά του μετὰ τοῦ αἵματος τοσοῦτον γενναίου φίλου.

— Ἀλλὰ σύ, ὅστις τόσον πόνον καὶ ἀγάπην δεικνύεις εἰς ἐμὲ, τίς εἶσαι, ἠρώτησεν ὁ πληγωμένος, οὔτινος αἰφρένης ἤρχισαν ἤδη νὰ σαλεύωσιν.

— Εἷς ἄθλιος· εἷς ιεροσύλος, ὅστις γευόμενος σήμερον τοὺς καρπούς τῆς ἀνοησίας μου, λυποῦμαι διότι μετ' ἐμοῦ συμπαράσυσται καὶ τινὰς τῶν εὐτυχῶν ἀγγέλων τῆς γῆς.

— Κάτων!!! ἐκδίχησίν!! ἐκδίχησιν! ἐφώνησε μετ' ἀθροῦς θυμοῦ μετέχοντας ἐλπίδος ζωῆς ὁ πληγωμένος· καὶ ἀνοίξας τοὺς κατέτρυπημένους κόλπους του περιέβλεπεν εἰς αὐτοὺς τὸν Κάτωνα, ὡς θέλων διὰ τούτου νὰ τοῖς ἀνταποδώσῃ τὴν ψυχὴν, ἥτις τοὺς ἀπαχρύνει. Νὰ, αἰῶν! νὰ σ' ἰδῶ ἐπεθύμουν! ἐξυπακούησιν ὁ αὐτός.

γεννᾷ ἢ ἀπελπισία, « ἃς προχωρήσω . . . τίς οἶδε μὴ ἢ κλίμαξ αὕτη μὲ διευθύνῃ ἀσφαλές-
στερον εἰς τὸν σκοπὸν μου; . . καὶ τέλος ἂν
ὄχι ἄλλο κρύπτομαι ἐν τούτοις ἀπόψε καὶ
ἴσως ἴσως ἀνακαλύψω μυστήρια δυνάμενα νὰ
μὲ χρησιμεύσωσι ».

Καὶ λέγων καταβαίνει ὁλοὲν ἀνάπτων δεξι-
τερον μῦλις ἡτοιμάζετο νὰ σβύσῃ τὸ πρῶτον
τῶν φωσφόρων.

Οὕτω πως ἐξήκοντα περίπου βαθμίδας
καταβαίνει· τέλος εὐρίσκει ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους στενωπὸν λιθόστρωτον τὴν ὁποίαν ἀποκα-
λουθεῖ.

Ἀπερίγραπτος ἡ εἰκὼν του.

Σκελετὸς, διάβολος, φάσμα . . . οὐδὲν ἐξ
αὐτῶν εἶναι· ἡ ἀπαισιότης του καλύπτει τὴν
φρίκην ἐκείνων μὲ τὴν ἀπελπισίαν ἐξαστρα-
πτουταν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, μὲ τὴν λυσσώδη
ἀπόφασιν πάλλουταν εἰς τὰ στήθη, μὲ τὴν
ἐπὶ τῆς ὀστεογύμνου μορφῆς του ἐξωγραφί-
σμένην πελιδνὴν ὑποψίαν, μὲ τὸ γυμνὸν ἐξ-
χειρίδιον εἰς τοὺς ὀδόντας, καὶ μὴ παύων νὰ
πληγόνῃ τὸ σκότος, τῶν ἰσχνῶν χειρῶν τῶν
ἐναπτουτῶν τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου τῶν

· τὴν ἐξοχὴν, καὶ πάραυτα ὑποπτευθεὶς ἢ παρὰ νεανικῆς ἀπερισκεψίας ὁρμητικῆς εἰς τοῦτον ἐκδικήσιν, ἔτρεξα ἀμέσως· φοβηθεὶς ὡς μὴ· ἀνὴρ προφθάσω εἰδοπείησα τὴν ἀσυμμάχῳτι σὺ εἴται ὁ περιβόητος ἀπωλεσθεὶς ἡλιηόπαις, καὶ συγχρόνως ἔτρεξα πρὸς τὸν ἴργον· τοῦ Δουκὸς λαβὼν σὺντομόν τινα κρατὸν ὅπως διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον προφθάσω ἐχύτεραν. Μετὰ δὲ ὥρας διακρίνας τὸν ἴργον βλέπω ἐπὶ τινος παραθύρου τῆς ἀνωτέρας ὀρυγῆς τοῦ δῶμα· πρόσωπα, ἄτινα ἐξέκδον ὡς τὰ τοῦ Δουκὸς, καὶ τῆς Ἰωάννας.

· Ἀνὴρ ἔχω δυνάμεις νὰ λεπτολογήσω, φθά-
· ρα βλέπω σκοπὴν πλησιάζοντά με· τὸν
· κινεῖται, καὶ αὐτὸς μ' ἀντιχαιρετὰ διαπερῶν
· ἡν. πλευρὰν μου διὰ τῆς λόγχης του, λέγων
· ὡς ἡ Τοιαύτη εἶναι ἡ διαταγή μου, Ἀνδρέα
· θυγέτω. Καυχασθε ἀπαίσιτοι ὡς ἐν ἐκέρων
· αμονίων ἐχαιρέτησαν τότε τὴν παῖδιν
· ου.

· Ὁ Κάπαιτος τὸ χεῖρος τοῦτο τῆς ἰδιότη-
· τος ἐπαλάθη ὡς αἰών· κεντρώμενος.

· Ἐπεὶ οὐχ αὐτὴ, ἐξελχολούθησεν ὁ φονεὺς,

λάμβανεν ἂν ἐφοβεῖτο ; εἶναι ἀκούσιος ὁ φόβος· ἀλλ' ἡ διάνοια ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ ὥς δι-
νεται νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν δειλίαν οὕτω κα-
τὰ τὴν γενναιότητα· θ' ἀπῆντα ἴσως κανὲν βα-
ραθρον ; ἐμπρός ! ἄς πέσῃ καταχθονίους ἴσθ-
δαίμονας βασανίσοντας αὐτόν ; ἄς διευθί-
νῃ κατὰ τῆς οἰκτρᾶς ὑπάρξεώς του ὅπερ ξιφίδια
ἐμπόδισεν ἢ ἡ τύχη . . . ἢ . . . τίς ἡξεύρα-
ποιος Δαίμων διέπει τὸν κόσμον . . . νὰ διω-
θῇ κατὰ τῆς κακίας. Ὅσον μυθολογικῶς
φαίνονται αὗται αἱ σκέψεις εἰς τὴν εἰρηναίᾳ
καὶ ἡσυχον ζωὴν τόσον φρόνιμοι καὶ θετικῶς
παρίστανται ἐνώπιον τῆς Μεγάλα ! ὀρκισθῆ-
ναι τῆς καρδίας !

Ἰπ' αὐτῶν λοιπὸν τῶν ἰδεῶν κυριευθεὶς, ὡς
ἤρως μας ἠκολούθησε τὴν ὁδὸν τοῦ περπα-
τῆντος ἀφρόδως.

Μετά τινων δὲ στιγμῶν πορείαν σκεπτό-
μενος τοῦ ποδός του, ἐσωρεύθη ἐπὶ τινὶ
νέας κλίμακος πρὸς τ' ἄνω φερούσης, ταπεινῶς
ποδητεῖσθαι ἀρχίζειν ἀναβαίνειν, καθότι ἀγνοοῖ
τί ἄνωθεν του ἐπεκρέματο ἐφοβεῖτο μὴ σπῇ
θλάσῃ ἐπὶ τινος στέγης ἢ ἄλλου πινός καὶ
κεφαλὴν ἑκατὸν περίπου βασιμίδας εἶχεν οὕτω

περιποιεῖτο τὴν πληγὴν αὐτοῦ, στίβας δὲ
ὃν ἐπενδύτην του τὴν ἐσπόμενισ καὶ περι-
υλίσσας αὐτὴν ἀνωρθώθη, καὶ σείσας τὴν κε-
φαλὴν εἰς σχῆμα ἡρωϊκῆς ἀποφάσεως ἐρώ-
πουν.

— Ἄγγελε φίλε! καρδία ἀληθῶς ἱπποτικὴ!
ἀν' ἐκδικήσω! . . ὕδωρ ἔχεις πλησίον σου·
καὶ ἔχεις, ἡ πληγὴ σου ἐδέθη· ἐλπίζω, ἂν ὅχι
ἄλλω, τοῦλάχιστον νὰ μὴ ἀποθάνης πρὶν ἰδῆς
τὴν τελείαν ἐκδίκησίν σου! πρὶν εἰς τὸ ἱερόν
σου αἷμα ἐνώσω τὸ αἷμα τοῦ φρονέως σου . .
καὶ οὕτως ἐπανεέλθω, ἀποχαίρεττον τὸν κόσμον
ἐν τὸν μὲ τὴν εὐχαρίστησιν ὅτι θὰ μ' ἴδῃς εἰς
τὸν αἶθρον.

— Ἐκδίκησον τὸν ἐκδικητὴν σου . . ἱκα-
νοποίησον τὴν φιλίαν καὶ ἀρετὴν μὲ τῶν
ποσίων τὰ λαμπρὰ ἐνδύματα ὑποκρύπτουσιν οἱ
κακουργοὶ τὰ ἐγκλήματά των . . ἄλλὰ μὴ
ἐπομακρυνθῇς τῆς φρονήσεως· διότι τότε πί-
στομεν θύματα σιωπηλὰ τῆς κακίας . . .
προέβλεπεν ὁ ἐνάρετος αὐτὸς ἄνθρωπος ὡς τε-
λευταίαν συμβουλήν πρὸς τὸν ἐτοιμαζόμενον
νὰ ἐξέλθῃ Κάτωνα.

— Ἡ θύελλα ἤρχισε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν

νά ἡμεροῦται· στιγμαὶ ὀλίγαι παρήλθον καὶ ἡ βροχὴ ἔπαυσε.

II.

Ἀσπασθεὶς δὲ ὁ Κάτων τὸν Φοντελὸν ἐπὶ τῶν πεπαγωμένων χειλέων, μετὰ τινὰ βήματα εἰσῆλθεν εἰς τινὰ τοῦ δάσους ἀτακτὸν δενδροφυτεῖαν ὅπου διακοπτομένη ἤ μέχρι καλύβης φθάνουσα στενωπὸς τὸν ἐρρίμηνεν ἐκ περιπλυνήσεις λαβυρινθοειδεῖς ἐν τῇ γῇ ὁποίων μόλις ἀπὸ μεγάλου βήτου ἐλευθερωμένος ἐκτύπα εἰς κορμὸν ἀγκραιᾶς ἀνακίσε φεύγων δ' αὐτὴν καὶ πρὶν δύο βήματα πρὸς ἡγεῖδου ξύλινον πείχος ἐκ πεφυκτομένης κρητὰ κλυσμαίων ὁρυῶν ἐμπαθίζει· γὰρ ἐξεδόν του·

Νὰ τὸν ἀπαντήσῃ τῆς ἡμέρας τὸ ἄστρον ἐκεῖ, οὐ μόνον ἀτελεσφόρητὸν ἐμεγαλύνον ἔργον, ἀλλ' ἦτο καὶ ἐπικίνδυνον· ἡ γὰρ ὁδὸς ὅθεν ἀπελπισθεὶς ἀπεπειρώθη γὰρ ἐμπόσην ἐπὶ ὁποῖον ἔφερε· ξιφίδια· κατὰ τῆς ἰδέας τοῦ ὑπάρξεως, ἀλλ' ὁ ὅρκος! τὰ γὰρ ἔστιν αἰσθηματὰ! ἡ φιλοτιμία! καὶ τέλος ἡ ἐλπίς· ἦτοι

ἔξακολουθεῖ ἀπατηλῶς νὰ πάλῃ ἐν τῇ καρ-
δίᾳ μέχρι στιγμῆς ἐσχάτης! . . Ταῦτα πάντα
ἀπωθοῦντα τὴν χειρὰ του ζωογονοῦσι τὴν
ὑπομονὴν του, μέχρις ὅτ' ὕστερον ὥρας περί-
που, διαλυθέντος τοῦ φράκτοντος τὴν ἐξοδὸν
του σκότους παρὰ τῶν ἀργυρῶν βελῶν τῆς
εὐσπλαγγισθείσης αὐτὸν Σελήνης, ἥτις ἐπὶ
τοῦ αἰσθηματοβόλου λαμπροῦ ἀκατίου της
σχιζούσα τοὺς αἰθέρας ἤρχισεν νὰ ἡμεροῖ τὴν
ἐξηγητωμένην ἐρημίαν, εὔρ' ἐξεξοδὸν ὁ οὐρα-
νὸς γλυκογελᾷ τώρα, ἀλλὰ γελᾷ ὡς μελαγ-
χολῶν ἐκπότης· τὰ λαμπρὰ ἄστρα χύνουσιν
λάμψιν, λάμψιν ὅμως ὁμοίαν τῶν ὠραίων αἰ-
σθημάτων, βασανιζομένων παρὰ τοῦ σκότους
τῆς κακίας· τώρα ὁ δυστυχὴς ὁδοιπόρος μας
τρέχει ὅχι πλέον ὡς ἐρημίτης, ἀλλ' ὡς λυσ-
σῶν λέων· ἐν τέταρτον περίπου τῆς ὥρας
τοιροῦτοτρόπως ἔτρεξεν· αἱ ἀκτίνες τοῦ φάρου
τοῦ Ἀντωνείου Πύργου μετ' ἀπαισίου ὑπερη-
φανείας χυνόμεναι μέχρι τοῦ ὀλοῦν θάναντος
ἐκδικητοῦ ἡγεῖραν μέχρι μανίας τὴν δικαίαν
ἔργην του, ἀναγγέλουσαι συγχρόνως αὐτῷ ὅτι
ἱσχυρὰ εἰσὶ πάντοτε τὰ κωλύματα πάσης
ἱερᾶς ἐκδικήσεως, καὶ ἀμυδρῶς πως διατα-

ράττουσαι τὴν ἐναπολειπομένην ἐλπίδα, ὅτι μετὰ τινες στιγμὰς μέλλει νὰ ἐλαφρυνθῇ τοῦ τόσοι θλιβεροῦ βάρους· χαρὰ αἰματωμένη πετᾷ ἐπὶ τῆς καρδίας του· ἡ καρδία του ἐν τὸς τῆς οὐδὲν ἄλλο ἔχει εἰμὴ καλὸν φετοπνεύστην· οἱ ὀφθαλμοὶ του, τὸ ὅλον του ἐμπύρουν τοῦτο, ὅτ' αἴφνης γίνεται ἀφανὴς· φοβηθεὶς σύμπας ὑπὸ τὴν γῆν ὡς σχισθεῖται νὰ τὸν κατέπιε, μὴ δυναμένη νὰ τὸν βαστάσῃ.

Ἡ φρίκη καταλαμβάνει τὰς αἰσθήσεις του· καὶ ἀκούσιος φόβος, ὅστις εἰς παρομοίαν περιστάσεως δὲν παύει νὰ καταλαμβάνῃ καὶ ἐν τὴν τὴν γενναιότητα, ἐγείρεται μέχρι τῆς καρδίας του· πάλιν φοβερὰ συνάπτεται ἐν αὐτῇ, ἐν ᾗ οὐδόλως παύει νὰ κτυπᾷ ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ, ὑφ' οὗ ἐμψυχωθείς νικᾷ τὰ ἀνθρώπινα· ἐπανερχεται εἰς τὰς αἰσθήσεις του, ψήλαφει καὶ ἀνακαλύπτει μαρμαρήνην κλίμακα καὶ πάραυτα ἰννοεῖ ὅτι εἰς τεχνήσιν πλὴν πρῶτηριῶδες καταγώγιον ἔκαστε κατέσας ἐπὶ τῆς πεκαλαιωμένης καταπακτῆς τοῦ ἐνθυμεῖται τότε τὰ ὁποῖα τῷ ἐμμενῶν φέφορα· ἄνεμος ἐκεῖ δὲν φυσᾷ· φυσᾷ βλαστή· πνοὴ τῆς θηριωδίας κατασκοπευούσης τῆς

ἀ δάση κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην· κρυπτὰ οἰκὸν ἀνάπτει ἐν ἐξ αὐτῶν καὶ βλέπει ὅ,τι ν. τῷ σκότει ἡ φαντασία του ἐπλάσεν· εἶχε ᾧ ὄντι πατήσει ἐπὶ καταχθονίου καταπα-
της, ἥτις ἔφερε τὸ χρῶμα τῆς γῆς παρὰ τῆς ἐχνης, καὶ ἐφ' ἧς παρὰ τῆς πρὸ πολλοῦ χρηστίας ἀνεφύησαν χόρτα ὑπὸ τῶν ὁποίων δυνατό τις νὰ ἀπατηθῇ καὶ ἐν καθαρᾷ με-
λημβρία.

Να ἐξέλθῃ ; . . ἀλλὰ δὲν δύναται πλὴν κῆρα νὰ κρυβῇ· ἡ σελήνη εἶχεν ἤδη διαλύσει τὴν σκότη· ἐπομένως ἡ περιέργεια, ἡ καὶ ἐν εἰς φοβερωτέραις στιγμαῖς ἐρεθίζουσα τὸν ἄνθρωπον ; . . γενναϊότητος δὲν ἐστερεῖτο· ὁ βασιλεὺς δὲν ἀνῆκεν εἰς τὴν τάξιν ἥτις πι-
νύει εἰς φαντάσματα· ὑπόψια μόνον περι-
ερεῖ τὴν διάνοιάν του, « Μὴ σατανική τις ἰσχυρὴ ἐρεξοτετικῆς κατασχοπίας πληρο-
υμένη τὸν ἐρχομὸν μου, ρίψα τὸν οἰκόν σου· τὸν πρῶτον σπένθος· ἀλλ' ὄχι ! δὲν
ἔχω τὸ βῆμα· εἰσερχόμενος ἴσως ἀπαν-
τηθῶν κίνδυνον, ἐξερχόμενος ὁμως, αὐτὸς
θεσπικώτατος· ὡς εἰσέλθω λοιπόν ! » εἶπε
τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης τὴν ὁπώραν

160 Η ΦΡΑΓΚΑ ΗΘΟΠΟΙΟΣ.

γεννᾷ ἡ ἀπελπισία, αἶς προχωρήσω . .
οἶδε μὴ ἡ κλίμαξ αὕτη μὲ διευθύνῃ ἀσ-
στερον εἰς τὸν σκοπὸν μου ; . . καὶ τεῇ
ὄχι ἄλλο κρύπτομαι ἐν τούτοις ἀπόψι-
ῖς ἴσως ἴσως ἀνακαλύψω μυστήρια δυνάμει
μὲ χρησιμεύσωσι ».

Καὶ λέγων καταβαίνει ὁλοὲν ἀνάπτω-
στερον μύλις ἡτοιμάζετο νὰ σόύσῃ τὸ π-
τῶν φωτῶρων.

Οὕτω πως ἐξήκοντα περίπου βα-
καταβαίνει· τέλος εὐρίσκει ἐπὶ τοῦ
φους στενωπὸν λιθόστρωτον τὴν ὁποίαν
λουθεῖ.

Ἀπερίγραπτος ἡ εἰκὼν του.

Σκελετός, διάβολος, φάσμα . . . οὐκ
αὐτῶν εἶναι ἡ ἀπαισιότης του καλύπτ
φρίκην ἐκείνων· μὲ τὴν ἀπελπισίαν ἐξα-
πτουταν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, μὲ τὴν λι-
ἀπόφασιν πάλλωσαν εἰς τὰ στήθη, μ
ἐπὶ τῆς ὀστεογύμνου μορφῆς του ἔξω
σμένην πελιδνὴν ὑποψίαν, μὲ τὸ γυμν
χειρίδιον εἰς τοὺς ὀδόντας, καὶ μὴ παύ
πληγόνῃ τὸ σκότος, τῶν ἰσχνῶν χειρῶ
ἀναπτουτῶν τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλοι

ρωσφόρων, πῶς δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ;
τοια ἡ ἐπιτυχὴς αὐτοῦ εἰκὼν ; . .

Ἄρκετὸν διάστημα τὸ ἔρμαιον τοῦτο τύ-
χης κακῆς, βοηθὸν εὐρούσης νεανικὴν ἀπερι-
σκεψίαν, διατρέχει ἄρκετὸν διάστημα βοη-
λούμενος παρὰ τοῦ φωσφορικοῦ φωτός· αἴφνης
πρὶν προφθάσῃ ν' ἀνάψῃ ἄλλο σβέννυται τὸ
προλαβὼν . . . νὰ προχωρήσῃ ἀδυνατεῖ· νὰ
ὑπισθοδρομήσῃ, δὲν δύναται· τί νὰ πράξῃ ; τὰ
ὀλίγα ἐτι πυρία ἅτινα τῷ ἐναπέμεινον πί-
πτουσι τῶν τρεμυσῶν χειρῶν του, καὶ σχη-
ματίζοντα ἐν τῷ σκότει τοὺς διαφόρους ἐκεί-
νους τύπους, τοὺς ὁμοιομόρφους τῶν κατα-
χθονίων κατοίκων (διότι τοιαύτην, ὡς γνωρί-
ομεν, ἔχουσι τὴν ιδιότητα) ἐπαυξάνουσι
τὴν ἀπελπισίαν τῆς πεφοβισμένης του φαν-
τασίας . . .

Αἴφνηθῶς ὡς ἐξ ὑπερανθρωπίνου ἐμψυ-
χωθεὶς δυνάμεως σχίζει τὰ σκότη καὶ προ-
χωρεῖ μεθ' ὅσης ἀτολμίας τὸ δεινὸν τῶν πε-
ριστάσεων κατασταίνει τὸν ἄνθρωπον ἀποτα-
σσικὸν καὶ γενναῖον.

Τί ἄλλο ἡδύνατό νὰ πράξῃ ; τί θ' ἀπε-
... (Τόμ. Α.)

λάμβανεν ἂν ἐφοβεῖτο ; εἶναι ἀκούσιος ὁ ῥό-
 βος· ἀλλ' ἡ διάνοια ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ ὡς δύ-
 νηται νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν δειλίαν οὕτω καὶ
 τὴν γενναιότητα· θ' ἀπὴντα ἴσως κανὲν βά-
 ραθρον ; ἐμπρός ! ἃς πέσῃ καταχθονίους ἴσως
 δαίμονας βασανίσοντας αὐτόν ; ἃς διευθύνῃ
 κατὰ τῆς οἰκτρᾶς ὑπάρξεώς του ὅπερ ξιφίδιον
 ἐμπόδισεν ἢ ἡ τύχη . . . ἢ . . . τίς ἡξέυρει
 ποῖος Δαίμων διέπει τὸν κόσμον . . . νὰ διευ-
 θύνῃ κατὰ τῆς κακίας. Ὅσον μυθολογικαὶ
 φαίνονται αὗται αἱ σκέψεις εἰς τὴν εἰρηναίην
 καὶ ἡσυχον ζωὴν τόσον φρόνιμοι καὶ θετακαὶ
 παρίστανται ἐνώπιον τῆς Μεγάλα ! ὀρκισθεί-
 σης καρδίας !

Ἰπ' αὐτῶν λοιπὸν τῶν ἰδεῶν κυριευθεὶς ὁ
 ἥρως μας ἠκολούθησε τὴν ὁδὸν τοῦ πεπρω-
 μένου ἀφόβως.

Μετά τινων δὲ στιγμῶν πορείαν σκαντά-
 ψαντος τοῦ ποδός του, ἐσωρεύθη ἐπὶ τινος
 νέας κλίμακος πρὸς τ' ἄνω φερούσης, ὅπου
 ποδητεῖ ὅθεν ἀρχίζειν ἀναβαίνειν, καθότι ἀγνοῶν
 τί ἂνωθεν του ἐπεκρέματο ἐφοβεῖτο μὴ συν-
 θλάσῃ ἐπὶ τινος στέγης ἢ ἄλλου πινός τὴν
 κεφαλὴν· ἑκατὸν περίπου βαθμίδας εἶχεν οὕτω

ἀναβῆ, ὅτε ἀμφίβολος ἀκτὶς φωτὸς μόλις
 ζύνετο ἐφ' ἧς ἵστατο βαθυμύδος· ὑψοὶ τὰ
 πτά του, παρὰ τοῦ σκότους τεταμνωμένα
 διὰ τοῦ ἀμυδροῦ ἐκείνου φωτός· διακρί-
 νει ἐννέα μέλλει ἀκόμη ν' ἀναβῇ βαθμί-
 καὶ ὕστερον· ἐξοδὸς οὐδεμία! ἡ μικρὰ
 πακτὴ ὑπάρχει διὰ κλειθρῶν ἐξωθεν κα-
 κμένη πρὸ χρόνων· εἰς μάτην προσπάθει
 ἦτο· κεφαλῆς καὶ τῶν γούτων ν' ἀποσπᾷσθ
 ἦ· ἡ ἀπελευθερία γεννᾷ μεθόδους· ἡ ἀνάγκη
 κατακτείνει τὸν ἄνθρωπον· εὐφυῆ· ἀμέσως
 τοῦ ξιφιδίου ἐν ὀλίγαις στιγμαῖς ἀνθίγει
 συχωροῦσαν μόλις τὴν κεφαλὴν του, τὴν
 ἀν ἐκβαλὼν ἀνέπνευσεν αὔραν ἐλπίδος·
 ἴδε τὸν βλέπει, διότι ἡ σελήνη εἶχε πλέον
 κατακτείνει·
 ὑρίσκεται ἐντὸς ἐμβαθοῦς πληθίων εὐρυ-
 κεί· ἐκ γλυπτῷ γρανίτου κλίμακος ἀνω-
 τῆς ὁποίας δωδεκάλογος πολυέλαιος ἐπι-
 κταται·
 ὑστέρεται πάλιν ὑπὸ τὸ ἔδαφος καὶ παρὰ
 ἐλπίδος ὠθούμενος καταγίνεται εἰς τὴν
 φαντασίαν τῆς ὁπῆς·
 ἰς ἀφύπναιον ἤδη αὐτὸν καταγινόμενον,

καὶ ἃς περιγράψωμεν τὸν εἰς ὃν ὁ ἥρω
μέλλει νὰ εἰσέλθῃ πύργον.

ΙΑ΄.

Προπύργιον ἐνετιχῆς τέχνης, ἀλλὰ
πλευρον, ἔχον ἐν τῷ μέσῳ ἐκάστη
πλευρῶν του ὑπερμεγέθη σιδηροενδεδ
πύλιν φυλασσομένην παρὰ σκοπῶν, πε
τὸν πύργον ἐν πρώτοις· ἐντὸς αὐτοῦ ἡ
πλαταία εἰς ἣν 50 χιλιάδες στρατοῦ
κοῦ δύνανται ἐλευθέρως νὰ γυμνασθῶν
μέσῳ δὲ τῆς πλαταίας αὐτῆς εἶναι ὁ
κὸς κῆπος περιβαλλόμενος δι' ἀπλοῦ
ἐκ σιδηρῶν κιγκλίδων ὁμοιοσχήμεως τι
πυργίῳ· ἐν μέσῳ δὲ τοῦ περιβόλου
ὑπερηφάνως ὑψοῦται ἐπὶ λόφου καλῶ
μένου ὁ περίφημος αὐτὸς πύργος, ὁ δυν
ἐν ὥρᾳ πολέμου νὰ σφαλίσῃ ὅλους τοὺς
νεῖς τῆς Φλωρεντίας· ὑψούμενος ἐν μέσῳ
ἐρημίας ἀναγκάζει τὸν παρατηρητὴν νὰ
ὅτι βλέπει τὸν γίγαντα βασιλέα της
ρῶντα αὐτὴν ἀξιοπρεπῶς ἐπὶ τοῦ ἐκ πε
κατηρὲ ἐςρωμένου μεγαλοπρεποῦς θρόνου

Ἐὰν λεπτομερῇ ἔχθῃσιν ἡθέλομεν κάμει
βεβαίως διπλασίως ἡθέλομεν ἐκτανθῇ τῆς
ἱστορίας μας καλυπτομένης τότε παρὰ τῆς
μουσικῆς ποικιλίας τῶν εἰς τὸ μεσαιωνικὸν
αὐτὸ χτήριον ἀπαντωμένων· παύομεν ὅθεν κα-
θότι οὐδεμίαν ἢ περιγραφὴ αὕτη ἔχει σχέσιν
πρὸς τὴν ἱστορίαν μας· καὶ τὰ ὀλίγα ταῦτα
παρενθέσαμεν ὅπως ἐννοήσῃ ὁ ἀναγνώστης,
ἐνθυμούμενος τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο βύθισμα τοῦ
ἐρημίτου, ὅστις ἄλλως τε οὐδέποτε ἤθελε κα-
τορθώσει νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν πύργον, ὅτι εἰς
τὴν μέθην του ὁ δαίμων τῶν ἀτυχιῶν συν-
τρέχει πολλάκις τὰ θύματά του.

Ἄς μάθωμεν μόνον ὅτι ὁ πύργος αὐτὸς
εἶναι τρίγωνος καὶ συνεπείᾳ τρίπλευρος· εἰς
ἐκάστην δὲ τῶν πλευρῶν αὐτοῦ ὑπάρχει ὡσαύ-
τως γιγαντιαία πύλη σιδηρᾷ διὰ τροχῶν
ἀνοιγομένη ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης· μόνον ἢ μία
τούτων εἶναι ἐν χρήσει καὶ μένουσα πάντοτε
ἀνοιχτὴ φυλάσσεται παρ' ἐνὸς σκοποῦ· εἰσερ-
χόμενός τις δι' αὐτῆς ἀπαντᾷ μικρὸν ἐμβα-
δὸν εἰς τὸ τέλος τοῦ ὁποίου ἀπέναντι αὐτῆς
ὑπάρχει κοινὴ θύρα εἰσάγουσα διὰ στενωτέρου
ἐμβάδου εἰς τὴν κλίμακα ὅπου ὡς ἡμεῖς ἐρ-

γασθρὸς ἤνοιξεν ὑπὸν ἀρκοῦσαν αὐτῷ
 ἐξέλθῃ· καθότι εὐτυχῶς τὸ ἐμβαδὸν
 ὑψηλῶς μεσαιωνικῆ καλλιτεχνίᾳ
 στρωμένον δὲν παρήγαγε κωλύματα ε
 σκοπὸν τοῦ ἥρωός μας, ὅστις ἐξεληλὼν ἰ
 τὴν ἀριστερὰν τῶν χειρῶν ἐπὶ τῶν ἐπ
 πιστολίῳ σφίγγῳ διὰ τῆς ἐτέρας τὸ
 θραυσθὲν ξιφιδιὸν του ἀναβαίνει σιγοι
 τὴν κλίμακα, ἥτις ἔφερεν εἰς βέβαιον θά
 καὶ ἀβεβαίαν νίκην.

Ἡ ἀπόφασις τῶν ἐναρέτων σβύνει
 πρῶτον, νικᾷ τῶν ἰσχυροτέρων δαι
 τὰ σχέδια· εὐκόλως κρημνίζει τοὺς ἐ
 τέρους φραγμοὺς ἢ χεῖρ τοῦ εἰς τὸν
 βαδίζοντος, ὥσπερ πολλάκις τῶν κρη
 μένων αὐτῶν τειγῶν καταμεστοῦ
 ὕλαι . . .

Ἀναβαίνει . . . ἀναβαίνει τὴν κλίμα
 παύων ἀνυπομόνως νὰ στρέφῃ τὸ ὕπ
 ἀλλ' ἀθάμβωτον πνεῦμά του· τέλος δ
 εὐρίσκειται εἰς μεγαλοπρεπὲς προαιθ
 σχήματος ἀνισοπλεύρου τετραγώνου· δ
 καὶ τοῦ ἄλλου μέρους ὑπάρχουσι πολλ
 ραι ἢ μία ἀπέναντι τῆς ἄλλης, ὡς στ

ται οἵτινες παρατεταγμένοι ἐπρόσμενον νὰ ἐπιπέσωσι κατὰ τοῦ ἱεροσύλου τολμητίου. Ἄψασαι εἰσὶ κεκλεισμένοι· εἰς ὧλων τὰς κλειδοπάς θέτει τὸν ὀφθαλμόν, ἀλλ' ἀπαντᾷ σκύτος· προχωρεῖ . . . ἀρχίζει ἤδη νὰ ταράττεται, ὅτε ἰδοὺ τὰς καταντικρὺ δύο τελευταίας βλέπει ἡμικλείστους . . . προχωρεῖ ἐν βῆμα· δὲν μένει ἀτάραχος· εἶναι ἄφοβος· εἶναι ἀπορρασιςτικός· ἀλλὰ καὶ νόμος τῆς φύσεως εἶναι νὰ παγόνῃ τὸ αἷμα τοῦ μέλλοντος νὰ χύσῃ αἷμα, ἔστω καὶ προδότου, ἔστω καὶ ἀτίμου.

Ἐλπίς καὶ ἀβεβαιότης, χαρὰ καὶ ἀπελπισία ἐν ἀκκρεῖ καταλαμβάνουσι τὰς δυνάμεις του.

Τέλος ὑψώνει τὸ ξιφίδιον καὶ εἰσέρχεται διὰ τῆς μιᾶς τῶν ἡμικλείστων θυρῶν εἰς πλοῦσιον δωμάτιον ὑπνου· ἄνθρωπος οὐδείς . . . τὰ πάντα δηλοῦσιν ὅτι ὑπὸ τὴν ἀνεστραμμένην σινδόνην τῆς πολυτελοῦς κλίνης πρὸ μικροῦ ὑπνωττέ τις· ἡ στρωμνὴ εἶναι εἰσέτι χλιαρά· ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου ὑπάρχει βιβλίον ἀνεστραμμένον, μακρὰ δὲ καπνοσύριγγ· ἐσθισμένη κλίνει πλησίον μαρμαρίνης τραπέζης . . .

Αἱ στιγμαὶ τοῦ Κάτωνος εἰςὶ πολῦτιμοι·
 Ἐξέρχεται καὶ μὴ ἔχων ἄλλο τι ὁρμαῖ εἰς
 τὸ ἀπέναντι δωμάτιον . . . ἀλλ' εἰσελθὼν . . .
 Θεέ μου ! . . τὰ μαλλιά του γίνονται ἀκάν-
 θια ! . . οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐκτρεφονίζουσι πραγ-
 ματικὰς σπῖθας . . . ἡ φυσιογνωμία του, τὴν
 ἵποϊαν ἡδύνετο νὰ βλέπῃς ἄλλοτε, τώρα σὲ
 κάμνει νὰ φοβῇσαι, νὰ ἀνατριχιάζῃς . . . ὦ !
 οὐδέποτε δῆμιος ἔφερον ἀπεχθεστέραν μορ-
 φὴν, καὶ ὅμως ἂν ἡδύνατο νὰ φοραθῇ ὁ ἄγγε-
 λος τῆς ὑψηλῆς ἀπελπισίας δὲν ἤθελε φέρει
 μᾶλλον ἀξιοδάκρυτον εἰκόνα.

Ὁ δυστυχὴς ἔχει δίκαιον ! ἡ Ἰωάννα του
 εὐρίσκεται εἰς τὰς ἀγκάλας ἄλλου· τὴν βλέ-
 πει μὲ τοὺς ἰδίους τοῦ ὀφθαλμούς· παραστέ-
 κει αὐτὸς ὁ ἴδιος εἰς τὴν φρικώδη ἀτιμίαν
 τῆς. Πόσον ὀλέθριον πρὸ τῆς ζωῆς νὰ φεύ-
 γωσιν αἱ ἐλπίδες ;

Ἄθλιε ! εἰς τί σὲ παρέσυρεν ἡ εὐχισθησία !
 Νὰ τρέχῃς λυσσῶν ὅπως ῥοφήτης τὸ αἷμα
 τοῦ ὄντος ἐκείνου, τοῦ ὁποίου ἂν ποτε ἐρ-
 ρόφας σταγόνα τῆς δρόσου του, ἐγεύετο τὴν
 ἀθανασίαν ! καθίστασο σὺ ἡ εὐτυχία ! Ἄθλιε !
 εἰς τί σὲ παρέσυρεν ἡ φιλοτιμία ! Νὰ τρέχῃς

ἐμμανῶς ὅπως ἀφαιρέσῃς τὴν ζωὴν ἀγνώ-
στου, διότι εἰς τὴν ἀγκάλην του φέρει τὸν
δῆμιόν σου ! . . .

Ἀλλὰ τὸ αἷμά του! ἄχ δυστυχῆ! θὰ πνίξῃ
τὴν κατὰσκιον εὐτημερίαν σου, θὰ ξηράνῃ τὴν
μαρανθεῖσαν ζωὴν σου, καὶ ἴσως, ἴσως . . .
ἀναμφιβόλως . . . ἀλλ' ὦ ! τί βλέπω . . .
ὕψώνει τὸ ξιφίδιον καὶ μέχρι λαβίδος τὸ ἐμ-
πήγει εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ κοιμωμένου ψελ-
λίσας ἐκτὸς ἑαυτοῦ,

— Λάβε σὺ, ὅστις εἰς ἓνα λόγον τῆς πόρ-
νης σου παρουσιάζεις ὡς τριπλοῦς Ἡρώδης
τρεῖς ἀγνάς κεφαλὰς . . . καὶ σιρίπτων αὐτὸ
ἐντὸς τῆς πληγῆς, Δοῦξ, ἐξηκολούθησε, πρὶν
ἢ σατανικὴ δύναμίς σου χύσῃ ἀθῶον αἷμα,
μία προβλεπτικὴ χεὶρ χύνει τὸ ἄτιμόν σου.

Τὴ σύνθηες τοῦ πόνου ῥόφησμά ἠθέλησε
νὰ ἐξέλθῃ τοῦ πληγωθέντος, ἀλλ' ἐκόπη μετὰ
τῆς ζωῆς εἰς τὰ στήθη . . .

Ὅχι μὲ ὀλίγον κόπον στριπτὰ ἐκβαλὼν
τὸ ξιφίδιον αἰμοστάλλακτον εἰσέτι τὸ ὕψώνει
κατὰ τῆς Ἰωάννας . . .

Τὸ αἷμα τῆς ἀσελγείας σταλάζον χρωμα-
τίζει τὸ πρόσωπον τῆς ἀτιμίας, ὅπερ παρὰ

τῆς τέχνης πάντοτε, καὶ οὐδέποτε παρὰ τῆς φύσεως ἔλαβε τὸ χρῶμα τῆς αἰδοῦς.

Ὁ Κάτων, ὡς εἶπομεν, ὑψώνει τὸ ἐγχειρίδιον . . . θέλει νὰ τὸ ἐμπήξῃ εἰς τὴν δολοπλόκον ἐκείνην καρδίαν . . . ἀλλὰ δύναται ; ἡ χεὶρ του τρέμει· καὶ μολονότι ὁρμᾷ μετὰ τῆς μανίας ἐκείνης, ἥτις διοικεὶ πάντοτε τὰς αἱματωμένας χεῖρας, πλήττει τὸν ἀσώματον ἀέρα, καὶ μόλις πλησιάζουσιν τὴν αἰχμὴν τοῦ ξιφιδίου ἐπὶ τῆς Ἰωάννας ἀτενίζει, ἡ χεὶρ του παραλύει . . . δάκρυ ἐμπαθείας ἐκφύγει τῶν ὀφθαλμῶν του· ὁ λῆων γίνεται κύων, ὁ κύων καταντᾷ ἀρνίον.

Ἐκεῖ ὅπου ἔρρευσάν ποτε δάκρυα πίστεως καὶ λατρείας, πῶς νὰ ρεύσῃ ἤδη τὸ αἷμα ἐκείνης ἥτις μυστηριωδῶς πῶς ἤνωσέ ποτε μετ' ἑαυτῆς τὴν καρδίαν του ; τὴν καρδίαν αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν ἀκόμη καὶ τώρα κατὰ βᾶθος ἂν ἐρωτήσῃς θὰ σ' ἀπαντήσῃ, « Τὴν ἀγαπῶ ! τὴν ἀγαπῶ ! »

Τοιαύτην δυστυχῶς ἔχει τὰν ιδιότητα ὁ ἀληθὴς ἔρως, ὅστις ὅσω μέγας, τόσο ἄκριτος εἶναι.

Ὅποια τῷ ὄντι μυστήρια ἐγκλείει ἡ ἀν-

θρώπινος ψυχή! αὐτὴ λατρεύει ὅ,τι μισεῖ καὶ
βδελύσσεται . . . ὦ! προέβημεν τοσοῦτον,
ὥστε ὁ νοῦς ἀρχίζει πάλιν νὰ διακρίνῃ τὰ
φοβερά τῶν τοιούτων λογισμῶν σκότῃ . . .
ἃς ὀπισθοδρομήσωμεν λοιπὸν τοῦ τάφου ἐκεί-
νου ὅστις μᾶς καταθλίβει ζῶντας· ἃς παρα-
χωρήσωμεν τὸ ἀξίωμα τοῦτο εἰς τοὺς μετερ-
χομένους τὸν φιλόσοφον, καὶ ἃς προχωρήσω-
μεν εἰς τὸ ἔργον μας.

Ὁ Κάτων ἀφοῦ ὁλόκληρον στιγμὴν ἐν ἐκ-
στάσει ὀργῆς καὶ συμπαθείας ἠτένισε τὸν
ῥαβδόν του δάμιον, διὰ τῆς ἄκρας τῶν δύω
του δακτύλων ἔσεισεν αὐτὸν . . . ἐξυπνᾷ . . .
ἡ φρίκη τῆς ἀπερίγραπτος . . . βλέπει· τρέμει·
καὶ ἀφοῦ μετὰ τὴν πρώτην στιγμὴν διελύθη
ἡ ἰδέα τοῦ ὀνείρου, ἐκτὸς φοβεροῦ ἐπιφωνή-
ματος οὐδὲν ἄλλο ἐπρόφερε.

— Κακόζηλος φαρμακεύτρια τῆς ἀγαθῆς
Ἀδρεάννας, λάβε τὸν Δοῦκά σου τώρα, λέγει
αὐτῇ μετ' ἀποστροφῆς· δὲν φονεύω σέ· ζῆσαι
διὰ νὰ φονεύῃσαι ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, ἢ
ἡ μετάνοια μίαν ἡμέραν ἀνθρωπότη τὴν καρ-
δίαν σου.

Καὶ τιναχθεὶς τρέχει ὅπως ἐξέλθῃ.

— Κάτων . . . .

Ἐξησθηνημένως ἡδυνήθη νὰ κράξῃ.

— Σίγ . . . ὑποκόφως ἐφώνησεν ὁ Κάτων
μὴ μὲ μολύνῃς πλέον . . .

Καὶ μὲ τὸν λόγον ἐξῆλθεν.

Ἐκτὸς ἑαυτοῦ δὲ κρατῶν ἀνὰ χειρας τὰ
δύω πιστόλιά του, καθότι τὸ ἐγγχειρίδιον εἶχεν
ἀφήσει ἐπὶ τῆς κλίνης ὡς ἐσχάτην ἐνθύμη-
σιν τῆς ἀγαπητῆς του, καταβαίνει τὴν κλί-
μακα καὶ ἀπροφυλάκτως κατακρημνίζεται
ἀπὸ τῆς ὑπῆς εἰς τὸ μέσον τῆς ὑπογείου
κλίμακος· ἐκεῖθεν δὲ κυλόμενος πίπτει ἡμί-
νεκρος ἐπὶ τῶν πλακῶν τοῦ ἐδάφους τοῦ
ζοφεροῦ καταγωγείου . . . . .

Ἡμίσεια ὥρα παρήλθεν· ἀρχίτας δὲ νὰ ἀνα-
λαμβάνῃ τὰς ἐκλειπούσας φρένας του παρα-
φέρεται κατὰ τῆς τύχης του ὅτ' αἰῶνης ἄν-
θρωπος ὑπλοφύρος πίπτει ἐπάνω του.

Ἐγείρεται καὶ ὡς νοσῶν λέων, ὅστις ἐν
τῷ ζοφερῷ του ἄνθρωπῳ προσβάλλεται, ἐτοιμά-
ζεται νὰ ἐπιπέσῃ . . . ἀλλὰ πράννει τὴν μα-
νίαν του ἢ ἀπροσδόκητος φωνή,

— Τίς εἶται !

— Σὺ δὲ ὅστις τολμᾷς ; . .

Καὶ μὲ τὴν ἐρώτησιν ὑψοῖ τὰ πιστόλια, ἅτινα μόλις ὑηλαφήσας εἶχεν εὐρεῖ πεσόντα κατὰ τὴν πτωσίν του ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὅτε ἡ ἑτέρα φωνή,

— Κάτων ! ἀποκρίνεται, μὴ κτυπᾷς τὸν συνεχδικητὴν σου . . .

— Φριδερίκε, σὺ εἶσαι ;

— Ἐγώ ! ναί ! ἐξεδικήθημεν ; . . .

— Τὸν ἐφόνευσα . . .

— Ποῖον ;

— Τὸν Δουκα.

— Τί ἐπραξας ! ἐκείνον τὸν ἀγαθὸν ἄνθρωπον ; . . .

— Καὶ ὅμως ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον σὺ ὀνομάζεις ἀγαθόν, ὑπέσχετο πρὸ ὀλίγου τὰς κεφαλὰς μας εἰς ἐκείνην.

— Καὶ δὲν ἐφόνευσες τοῦλάχιστον ἐκείνην ἥτις τὰς ἐζήτει ; ἢ δὲν γνωρίζεις ὅτι καὶ τὸν ἀγαθότερον ἄνδρα ἢ γυνὴ κατασταίνει κακοῦργον ὅταν θέλῃ ; . .

— Ναί· ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθην . . .

— Ἄς κλείσω, λοιπὸν ἐγὼ τὴν τραγωδίαν εἰπὼν ἐκινήθῃ ν' ἀναβῇ τὴν κλίμακα.

— Φριδερίκέ μου ! θέλω νὰ μείνη δράμα
ἄκλειστον προξενούν αἰωνίως ζῶσαν φρίκην !
Θέλω ν' ἀντλώσι τὴν σωτηρίαν οἱ ὅμοιοί μου
ἐπὶ τοῦ παραδείγματος αὐτοῦ.

— Εἶναι ἀδύνατον, ἐξηκολούθησεν μετὰ
τόνου ὁ Φριδερίκος.

— Θὰ γίνῃ δυνατὸν χάριν ἐνὸς δυστυχοῦς,
τὸν ὅποιον ἀκέκτησας φίλον εἰς κοινὴν συμ-
φορὰν καὶ τὸν ὅποιον, πλειότερα σοῦ παθόντα,
δὲν τὸν ἀρίνει ἡ καρδιά νὰ γίνῃ ἐκδικητὴς
μέχρις ἐξομοιώσεως.

— Ἀλλὰ νὰ ζήσῃ ; . .

— Ἐὰν θέλῃς νὰ μὴ ἀποθάνω.

— Λοιπὸν τὴν ἀγαπᾷς ἀκύμῃ ;

— Τὴν βδελύττομαι.

— Πῶς λοιπὸν δὲν ζῇς, ἂν ὅ,τι βδελύτ-
τεσαι, ἀποθάνῃ . . .

— Πρῶτον διὰ νὰ τιμωρῇται ἔπειτα . . .

ὦ ! μὴ ἐρεῦνα πολὺ τὴν θέσιν μου· ἔχεις
καρδίαν μεγάλην, ἐν τῇ διανοίᾳ γνῶρισον.

— Ἀλλ' ἂν διὰ νὰ τιμωρῇται ἀφῆσας αὐτὴν,
διὰ τί δὲν ἐφήρμωσας τοῦτο καὶ εἰς τὸν Δοῦκα ; .

— Διὰ τοῦ αἵματός του δύναται νὰ πλῇ
ἐν μόνον ἔγκλημα ὁ ἄνθρωπος.

— Ὄχι· ζῶσα τιμωρία δὲν ἀκολουθεῖ τοὺς κακούργους· ἄφες με νὰ ροφήσω τὸ αἷμά της ἵνα δι' αὐτοῦ ἡροσίσω τὰς πληγὰς μου.

— ὦ! μὴ γίνεσαι τόσον σκληρός.

— Ἡ φωνή σου, Κάτων, εἶναι φωνὴ ἀγαπῶντος.

— Ἐγώ; μὰ τὰ βάσανά μας! μὰ τὸ αἷμα τοῦ γενναίου Φοντέλ . . .

— Τί! τὸ αἷμα τοῦ Φοντέλ; μετὰ σπαρταξικαρδίου τόνου ἐφώνησεν ὁ Φριδερίκος.

— Ἄς τρέξωμεν νὰ τὸν ἴδωμεν πρὶν ἐκπνεύσῃ.

— Ἐφονεύθη;

— Τὸν ἐφόνευσεν ἡ διαταγὴ τοῦ Δουκός.

Ἡ ὀργὴ κατέλαβε τότε τὴν μεγάλην καρδίαν τοῦ Φριδερίκου, καὶ ἡ ἀπόφασίς του πόσῳ δὲν ἤθελε κλονισθῇ ἂν δὲν τὸν ἐκάλει ἱερὰ ἐπιθυμία τοῦ νὰ ἐπανίδῃ τὸν φίλον του.

α. Ἀναβάλλεται, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, ἡ χύσις κακούργου αἵματος· δὲν παραλείπεται ὅμως, ἐνῶ ἡ ζωὴ τοῦ φίλου μου . . . »

Καὶ τοῦ μὲν Κάτωνος διηγουμένου, τοῦ δὲ Φριδερίκου τοιαῦτα διαλογιζομένου, βιαίῳ τῷ

βήματι ἐπορεύοντο πρὸς τὴν ἐξοδὸν τῆς στενωποῦ . . . . .

Ἐλαφρὰ μόνον πνοὴ ἔμενεν εἰς τὰ γενναῖα στήθη τοῦ μεγαθύμου Γάλλου καὶ ἀγαθοῦ ἀνθρώπου ὁμοία τῆς ἐτοιμοσβέστου λάμπειας τοῦ ἀναλυθέντος κηροῦ, ὅστις ἐφώτιζε τὰς τελευταίας στιγμὰς του, καὶ τοῦτο διὰ νὰ δυνηθῇ ν' ἀποθέσῃ τὸν ἔσχατον ἀσπασμὸν εἰς τὰ χεῖλη δύο ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους ἀποκτῆσας φίλους ἐπὶ κοινοῦ δυστυχήματος εἶχε μόνους καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους παρηγόρους ἐν μέσῳ τῆς ἀπεράντου ἐκείνης ἐρημίας . . . . .

Ναί· καὶ ἠσπάσθη τὰ χεῖλη ἐκείνων μεθ' ὧν συγκατεστράφη ἡ τύχη του εἰς μίαν τῆς Καχίας πνοήν.

— Σ' ὀρκίζομαι εἰς τὸ ὕστερόν σου αὐτὸ φίλημα, εἶπεν ὁ Φριδερίκος γονυπετήσας ἐπὶ τοῦ ξηροῦ ἐδάφους, ὅπου ἔκειτο ὁ Φοντέλ ἐν τῷ ψυχρῷ αἵματί του. Ναί· εἰς αὐτὸ τὸ φίλημα τὸ ὁποῖον ἀνεφλόγισε τὴν καρδίαν μου, σ' ὀρκίζομαι ὅτι δὲν θὰ ζήσω ἂν δὲν σ' ἐκδικηθῶ.

Ἐγερθεῖς δὲ καὶ γυμνώσας τὸ ὅποιον ὑπὸ
τὸ ἐξωφόριόν του ἔφερε ξίφος, ἐξῆλθε τῆς
καλύβης γενόμενος ἄφαντος ἐντὸς τοῦ δάτους.

Ἐπὶ δὲ τοῦ στήθους τοῦ ἐναρέτου Κάτωνος
ἔστηριγμένος ὁ ἀποψυχῶν Φοντέλ μετ' εὐ-
χαριστήσεώς τινος θεωρῶν τὰς αἵματοφύρτους
παλάμας τοῦ ἀρχίσαντος τὴν ἐκδίκησίν του,
ἀπεχαιρέτα τὸν κόσμον ὀλιγώτερον λυπούμε-
νος, διότι ἡ φαντασία του ἐπέτα πλησίον τῆς
ἀρετῆς του, τὴν ὁποίαν ἄφινεν ἐκδικουμένην
ὑπὸ δύω ξιφῶν κρατουμένων παρὰ χειρῶν Ἑλ-
ληνόπαιδος καὶ ἀπογόνου τοῦ Ἀνδρέου Ὁφερ.

Ἄπασα ἡ ἐρημία, ὡς ἔμψυχον πλῆθος, πε-
ρικυκλοῦσα τὴν καλύβην ἐκείνην, ἥτις ἐκλείε
στενάζουσαν τὴν ἀρετὴν, μετὰ μυστηριώδους
καταφείας ἐφαίνετο συνοδεύουσα τὴν εἰς τοὺς
οὐρανοὺς ἀνάβασιν ἀγγέλου, ὃν ἀπεχαιρέτα
διὰ τῆς νεκροσίμου τῶν ρυάκων καὶ τῶν νυ-
κτολάλων μυστηριώδους μουσικῆς τῆς.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Ἐν ἑτὸς μετὰ ταῦτα ἡ κυβερνητικὴ μερὴ τῆς Τοσκάνης κατέβαλεν ἐν ταῖς ἐκλογαῖς τοὺς ἀντιπάλους της, ὁ δὲ Δοῦξ Ἀντώνιος μαθὼν ὅτι ἐνικάτο ἄλλοτε ἡ μερὶς αὕτη διὰ τῆς μυστικῆς ἀντιπράξεως τοῦ ἐν τῷ φανερῷ φίλου του Κ. Μονσουρέϋ, ἐζήτει τὸν φονέα αὐτοῦ ὅπως τὸν ἀνταμείψῃ· ἀλλ' ὁ Κάτων βαρυνόμενος καὶ κατεξεσχισμένος ἐδάκνε τὰς κιγκλίδας τοῦ φρενοχομείου Κερκύρας.

Περὶ δὲ Φριδερίκου ἐμάθομεν ὅτι ἀντὶ τῆς ἐμπήξεως τοῦ ξίφος του εἰς τὸ στῆθος τῆς Ἰωάννας τὸ ἔστρεψεν εἰς τὸ ἰδικόν του ἅμα τῇ ἐμφανίσει ἐκείνης.

Ἐρωτᾷτε ἴσως τί ἀπέγεινεν ἡ περίφημος αὕτη· πλὴν πότε ἡ καχία ἔπαυσε νὰ εὐτυχῇ; καὶ ἂν εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν δὲν εὐτυχῆσῃ ποῦ ἄλλου;

Ἐρευνάσαντες ἐμάθομεν ὅτι ἡ Κ. Ἰωάννα κατεφέρετο κατὰ τοῦ Ἀνδρέα Φοντέλ, διότι ἐνῷ εἰς Βερώνην ἦσαν οἱ γάμοι των ἔτοιμα τὴν παρήτησε, καὶ τοῦτο διότι αὕτη εἶχε

σχεθῇ ἐσπερινήν τινα ἐπίσκεψιν εἰς τὸν δινάλιον Λεονάρδον.

Μετὰ τὰ τραγικά ταῦτα συμβάντα τυ-
τες ἐσπέραν τινὰ εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις θέατρον
μεν τὴν νεολαίαν ὅλην κομφεουομένην νὰ
ατρῶγῃ διὰ τῶν τηλεσκοπίων τὰς χαρι-
ρύτους νεάνιδας καθ' ἥν στιγμὴν τὰ συγ-
γικώτερα μέρη παριστάνοντο· καὶ ὅταν
βοηθοὶ μόνις ἐλυγίζοντο ἢ ἀπλῶς χαμε-
ων, ἤκούομεν αὐτοὺς νὰ ἐπευφημῶσιν ὡς
οἱ Κάτωνες.

αὶ ὁμῶς τὴν ἐπιούσαν δὲν ἡσυχύνοντο νὰ
ωσιν ὅτι ἡγρύπνησαν ἐν τῷ θεάτρῳ.

Ἐκ τούτων ὅθεν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι
τὸ σημερινὸν θέατρον ἀφ' ἑαυτοῦ δὲν εἶναι
λεῖον διαφθορᾶς, ἡ νεολαία ὁμῶς, ἡ ἀξία
ἡ θυγάτηρ τῆς σημερινῆς κοινωνίας (τῆς
κωτισμένης κατ' αὐτοὺς) περήλαξε τοσοῦ-
τὴν ιδέαν του, ὥστε ἀντὶ διὰ τοῦ τερ-
π νὰ καταβαίνει εἰς τὰς ψυχὰς ἡ ὠφέλεια,
κῦτοῦ, ἀφαιρουμένης τῆς αἰσθήσεως, πα-
ύεται ὁ ἄνθρωπος εἰς τὰς θελήσεις τῆς
αἰας.

Τ Ε Λ Ο Σ.

Η ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ

ΚΑΙ

Ο ΜΟΥΚΤΑΡΗΣ

2014年11月

2014年11月1日
2014年11月2日
2014年11月3日
2014年11月4日
2014年11月5日
2014年11月6日
2014年11月7日
2014年11月8日
2014年11月9日
2014年11月10日
2014年11月11日
2014年11月12日
2014年11月13日
2014年11月14日
2014年11月15日
2014年11月16日
2014年11月17日
2014年11月18日
2014年11月19日
2014年11月20日
2014年11月21日
2014年11月22日
2014年11月23日
2014年11月24日
2014年11月25日
2014年11月26日
2014年11月27日
2014年11月28日
2014年11月29日
2014年11月30日

Ἡ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ

ΚΑΙ

Ο ΜΟΥΚΤΑΡΗΣ

— 600 —

Ἀπόσπασμα τῶν δεινῶν τοῦ Ἑλλήνος.

Α΄.

Ἡ νύξ εἶναι προκεχωρημένη καὶ ἡ τῆς φύσεως κατήφεια προμηνύει θύελλαν· οὐδεμία πνοὴ ζωῆς ἐκτὸς τῶν στοιχείων ταραττεῖ τὴν ἐν Ἰωαννίνοις κατὰ τὴν ὥραν αὐτὴν βασιλεύουσαν ἡσυχίαν. Ἄπαντες οἱ κάτοικοι, Ἕλληνες καὶ Τοῦρκοι, κοιμῶνται τὴν ναρκωτικὴν ἀγκάλην κατ' εἶδος ὀνειρευόμενοι. Καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς τρέμει καθ' ὕπνου βλέπων βασανιζομένην τὴν θυγατέρα του, μολυνομένην τὴν μνηστὴν του καὶ ἀτιμαζομένην τὴν σύζυγόν του ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς ἀτελγείας, καὶ ἐπὶ τέλους αἰσθάνεται τὴν ξηρὰν τοῦ θηριώ-

δους δεσπότη του ρομφαίαν ἐγγίζουσιν τὸν δούλον τράχηλόν του, διότι ἐπὶ τοῦ δούλου προσώπου ἐξωγραφίσθη ἡ ἑλληνικὴ ὀργή εἰς τὴν θεάν τῆς ἀνομίας· ὁ δὲ ἀτελγὴς καὶ ὠμὸς αὐθέντης ἡμικλείστους τοὺς ἀγρίους ὀφθαλμούς του ἔχων πετᾷ ὑπὸ χαρᾶς βλέπων ἐκ τῆς χρυσοποικίλου καὶ σαρδαναπαλικῆς κοίτης του, τῆς φωλεᾶς ταύτης τοσοῦτων ἀνοσιουργιῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν χαριτόβρυτον παρθενίαν τῆς Ἑλληνίδος δεδεμένην καὶ οἰμόζουσιν ἔμπροσθεν του, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰς κεφαλὰς τῶν συγγενῶν της σπαρπτοῦσας ἐντὸς μεγάλων καὶ βαρυτίμων πινακίδων.

Οὕτω δὲ διαχειμένης ἀπάσης τῆς πόλεως μόνος ὁ Τοῦρκος Μουκτάρης ἔξυπνος εἰσέτι μένων ὀνειροπολεῖ καὶ αὐτὸς ὁμοίας τῶν ὁμοπίστων του φρικωδίας.

Τὸ διὰ Περτικῶν ταπήτων κεκαλυμμένον ἔδαφος τῆς αἰθούτης του τρέμει ὑπὸ τὸν μακρὰν αὐτοῦ βηματισμόν· εἰς τοσαύτην δὲ ταραχὴν εὐρίσκεται, ὥστε οὐδ' ἐννοεῖ, οὐδὲ βλέπει ἂν τὰς ὁποίας τρίχας ἀποσπᾷ ἐκ τῆς μακρᾶς καὶ μελαίνης του γενειᾶδος· τῶν μεγάλων του ὀφθαλμῶν τὸ ἐξηχρωμένον βλέμμα

πλανώμενον μεταξύ τῶν ὁποίων τὰ ἀργυρᾶ
θηροπήγεια διαχέουσι φῶτων καὶ τῶν χρυ-
σοκαλυμμένων τοίχων χύνει λάμψιν ἀπαι-
ίαν, σπινθηροβολεῖ ὡς τὸ τοῦ διαδόλου· καὶ
ἡπὼς διαφέρει κατὰ τι ἐκείνου, ὅτε πλανω-
ίνου εἰς τὰ ἐγκληματοφόρα παλάτιά του
εἰσελτᾷ τὸν θάνατον τῆς Ἀρετῆς ;

« Καὶ ποῖος ἄλλος παράδεισος καλλίτερος »,
εἶπει ὁ Τοῦρκος Πασᾶς, « παρὰ τὸ νᾶ συνο-
δεύῃ τις τὰ παχύτατα πλάφια του μὲ
Ἑλληνικὸν αἷμα καὶ μὲ κανὲν δάγκαμα εἰς
τὰ ῥοδοκόκκινα μάγουλα τῶν ῥαγιαδι-
στῶν ! »

Καὶ οἱ κυτρινωποὶ μεγάλοι ὑδόντες του
εὐπνῶνται ἐκ τοῦ τρίγματος εἰς τὸ τέλος
αἰούτων φράσεων.

« Ἄ ! ναὶ, μὰ τὸ σπαθί τοῦ μπαμπᾶ μου ! »
ἐγκολοῦθησε λέγων, « μὰ τὸν Προφήτην !
θὰ πιῶ τὸ αἷμά της, ἂν δὲν μ' ἀφήσῃ τὰ
ῥοφήσω τὴν δροσιὰ της » . . .

Καὶ κατ' ἔθος Τουρκικὸν φιλήσας τὰ ἄκρα
τῶν δακτύλων τῆς δεξιᾶς του χειρὸς ὑψώσεν
ὡπτην πρὸς οὐρανὸν, σφαγίζων οὕτω τὸν
εἰνὰ τὸν ἀποφασιστικὸν του ὄρκον μετὰ τῆς

τοῦτο ἐφαπλοῦται ἐπὶ τῶν Ἀσιατικῶν ἀνακληνητιρίων του ὅπως καθησυχάζει δὴθεν τὴν ταραχὴν του· δύο ὁμως στιγμαὶ δὲν παρῆλθον καὶ μετὰ πολλῆς τῆς βίας ἀνακαθῆσαι κρούει τὰς παλάμας. Ἐν τῷ ἅμα γιγαντόσωμός τις Ἄραψ ἀσκεπῆς τὴν κεφαλὴν καὶ τρεμοπατῶν, ὡς νὰ εἰσῆρχετο εἰς ναὸν τοῦ Προφήτου, ἐμβαίνειε προσφέρων τῷ Πασᾷ μακρὰν ἀδαμαντοστόλιστον καπνοσύριγγα· ἀλλ' ἡ ὑπερήφανος τοῦ Μουκτάρου ἀκίνησία τῷ δίδει νὰ ἐννοήσῃ ὅτι δὲν ἦτο ἡ στιγμή τοῦ καπνίσματος. Ὁ μαῦρος ὅθεν δούλος ἀκίνητος τότε ἰστάς διὰ τινὰς στιγμὰς, φαίνεται ὡς ζητῶν ν' ἀνακαλύψῃ τοῦ αὐθέντου του τὴν ἐπιθυμίαν, ὅτ' αἰφνης διακόπτονται αἱ ἐρευναὶ του ὑπὸ τῆς αὐθεντικῆς προσταγῆς,

— Θέλω τὸν Ἀσλάνην, Γιουζεμπὶρ, τὸν Ἀσλάνην, θέλω. Ὁ Ἄραψ Γιουζεμπὶρ ἐδραφιαίως κλίνει μετὰ τὴν δεξιὰν ἐπὶ τοῦ καταχρύσου θώρακος του εἰς σημεῖον ὑποταγῆς), ἐξέρχεται.

Ὁ Πασᾶς ἐπὶ τῶν ὀλοχρύσων μιντερίων του ὦν ἐξηπλωμένος, μετὰ τεταραγμένης σιωπῆς δάκνει τὰ σπαρμωδοῦντα χεῖλη του·

τοσαύτῃ δὲ εἶναι ἡ ἀφαίρεσις τοῦ νοός του ὥστε μετὰ τινων στιγμῶν διανοητικὴν πάλιν στραφεῖς πρὸς τὸν ἀπέναντί του εἰδολικῶς ἰστάμενον Ἀσλάνην,

— Ἀκόμ' ἐδῶ εἶσαι, Γιουζεμπέρ; θυμοειδῶς κράζει.

— Καὶ θὰ ᾔν' ὁ πιστός σου Ἀσλάνης ὥστε νὰ ᾖ νοήσῃ τὴν προσταγὴν τοῦ αὐθέντοῦ του, ἀπεκρίθη ὁ παριστάμενος.

— Ἄ! σὺ εἶσαι, Ἀσλάνη; ἐρωτῶν τρίβει τοὺς ὀφθαλμούς του. ὡς ὁ διὰ μιᾶς ἀπὸ βαθυτάτου σκότους εἰς τὸ φῶς ἐξελθών.

— Ὁ δούλος σου, ἀφέντη μου, ἔτοιμος στὰς προσταγὰς σου.

— Τὴν Ἀνδρούλα θέλω τὴν Ἀνδρούλα, σὴν ὥρα· ἄκουτες, Ἀσλάνη; Ἄν θελήσῃ ν' ἀντισταθῇ ὁ Θάνατος, θέλω τὸ κεφάλι του σὰ πόδια μου.

Καὶ μετὰ τοσαύτης ὁρμῆς προφέρει τὰς λέξεις ταύτας, ὥστε δὲν προφθάνει ν' ἀποκριθῇ ὁ Ἀσλάνης, μὴ τολμῶν καὶ νὰ τὸν διακόψῃ. Παύσαντος δ' ἐκείνου, μετὰ συσταλῆς πρὸς λέγει,

— Πασᾶ μου, ἡ Ἀνδρούλα δυὸ ζευγάρια.

ῥαις ἔχει 'πού'ναι κάτω, κι' ἂν ἡ καρδιά τοῦ Πασσᾶ μου θέλῃ καὶ τὸ κεφάλι τοῦ Θάνου στὴν στιγμή ἔρχεται 'μπηγμένο' στὴν γαταγάνα μου. Καὶ ταῦτα λέγων φουκτώνει τὸν λευκὸν λαιμὸν τῆς μαχαίρας του. 'Αλλ' εἰς ἀπάντησιν ὁ Πασᾶς ἀνορθωθείς,

— Τὴν Ἀνδρούλα ! φωνάζει· ἡ Ἀνδρούλα νὰ ἔλθῃ γρήγορα.

Ὁ Ἀσλάνης εἰδαφιαίως προσκυνήσας ἐξέρχεται.

Μετά τινος δὲ στιγμᾶς γραιὸς τις γυμνόπους, ἀσκεπὴς τὴν κεφαλὴν, νεκρόχρους καὶ σύσωμος τρέμουσα ἵσταται εἰς τὴν θύραν τῆς αἰθούσης, καὶ παρ' ὀλίγον ὡς σασθρωμένον τι δενδρύλιον εἰς τὴν πνοὴν τοῦ Βορρέως νὰ σωρευθῇ κατὰ γῆς, τοῦ βαρβάρου Τούρκου φωνήσαντος εἰς τὴν πρώτην ἐμφάνισίν της,

— Στρίγλα· στρίγλα ! τοιοῦτοτρόπως ἐνήργησες τὴν προσταγὴ μου ; τόσον ἀψηφεῖτε λοιπὸν σεῖς οἱ ῥαγιαδες μας τὰ θελήματ' αὐτῶν Πατᾶδων σας ! ἤξεύρω, τὸ γένος σας· ἐγεννήθηκε γιὰ νὰ πλέκῃ πάντοτε ἀπάτας· ἀλλ' ἂν σεῖς γιὰ τοῦτο, ἡμεῖς ὁμως· γεννηθήκαμεν γιὰ νὰ σᾶς τιμωροῦμεν.

— Ἀφέντη μου . . . ἀφέντη . . . ὑποτραυ-
λίζει ἡ γραῖα, καὶ τὰ γόνατά της τρέμουσι.

— Σιώπα, κακόγρη! σιώπα . . .

— Ἀφέντη μου ! ἱκετικῶς ἐπαναλαμβάνει
ἡ γραῖα, ἓνα λόγο, ἓνα μόνο λόγο, Παῖά μου . . .

— Ἐ! ψεῦμα πάλι ἐτοιμάζεις κακόγρη !
κανέν ψεῦμα ἔ! καὶ ὁ θυμός του αὐξάνει.

— Τὸ σπαθί σου καὶ τὸ κεφάλι μου κραυ-
γάζει ἡ γραῖα, καὶ τὰ μέλη της σπασμωδικῶς
ταράσσονται.

— Ἄν ἐφοβώσουν τὸ σπαθί μου ποῦ θὰ
κόψῃ τὸν στριμμένο σου λαιμό, θὰ εἶχες κάμει
ὅ,τι σ' ἐδιέταξα.

— Ἄχ! ἡ καχομοῖρα, καὶ μὴ δὲν τῶκαμα
ἐκείνη γὰρ τὴν ὥρα μὴ νά . . .

— Καμμεὰ ἀπάτη πάλι . . .

— Ὄχι, ἀφέντη μου ! τὴν ἀλήθεια τοῦ
Θεοῦ . . .

— Καὶ πῶς δὲν ἦλθες νὰ μοῦ τὸ 'πῇς
ἀμέσως ;

— Δὲν ἦλθα . . . καὶ . . . τί, νὰ σὲ πικράνω
. . . γιατί . . .

— Πῶς ! θὰ μὲ πικράνης ! λέγε γρήγορα,
λέγε, γιατί μ' ἀνέβασες τὸ αἷμα εἰς τὸ κεφάλι

— Άχ! ἀφέντη μου, θὰ σὲ . . . ποτίτη
φαρμάκι . . .

— Λέγε, σὲ εἶπα· λέγε! θέλω μὲ μιᾶς
νὰ πιῶ αὐτὸ τὸ φαρμάκι παρὰ 'λίγο 'λίγο.

Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ σπινθηροβολοῦσαν
ἀνυπόμονοι, ἐνῶ τῆς γραίας τὰ χεῖλη κινου-
νται ἀκουσίως ψελλίζοντα,

— Σὰν ὀρίζη ἡ ἀφεντιά σου νὰ πικραθῇ,
τὸ φταιξιμο δὲν εἶν' ἰδικό μου.

— Σήμερα· σήμερα 'μίλησαι, γιατί . . . καὶ
λέγων ἀρπάζει τὴν λαβίδα τῆς σπάθης του.

— Τί νὰ 'μιλήσω ἡ μαύρη! τί νὰ 'πῶ!
Ἄμα βγῆκα ἀπὸ τὸ πολυχρονεμένο σου σεράγι,
ἴσια 'κεῖ 'πῆγα· τὴν ἡῦρα 'ξαπλωμένη στὸ
μντέρι της μὲ μιὰ γραφὴ στὸ χέρι 'ποῦ 'χε
λάβει ἀπ' τὸν Δημήτρη της (*).

— Γιὰ μένα τί εἶπες σὺ, καὶ τί σ' εἶπ'
ἐκεῖνη, κι' ἄφες αὐτὰ τὰ παραμύθια· 'πῆρε
τὸ δακτυλίδι, γιὰ ὅχι;

— Μοῦ εἶπε, σὰν ἐτελείωσες τὴν γραφὴ,
«Τί θέλεις θειὰ Ἀνδρουῖλα;» «Πάρε τοῦτο

(*) Ὁ ἀνὴρ τῆς Εὐφροσύνης διατρίβων τότε ἐν
Βενετία χάριν ἐμπορίου.

τὸ δακτυλίδι, » τῆς εἶπα· « μού τῷδωκεν ὁ Μουχτάρ-Πασᾶς » . . . Ὡχ! ἀφέντη μου, πῶς νὰ σοῦ τὸ τελειώσω! . . .

Ἐν ὧσ' ἡ γραῖα διηγεῖται, οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἡγεμόνος κεραυνοβολοῦντες μένουσιν ἐστη-
λωμένοι ἐπὶ τοῦ στόματός της.

— « Τὸν εὐχαριστῶ τὸν Πασᾶ, » μού εἶπε . . .

Ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ Μουχτάρου στιγμιαίως ἐξαστράπτει ἡ χαρά.

— « Τὸν εὐχαριστῶ πολὺ ».

Ἀλλ' αἰφνης ὡς ἀστραπὴ σθέννυται ἡ μόλις ἀναφανείσα χαρὰ ἐπὶ τοῦ ἡγεμονικοῦ προσώ-
που, τῆς γραίας ἐξακολουθούσης,

— « Ἀμ' ἔχω πολλὰ, θεῖά Ἀνδροῦλα; καὶ δὲν μού χρειάζεται αὐτὸ » . . .

Εἰς τὴν φράσιν αὐτὴν τοσοῦτον ἐξαγριοῦται ὁ ἀσελγὴς ἐραστής, ὥστε ἡ γραῖα ὀπισθοδρό-
μησε δύο βήματα· ἡ μορφὴ του, κατέστη σκο-
τεινότερα ὡς ἡ μετὰ λαμπρὸν ἀστέρωμα φο-
θερὰ νύξ· ἡ δὲ ὀργή του ταχέως ἀναβῆλα τὰς
σκηναὶς τῆς φρίκης,

— Ἐ! Ἐ! δὲν τὸ ἐδέχθη λοιπόν; . . .
ἐξεφώνησε· δὲν ἐδέχθη τὸ δακτυλίδι! Ἄ! Ἄ!

χθῆ τοῦτο ! Καὶ μὲ τὸν λόγον κτυπᾷ μετὰ λύσσης τὴν ἀδαμαντοκόλλητον πάλλαν του, τὴν κοσμοῦσαν τὴν πλευράν του.

— Λέγε, λέγε, ἐξηκολούθητε. Πέμου τὰ ὅλα, μὴ ξεθυμάνω στὸ κρῦο σου αἷμα.

Καὶ λέγων ἐκσφενδονίζει ἀφρώδεις σιέλους ἐπὶ τῶν ρυτίδων τῆς γραΐας.

— Ἄμ' ὅλα τὰ λέγω· ὅλα τὰ λέγω· φωνάζει ἡ γραΐα τὰς σκελετώδεις ἐκτείνουσα χεῖράς της· ὅλα. . . .

— Γρήγορα· ἐπιτακτικῶς ὁ ἡγεμὼν φωνάζει, ὡς νὰ τῇ ἔλεγεν, ἡ διαταγὴ μου αὕτη εἶναι ἡ τελευταία.

— Μ' ἓνα λόγο, ἀφέντη μου· μοῦ λέγει « Τούρκικα δακτυλίδια δὲν χωρᾶνε στὰ δάκτυλα τῶν Ἑλληνίδων καὶ » . . . .

— Δὲν χωρᾶνε ! . . ἡ σπάθη μου ὁμως θὰ χωρέσῃ σ' ἀσπλαχνά της σπλάχνα . . .

Καὶ ὡς ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ἡ ἀστραπηβόλος λεπίς του εὐρίσκεται ἐμπεπηγμένη ἐπὶ τῆς θύρας τῆς αἰθούσης· ἡ δὲ γραΐα ὅλη ἔντρομος καταφιλεῖ τὸ ἔδαφος.

Ἐκτὸς ἑαυτοῦ ὁ προσβληθεὶς Πασᾶς μὲ πάλλοντα τὰ στέρνα, ὅλος ἀφρίζων, καὶ μὲ

ὄρματα φεικοφόρα ἀτενίζων τὴν ἐμπεπηγμένην μάχαιράν του λέγει, ὡς δαίμων τις τοῦ ἄδου τὴν Ἀρετὴν ἐκδικούμενος,

« Δὲν χωρᾶνε τὰ Τούρκικα δακτυλίδια
» ςῶν βαγιάδισσων τὰ δάκτυλα! Ἐ! δὲν χω-
» ρᾶνε! χώρεσαι σὺ, ἀχρεῖα, στὸ στόμα τοῦ
» χάρου ».

Καὶ ἡ κεφαλὴ του ὡς ἡ τοῦ δαιμονιζομένου βιαίως τρέμει· ἰστὰς δ' ἐπὶ τινὰς σιγμὰς οὕτω, ρίπτεται ἀκολούθως, ὡς ὁ ἐπιληπτικὸς μετὰ τοὺς φρικτοὺς τοῦ πάθους του δαρμούς, ἐπὶ τῶν μιντερίων του.

Σιγὴ ἐντάριος κυριεύει τὴν αἵθουσαν, τὴν τοσούτων ἀνοσιουργιῶν ταύτην σκηνήν, καὶ μόλις μετὰ παρέλευσιν ὀλοκλήρου ὥρας ἀναλαβὼν τὰς φυγάδας αἰσθήσεις του καὶ ἀνοίξας τοὺς ἐρυθροὺς ὀφθαλμούς του, πρῶτον ἀντικείμενον ἀπαντᾷ τὴν πεπαγωμένην γραῖαν με χειρὰς ἐξασυρμένας ἐπὶ τῶν γονάτων ὡς ὁ ἐκ μνήματος ἐξερχόμενος βορβόλαξ.

— Ἀκόμ' ἐδῶ εἶσαι, φοβερά μάστιξ τῆς τύχης μου! διάλυσαι τὸ νέφος τῆς ζωῆς μου! εἰ δὲ σὲ διαλύω.

» (Τόμ. Α.).

— Ἀφέν . . . τη . . . μου, τί . . .
 ἔπαισα ; . . .

— Τί μ' ἔπαισες ! κι' ἀκόμ' ἐρωτᾷς ; μ' ἐτρᾶννησες ζῶσα καὶ τώρα ἐγαίνεις ἀπ' τὸν τάφον γιὰ νὰ μὲ πνίξης . . .

Καὶ λέγων ὁρμᾷ μανιωδῶς . . .

— Εἰμ' ἐγώ, ἀφέντη μου . . . εἰμ' . . .

— Γιατί 'σαι σὺ, θὰ σέ σφάξω . . . Στάτου
 νὰ πιῶ ἄλλη μιὰ φορὰ τὸ αἷμά σου.

Ἡ δὲ γραιᾶ σώζεται εὐτυχῶς καὶ τώρα, δοκιμάτασα μόνον τοὺς ὄνυχας τοῦ θηρίου μὴ εὐρόντος ἐν τῇ πλευρᾷ τὴν λεπίδα του.

Ἀλλ' ἐνῷ προσπαθεῖ νὰ πνίξη τὴν γραιάν, ἢ εἰς τὴν θύραν ἐμπεπηγμένη σπάθη πίπτει . . . Ὁ Μουκτάρης στραφεὶς τότε πρὸς τὸν χροτόν, ἐκπληκτος θεωρεῖ ὅτε μὲν τὴν σπάθην, ὅτε δὲ τὴν θύραν διερρήγμενην, καὶ βαθμιαίως συνελθὼν ρίπτεται ἐπὶ τῶν μιντερίων του ὅλος ἀσθμαίνων.

Ἡ δυστυχὴς γραιᾶ σύσωμος τρέμουσα καὶ διακεκομμένως ψιθυρίζουσα τοῦ ἀποθνήσκοντος τὰς προσευχάς, περιμένει ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν τὸν θάνατόν της· ἀλλ' ὥς ὅ ἐπὶ τῇ ἐσχάτῃ βαθμίδος τῆς σφαγῆς λαβὼν χάριν

ιατάδικος, βλέπει, χωρίς νὰ τὸ πιστεύῃ, οὕτω καὶ αὕτη ἰδοῦσα τὸ βλέμμα τοῦ Μουκτάρου ἰλαρώτερον ἀναπνέει ζωῆς αὔραν καὶ κλονιζομένη τρέχει, ἀρπάζει καὶ καταφιλεῖ τὴν δεξιὰν τοῦ Πασᾶ, ὅστις πάραυτα τῇ λέγει,

— Ἀνδροῦλα, ὄνειρό ἐβλεπα· ἡ Φροσύνη ζῇ καὶ τὴν θέλω· τὴν θέλω ἀπὸ σέ.

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι λόγοι του μετὰ τοσαύτης ψυχικῆς ἀποφάσεως ἐξέρχονται, ὥστ' ἔχουσι τὴν δύναμιν, καὶ τὸν ἱπποτικώτερον χαρακτῆρα νὰ κλονίσωσι· δὲν ἔσυρον μὲν τὸν θάνατον, ἀλλ' ἐδείξαν ζῶσαν τὴν φρίκην.

Καίτοι δ' ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδιά τῆς γράϊας ἀντιῖπον, τὰ δουλικὰ ὅμως αὐτῆς χεῖλη βεβιασμένως προφέρουσι τὴν συνήθη τοῦ βασιᾶ φράσιν.

— Τὸ θέλημά σου νὰ γίνῃ.

— Ἄκουσαι ! νὰ κατορθώσῃς νὰ κοιμηθῇς ἐκεῖ· νὰ μείνῃς ἐξυπνῇ, κί' ἂμ' ἀκούσῃς σύρρηγμα κατὰβα καὶ ἀνοιξαί μου· καὶ τοῦτο θὰ γίνῃ αὐριον.

Καὶ πάραυτα βυθίτας τὴν χεῖρα εἰς ἓν ὡδὴν θυλακίων τῶν χρυσοκεντήτων σαλβαρίων τοῦ ἐκβάλλει φοῦκταν φλωρίων, τὴν ὁπότεν

ῥαίς ἔχει 'ποῦ'ναι κάτω, κί' ἂν ἡ καρδίᾳ τοῦ Πασσᾶ μου θέλῃ καὶ τὸ κεφάλι τοῦ Θάνου στὴν στιγμὴ ἔρχεται 'μνηγμένο· στὴν γι-
ταγάνᾳ μου. Καὶ ταῦτα λέγων φουκτώνει
τὸν λευκὸν λαιμὸν τῆς μαχαίρας του. 'Αλλ'
εἰς ἀπάντησιν ὁ Πασᾶς ἀνορθωθείς,

— Τὴν Ἀνδρουλᾶ! φωνάζει· ἡ Ἀνδρουλᾶ
νὰ ἔλθῃ γρήγορα.

Ὁ Ἀσλάνης ἐδαφιαίως προσκυνήσας ἐξέρ-
χεται.

Μετά τινος δὲ στιγμᾶς γραιὶά τις 'γυμνό-
πους, ἀσκεπὴς τὴν κεφαλὴν, νεκρόχρους καὶ
σύσσωμος τρέμουσα ἵσταται εἰς τὴν θύραν
τῆς αἰθούσης, καὶ παρ' ὀλίγον ὥς σεσαθρω-
μένον τι δενδρύλιον εἰς τὴν πνοὴν τοῦ Βορρέως
νὰ σωρευθῇ κατὰ γῆς, τοῦ βαρβάρου Τούρκου
φωνήσαντος εἰς τὴν πρώτην ἐμφάνισίν της,

— Στρίγλα· στρίγλα! τοιουτοτρόπως ἐνῆρ-
γησες τὴν προσταγὴ μου; τόσον ἀψηφεῖτε
λοιπὸν σεῖς οἱ ῥαγιαῶδες μας τὰ θελήματα
τῶν Πασσάδων σας! ἡξεύρω, τὸ γένος-σας
ἐγεννήθηκε γιὰ νὰ πλέκῃ πάντοτε ἀπάτας·
ἀλλ' ἂν σεῖς γιὰ τοῦτο, ἡμεῖς ὁμως 'γεννη-
θήκαμεν γιὰ νὰ σᾶς τιμωροῦμεν.

— Ἀφέντη μου . . . ἀφέντη . . . ὑποτραυ-
λίζει ἡ γραῖα, καὶ τὰ γόνατά της τρέμουν.

— Σιώπα, κακόγρη! σιώπα . . .

— Ἀφέντη μου ! ἱκετικῶς ἐπαναλαμβάνει
ἡ γραῖα, ἓνα λόγο, ἓνα μόνο λόγο, Παῖδά μου . . .

— Ἔ! ψεῦμα πάλι ἐτοιμάζεις κακόγρη !
κανέν ψεῦμα ἔ! καὶ ὁ θυμός του αὐξάνει.

— Τὸ σπαθὶ σου καὶ τὸ κεφάλι μου κραυ-
γάζει ἡ γραῖα, καὶ τὰ μέλη της σπασμωδικῶς
ταράσσονται.

— Ἄν ἐφοβώσουν τὸ σπαθὶ μου ποῦ θὰ
κόψῃ τὸν στριμμένο σου λαιμό, θὰ εἶχες κάμει
ὅ,τι σ' ἐδιόταξα.

— Ἄχ! ἡ κακομοῖρα, καὶ μὴ δὲν τῶκαμα
ἐκείνη γὰρ τὴν ὥρα μὴ νά . . .

— Καρμὲ ἀπάτη πάλι . . .

— Ὅχι, ἀφέντη μου ! τὴν ἀλήθεια τοῦ
Θεοῦ . . .

— Καὶ πῶς δὲν ἦλθες νὰ μοῦ τὸ πῆς
ἀμέσως ;

— Δὲν ἦλθα . . . καὶ . . . τί, νὰ σὲ πικράνω
. . . γιατί . . .

— Πῶς ! θὰ μὲ πικράνης ! λέγε γρήγορα,
λέγε, γιατί μ' ἀνέβασες τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ κεφάλι . . .

πρоруεῖ τὴν δούλην παρθενίαν. Ἡ μία τῶν ἡ γύμνων χείρων της χαδευτικῶς εἰν' ἐρρίμένη ἐπὶ τῆς ξανθῆς κεφαλῆς τοῦ μικροτέρου της τέκνου, ἐνῶ διὰ τῆς ἄλλης, νωχελῶς ἰβιμμένης ἐπὶ τῶν ἀνθηρῶν ἰστηθῶν της, δκνύει ὅτι καὶ κατ' ὄναρ ἀκόμη ὠρχίζετο πτὸν Θεὸν τῆς Ἑλλάδος· καὶ τὸν ὑψηλὸν ὄρι της συνοδεύει ὑπομειδιάμα χαρακτηρίζον ἄφελῃ καὶ ἥρωα χαρακτῆρα τῶν νυμφῶν Ἡπείρου.

Ὁ νοῦς τοῦ ὁρῶντος δὲν τολμᾷ, βεβαίαν ἂν ὀνομάσῃ ἄνθρωπον τὸ ὑπεράνθρωπον αἰδὸν, τὸ κράμμα τοῦτο τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θαιτου τῶν εὐαισθήτων, τὴν ἐπιράνιον ταύτης σύγκρασιν τῆς ὠραίας δούλης καὶ τῆς εἰρέτου παρθένου.

Ὀλίγον δὲ μακρὰν τῆς κλίνης ἐπὶ τιμιντερίου εἰν' ἐξηπλωμένη γραϊά τις, ἥς τι ἢ ἀσθενὴς ἀκοὴ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν πρηλοῦται πρὸς τὰ ἔξω . . . ἐπειδὴ δὲ καὶ μιντέριον, ἐφ' οὗ κεῖται, πλησιάζει τὸ ἐπὶ τῇ ὁδοῦ παράθυρον, ἀνεγειρομένη αὕτη ἐγγίζει ἐξησθετισμένον αὐτῆς οὗς ἐπὶ τῶν καφασίῶν καὶ προσδοκῶσα τὸ ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται ἡ τύχη τῆς

ἀδιαλείπτως ἡ δειλή της ψυχῇ στυλόνει τοὺς ἐρυθροὺς ὀφθαλμούς της ἐπὶ τῆς κοιμωμένης Εὐφροσύνης, ὡς νὰ ἔχῃ τινὰ σχέσιν ὁ γαλήνιος ὕπνος τοῦ ἀγγέλου ἐκείνου μὲ τὸ ἐπάρατον αὐτῆς σχέδιον.

Εἰς μίαν τέλος τῶν παραδόξων κινήσεών της μετὰ τινὰ λεπτὰ ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλως σχηματιζομένων διαφόρων μορφασμῶν τοῦ προσώπου της φαίνεται λίαν ἀνήσυχος, καὶ ὡς ὁ προαισθανόμενος τὴν προσέγγισιν τοῦ ἀνυπομόνως περιμενομένου, δεικνύεται πρσιπαθοῦσα, εἰ δυνατόν, νὰ συγκεντρώσῃ ἀπάσας τὰς ψυχικὰς της δυνάμεις εἰς τὸ δεξιὸν της ὠτίον, ὅπερ ὀλοὲν θλίβει εἰς τὸ καφάσιον, ὡς μὴ δυναμένη ἄλλως νὰ βεβαιωθῇ περὶ τοῦ συμβαινόμενου . . . αἶφνης στραφεῖσα, ἐγείρεται, καὶ μετὰ πολλῆς της προφυλάξεως πλησιάζει τὴν κλίνην τῆς Εὐφροσύνης· στιγμααῖως ἐπ' αὐτῆς ρίπτει τὸ δειλὸν βλέμμα της καὶ ἅμα, ἀκροποδητὶ ἐξέρχεται . . .

Δύο στιγμαὶ παρέρχονται καὶ ἰδοὺ ὁ Μουετάρης πλησίον τῆς Εὐφροσύνης ὡς ὁ καθ' ὕπνου κατεχθόνιος δαίμων πειράζων τοῦ ἐναρέτου τὴν γαλήνην· τῆς τριχώδους χειρὸς.

του ἀνοιξιάτης τὸ παραπέτασμα τῆς κλίνης, ρίπτει τοὺς ὑπὸ διαβολικῆς χαρᾶς ἀστράπτοντας ὀφθαλμούς του ἐπὶ τῶν πέριξ αὐτῆς παιζουσῶν χαρίτων· ἡ ἀσελγὴς του τότε χαρὰ κυριεύει ὅλας του τὰς δυνάμεις· οἱ θηριώδεις ὀδόντες του συνθλίβονται ὑπὸ λύσσης· ἡ ἐξηγριωμένη αὐτοῦ γενειὰς φαίνεται ὡς βᾶτος, καὶ σατανικὸν μειδίαμα πλανᾶται ἐπὶ τῶν παχέων χειλέων του· ὁ δὲ μέλας μύσταξ του, ὦν ἀνεστραμμένος πρὸς τὰ ἄνω, ἐπιδεικνύει τὴν εἰκόνα κερασφόρου δαίμονος τῆς κολάσεως.

Ἢ ἐπάρατος τοῦ διαβόλου χεὶρ τυλμᾷ νὰ ἐγγίτῃ τὰ παραδείσια ἄνθη, τὰ ποτίζοντά· τὰ Ἑλληνικὰ στήθη! Οἱ παλμοὶ τῆς Ἑλληνικῆς καρδίας μετὰ φρίκης συναπαντῶσι τὴν Τουρκικὴν παλάμην, καὶ ὡς τόσα οὐράνια πνεύματα μανιώδη ἐξεγείρονται κατὰ τῆς ἁμαρτίας· ἡ θειοβόλος τῆς Ἑλληνίδος πνεῦμα συμπλέκεται μετὰ τῆς δυσώδους τοῦ Τούρκου· ἡ Ἀρετὴ τέλος μὲ ἀνωρθωμένους τοὺς χρυσούς της πλοκάμους, μὲ τὰ εὐγενῆ τῶν αἰσθησέων της ὅπλα ὁρμᾷ κατὰ τῆς Ἀσελγίας.

Καὶ πρὶν ἔτι τὰ χεῖλη τοῦ Ὁθωμανοῦ

προφέρωσι λέξιν, οἱ Ἑλληνικοὶ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀθωότητος ἀνοίγονται . . . ρεῦ ! εἰς τὴν ἀποτρόπαιον καὶ τρομάκτικὴν θέαν τοῦ μετημφισμένου ἐκείνου Σατὰν κλείονται πάλιν καὶ . . . ἄχ ! ἴσως κλείονται διὰ παντός . . . οἱ πόδες, αἱ χεῖρες, τὰ μέλη τῆς ὅλα σπαράττουσι πεπαγωμένα, ὡς τὰ τοῦ ἀποψυχούντος . . .

Τὰ δύο αὐτῆς μικρὰ τέκνα ἐξυπνήσαντα ἔντρομα, καὶ αἶφνης εὐρεθέντα μεταξὺ διαβολικοῦ καπνοῦ καὶ μητρικῶν σπαραγμῶν, λακταροῦσι, κραυγάζουσιν· ἀλλ' ὁ φόβος πνίγων τὰς φράσεις αὐτῶν, οὐδὲν ἄλλο ἀφίνει νὰ ἐξέλθῃ τῶν χειλέων τῶν, ἢ τοὺς φθόγγους μὰ . . . μάν . . . πῶ . . . πῶ . . . καὶ μόλις μετὰ τινὰς στιγμὰς κατορθοῦσι νὰ φωνάξωσι, « Γλυκερὰ μάνα, ὁ διὰβ . . . ὁ διὰβόλος . . . σέ . . . πέθανε ». Καὶ μὲ τὰς τρυφερὰς χεῖράς των προσπχθοῦσι νὰ ἐκδιώξωσι τὴν ἀπροσδόκητον φρίκην των.

Ἀθωότητος δάκρυ, ὁμοιον τῆς ἐπὶ τῶν ἀνθέων πιπτούσης δρόσου πλημμυρεῖ τὴν κλίνην των· νομίζεις ὅτι βλέπεις ἀθῶα ἀρνία βελάζοντα εἰς τὴν θέαν τρομεροῦ λύκου, ἑτοι-

μαζομένου νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ τῆς ἀμνάδος των.

Δὲν ἀντέχομεν πλέον· ἄς ἀρήσωμεν ὄθεν τὴν σκηνὴν ταύτην, ἐλπίζοντες εἰς τὸν Θεὸν τῆς Ἑλλάδος, τὸν μόνον δυνάμενον νὰ ὑπερασπίζῃ τὴν Ἑλληνικὴν τιμὴν καὶ ὑπ' αὐτὰ τὰ τρομερὰ ξίφη τῶν δεσποτῶν της.

Γ'.

Δεκαπέντε ἡμέρας μετὰ τὰς σκηνὰς ταύτας ἄς ἐπισκεφθῶμεν τὴν Εὐφροσύνην δεινῶς ἀσθενοῦσαν.

Ἡ ἡμέρα τρέχει ἤδη· τὸ πρῶτον τῆς τροχιᾶς της κλάσμα· σταγόνες τῆς πιπτούσης βραχὺς κτυπῶσαι τὰς ὑάλους τῶν παραθύρων τοῦ οἴκου τοῦ Δημητρίου δηλοῦσι τὴν φύσιν συγκαταίουσιν τοῖς δυστυχοῦσι.

Καὶ ὄντως δυστυχὴς ὁ Δημήτριος· ἔνδακρος ἐνατενίζει τὴν συμπάσχουσαν φύσιν κρατῶν τὴν ἰσχνὴν, πλὴν ὠραιόσχημον εἰσέτι χεῖρα τῆς Εὐφροσύνης του· καὶ ἀκούων τὸ γόγγυσμα τῶν ἀνέμων αἰσθάνεται παρηγορίαν τινα, ὥς ὅλοι ἐν γένει οἱ πάσχοντες εὕρισκουσιν ἀνακούφισιν ἐν μέσῳ τῆς ὁμοιοπαθείας, ἀπο-

φεύγοντες τὰς δονήσεις τῶν ἀγαλλιάσεων.

Καὶ τῷ ὄντι· τὸ σύμπαν φαίνεται στέλλον μετὰ τῶν στεναγμῶν, καὶ τὰ εὐγενῆ του δάκρυα εἰς τὰς ὑάλους τοῦ Δημητρίου.

Εἰς χειμερινὸν δὲ θάλαμον παρ' ἀσιατικῆς θερμάστρας θερμαινόμενον ἐπὶ κασμιρινῶν σιλτέδων κεῖται ἡ Εὐφροσύνη ὠχρὰ, ἀπερ-
ρύφημένη ὡς ὕστερον πολυχρονίου νοσήματος· καὶ ἐπὶ τῶν πτιλομέστιων τοῦ κραμβάτου τῆς προσκεφαλαίων καθήμενη γραιὰ τις στη-
ρίζει τὴν ὠραίαν κεφαλὴν τῆς νοσοῦτης, ἐνῶ παρὰ τὸ πλευρὸν αὐτῆς, τουρκικῶ τῷ τρόπῳ καθήμενος ὁ Δημήτριος χαδεύει τὴν δεξιὰν τῶν χειρῶν τῆς· καὶ μόλις πιπίζων τὸν πρὸ τῶν ποδῶν του ναργελὲν εἰν' ὅλος βεθυθισμέ-
νος εἰς τὴν ἀπελπισίαν τῆς Ἑλληνικῆς τύχης.

Ἡ Εὐφροσύνη ἀπὸ τὴν τῆς ἀποπράδος ἐκεί-
νης νυκτὸς σκηνὴν τοσοῦτον προσεβλήθη κατὰ τὸ νευρικὸν σύστημα, ὥστε καὶ ὁ ἐλάχιστος κρότος τὴν καθιστᾷ ἡμίνεχρον. Αἱ ἀναγκαι-
οῦσαι ὑπέρετραι γυμνόποδες καὶ ἐπὶ τῶν ὀ-
κώων σχεδὸν πατῶσι εἰσέρχονται καὶ ἐξέρ-
χονται ἵνα μὴ, κατὰ τὸ λέγειν τῶν ἱατρῶν, τὴν φέρωσι δι' ἐλαχίστης ταραχῆς ἀπὸ τῆς

ἀναβρώσεώς της εἰς τὰς φορικτὰς στιγμὰς τῆς πρώτης προσβολῆς.

Τοσαύτη εἶναι ἡ ἀλλοίωσις τοῦ προσώπου της, τοσοῦτον ἐπαισθητῶς τῆς πρωΐας της ἡ καλλονὴ ἐξέπεσε, τοσοῦτον τῶν ἀνθέων της ἡ δρόσος ἀπετινάχθη, ὥστε οὐδεὶς τῶν γνωρίζοντων αὐτὴν θέλει νὰ πειθῇ ὅτι ἐκείνη εἶναι ἡ Εὐφροσύνη· καὶ μολαταῦτα ἡ Εὐφροσύνη εἶναι ὠραιότερα παρά ποτε· ἡ ἀσθένεια ἐδωρήσατο αὐτῇ τὴν ὠραιότητα ἐκείνην, ἥτις δὲν εἶναι εἰς ὅλων τὰ ὄμματα ὀρατὴ· δὲν χύνει μὲν, ὡς ὁ ἥλιος, λάμψιν, συγκινεῖ ὁμως περισσότερον τῆς σελήνης· ὁ ὀφθαλμὸς της δὲν κεραυνώνει μὲν πλέον, μαγεύει ὁμως τὰς εὐγενεῖς ψυχὰς, σαλεύουτα τοὺς ἰδανικοὺς κόσμους των· ἐπὶ τοῦ μετώπου της πλανᾶται ἡ προτέρα αὐτῆς σεμνοπρεπὴς ὑπερηφάνεια, ἐξεμμένη μάλιστα διὰ τῶν μεμαραμένων τῆς μελαγχολίας ἀνθρώπων· μόνος ὁ παρνασὸς τοῦ στήθους της φαίνεται κατηφής, ὡς μαλυνθεὶς ὑπὸ τῆς ἐφάψεως τουρκικῆς χειρός· ἡ χάρις τοῦ προσώπου της τοιαύτη σήμερον παρίσταται, ὥστε ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴ τὴν λατρεύσῃ ὡς βασιλισσάν της, ἰδοῦσα αὐτὴν ἡ εὐαίθητος καρδιά.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ Εὐφροσύνη κοιμᾶται ὑπὸ τὸ χρυσοκέντητον ἐφάπλωμά της, πλανῶσα τὸ σαλευὸν τὰς αἰσθήσεις μειδιάματά της ἐπὶ τῶν μεμαραμένων χειλέων της, ὡς ἡ πρωΐα ἐπὶ τῶν κεχρυαωμένων παραπετασμάτων τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ δὲ βαστάζουσα αὐτὴν ἐπὶ τῶν σκελῶν της γραῖα τοσοῦτον εὐλαδῶς τὰς περιποιήσεις τῇ χορηγεῖ, τοσοῦτον ἐγκαρδίως εἶναι προσηλωμένα καὶ εἰς τὰς ἐλαχίστας τῶν κινήσεων της, ὥστε ἀδύνατον νὰ πεισθῇ τις ὅτι· εἶναι ἀπλῆ τροφός της.

Τί εἶναι ἡ φύσις ! πόσα ἠθικὰ θέληματα παρέχει τοῖς ἀνθρώποις ! ὅποια καὶ ὅποσα αἰσθήματα λοφάζουσι καὶ εἰς αὐτὰς τὰς δεδουλωμένας ψυχάς ! ἡ δούλη καὶ ἀγαθὴ καρδιά τῆς Χρυτῆς (οὕτως ὠνομάζετο ἡ τροφός) προσφέρει εἰς τὴν ἁγίαν πίστιν τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τιμῆς, εἰς τὴν ἀγάπην καὶ φιλοστοργίαν τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον θυμίαμα, ὅσον οὐδ' ἐφαντάσθησαν κἂν πολλοὶ τῶν εὐγενῶν καὶ ἀπελευθέρων· οἱ γηραιοὶ ὀφθαλμοὶ της ἀδιαλείπτως δακρυρρέοντες οὕτω πως εἶν' ἐρριμμένοι ἐπὶ τοῦ ἡλκω-

ρρουρεί τὴν δούλην παρθενίαν. Ἡ μία τῶν γύμνων χείρων της χαδευτικῶς εἶν' ἐμμένη ἐπὶ τῆς ξανθῆς κεφαλῆς τοῦ μικροῦ της τέκνου, ἐνῷ διὰ τῆς ἄλλης, νωχελῶ ριμμένης ἐπὶ τῶν ἀνθηρῶν στηθῶν της, κνύει ὅτι καὶ κατ' ὄναρ ἀκόμη ὠραίζετο τὸν Θεὸν τῆς Ἑλλάδος· καὶ τὸν ὑψηλὸν ἰτης συνοδεύει ὑπομειδιάμα χαρακτηρίζον ἀρετῇ καὶ ἥρωα χαρακτῆρα τῶν νυμφῶν Πείρου.

Ὁ νοῦς τοῦ ὄρῶντος δὲν τολμαῖ, βεβινὰ ὀνομάσῃ ἄνθρωπον τὸ ὑπεράνθρωπον ὄν, τὸ κράμμα τοῦτο τῆς ζωῆς καὶ τοῦ εἶ του τῶν εὐαισθητῶν, τὴν ἐπιράνιον τα σύγκρασιν τῆς ὠραίας δούλης καὶ τῆς μέτου παρθένου.

Ὀλίγον δὲ μακρὰν τῆς κλίνης ἐπὶ μιντερίου εἶν' ἐξηπλωμένη γραϊὰ τις, ἥς ἡ ἀσθενὴς ἀκοῇ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἠλοῦται πρὸς τὰ ἔξω . . . ἐπεὶ δὲ μιντερίον, ἐφ' οὗ κεῖται, πλησιάζει τὸ ἐπ' ὁδοῦ παράθυρον, ἀνεγειρομένη αὕτη ἐγγύς ἐξησθενησμένον αὐτῆς οὗς ἐπὶ τῶν καφακαὶ προσδοκῶσα τὸ ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται ἡ τύχη

κτικῆς βίας ἐξέρχεται, ἀποθέσας τὴν χεῖρα τῆς προσφιλοῦς του, ἀφοῦ πρῶτον ἔθεσεν ἐπ' αὐτῆς ἐγκάρδιον φίλημα πολὺ ὁμοιάζον τοῦ τελευταίου ἀσπασμοῦ.

Ἡ δυστυχὴς Χρυσῇ κατετρομασμένη καὶ ὡς προοιωνίζουσα ἀπευκταῖον ἀδυνατεῖ καὶ νὰ κλαύσῃ· καίτοι δὲ ἐνδομύχως ἐπιθυμεῖ νὰ κράξῃ τὸν ἐξελθόντα Δημήτριον, ὡς ὑπὸ τινος αἵματηρᾶς ιδέας βασανιζομένη, ὁ ἥσυχος ὕπνος τῆς Εὐφροσύνης τὴν ἐπιτάττει νὰ σιγήσῃ· ἡ φιλόστοργος ὄθεν τροφὸς σιωπᾶ, ἂν καὶ φρικτῇ συγκροτῇται ἐντὸς τῆς πάλης διὰ τῶν σπινθηροβολούντων δὲ ὀφθαλμῶν τῆς ἀκολουθοῦσα τὸν Δημήτριά, μέχρι τῆς ἐξόδου εὐχεται καὶ ἀποχαιρετᾶ ἢ εἰλικρινῆς αὐτῆς καρδίᾳ τὸν προσφιλεῖ σύζυγον τῆς Εὐφροσύνης τῆς.

ὦ Ἀγία Ἀγάπη ! ἀθάνατον τῆς συνειδήσεως πηδάλιον, πόσα δὲν κατορθοῖς ! πόσον ζυγίζεις ! κεραύνωντον ! κεραύνωνσον ὅσους Σε ἀποστρέφονται !

Καὶ Σὺ, ὦ Ἐλευθερία ! ἐξέλθε, ἐξέλθε πλέον τῶν ὀρεινῶν σου σκηνῶν !

Ἔως πότε, ὦ Θεὲ τῆς Ἑλλάδος, θέλεις παραιτεῖ τὴν ποθητὴν Σου ταύτην γῆν σπαρασσ-

σομένην ὑπὸ τῶν θηριωδῶν ὀνύχων τῶν ὀπαδῶν τοῦ μισοφιλοσόφου Προφήτου !!!

Δ'.

Ἐξελθὼν ὁ Δημήτριος εἰς τὸ προεξώστιον τῆς αὐλῆς του ἀπαντᾷ, ὡς προεῖδε, Γενιτσαῖρους καὶ Λιάπιδας Ἀλβανούς, οἵτινες ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ἀναρπάσαντες αὐτὸν τὸν κατεβίβασαν, καὶ ἐξελθόντες τοῦ οἴκου διευθύνονται εἰς τὰ παλάτια τοῦ Μεγάλου Βεζύρου.

Ἴνα μὴ βαρύνωμεν τὸν ἀναγνώστην διὰ λεπτολογιῶν παραλείπομεν ὅτους κολαφισμοὺς καὶ ἀγροίκους σαρχασμοὺς ὑπέστη καθ' ὁδὸν ὁ δυστυχὴς Δημήτριος ὑπὸ τῶν ἀνθρωπομόρφων ἐκείνων κτηνῶν· παρασιωπῶμεν συγχρόνως καὶ τὴν περιφρονητικὴν σιωπὴν, μεθ' ἧς τοὺς ἀπῆντα ὁ ὑπερήφανος Ἕλληνας, καὶ ἰδοὺ προπορευόμενοι εἰσερχόμεθα εἰς τὴν Βεζυρικὴν αἴθουσαν.

Πολύτιμοι Λαχωρικοὶ τάπητες καλύπτουσι τὸ ἔδαφος πέριξ τοῦ ὁποίου εἰν' ἐστρωμένα Ἀσιατικὰ πλαγιαστήρια, ἐφ' ὧν χρυσοχέντητά εἰσιν ὅλα τὰ κατορθώματα τῶν πάπ-

πων τοῦ Βεζύρου Ἀλῆ· τοσαύτην δὲ ἐκπληκτικὴν πολυτέλειαν φέρουσιν, ὥστε συστέλλονται νὰ καθήσωσιν ἐπ' αὐτῶν καὶ αὐτοὶ οἱ δύο ἢ τρεῖς εὐνοϊκοὶ τοῦ Βεζύρου, οἱ σχόντες τοιαύτης χάριτος.

Οἱ τοῖχοι παρ' Ἀραβικῶν χειρῶν διὰ πολυτίμων πετραδίων Μωσαϊκῇ καλλιτεχνίᾳ ὄντες κεκοσμημένοι καταδηλοῦσι τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἐξουσιαστοῦ των. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῆς ὅλως Σουλτανικοῦ σχήματος ταύτης αἰθούσης ὑπάρχει ἔδρα τις λάμπουσα ὅλη ὡς μέγα τι τεμάχιον χρυσοῦ, ἄνωθεν τῆς ὁποίας κρέμαται ἀδαμάντινος ἡμισέληνος, ἀφ' ἧς ἀκτινοειδῶς κατέρχονται αἱ τῶν φώτων ἀντανακλάσεις ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ ἐξηπλωμένου Ἀλῆ, ὅστις μετ' ἄκρας σουλτανικῆς ὑπερηφανείας πιπίζει τὸν διὰ σμαράγδων καὶ ρουμβινίων περικεκοσμημένον πολύτιμον ἤλεκτρον τοῦ Βεζυρικοῦ ναργελέ του. Ἀπέναντι δ' αὐτοῦ ἐπὶ χρυσοῦ δίσκου ὑπάρχουσι δύο κεφαλαὶ προσφάτως κεκομμέναι, ἡ μία τῶν ὁποίων ἐκ τῆς ἀφθονίας τῶν ὠραίων πλοκάμων καὶ τῆς

(Τόμ. Α.)

ἐπὶ τοῦ προσώπου εἰσέτι διαμενούσης γλυκύτητος φαίνεται Ἑλληνίδος ! Βεζυρικής φεῖ ! ἀσελγείας Θῦμα !

Ὁ Βεζύρης, ὡς ὁ ἐν γλυκυτάτῳ ὄνειρῳ εὐρισχόμενος, ἐνατενίζων τὴν φρικώδη τὰν τὴν θεὰν μειδιᾷ, ὡς ἐνατενίζων τὸν γλυκύτερον τῶν πόθων του ὅτε, ἀνεωχθείσης τῆς θύρας, εἰσέρχεται τις ὅλος ἀσθμαίνων, ὡς μακρυνὴν διατρέξας πορείαν· οὗτος δὲ εἶναι ὁ τῆς Εὐφροσύνης ἀνὴρ Δημήτριος.

Ὁ Βεζύρης ἐν μόνον πρὸς τὸν βασιλᾶ του βλέμμα ρίψας ἐπανερχεται εἰς ἣν ὑπῆρχε θέσιν, ἀνάξιον κρίνας νὰ παραιτήσῃ τὸν αἱματηρὸν ρεμβασμὸν του εἰς τὴν παρουσίαν ἐνὸς βασιλᾶ.

Ὁ Δημήτριος γονατίσας μετὰ πολλῆς εὐλαθείας λαμβάνει καὶ καταφιλεῖ τὰ ἄκρα τῶν βεζυρικῶν κρασπέδων· εἶτα δὲ εἰς ἣν εὐρίσκεται θέσιν, ὡς ἔμπροσθεν εἰκόνης τινός, ἵσταται ἀκίνητος.

Ὁ δὲ Βεζύρης οὐδὲ βλέμμα καὶ ἐπ' αὐτοῦ ρίπτει εἰσέτι· τέλος ὁ εἰλωὺς διακόψας τὴν τρομερὰν σιωπὴν μεθ' ὅλως πεφοβισμένης ὕψους λέγει,

φεύγοντες τὰς δονήσεις τῶν ἀγαλλιήσεων.

Καὶ τῷ ὄντι· τὸ σύμπαν φαίνεται στέλλον μετὰ τῶν στεναγμῶν, καὶ τὰ εὐγενῆ του δάκρυα εἰς τὰς ὑάλους τοῦ Δημητρίου.

Εἰς χειμερινὸν δὲ θάλαμον παρ' ἀσιατικῆς θερμάστρας θερμαινόμενον ἐπὶ κασμιρινῶν σιλτέδων κεῖται ἡ Εὐφροσύνη ὡχρὰ, ἀπερ-
ροφημένη ὡς ὕστερον πολυχρονίου νοσήματος· καὶ ἐπὶ τῶν πτιλομέστων τοῦ κραμβάτου της προσκεφαλαίων καθήμενη γραιὰ τις στη-
ρίζει τὴν ὡραίαν κεφαλὴν τῆς νοσοῦτης, ἐνῶ παρὰ τὸ πλευρὸν αὐτῆς, τουρκικῷ τῷ τρόπῳ καθήμενος ὁ Δημήτριος χαδεύει τὴν δεξιὰν τῶν χειρῶν της· καὶ μόλις πιπίζων τὸν πρὸ τῶν ποδῶν του ναργελὲν εἰν' ὅλος βεθυθισμέ-
νος εἰς τὴν ἀπελπισίαν τῆς Ἑλληνικῆς τύχης.

Ἡ Εὐφροσύνη ἀπὸ τὴν τῆς ἀποφράδος ἐκεί-
νης νυκτὸς σκηνὴν τοσοῦτον προσεβλήθη κατὰ τὸ νευρικὸν σύστημα, ὥστε καὶ ὁ ἐλάχιστος κρότος τὴν καθιστᾷ ἡμίνεχρον. Αἱ ἀνγκαι-
οῦσαι ὑπερέτριοι γυμνόποδες καὶ ἐπὶ τῶν ὀ-
κώχων σχεδὸν πατῶσαι εἰσέρχονται καὶ ἐξέρ-
χονται ἵνα μὴ, κατὰ τὸ λέγειν τῶν ἰατρῶν, τὴν φέρωσι δι' ἐλαχίστης ταραχῆς ἀπὸ τῆς

ἀκούει, ἐνῶ ἀτελείωτος περιβομβεῖ περίξ του ἡ αἰμοεόρος ἀπόφασις « Δὲν θέλω νὰ ζήσῃ ἡ Φροσύνη σου ».

Φρικώδης σιγὴ κυβερνᾷ τὴν αἵθουσαν τοῦ Τεπελενείου Τέρατος, ὅτε μετὰ τινος στιγμᾶς ὁ ἀπηλπισμένος σύζυγος παρὰ τῆς ἀπελπισίας του ἐνισχυθεὶς κατορθώνει ὅπως τὰς διανοητικὰς του δυνάμεις συνάψας εἰς τὰ χεῖλη δυνηθῇ νὰ κολακεύσῃ τὸν τύραννόν του λέγων,

— Καὶ θέλει ἡ εὐσπλαγχνία Σου νὰ χυθῇ τὸ αἷμα τῆς γυναικὸς τοῦ πιστοτέρου σου δούλου ;

— Πιστότερος ! αἱ ! πιστότερος !

Καὶ οἱ ὀδόντες του τρίβουσι μετὰ λύσσης τὸ κεραυνῶδες ὄμμα του ριφθὲν ἐπὶ τοῦ εἰλωτος τὸν ἀναγκάζει νὰ χαμηλώσῃ οὗτος τοὺς ὀφθαλμούς, οἵτινες μέχρι τοῦδε δακρυφόροι, ὡς ζητοῦντες εὐσπλαγχνίαν, ἐθεώρουν τοῦ Ἀλῆ τὸ ἐξηγηριωμένον πρόσωπον.

— Θέλω, ναί· θέλω ἐξηκολούθησε λέγων ἄλλ' ὅχι ! αἶφνης βροντοφωνεῖ ὡς συλλαβὼν ἐν τῷ νῶ σατανικωτέραν ἰδέαν.

Τῷ « ὅχι » τοῦτο, καίττι φοβερόν, ἐμ-

νέει ὁμως εἰς τὸν δυστυχῆ σύζυγον ἐλπίδα
 ἵνα, ὡς εἰς ὅλους τοὺς ἀπηλπισμένους καὶ
 ἡ τελευταία λέξις καὶ ἡ ἐλαχίστη κίνησις
 ὧν ἐξ ὧν ἐξαρτᾶται ἡ τύχη των χύνει ποτὲ
 ἐν τὴν ζωὴν, ποτὲ δὲ τὸν θάνατον· Ἀλλ' ἡ
 ὡς φλογῶδες ἄστρον ἀνατείλασα ἐλπίς εἰς
 τὸν μαῦρον οὐρανὸν τῆς καρδίας του, σθένου-
 ναι πάραυτα εἰς λίμνην θαλασσίων, ἐξακολου-
 ῶντος τοῦ Ἀλῆ,

— Ὅχι· οὔτε τὸ αἶμά της θέλω· θὰ τὴν
 ἐνίξω! καὶ σὲ προστάζω νὰ εἶσαι καὶ σὺ ἐκεῖ
 μπρός.

— Πασᾶ μου, γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ!
 γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Προφήτου σου! Πασᾶ μου!
 ὑποτονθορύζει ὁ κεραυνόπληκτος σύζυγος, Τί
 λέγεις! . .

— Καὶ θὰ τὴν ἐνίξω αὔριο μέσ' εἰς τὴν λίμνην.

Ἄ! μὴ τὸ λέγεις, Πασᾶ μου, δὲν τὸ κά-
 νεις . . εἶται σπλαχνικός, πάντα μὲ διαφέν-
 γει, καὶ πάντα πιστὸς δοῦλός σου ἦμουν.

— Πιστός μου δοῦλος! Ἐ! μὰ τὴν ἀλή-
 λειαν, δοῦλος πιστός μου ἦσουν.

— Πάντοτε, Βεζύρη μου, πάντοτε! σπλα-
 χνίσου με!

— Τ' ἀπεράσιμα.

— Βεζύρη μου . . . τί !

— Οὐδὲ λέξη.

Καὶ ὁ Βεζυρικός δάκτυλος ἐν μέσῳ τῶν ἀπαισίων χειλέων τεθεὶς ἐπιτάττει τὴν σιωπὴν.

— Βεζύρη μου !

— Σιωπή . . .

Τοσοῦτον δ' ἐπιτατικῶς ἡ θέλησις αὐτῇ ἐξῆλθεν, ὥστε οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ὑπερβάλλοντος ἐξηγριώθησαν.

— Ἐλεος, Ἀφέντη μου ! ἔλεος· κρᾶζει τρέμων ὁ θλιβερός σύζυγος, ἀψηφήσας τὴν Βεζυρικὴν προσταγὴν, ἣν οὐδ' ἤκουσε σχεδὸν ἐκ τοῦ πάθους τοῦ. Ὅ,τι ἄλλο θελεῖς, ὅ,τι ζητήσης . . . καὶ ὅχι τὴν ζωὴ τῆς Φροσύνης μου.

Ὁ Βεζύρης, ὡς δῆθεν συγκινηθεὶς ἐκ τῶν θερμῶν παρακλήσεων, σιωπᾷ, καὶ ρίψας τοὺς κεραυνοφόρους ὀφθαλμούς τοῦ ἐπὶ τοῦ κλαίοντος Δημητρίου μετὰ βεβιασμένου μειδιήματος τῷ λέγει,

— Ὅ,τι ζητήσω, μοῦ τὸ δίδεις ;

— Ναί· τὰ πλούτη μου, τὴν ζωὴ μου . . .

Καὶ μετὰ τοσαύτης ψυχικῆς ἐκφόρας

ἐξέρχονται οἱ λόγοι οὗτοι, ὥστε νομίζει τις ὅτι τὰ μέλη του ὅλα διὰ τοῦ στόματος ῥίπτουσι τὰς προσφοράς.

— Ὅχι ! δὲν τὰ θέλω· δὲν τὰ θέλω· δὲν μὲ χρειάζονται αὐτά· εἶναι τίποτε ὅσα εἶπες.

— Καὶ ποῖο ἄλλο μοῦ μένει, Βεζύρη μου ;

— Ἡ Φροσύνη.

— Τί ! τὴν Φροσύνη θέλεις ! τὴν Ἑλληνικὴν τιμὴν ν' ἀπατήσης θέλεις, Τοῦρκε !

Καὶ ὡς λέων τὰ δεσμά του συσπάσας ἀνίσταται μανιώδης· ὁ δοῦλος ὑψοῖ τὸν τράχηλόν του, καὶ πρᾶττει ὅ,τι δύναται ἡ Ἑλληνικὴ φιλοτιμία πληττομένη ὑπὸ Τουρκικῶν ὕβρεων· τοῦ Ἀλῆ αἱ σατανικαὶ ἀπαιτήσεις ὡς τόσοι σπινθηροβολοῦντες ἄνθρακες ῥιζθέντες ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ Δημητρίου ἤναψαν τὸν Ἑλληνικὸν θυμόν.

Προκειμένου περὶ ζωῆς, περὶ θησαυρῶν, περὶ εὐτυχίας, ὁ Ἕλλην ἀναγκαζόμενος πίπτει ὡς ἰκέτης· προκειμένου ὁμῶς περὶ τιμῆς, οὐδὲ λόγον ἀλλάττει, ἀλλὰ ζητεῖ νὰ πλύνῃ τὴν ὕβριν μὲ αἷμα· ζητεῖ νὰ ῥίψῃ εἰς τὸν ὑπερῆφανον βωμόν τῆς τιμῆς τὸ ὑβρίσαν ἢ τὸ ὑβριθῆν σῶμα.

σομένην ὑπὸ τῶν θηριωδῶν ὀνύχων τῶν ὀδῶν τοῦ μισοφιλοσόφου Προφήτου !!!

Δ'.

Ἐξελθὼν ὁ Δημήτριος εἰς τὸ προεξώστῃς αὐλῆς τοῦ ἀπαντᾶ, ὡς προεῖδε, Γ τσάρους καὶ Λιάπιδας Ἀλβανούς, οἵτινες ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ἀναρπάσαντες αὐτὸν τὸν τεβίβασαν, καὶ ἐξελθόντες τοῦ οἴκου διεινούνται εἰς τὰ παλάτια τοῦ Μεγάλου Βεζύ.

Ἴνα μὴ βαρύνωμεν τὸν ἀναγνώστην λεπτολογιῶν παραλείπομεν ὅσους κολισμοὺς καὶ ἀγροίκους σαρκασμοὺς ὑπέστη ὁδὸν ὁ δυστυχὴς Δημήτριος ὑπὸ τῶν ἀνθρωπόμορφων ἐκείνων κτηνῶν· παρασιωπῶ συγχρόνως καὶ τὴν περιφρονητικὴν σιωπὴν μεθ' ἧς τοὺς ἀπῆντα ὁ ὑπερήφανος Ἐλ καὶ ἰδοὺ προπορευόμενοι εἰσερχόμεθα εἰς Βεζυρικὴν αἵθουσαν.

Πολύτιμοι Αἰχμαλωτικοὶ τάπητες καλύπτει τὸ ἔδαφος πέριξ τοῦ ὁποίου εἰν' ἐστρωμέναι Ἀσιατικὰ πλαγιαστήρια, ἐφ' ὧν χρυσοῦς τετὰ εἰσιν ὅλα τὰ κατωρθώματα τῶν π

πων τοῦ Βεζύρου Ἀλῆ· τοσαύτην δὲ ἐκπληκτικὴν πολυτέλειαν φέρουσιν, ὥστε συστέλλονται νὰ καθήσωσιν ἐπ' αὐτῶν καὶ αὐτοὶ οἱ δύο ἢ τρεῖς εὐνοϊκοὶ τοῦ Βεζύρου, οἱ σχόντες τοιαύτης χάριτος.

Οἱ τοῖχοι παρ' Ἀραβικῶν χειρῶν διὰ πολυτίμων πετραδίων Μωσαϊκῇ καλλιτεχνίᾳ ὄντες κεκοσμημένοι καταδηλοῦσι τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἐξουσιαστοῦ των. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῆς ὅλης Σουλτανικοῦ σχήματος ταύτης αἰθούσης ὑπάρχει ἔδρα τις λάμπουσα ὅλη ὡς μέγα τι τεμάχιον χρυσοῦ, ἄνωθεν τῆς ὁποίας κρέμαται ἀδαμάντινος ἡμισέληνος, ἀφ' ἧς ἀκτινοειδῶς κατέρχονται αἱ τῶν φώτων ἀντανακλάσεις ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ ἐζηπλωμένου Ἀλῆ, ὅστις μετ' ἄκρας σουλτανικῆς ὑπερηφανείας πιπίζει τὸν διὰ σμαράγδων καὶ ρουμβινίων περικεκοσμημένον πολύτιμον ἤλεκτρον τοῦ Βεζυρικοῦ νὰργελέ του. Ἀπέναντι δ' αὐτοῦ ἐπὶ χρυσοῦ δίσκου ὑπάρχουσι δύο κεφαλαὶ προσφάτως κεκομμέναι, ἡ μία τῶν ὁποίων ἐκ τῆς ἀφθονίας τῶν ωραίων πλοκάμων καὶ τῆς

ἐπὶ τοῦ προσώπου εἰσέτι διαμενούσης γλυκύτητος φαίνεται Ἑλληνίδος ! Βεζυρικῆς φεῦ ἀσέλγείας Θῦμα !

Ὁ Βεζύρης, ὡς ὁ ἐν γλυκυτάτῳ ὄνειρμα εὐρίσκόμενος, ἐνατενίζων τὴν φραιῶδη ταύτην θεὰν μειδιᾷ, ὡς ἐνατενίζων τὸν γλυκύτερον τῶν πόθων του ὅτε, ἀνεωχθείσης τῆς θύρας, εἰσέρχεται τις ὅλος ἀσθμαίνων, ὡς μακρυνὴν διατρέξας πορείαν· οὗτος δὲ εἶναι ἡ πῆς Εὐφροσύνης ἀνὴρ Δημήτριος.

Ὁ Βεζύρης ἐν μόνον πρὸς τὸν βασιᾶ τοῦ βλέμμα ρίψας ἐπανερχεται εἰς ἣν ὑπῆρχε θέσιν, ἀνάξιον κρίνας νὰ παραιτήσῃ τὸν αἱματηρὸν ρεμβασμὸν του εἰς τὴν παρουσίαν ἐνὸς βασιᾶ.

Ὁ Δημήτριος γονατίσας μετὰ πολλῆς εὐλαθείας λαμβάνει καὶ καταφιλεῖ τὰ ἄκρα τῶν βεζυρικῶν κρατπέδων· εἶτα δὲ εἰς ἣν εὐρίσκεται θέσιν, ὡς ἔμπροσθεν εἰκόνης τινὸς ἵσταται ἀκίνητος.

Ὁ δὲ Βεζύρης οὐδὲ βλέμμα καὶ ἐπ' αὐτὸ ρίπτει εἰσέτι· τέλος ὁ εἴλωσ διακρύψας τὴν τρομερὰν σιωπὴν μεθ' ὅλως πεφοβισμένον ὕψους λέγει,

— Ὁ Μεγάλος καὶ δοξασμένος Βεζύρης μ' ἔκραξεν· εἶμαι στήν προσταγή του!

Τ' ἄκρα τῶν Βεζυρικῶν, ὀφθαλμῶν πρὸς στιγμὴν ριφθέντα ἐπὶ τοῦ δυστυχοῦς Ἑλληνας τῷ προεμήνυσαν φρικῶδες τέλος· εἴτα δὲ μετ' Αὐτοκρατορικῆς μεγαλοπρεπείας συνάμα δὲ καὶ ψυχρότητος τῷ λέγει,

— Ραγιά, θέλεις νὰ ζήσης;

— Ὅπως ὀρίζεαι ὁ Βεζύρης μου.

— Ὁ Βεζύρης σου θέλει νὰ ζήσης, μὰ ν' ἀφήσης τὴν Φροσύνη.

— Πῶς! ἐκφωνεῖ ὁ κεραυνοπληχθεὶς σύζυγος· μὴ δυνάμενος νὰ προσθέσῃ ἄλλο τι.

— Ναί· τὸ εἶπα! ἡ ζωὴ τῆς Φροσύνης βαρύνει τὴν ζωὴ τοῦ Βεζύρη σας.

— Πῶς! ἀφέντη μου; ἡ Φροσύνη μου!...

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ δυστυχοῦς κατασκοπισθέντες ἤδη οὐδὲν ἄλλο βλέπουσιν ἢ τὴν βεζυρικὴν σπάθην χαράττουσαν τῆς Εὐφροσύνης τοὺν κύκνιον λαιμὸν, οὐδὲν ἄλλο ἢ ἀκοή τοῦ ἀπαντᾶ ἢ τὴν Βεζυρικὴν προσταγὴν, καὶ τοῦ ἀποψυχούσης συζύγου του τοὺς τελευταίους ἀποχαιρετισμούς· ἔρημος τοῦ ἀντάρτου νοός του δὲν θέλει νὰ πεισθῇ εἰς ἕνα

ἀκούει, ἐνῷ ἀτελείωτος περιβομβεῖ περίξ του ἡ αἰμοδόρος ἀπόφασις « Δὲν θέλω νὰ ζήσῃ ἡ Φροσύνη σου ».

Φρικώδης σιγὴ κυβερνᾷ τὴν αἵθουσαν τοῦ Τεπελένείου Τέρατος, ὅτε μετὰ τινος στιγμᾶς ὁ ἀπηλπισμένος σύζυγος παρὰ τῆς ἀπελπισίας του ἐνισχυθεὶς κατορθώνει ὅπως τὰς διανοητικὰς του δυνάμεις συνάψας εἰς τὰ χεῖλη δυνηθῇ νὰ κολακεύσῃ τὸν τύραννόν του λέγων,

— Καὶ θέλει ἡ εὐσπλαγχνία Σου νὰ χυθῇ τὸ αἷμα τῆς γυναικὸς τοῦ πιστοτέρου σου δούλου ;

— Πιστότερος ! αἶ ! πιστότερος !

Καὶ οἱ ὀδόντες του τρίβουσι μετὰ λύσσης τὸ κεραυνῶδες ὄμμα του ριφθὲν ἐπὶ τοῦ εἰλωτός τὸν ἀναγκάζει νὰ χαμηλώσῃ οὗτος τοὺς ὀφθαλμούς, οἵτινες μέχρι τοῦδε δακρυφόροι, ὡς ζητοῦντες εὐσπλαγχνίαν, ἐθεώρουν τοῦ Ἀλῆ τὸ ἐξηγριωμένον πρόσωπον.

— Θέλω, ναί· θέλω ἐξηκολούθησε λέγων ἄλλ' ὅχι ! αἶφνης βροντοφωνεῖ ὡς συλλαβὼν ἐν τῷ νῷ σατανικωτέραν ἰδέαν.

Τῷ « ὅχι » τοῦτο, καίται φοβερόν, ἐμ-

πνέει ὁμως εἰς τὸν δυστυχῆ σύζυγον ἐλπίδα
τινὰ, ὡς εἰς ὅλους τοὺς ἀπηλπισμένους καὶ
ἡ τελευταία λέξις καὶ ἡ ἐλαχίστη κίνησις
τῶν ἐξ ὧν ἐξαρτᾶται ἡ τύχη των χύνει ποτὲ
μὲν τὴν ζωὴν, ποτὲ δὲ τὸν θάνατον· Ἀλλ' ἡ
ὡς φλογῶδες ἄττρον ἀνατείλασα ἐλπίς εἰς
τὸν μαῦρον οὐρανὸν τῆς καρδίας του, σθένου-
ται πάραυτα εἰς λίμνην θαλασσίαν, ἐξακολου-
θήσαντος τοῦ Ἀλλ',

— Ὅχι· οὔτε τὸ αἶμά της θέλω· θὰ τὴν
πνίξω! καὶ σὲ προστάξω νὰ εἶσαι καὶ σὺ ἐκεῖ
ἐμπρός.

— Πασᾶ μου, γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ!
γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Προφῆτου σου! Πασᾶ μου!
ὑποτονθορύζει ὁ κεραυνόπληκτος σύζυγος, Τί
λέγεις! . . .

— Καὶ θὰ τὴν πνίξω αὐριο μέσ' τὴν λίμνη.

Ἄ! μὴ τὸ λέγεις, Πασᾶ μου, δὲν τὸ κά-
μνεις . . . εἶσαι σπλαχνικός, πάντα μὲ διαφέν-
τεψες, καὶ πάντα πιστὸς δοῦλός σου ἦμουν.

— Πιστὸς μου δοῦλος! Ἐ! μὰ τὴν ἀλή-
θειαν, δοῦλος πιστὸς μου ἦσουν.

— Πάντοτε, Βεζύρη μου, πάντοτε! σπλα-
χνίσου με!

— Τ' ἀπεφάσισα.

— Βεζύρη μου . . . τί !

— Οὐδὲ λέξη.

Καὶ ὁ Βεζυρικὸς δάκτυλος ἐν μέσῳ
ἀπαισίων χειλέων τεθεὶς ἐπιτάττει τὴν σιω-

— Βεζύρη μου !

— Σιωπὴ . . .

Τοσοῦτον δ' ἐπιτατικῶς ἡ θέλησις
ἐξῆλθεν, ὥστε οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ὑπερβὰλ-
τως ἐξηγριώθησαν.

— Ἐλεος, Ἀφέντη μου ! ἔλεος· καὶ
τρέμων ὁ θλιβερὸς σύζυγος, ἀψηφήσας
Βεζυρικὴν προσταγὴν, ἣν οὐδ' ἤκουσε
δόν ἐκ τοῦ πάθους τοῦ. Ὅ,τι ἄλλο θε-
οῦ, τι ζητήσης . . . καὶ ὅχι τὴν ζωὴ τῆς
σύνης μου.

Ὁ Βεζύρης, ὡς δῆθεν συγκινηθεὶς ἐκ
θερμῶν παρακλήσεων, σιωπᾷ, καὶ ρίψας
κεραυνόφορους ὀφθαλμούς τοῦ ἐπὶ τοῦ
ὄντος Δημητρίου μετὰ βεβιασμένου μι-
ματος τῷ λέγει,

— Ὅ,τι ζητήσω, μοῦ τὸ δίδεις ;

— Ναί· τὰ πλούτη μου, τὴν ζωὴν μου

Καὶ μετὰ τοσαύτης ψυχτικῆς ἐκείνης

ἐξέρχονται οἱ λόγοι οὗτοι, ὥστε νομίζει τις ὅτι τὰ μέλη του ὅλα διὰ τοῦ στόματος ρίπτουσι τὰς προσφοράς.

— Ὅχι ! δὲν τὰ θέλω· δὲν τὰ θέλω· δὲν μὲ χρειάζονται αὐτά· εἶναι τίποτε ὅσα εἶπες.

— Καὶ ποῖο ἄλλο μοῦ μένει, Βεζύρη μου;

— Ἡ Φροσύνη.

— Τί ! τὴν Φροσύνη θέλεις ! τὴν Ἑλληνικὴν τιμὴν ν' ἀπατήσης θέλεις, Τοῦρκε !

Καὶ ὡς λέων τὰ δεσμά του συσπάσας ἀνίσταται μανιώδης· ὁ δοῦλος ὑψοῖ τὸν τράχηλόν του, καὶ πράττει ὅ,τι δύναται ἡ Ἑλληνικὴ φιλοτιμία πληττομένη ὑπὸ Τουρκικῶν ὕβρεων· τοῦ Ἀλῆ αἱ σατανικαὶ ἀπαιτήσεις ὡς τόσοι σπινθηροβολοῦντες ἄνθρακες ριζθέντες ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ Δημητρίου ἤναψαν τὸν Ἑλληνικὸν θυμόν.

Προκειμένου περὶ ζωῆς, περὶ θησαυρῶν, περὶ εὐτυχίας, ὁ Ἕλλην ἀναγκαζόμενος πίπτει ὡς ἰκέτης· προκειμένου ὁμῶς περὶ τιμῆς, οὐδὲ λόγον ἀλλάσσει, ἀλλὰ ζητεῖ νὰ πλύνῃ τὴν ὕβριν μὲ αἷμα· ζητεῖ νὰ ρίψῃ εἰς τὸν ὑπερῆφανον βωμόν τῆς τιμῆς τὸ ὕβρισαν ἢ τὸ ὕβριθὲν σῶμα.

— Αὐθάδη Τουρκε, ἐξακολουθεῖ μετὰ πλείονος θρασύτητος, λάβε ταῖς ζωαῖς ὅλων μας, μὴ ἐλπίζης ποτὲ νὰ χορτάσης τὴν ἀσελγειάν σου μετὴν Ἑλληνικὴ παρθενιά· ἀσελγέστατε, μὴ ζητῆς νὰ ξεδιψάσης τὴν αἰσχροῦ μανία σου μετὰ παρθενικὴ δρόσο· κι' ἀντὶ τούτου σὲ δίδομεν τὸ αἷμα τοῦ καταδικασθέντος νὰ πάσχη Ἕλληνας· τὸ αἷμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὅταν χύνεται καταξεσχίζει τὴν εὐδαιμονίαν τῶν τυράννων τῆς γῆς. Νά τὸ στῆθός μου, μπηξάι, στρίψαι τὴν ἀνθρωποφόνον μάχαιρά σου, ἔγάλε τὰ Ἑλληνικὰ σπλάχνα καὶ χόρτασαι τὰ λυσσασμένα μάτια σου· ἡ Ἑλληνικὴ παρθενιά ἐδόθη στὸν κάτω τοῦτο κόσμος γιὰ τὸν Ἕλληνα καὶ στὸν ἄλλο γιὰ τὴν ἰδιαικότητα τῶν ἀγγέλων.

Καὶ ταῦτα λέγων κρατεῖ γυμνὸν τὸ στῆθος ἐφ' οὗ πάλλουσι τὰ Ἑλληνικὰ αἰσθήματα· αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του ἀνωρθώθησαν ἐξηγριωμέναι ὡς τόσα ἀκάνθια, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἀστράπτουσιν ὡς δύο πεφυρακτωμένοι πλανῆται· ὅλος ὑπὸ θυμοῦ κατακόκκινος ὡς τὸ ἀνάψαν αἷμά του, ζητεῖ Τουρκικὸν αἷμα ὅπως θείσῃ τὴν ὀργὴν του καὶ ἱκανοποιήσῃ οὕτω

τὴν φιλοτιμίαν του. Εἰς τοσαύτην δ' ἔξαψιν εὐρίσκεται, ὥστε λαλῶν ἐκσφενδονίζει μετὰ τῶν ὕβρεων καὶ ἀφροὺς κατὰ τοῦ Βεζυρικοῦ προσώπου.

Ἐνῷ δ' ἐκτὸς ἑαυτοῦ ὁ Ἕλλην ἐξακολουθῇ, ὑπερφηφάνως ἀπέναντι τοῦ αὐθέντου του ἰσάμενος, ὁ Βεζύρης μόνον διὰ τοῦ ἀπαθεστεροῦ ὕφους δεικνύει πρὸς τὸν Δημήτριον, τὰς ὁποίας δὲν εἶχεν οὗτος εἰσέτι ἰδεῖ, ὡς ἐκ τῆς θέσεως ἦν κατεῖχε, δύο κεφαλὰς, καὶ μετ' ὑπερφηφάνου ὅσω καὶ σατανικοῦ ὑπομειδιάματος,

— Ῥαγιά, ἰδέ' τῷ λέγει.

— Τί βλέπω! . . εἶναι τῶν ἀδελφῶν μου, εἶναι τῶν ὕβριστῶν τῆς τυραννίας καὶ περιφρονητῶν τῆς αἰσχρότητός Σας· κάμε γρήγορα νὰ γίνουν τρεῖς· δὲν σὲ φοβοῦμαι· 'σαυτό τὸν κόσμῳ σὲ περιφρονῶ, καὶ στὸν ἄλλο, ἂν δὲν παύσης νὰ τυραννῇς τὴν Πατρίδα μου, θὰ συνεργασθῶ στὴν καταστροφή σου.

— Δὲν μὲ φοβᾶσαι; μετὰ προσπεποιημένης ἀπαθείας ἐρωτᾷ ἡ Τίγρις τοῦ Τεπελενίου, Δὲν μὲ φοβᾶσαι; . .

Καὶ δι' ἄλωπεχείου ὑπουλότῃτος θέτει τὴν δεξιάν του ἐπὶ τῆς ἀδαμαντοκολλήτου λα-

Είδος τῆς πάλλας του, ἐνῷ διὰ τῆς ἀρίστε-
ρας φουζώνῃ τὴν χρυσογάστριν θήκην τῆς.

Ἡ ὀργὴ οὐδὲ καὶν καιρὸν δίδει εἰς τοὺς ὀφ-
θαλμοὺς τοῦ Δημητρίου νὰ ἴδῃ τὰς ἐτοιμα-
σίας τοῦ Δημίου.

— Καὶ τί εἴσθε σεῖς οἱ Πατάδες; ἐξακο-
λουθεῖ ὑπὸ τῆς μέθης του παραφερόμενος νὰ
λέγῃ ὁ Δημήτριος· ὅλοι οἱ τιτλοφορούμενοι
εἶναι ἀπόρροια τῶν βασιλέων, οἱ βασιλεῖς τῶν
αὐτοκρατόρων, οἱ αὐτοκράτορες τῶν σουλτὰ-
νων καὶ οἱ σουλτάνοι τῶν φόνων, τῶν ἐγκλη-
μάτων, τῶν διαβόλων, καὶ σεῖς . . . .

Ὡς ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐνῷ ἡ μεγάλη τοῦ
Ἑλλήνος καρδιά διαρρήγνυι τὰ δεσμά τῆς
ποδοπατοῦσα τὰ στέμματα τῶν κακιῶν,
ὁ ὑπουργὸς Τούρκος μετ' ἀπαραδειγματίστου
ταχύτητος θερίζει τὴν ὠρθωμένην κεφαλὴν του.

Τὸ Ἑλληνικὸν αἶμα βρέχει τὴν Τουρκικὴν
χλαμίδα, ἐνῷ οἱ πόδες τοῦ Τούρκου πατάσι
τὴν κεφαλὴν ἀγαθοῦ ἀνθρώπου, πιστοῦ συζύ-
γου καὶ Ἑλλήνος ἀδουλώτου.

Ε΄.

Ἐκ τούτου καὶ μόνου κατανοήσωμεν, ὦ Ἕλληνες, τὰ δεινὰ ἡμῶν ἀποσιωπῶντες τὴν βιαίαν δέσμευσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ νοῦς, τὴν ὑποταγὴν τῆς ἀνθρώπινου καρδίας, τοὺς στεναγμούς τῶν αἰσθημάτων, καὶ τέλος τὰ παρὰ τῆς τυραννίας χαλασθέντα στενὰ ὄρια τῆς ἀπεράντου διανοίας, τῆς εἰκότος ταύτης τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ πρὸς τί νὰ ἀναφέρωμεν τὰ Δεινὰ τῆς Πατρίδος ἡμῶν, ἀφοῦ σύμπας ὁ κόσμος εἶδεν οὐχὶ δι' ὀλίγους χρόνους τὰ σπλάγχνα τῆς Ἡπείρου ἀχνίζοντα ὑπὸ τοὺς ὄνυχας τῆς Τίγρεώς της ; ἀφοῦ ἐπὶ αἰῶνας ὁλοκλήρους ἡ ὑφέλιος ἠτένισε σπαραττόμενον τὸν Ἕλληνα, ἀφοῦ μάρτυρες τῶν θανατικῶν παλμῶν τῆς Ἑλλάδος ἐστάθησαν οἱ ἀπὸ Δημοσθενείων χρόνων ἐπισκευθέντες τὸν πλανήτην τῆς γῆς αἰῶνες καὶ γεννεαί ; ἀφοῦ τέλος αὐταὶ αἱ Τουρκικαὶ Τίγρεις καὶ Φραγκικαὶ Ἀλώπεκες μεταξὺ των ῥαψωδοῦσι τὰ δεινὰ τῆς Ἑλλάδος ; Ἄς παύσωμεν καθότι διηγούμενος ὁ πικραμμένος εἰς ἀναισθήτους τὰς ἑαυτοῦ

συμφοράς, ἐπὶ μᾶλλον ἐρεθίζει τὰς πληγὰς του, χωρὶς καὶ ὑπ' ἐκείνων ν' ἀκούσῃ τῇ παρηγορίας τὸ βάλαμον· ἄς προσπαθήσωμε λοιπὸν ὅπως ἀνεύρωμεν τὸ νέκταρ τῆς λήθης . . . ἀλλὰ φεῦ ! καὶ ἂν ποτε τὸ εὐρώμε ἡ αἰμοβόρος χεὶρ τῆς ἀδύτου δυστυχίας θέλῃ μᾶς τὸ ἀρπάξει, καὶ προσφέρει αὐτὸ εἰς τῶ ξένων τὰς καρδίας διὰ νὰ μὴ ἐνθυμῶντο ποτὲ, καὶ ἂν θέλωσι, τὰς κακουργίας τῶν Πασάδων, ἵνα οὕτως εἰς βαθὺ καὶ αἰώνιον σάτος μένωσι λοφάζοντα τὰ δεινὰ τῶν Ἑλλήνων . . . Κατεδικάσθημεν, φαίνεται, οἱ Ἕλληνες, ἰσοβίως νὰ στεναζώμεν καὶ σεῖς, ο τῆς Σαλαμίνας καὶ τῆς Μυκάλης θάλασσα σεῖς, οἱ τοῦ Ταυγέτου, τοῦ Ὀλύμπου, τοῦ Ταίναρου, τοῦ Παναχαϊκοῦ καὶ τοῦ Σουλίου βράχοι κατεδικάσθητε ὅπως τοὺς στεναγμοὶ ἡμῶν ἀντηχῆτε ! . . .

Ἄς ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῆς διηγήσεώς μας καὶ ἄς ἴδωμεν τὸν ποτέρα καὶ υἱὸν, ἡγεμόνα καὶ ὑπήκοον.

Ολίγα· ἡμέρας πρὸ τῶν μεταξὺ Ἀλῆ καὶ Δημητρίου συμβασῶν· σκηνῶν ὁ Μουκτάρη κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Ἀλῆ ἐνώπιον αὐτοῦ πε

ρουσιασθείς ζητεῖ ν' ἀσπασθῇ, κατὰ τὸ σῦνη-
θες, τὴν πατρικὴν δεξιάν, ὅτ' αἵφνης ὠχρό-
της βάφει τὴν χροιάν τοῦ προσώπου του καὶ
τρόμος κυριεύει τὰ στήθη του, ἰδὼν, παρὰ τὸ
σῦνηθες, ἀποσυρομένην αὐτήν· ἀμέσως δὲ εἰς
τοῦ γεννήτορός του τὰ σπλάγχνα εἰσδύ-
σαντος τοῦ βλέμματός του ἀνακαλύπτει ὀργὴν
ἀπροσδόκητον, γινώσκων ὅμως καλῶς τὰς πα-
τρικὰς ἰδιοτροπίας μετὰ σεμνοειδοῦς μειδιά-
ματος λέγει,

—Μπαμπᾶ, ποῖαν προσταγὴ σου θ' ἀξιωθῶ
ν' ἀκούσω;

— Ἡ προσταγὴ μου εἶναι νὰ μὴ λέγῃσαι
υἱός μου· ἀποκρίνεται ὁ Βεζύρης ἀκίνητον
ἔχων τὸ βλέμμα.

— Πῶς! σέ τί ὁ δύσυχος σ' ἔπταισα, καλέ
μου Μπαμπᾶ;

— Ἰβρίσες τὴν γενεάδα μου αὐτὴ, τὴν
ὁποίαν ὀγδόντα χρόνοι ἐσεβάσθησαν.

— Ἐγώ! ἐκτὸς ἑαυτοῦ σχεδὸν ἐφώνησεν
ὁ Μουκτάρης· ἂν ἔκαμα τέτοιο πρᾶγμα, τώρα
χρῆται τὸ καταραμένο αὐτὸ κεφάλι μου.

— Δύστυχε! σὲ κλαίω, γιατί δὲν καταλα-
βαίνεις τὸ τρομερὸ ἀμάρτημα πῶχρεις χάμει.

— Δὲν καταλαβαίνω . . . ἃ !· ναι, 'πές μου το, 'πές το. Μὰ τὸν Μεγάλο Προφήτη ! δὲν ἀκούω νὰ με κτυπᾷ ἡ καρδιά μου· νά'χης τὴν εὐλογίαν τοῦ λυπήτου με καὶ πές μου.

— Εἶναι τόσο μεγάλο 'που ἄμ' ἀρχίσω νὰ τὸ 'πῶ θὰ 'δῃς πρώτη τώρα φορὰ νὰ κοκκινίσῃ ἀπὸ 'ντροπὴ τὸ πρόσωπο τοῦ Βεζύρη τῆς Ηπειροῦ . . .

Δὲν εἶχεν εἰσέτι τελειώσει ὁ πατὴρ τὸν λόγον, ὅτε ὁ υἱὸς τρέμων καὶ ὀλοφύχως κλαίων πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Ἀλῆ ζητεῖ νὰ μάθῃ τὸ πταῖσμά του κραυγάζων,

— Γιὰ φανέρωσαί μου το, γιὰ κόψαι μου τὸ κεφάλι γρήγορα, μπαμπά μου, δὲν βαστώ.

Ὁ πατὴρ ρίψας τότε βλέμμα οἴκτου πρὸς τὸν υἱὸν τῷ λέγει,

— Αἱ ! δὲν θυμᾶται ; . .

— Ὁχι ! ὅχι ! μὰ τὸ κεφάλι τοῦ μπαμπά μου !

— Καὶ τῷ χεις 'λίγο, Μουκτάρη, νὰ καταφρονεθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλῆ ἀπὸ μιὰ γκιουρίσα ; ἀπ' τὴν γυναῖκα ἐνοῦ ῥαγιᾶ ;

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ὁ Μουκτάρης μὲ πλήρεις δακρύων ὀφθαλμοὺς κύπτει τὴν κε-

φαλήν, ἐνῶ μετ' ἐντροπιασμένης φωνῆς λέγει,

— Βούτησαι τὸ σπαθί σου στὸ αἷμα ἐνοῦ πταίστη! δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ σὲ ἰδῶ στὰ μάτια ἄλλη μιὰ φορά.

— Τὸ θυμήθηκες τώρα, Μουκτάρη!

— Καὶ γιατί μ' ἄφησες νὰ τὸ θυμηθῶ; δὲν καταλαβαίνεις πῶς σταῖς φλέβαις μου κυλᾷ τὸ αἷμά σου· τὸ δοξασμένο τοῦτο αἷμα ἐκ τοῦ 'ντροπιάστηκε πρέπει καὶ νὰ χυθῇ, πρέπει χωρὶς λύπη νὰ τιμωρηθῇ ἐκεῖνος 'ποῦ τὸ ὕβρισε.

— Ὅχι· πρέπει πάντα νὰ σὲ σφάζῃ ἡ καρδιά, πρέπει νὰ 'ντρέπεται στὴν ἐμφάνισή σου Βεζύρη σου.

— Καὶ τί ἤθελες νὰ κάμω;

— Πῶς! καὶ ποῖος Τοῦρκος δὲν 'ξέρει σήμερις νὰ σφάζῃ τοὺς ραγιαδες ὅσους παραβαίνουν ταῖς προσταγαῖς μας. Τί σὲ 'μάθαινα τόσα χρόνια;

— Ἄμ' τῷθελες νὰ βάψω τὸ σπαθί, 'ποῦ μετὰ χέργιά σου μ' ἔδωκες, σ' ἄτιμο αἷμα μιᾶς γκισούριστας;

— Ἀνότητε! γυναῖκα θά 'σφαζες, γιὰ παραβάτην Τουρκικῆς προσταγῆς, καὶ ὕβρι-

στην ἐπικατάρατον τοῦ Μεγάλου Προφήτου ;

— Μπαμπᾶ, τώρα γρήγορα τὴν σφάζω !

Καὶ λέγων ἐγείρεται φουκτόνων τὴν μά-
χαιράν του, ἐνῶ οἱ ὀφθαλμοὶ του φλογο-
βολῶσι.

— Σίγα! τώρα δὲν εἰς ἱκανὸς νὰ πλύνῃς
τὴν ὕβριν· δὲν ξεύρεις ὅτι ἡ καλλήσασα ὕβρις
δύσκολα ξεβγαίνει ἀπὸ τὰ μεγάλα πρόσωπα ;
δὲν ξεύρεις ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ δὲν εἰν' ἀξιοὶ
νὰ προσφέρουν θυσίαν στὸν Μωχαμέτ ; Αὐριο
ἐμπρὸς στὸ μεγάλον Κοράνι τοῦ Ἀλάχ θέλεις
ἰδεῖ τὸν Βεζύρη σου νὰ πλύνῃ πολλές.

— Μπαμπᾶ μου . . .

— Τ' ἀπεφάσισα.

— Βεζύρη μου . . .

— Πήγαινε ! αὐριο σὲ φυλάγω ἀπάνω
στὸ κάστρο τῆς λίμνης.

Ὁ Μουκτάρης μὴ τολμῶν οὐδὲ λᾶξιν νὰ
προσθέσῃ εἰς τὴν τόσον αὐθεντικὴν θέλησιν
ἐξέρχεται. Πάραυτα δὲ τότε παρουσιάζεται
εἰς τὴν θύραν σωματώδης τις ἀξιωματικὸς
οὔτινος ἢ οὐλώδης ὑπομέλανος μορφῇ, ἐφ' ἧς
ἐπέτα τὸ ἐγκλημα, δεικνύει τῇ μυστικῇ
τοῦ Ἀλῆ δήμειον.

— Προστάζει τίποτε ὁ Ἀφέντης μου ;
ἐρωτᾷ τοῦ κτήνους ἡ ἀγρία φωνή.

— Ἐγεναν ὅλα ; εἶναι ἔτοιμα ;

— Καὶ πότε ἔλειψα ἀπ' ὅσα μὲ πρόσ-
ταξες ;

— Δεκαοκτὼ εἶναι ; ἐρωτᾷ ὁ Βεζύρης.

— Σωσταίς· στὴν αὐλὴ δαγκάνουν τὰ
σίδερα.

— Κι' οἱ ἄνδρες των ;

— Κόρμιτὰ δίχως κεφάλια.

— Γιάσου Χασάνη ! Γιάσου ! ἐφώνησεν ὁ
Ἀλῆς μετὰ χορταστικῆς χαρᾶς, ὁλόψυχον
τὴν δύναμιν ἐχούσης· βυθίσας δὲ τὴν χεῖρα
ἐντὸς τοῦ θυλακίου τῆς ποδιᾶς του, κρᾶζει
χαρμογελῶν,

— Τὸ καλπάκι σου, Χασάν, τὸ καλ-
πάκι σου.

Ὁ δῆμιος προτείνας τότε μετ' εὐλαβοῦς
χαρᾶς τῆς ἐξυρισμένης κεφαλῆς του τὸ κά-
λυμμα λαμβάνει χρυσὸν ἀρκοῦντα αὐτῷ δέ-
ῶλόν κληρον ἔτος· εἶτα δὲ τὴν δεξιὰν τῶν χει-
ρῶν ἔχων εἰς τὰ ἐρυθροφόρα στέρνα του, τῆς
ἑλλης κρατούσης τ' ἀκτινοβολοῦντα φλωρία,

Ἄραβες, φρικτοφόροι δῆμιοι, τὰς περικυκλωῦσι λυσσῶντες· καὶ ὡς τόσοι τῆς κηλασέως δαίμονες διεμβύονται εἰς τὸν κατασπαραγμὸν τῶν αἰσθημάτων γαυριῶντες· ὦ ! Πόσον ὠραιωτέρα εἶναι ἡ δυστυχία αὕτη τῆς διαβολικῆς εὐτυχίας· ὑποία μυστηριώδης μαγεία· ἡδύνει τὰς ἕνεκεν τῆς Ἀρετῆς πασχούσας καρδίας· ἐνῶ εἰς ἐναντίας ὅποιοι φλογοφόροι ἔλεγχοι καταπλήττουσι τὰς ἐν μέσῳ ἀναπαύσεων μεγαλείου καὶ πλούτου !

Μετὰ σεμνοπρεποῦς ὑπερηφανείας, ἰδίας εἰς μόνας τὰς Ἑλληνικὰς ψυχὰς, φθάνουσιν εἰς τὴν λίμνην ἄδουσαι τὸν τελευταῖον ἀποχαιρετισμὸν.

Ἡ ἀτελγὴς ὀργὴ τῶν τριῶν Πασάδων δὲν περιγράφεται καὶ δικαίως, καθότι δεκαοκτὼ αἰθὴ τοῦ Μαΐου ὑπερηφάνως ἔφυγον τὰς ἀσελγεῖς χεῖρας τῶν προτιμήσαντα τὴν δρεπάνην, παρὰ τοῦ Τούρκου τὴν ὁσφρησιν, τὸν πνιγμὸν, παρὰ τὰς ἡγεμονικὰς ἀπολαύσεις· ἡ φρικτὴ ὅμως ἰδέα τῆς ἐκδικήσεως κατευνάζει τὴν λύσσαν τῶν Ἀσιαγῶν χοίρων· πρὸς τί ὅμως ὁμιλῶ περὶ διαβόλων βασανιζόντων ἡμᾶς αἰωνίως, ἐνῶ μετὰ τινων στιγμῶν παρέλευσιν.

Ὁ θεωρῶν τὰς ἐπὶ τῶν ὑδάτων φλογεράς ἀντανακλάσεις τοῦ οὐρανίου περιγητοῦ φαντάζεται ὅτι οἱ οὐρανοὶ λεπτὴν βρέχουσι φλύγα· δυστυχῶς ὅμως μόνος ὁ τῆς τυραννίας οὐρανὸς αἱματωμένος ῥίπτει ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν καρδιῶν τὰς ἀκτῖνας του.

Εἶναι ὥρα τετάρτη καὶ οἱ κάτοικοι τῶν Ἰωαννίνων κατακλείοντες οἴκους τε καὶ καταστήματα συρρέουσιν ἀφ' ὅλων τῶν ὁδῶν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος· καὶ τὸ μέρος τοῦτο εἶναι αἱ ὑπόγειοι τοῦ Βεζύρου εἰρκταί, ἀφ' ὧν μέχρι τῆς λίμνης ἄμετρον πλῆθος ἵσταται εἰς τὰ πλευρὰ τῆς ὁδοῦ, ἥτις ὑπὸ χιλιάδων ἐκσπαθωμένων Ἀλβανῶν κατὰ γραμμὴν τεθειμένων φυλάσσεται.

Ἐφ' ἑνὸς δὲ τῶν ἐν τῇ λίμνῃ νησιδίων κεκαλυμμένου δι' ἐρυθροῦ κατηγῆ, εἰν' ἰδρυμένος θρόνος πομπωδέστατος. Εὐρωπαϊκῆς καὶ Ἀσιατικῆς κατασκευῆς κράμα. Ἐπ' αὐτοῦ δὲ ἀκηδῶς ἐξηπλωμένος πρλιός τις γέρων κακῶς νηστεύων ἀνάλογον τῆς ἀξίας τοῦ ἀπαιτήτου ἱματισμοῦ του. Τσαούτη δὲ εἰρημὴ ἀπάθεια αὐτοῦ, ὥστε ὁ βλέπων νομίζει ὅτι οὐδέποτε ἐπεσκέφθη αὐτὸν πάθος τι.

ἀγγέλων, περὶ τῶν σπλάγχχνων μου, τῶν
 ἀθῶων παιδιῶν μου μένω ἡσυχος· σὺ, ἥτις
 μ' ἐθρέψες μετ' τὸ γάλα τῆς Ἀνδρίας καὶ τῆς
 Ἀρετῆς, σὺ θρέψαι καὶ τὰς φυγὰς τῶν ὀρ-
 φανῶν μου μετ' τὴν τροφήν τῶν μισο-
 τούρκων ἰδεῖν σου· λέγε πρὸς αὐτὰ πάντοτε
 περὶ ἐμοῦ· εἰκόνιζε εἰς αὐτὰ τὴν ἀκέφαλον
 εἰκόνα τοῦ ἡγαπημένου πατρός των· ναὶ, Χρυ-
 στήριον, ἐκδίκησιν θέλω! θέλω νὰ βαντίσῃ
 τὴν μηνίμην μου μετ' τουρκικὸν αἷμα· θέλω,
 θέλω ἐξεμμένα μετ' τῆς Ἀνδρίας τὸν στέφανον
 νὰ χαιρετήσουν μίαν ἡμέραν τὸν τάφον μου·
 ἃς δρέψουν τότε ἀπὸ τὰ περὶ τὴν λίμνην μου
 ἄνθη, τὰ ὅποια ἐκ τοῦ σώματός μου θέλουν
 παραχθῇ, καὶ θέτοντες αὐτὰ ἐπὶ τοῦ σφάνου
 τῆς τιμῆς των, ἃς φαντάζονται τὴν μητέρα
 των ἀσπαζομένην τὰ ἄνθη τῆς δόξης των!
 Βάβα μου, ἀνάθρεψαί τα Ἑλληνικά· καὶ ἐμ-
 πνευσταὶ εἰς αὐτὰ μῖσος ἀσπληδον, ἀτελεύτη-
 τον κατὰ τῶν Τουρκοφρογῶν· εἰς τὸν τά-
 φον τοῦ πατρός των πρέπει νὰ πέσωδι κεφα-
 λαὶ Τουρκικαὶ δ.α. νὰ ἐκδικήσωσι τὴν κεφα-
 λὴν του· αἰμοσπλάγχχνος σπλάθη φουκτωμένη
 ἀπὸ τῶν υἱῶν μου τὰς παλάμας πρέπει, γαι-

αὐτοὺς πρὸς τὴν λίμνην ὑπομειδῶν, ὡς λαχ-
εάνων πωλητὰς πληροφίας παρὰ τοῦ ψυχροῦ
φίλου του. Μετά τινος δὲ τοιαύτας ἐπαγγελί-
ψεις οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ αἰφνης σπυθηροβαλῶσι
καὶ χαρὰ ἀπαίσιος διαχέσθαι ἐπὶ τοῦ προσώ-
που του, ἔκστασιν ὥς αἱ ἐν τοῖς θηριο-
τροφείοις, λέοντες, ἀῖμιοι, ἐνατενίζοντες τὰ
προσεγγίζοντα θύματα των.

Αἰφνης ὡς πένθιμοι συριγμοὶ ζεφύρων ἀπὸ
νεκρικῶν ἰτεῶν ἐξέρχονται· οἱ τοῦ πλήθους
ψιθυρισμοὶ ἤχος πένθιμος ὡς νεκρικοῦ μοι-
ρρολογίου ἐκ μακρινῶν κοιμητηρίων ἀντηχεῖ
καθ' ὅλους τοὺς λόφους· ἡ προσοχὴ ὅλων ἐφ-
αρπάζεται· αἰγὴ ἐρημική· ἅπαντες προση-
λοῦνται εἰς τὰ μόλις ἀκουόμενον τοῦτο
ᾄσμα :

Εἰχετε γεία τοιαντασὺλλα
Εἰχετε γεία ἀηδόνα,
Τῆς ντροπιασμένης νιοτῆς μου
Καὶ σεις πικρὰ μου χρόνιζ,
Διδάδια ἀγαπήμενα μου
Για πάντα ἔχετε γεία.

Ἡ ἀρετὴ ἀντιπαρατίθεται τῇ κακίᾳ.

Ῥοδὰ μου μὴ μυρίζετε,
 Γενῆτε μαύρα ἀγκάθια,
 Ἀηδόνια τῆς πατρίδος μου,
 Τοῦ γένους μου τὰ πάθια,
 Σὰν νεκροπούλια ψέλνετε
 Στὴν μαύρην ἀπρολιμνιά.

Αἱ καρδίαι συγκινοῦνται, καὶ ὠχραὶ προση-
 λοῦνται ἐπὶ μᾶλλον ὥπως ἀκούσωσι τὸ πέν-
 θιμον ἄσμα ὅπερ καθαρώτερον ἤδη ἀκούεται.

Καὶ σεῖς, καὶ σεῖς παιδάκια μου,
 Ἀδικοφρανευμένα,
 Ὅταν θὰ μεγαλώσετε,
 Καὶ σὰς εἰποῦν γιὰ 'μένα,
 Ἐλᾶτε εἰς τὴν λίμνη μου
 Νὰ δώστε δυὸ φιλιὰ.

— 0 —

Ἐλᾶτε νὰ ρουφήσετε
 Μία σταξὶά νεράκι.
 Μὴ σχιάξεσθε, δὲν γίνεται
 Στὰ σπλάχνα σας φαρμάκι.
 Ἦναι γλυκὸ ὡς τὸ γάλα μου
 Προῦ ἐπίνατε μικρά.

Τὸ ἄσμα πλησιέστερον ἀκουόμενον κινεῖ
πᾶς καρδίας εἰς δάκρυα :

Ρουφῆς ! γιὰ νὰ γίνετα
Παιδιά μου, ἀνδρειωμέχοι !

Νὰ κόψετε τὴν ἄλυσον :

Ποῦ τὴν Πατρίδα δένει.

Ἀλυσομένο ρίχτε μου

Στὴν λίμνη τὸν Μουχτάρη :

Δὲν θέλω ἄλλο μνημόσυνο,

Δὲν θέλω ἄλλη χάρι :

Τὸ ἄσμα καθαρώτατα φθάνει συνωδευμέ-
νον μετὰ κρότου τριζομένων ἀλύσων· αἱ
καρδιαὶ σπαράσσονται :

Γιὰ τὸν Θεὸ μὴ ρίξετε

Τὸ ἄνομο κεφάλι

Τοῦ Ἀλήπασα στὴν λίμνη μας,

Γιατὶ ἡ ἄγρια ζάλη

Τῆς ὥρας ποῦ μᾶς ἐπνίξαν

Τὴν λίμνην θὰ θολώσῃ :

Γιατὶ θὰ τρέξῃ ὁ τύραννος

Κι' ἐκεῖ νὰ μᾶς λερώσῃ.

Μόλις ἡ στροφὴ αὕτη ἐτελείωσε καὶ ἡ
μακρόθεν φαινομένη ἐντάφιος συνοδεία φθά-

νει ἱππεῖς τῆς Ταταρίας ἐφ' ἱππων ἀραβικῶν
 ξιφῆρεις προπορευόμενοι φωνάζουσι,

« Πίσω ῥαγιαδες, ἴτω γκισούριδες . . . »

Καὶ τὸ δοῦλον πλῆθος φεύγει φύρδην μίγδην
 ὀλοπατούμενον ὑπὸ τῶν ὑπερηφάνων ἀράδων
 ἱππων· τὰ ἔχνη τῶν ἱππέων ἀνεμποδιστὶ ἀπο-
 λουθοῦσι πεζοὶ λάπιδες καὶ γενίτσαροι, ἐκὰς
 χεῖρας κρατοῦντες τὰ καρυσφίλια, τῶν
 ὑποίων οἱ πετεινοὶ ὑψωμένοι ὄντες εἰς τὴν
 ὑπερτάτην κλίμακα φαίνονται ἔτοιμοι νὰ ρι-
 φθῶσιν ἐπὶ τῶν αὐλάκων. Ἐν μέσῳ δὲ τῶν
 στρατιωτῶν αὐτῶν σωρεῖα παρθένων, ὡς αἱ
 ψυχαὶ τῶν μυθολογουμένων Χαρίτων, ὡς εἰχο-
 ρεῖαι Σεραφίμ, βαδίζουσι μὲ βῆμα Ἑλληνικόν
 εἰς τὸν ἔσχατον δρόμον. Ἐπὶ τῶν κεφαλῶν
 αὐτῶν λάμπει ὁ στέφανος τῆς τιμῆς· ἐνῶ
 ἀπὸ τὰ στήθη των εὐωδιῶσι τὰ ῥόδα τῆς
 παρθενίας, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ ἀταραξία πετῶσα
 ἐφ' ὄλων, τὰς καθιστᾷ μᾶλλον σεβαστάς· ἡ
 Ἀρετὴ καὶ ἡ Δόξα συμπορεύονται περὶ τῶν αὐτῶν
 μειδιῶσαι ὡς ἐπὶ τόσων ἀνθέων αἱ τοῦ Μασῦ
 πρωΐαι· ὡς τόσαι παραδείσεις αἱ νύμφαι αἱ δε-
 καοκτῶ Ἑλληνίδες, ὡς δεκαοκτῶ ἄγγελοι
 χορμῆται, ἀποχαιρετῶσι τὴν μόνην ἐν τῷ κό-

σμφ' ἔνδοξον γῆν καταδιωχομένην ὑπὸ μυρι-
άδων ἐρινυῶν· τρέχουσι, πετῶσιν ὡς χρυσα-
λίδες τέτται· αἱ ὠραῖαι ψυχαί των, πρὸς τὴν
γνησίαν Πατρίδα των· καὶ ἂν δάκρυ, Ἀπρι-
λίου δρόσου· ὠραιότερον, τοὺς δεκαψύχους
ὕγραίνῃ ὀφθαλμούς των· εἶναι τῆς πρὸς τὸν
κόσμον τοῦτον συμπαθείας των· καὶ βεβαίως,
ποία εὐγενῆς καρδιά δὲν οἰκτολογεῖ τοὺς ἐν τῇ
εἰρκτῇ ταύτῃ διαμένοντας, ἐλεεινολογοῦσα
συγχρόνως τὴν δυστυχῇ ἀνθρωπότητα· τίς
καρδιά παρθενικὴ δὲν ἀποχαιρετᾷ ταύτην
μετὰ δακρύων ἀπερχομένη;

Ἀφίνοντας ἐν τούτοις τὴν οὐρανιότητα τῆς
ψυχῆς των, ἃς ρίψωμεν βλέμμα ἐπὶ τῶν φαι-
νομένων βασάνων των.

Κρίκοι σιδηροὶ περισφίγγουσι, τοὺς ἀνθο-
πλάσους τῶν Ἑλληνίδων θραχίονας ἀντὶ τῶν
ἀδαμαντίνων φελλίων, ἀπ' αὐτῶν δὲ βαρεῖαι
ἄλυστοι ἐξαρτῶμεναι συσφίγγουσι τὸν δεξιὸν
εὐγενόσχημον πόδα· σχοινία τὰς δακτυλίδιους
ὀσφεῖς των σφίγγουσι· διὰ τῶν γαλακτωδῶν
περιλαιμίων διερχόμενα· οἱ ὠραῖοι πλόκαμοι
ἀμελῶς ἐρρίμμενοι· περὶ τοὺς ὤμους προσθέ-
τουσι μαχικόν τι·!

Ἄραβες, φρικτοφόροι δῆμιοι, τὰς κλαῦσι λυσσώντες· καὶ ὡς τόποι τῆς κλῆδαιμόνες διευθύνονται εἰς τὸν κατασπαρτῶν αἰσθημάτων γαυριώντες· ὦ! Πόσον ωτέρα εἶναι ἡ δυστυχία αὕτη τῆς διαβρυτυχίας· ὑποία μυστηριώδης μαγεία· τὰς ἐνεκεν τῆς Ἀρετῆς πασχούσας καὶ ἐνῶ ἐξ ἐναντίας· ὅποιοι, φλογροφόροι, καταπλήττουνται τὰς ἐν μέσῳ ἀναπομεγαλείου καὶ πλούτου!

Μετὰ σεμνοπρεποῦς ὑπερηφανείας, ἰδὼνας τὰς Ἑλληνικὰς ψυχὰς, φθάνου τὴν λίμνην ἄδουσαι τὸν τελευταῖον αἰρετισμόν.

Ἡ ἀσελγὴς ὀργὴ τῶν τριῶν Πασάδε περιγράφεται· καὶ δικαίως, καθάτι δεκτικῇ τοῦ Μαΐου ὑπερηφάνως ἔφυγον τὰς γαῖς χεῖρας τῶν προτιμήσαντα τὴν δρεπάρὰ τοῦ Τούρκου τὴν ὀσφρησιν, τὸν πυγμάρὰ τὰς ἡγεμονικὰς ἀπολαύσεις· ἡ ὁμως ἰδέα τῆς ἐχθιχέσεως κατευνάζει λύσαν τῶν Ἀσιαγῶν χοίρων πρὸς τὴν ὁμιλῶν περὶ διαβολῶν βασανιζόντων ἡμῶν, ἐνῶ μετὰ τινῶν στιχμῶν παρῶν.

δὲν θὰ ὑπάρχωσι πλέον αἰ-πνῆσαι τῶν εὐγενῶν καρδιῶν, τῆς ἀθανασίας τὰ τόσα μέλη, ἅτινα ὡς τόσοι τοῦ οὐρανοῦ ἀστέρες μέλλουσι νὰ σθεσθῶσιν εἰς τὸ ὠκεάνειον μνημα τῆς τυραννίας ; Καὶ ἰδοὺ προχωροῦσι μετ' ἀνεξηγήτου ἁπαθείας.

Ἐν μέσῳ τῶν γλυκέων αὐτῶν ἀστέρων σελήνη ἐκφραστικώτατη διακρίνεται· ἡ Εὐφροσύνη, ὡς πλὴν μᾶλλον Οὐρανία, μᾶλλον χαρίεσσα· ἡ εὐγενὴς αὐτῆς ὑπερφηάνεια κατὰπλήττει τὰ χεῖλη τῆς ὡς μεμαραμένου ῥόδου φύλλα πλανῶσι μειδιάμα παρθενικῶτατον, ἐνῶ τὰ ὠραῖα αὐτῆς μαλλίαι, ὡς ταινίαι τοῦ ἐξ ἀνθέων στέμματος τῆς Ἀρετῆς ζεφυρόπαίζοντα ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ Ἡλίου, αὐξάνουσιν ἐπὶ τὸ ἄκρον ἄωτον τὴν πρωτότυπὸν ταύτην καλλονήν.

Πλησίον δ' αὐτῆς γραῖα τις, ἀδιαλείπτως τοὺς πλήρεις δακρύων ὀφθαλμούς τῆς ἐπ' αὐτῆς ἔχουσα δὲν παύει ὁμιλοῦσα πρὸς αὐτήν, ὥπως τῇ προσφέρῃ παρηγορίαν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν διὰ τῆς ἰσχυρῆς τῆς χειρὸς καὶ μετὰ μητρικοῦ ὀλῶς πάθους τὴν χαδεύει.

— Αἰσιπὸν, βάρβα Χρυσῆ, περὶ ἐκείνων τῶν.

μετὰ πλείονος προθυμίας ἐρώτᾳ τὸν
 βασιλέα μου, ὁρίζει ἄλλο
 παργέλε, καὶ τὰ κεφάλια
 γυμνῶν, ὡς οὐκ ἔστιν ἄρα, ἐκτελέσας μου, τὰ
 μετὰ θηριόδους γέλωτος προσθέτει,
 ἵνα τῆς πῶς κατηνδολογῶν
 παρμένα, λὲς πῶς χυρεύουνε τὸ
 τὸ ὄν, οὐκ ὄν, τὸ ὄν, οὐκ ὄν.

Καὶ λέγων κινεῖται νὰ φύγῃ, πλη-
 θυνθέντων τοῦ Ἀλφί,
 κατὰν, φέρε καὶ τῆς γυναι-
 κός, οὐκ ὄν, οὐκ ὄν, οὐκ ὄν.

ΣΤ

Τριτομυῖσα ἡ νύξ παρέρχεται
 πρώτῃ τῆς ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἡμέρας
 νύκτα πέπει πρὸς τὸ γαλήνην, ἐκ-
 κλινῶν δ' αὖτ' ἐξερχόμενος ὁ ἥλιος,
 ἰδέα μετὰ πολύμορον θιάνητικὴν ζῆ-
 σίς, τὰς ὑπερφάνους τῶν ἡμετέρων
 κορυφάς, ἐνθα ὑπὸ τῆς κτερυγίας τῆς
 μυῖσα ὑπινθηρίζει, ἡ πολυτέλεια γελῶν
 κινῶν λίμνη.

Ὁ θεωρῶν τὰς ἐπὶ τῶν ὑδάτων φλογεράς ἀντανακλάσεις τοῦ οὐρανοῦ περιηγητοῦ φαντάζεται ὅτι οἱ οὐανοὶ λεπτὴν βρέχουσι φλόγα· δυστυχῶς ὅμως μόνος ὁ τῆς τυραννίας οὐρανὸς αἱματωμένος ρίπτει ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν καρδιῶν τὰς ἀκτῖνάς του.

Εἶναι ὥρα τετάρτη καὶ οἱ κάτοικοι τῶν Ἰωαννίνων κατακλείοντες οἴκους τε καὶ καταστήματα συρρέουσιν ἀφ' ὧν τῶν ὁδῶν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος· καὶ τὸ μέρος τοῦτο εἶναι αἱ ὑπόγειοι τοῦ Βεζύρου εἰρκται, ἀφ' ὧν μέχρι τῆς λίμνης ἄμετρον πλῆθος ἵσταται εἰς τὰ πλευρὰ τῆς ὁδοῦ, ἥτις ὑπὸ χιλιάδων ἐκσπαθωμένων Ἀλβανῶν κατὰ γραμμὴν τεθειμένων φυλάσσεται.

Ἐφ' ἐνὸς δὲ τῶν ἐν τῇ λίμνῃ νησιδίων κεκαλυμμένου δι' ἐρυθροῦ κατηφῆ, εἰν' ἰδρυμένος θρόνος πομπωδέστατος Εὐρωπαϊκῆς καὶ Ἀσιατικῆς κατασκευῆς χρᾶμα. Ἐπ' αὐτοῦ δὲ ἀκηδῶς ἐξηπλωμένος πρλιός τις γέρων καπνίζει ναργελὲν ἀνάλογον τῆς ἀξίας τοῦ ἀνεκτιμήτου ἱματισμοῦ του. Τοσαύτη δὲ εἶναι ἡ ἀπάθεια αὐτοῦ, ὥστε ὁ βλέπων νομίζει ὅτι οὐδέποτε ἐπεσκέφθη αὐτὸν πάθος.

ὅτι οὐδέποτε ἀνερμίχθη εἰς τὰ τοῦ κόσμου, φιλοσοφικῶς περιφρονήσας πάντοτε τὰς πλάγους αὐτοῦ τοῦ βίου.

Ἐν ταύτοις ἐπὶ τῆς θελκτικῆς ἐκείνης γενειάδος μυριάδες ἐγκλημάτων, ὡς ἐντὸς τῶν ἀταράχων στέρων τοῦ λεγόμενου δαιμόνων λοφάζουσιν, ἀπὸ δὲ τοῦ ἱλαροῦ ἐκείνου βλέμματος ἐξέρχεται μανιώδης κατὰ τῶν ἑλλήνων ἡ δυστυχία.

Ὁ γῆραιός οὗτος, ὡς ὁ ἀναγνώστης ἠνύησεν, εἶναι ὁ Τεπελένιος Ἀλῆς, ἡ θανατοκράτις τῆς δυστυχίας. Ἡκείρου μάλιστα, ἐκ δεξιῶν καὶ εἰς εὐωνύμων τοῦ ὁποίου ἴστανται ὄρθαι ὡς ὑπασπισται τῆς κολάσεως, οἱ δύο αὐτοῦ υἱοί, Βελῆς καὶ Μουκτάρης· ἂν δὲ ἱλαρότης στολίζει κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην τὴν Τίγγριν εἶναι διότι ἐν τῇ ἀναπαύσει τῆς περιμένει νὰ κορέσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰ σπλάγχνα τῆς ἀπὸ τῆς ἐγγιζούσης πάλης τοῦ ἐπὶ τῶν ὕδατων κολυμβῶντος φίλου αὐτῆς θανάτου καὶ τῶν περιμένομένων Ἑλληνίδων. Ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρὸν σπινθηροβολοῦντες οἱ ὀφθαλμοί του ῥίπτονται εἰς τὸ βάθος τῆς ὁδοῦ, καὶ πάλιν ἐν ἀταραξίᾳ ἐπαναστρέφω.

αὐτοὺς πρὸς τὴν λίμνην ὑπομειδιᾷ, ὡς λαμβάνων ποθητὰς πληροφoρίας παρὰ τοῦ ψυχροῦ φίλου του. Μετὰ τινος δὲ τοιαύτας ἐπαγαλήψεις οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν αἰφνης σπυθηροδολοῦσι καὶ χαρὰ ἀπείριτος διαχέεται ἐπὶ τοῦ προσώπου του, ἔκστασις ὡς αἱ ἐν τοῖς θηριοτροφείοις λέοντες ἤδημιος ἐγκατενέχοντες τὰ προσεγγίζοντα θύματα των.

Αἰφνης ὡς πένθιμοι συρίγμαί, ξεφύων ἀπὸ νεκρικῶν ἰστέων ἐξέρχονται οἱ τοῦ πλήθους ψιθυρισμοὶ ἤχος πένθιμος ὡς νεκρικοῦ μοιρρολογίου ἐκ μακρινῶν κοιμητηρίων ἀντηχεῖ καθ' ὅλους τοὺς λόφους ἡ προσόχη ὄλων ἐφαρπάζεται, αἰτὴ ἐρημικὴ ἀπαυτες προσηλούνται εἰς τὰ μέγας ἀκουόμενον τοῦτο ᾄσμα :

Εἰχετε γεια, τριαντάφυλλα,

Εἰχετε γεια ἀνθόνα,

Τῆς ντροπιασμένης νύκτας μου

Καὶ σεις πικρά μου χρόνια,

Αἰσάδια ἀγαπημένα μου

Για πάντα εἰχετε γεια,

Ψοδά μου μὴ μυρίζετε,
 Γενῆτε μαύρα ἀγκάθια,
 Ἀηδονία τῆς πατρίδος μου,
 Τοῦ γένους μου τὰ παῖδα,
 Σὰν νεκροπούλια ψέλνετε
 Στὴν μαύρη ἀπρολιμένα.

Αἱ καρδίαι συγκινοῦνται, καὶ ὠχραὶ πε-
 λοῦνται ἐπὶ μᾶλλον ὥπως ἀκούσωσι τὸ
 θυμὸν ἄσμα ὅπερ καθαρώτερον ἔδη ἀκού-

Καὶ σεῖς, καὶ σεῖς παιδάκια μου,
 Ἀδικορροφαντευμένα,
 Ὅταν θὰ μεγαλώσετε,
 Καὶ σὰς εἰποῦν γιὰ μένα,
 Ἐλᾶτε εἰς τὴν λίμνην μου
 Νὰ δώστε δυὸ φιλιὰ.

— 0 —

Ἐλᾶτε νὰ ρουφήσετε
 Μία σταξὰ νεράκι.
 Μὴ σχιάξεσθε, δὲν γίνεταί
 Στὰ σπλάχνα σας φαρμάκι
 Ἦναι γλυκὸ ὡς τὸ γάλα μου
 Προῦ ἐπίνατε μικρὰ.

Τὸ ἄσμα πλησιέστερον ἀκουόμενον κινεῖ
πᾶς καρδίας εἰς δάκρυα :

Ρουφῆς ! γιὰ νὰ γίνετε
Παιδιά μου, ἀνδρειωμένοι !

Νὰ κόψετε τὴν ἄλυστο
Ποῦ τὴν Πατρίδα δένει.

Ἀλυσόμενο ρίχτε μου
Στὴν λίμνη τὸν Μουχτάρη·

Δὲν θέλω ἄλλο μνημόσυνο,

Δὲν θέλω ἄλλη χάρι.

Τὸ ἄσμα καθαρώτατα φθάνει συνωδευμέ-
νον μετὰ κρότου τριζομένων ἀλύσων· αἱ
καρδιαὶ σπαράσσονται :

Γιὰ τὸν Θεὸ μὴ ρίξετε

Τὸ ἄνομο κεφάλι

Τοῦ Ἀλήπχσα στὴν λίμνη μας,

Γιατὶ ἡ ἄγρια ζάλη

Τῆς ὥρας ποῦ μᾶς ἐπνίξαν

Τὴν λίμνην θὰ θολώσῃ·

Γιατὶ θὰ τρέξῃ ὁ τύραννος

Κι' ἐκεῖ νὰ μᾶς λερώσῃ.

Μόλις ἡ στροφὴ αὕτη ἐτελείωσε καὶ ἡ
μακρόθεν φαινομένη ἐντάφιος συνοδεία φθά-

νει· ἱππεῖς τῆς Ταταρίας ἐφ' ἱππων ἀραβικῶν
 ξιφῆρεις προπορευόμενοι φωνάζουσι,

« Πίσω ῥαγιαδες, πίσω γκισούριδες . . . »

Καὶ τὸ δοῦλον πλῆθος φεύγει φύρδην μίγδην
 ὀλοπατούμενον ὑπὸ τῶν ὑπερηφάνων ἀράδων
 ἱππων· τὰ ἴχνη τῶν ἱππέων ἀνεμποδιστὶ ἀκο-
 λουθοῦσι πεζοὶ λάπιδες καὶ γενίτσαροι, μὲνὰ
 χεῖρας κρατοῦντες τὰ καρυσφίλια, τῶν
 ἀποίων αἱ πετεινοὶ ὑψωμένοι ὄντες εἰς τὴν
 ὑπερτάτην κλίμακα φαίνονται ἔτοιμοι νὰ ρι-
 φθῶσιν ἐπὶ τῶν αὐλάκων. Ἐν μέσῳ δὲ τῶν
 στρατιωτῶν αὐτῶν σωρεία παρθένων, ὡς αἱ
 ψυχαὶ τῶν μυθολογουμένων Χαρίτων, ὡς χο-
 ρεῖαι Σεραφίμ, βαδίζουσι μὲ βῆμα Ἑλληνικόν
 εἰς τὸν ἔσχατον δρόμον. Ἐπὶ τῶν κεφαλῶν
 αὐτῶν λάμπει ὁ στέφανος τῆς τιμῆς, ἐνῶ
 ἀπὸ τὰ στήθη των εὐωδιῶσι τὰ ῥόδα τῆς
 παρθενίας, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ ἀταραξία πετῶσα
 ἐφ' ὄλων, τὰς καθιστᾷ μᾶλλον σεβαστάς· ἡ
 Ἀρετὴ καὶ ἡ Δόξα συμπορεύονται περίξ αὐτῶν
 μειδιῶσαι ὡς ἐπὶ τόσων ἀνθέων αἱ τοῦ Μαΐου
 πρωΐαι· ὡς τόσαι παραδείσεις· αἱ νύμφαι αἱ δε-
 καοκτῶ Ἑλληνίδες, ὡς δεκαοκτῶ ἄγγελοι
 κομῆται, ἀποχαιρετῶσι τὴν μόνην ἐν τῷ κό-

σμῶ ἐνδοξον γῆν καταδιωκομένην ὑπὸ μυριαδῶν ἐριννυῶν· τρέχουσι, πετῶσιν ὡς χρυσάλιδες τότε· αἱ ὠραῖαι ψυχαὶ των, πρὸς τὴν γνησίαν Πατρίδα των· καὶ ἂν δάκρυ, Ἀπριλίου δρόπου ὠραιότερον, τοὺς δεκαψύχους ὑγραίνῃ ὀφθαλμούς των· εἶναι τῆς πρὸς τὸν κόσμον τοῦτον συμπαθείας των· καὶ βεβαίως, ποία εὐγενὴς καρδία δὲν οἰκτολογεῖ τοὺς ἐν τῇ εἰρητῇ ταύτῃ διαμένοντας, ἐλκεινολογοῦσα συγχρόνως τὴν δυστυχῇ ἀνθρωπότητα· τίς καρδία παρθενικὴ δὲν ἀποχαιρετᾷ ταύτην μετὰ δακρύων ἀπερχομένη;

Ἀφίνοντας ἐν τούτοις τὴν οὐρανιότητα τῆς ψυχῆς των, ἃς ρίψωμεν βλέμμα ἐπὶ τῶν φαινομένων βασάνων των.

Κρίκοι σιδηροὶ περισφίγγουσι, τοὺς ἀνθόπλάσους τῶν Ἑλληνίδων βραχίονας ἀντὶ τῶν ἀδαμαντίνων ψελλίων, ἀπ' αὐτῶν δὲ βαρεῖαι ἄλυσσι ἐξαρτώμεναι συσφίγγουσι τὸν δεξιὸν εὐγενόσχημον πόδα· σχοινία τὰς δακτυλίδιους ὀσφείας των σφίγγουσι διὰ τῶν γαλακτωδῶν περιλαιμίων διερχόμενα· οἱ ὠραῖοι πλόκαμοι ἀμελῶς ἐρριμμένοι περὶ τοὺς ὤμους προσθέτουσι μηχανὸν τι!

Ἄραβες, φρικοφόροι δῆμιοι, τὰς περικυ-
κλαῦσι λυσσῶντες· καὶ ὡς τόποι τῆς κλάσσεως
δαίμονες διευθύνονται εἰς τὸν κατασπαραγμὸν
τῶν αἰσθημάτων· γαυριῶντες· ὦ! Πόσον ὠραι-
ωτέρα εἶναι ἡ δυστυχία αὕτη τῆς διαβολικῆς
εὐτυχίας· ὑποία μυστηριώδης μαγεία· ἡδύνει
τὰς ἔνεκεν τῆς Ἀρετῆς πασχούσας καρδίας.
ἐνῷ εἰς ἐναντίας ὅποιοι φλογοφόροι ἑλεγχῶν
καταπλήττονται τὰς ἐν μέσῳ ἀναπαύσεων
μεγαλείου καὶ πλούτου!

Μετά σεμνοπρεποῦς ὑπερηφανείας, ἰδίας εἰς
μόνας τὰς Ἑλληνικὰς ψυχὰς, φθάνουσιν εἰς
τὴν λήμνην ᾄδουσαι τὸν τελευταῖον ἀποχαι-
ρετισμὸν.

Ἡ ἀσελγὴς ὀργὴ τῶν τριῶν Πασάδων δὲν
περιγράφεται καὶ δικαίως, καθότι δεκαοκτὼ
ἄνθη τοῦ Μαΐου ὑπερηφάνως ἔφυγον τὰς ἀσελ-
γεῖς χεῖρας των προτιμήσαντα τὴν δρεπάνην,
παρὰ τοῦ Τούρκου τὴν ὀσφρησιν, τὸν πνιγμὸν,
παρὰ τὰς ἡγεμονικὰς ἀπολαύσεις· ἡ φρικτὴ
ὅμως ἰδέα τῆς ἐκδικήσεως κατευνάζει τὴν
λύσσαν τῶν Ἀσιαγῶν χοίρων· πρὸς τί ὅμως
ὀμιλῶ περὶ διαβόλων βασανιζόντων ἡμᾶς αἰ-
ωνίως, ἐνῷ μετὰ τινῶν στιχμῶν παρέλευσιν.

δὲν θὰ ὑπάρχωσι πλέον αἰ·πνοαὶ τῶν εὐγένων καρδιῶν, τῆς ἀθανασίας τὰ τόσα μέλη, ἅτινα ὡς τόσοι τοῦ οὐρανοῦ ἀστέρες μέλλουσι νὰ σθεσθῶσιν εἰς τὸ ὠκεάνειον μνήμα τῆς τυραννίας ; Καὶ ἰδοὺ προχωροῦσι μετ' ἀνεξηγήτου ἀπαθείας.

Ἐν μέσῳ τῶν γλυκέων αὐτῶν ἀστέρων σελήνῃ ἐκφραστικωτάτη διακρίνεται ἡ Εὐφροσύνη, ὡς πλὴν μᾶλλον Οὐρανία, μᾶλλον χαρίεσσα· ἡ εὐγενὴς αὐτῆς ὑπερηφάνεια κατὰπλήττει τὰ χεῖλη τῆς ὡς μεμαραμένου βόδου φύλλα πλανῶσι μειδιάμα παρθενικώτατον, ἐνῶ τὰ ὠραία αὐτῆς μαλλί·α, ὡς ταινίαι τοῦ ἐξ ἀνθέων στέμματος τῆς Ἀρετῆς ζεφυροπαῖζοντα ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ Ἡλίου, αὐξάνουσιν ἐπὶ τὸ ἄχρον ἄωτον τὴν πρωτότυπὸν ταύτην καλλονήν.

Πλησίον δ' αὐτῆς γραῖα τις, ἀδιαλείπτως τοὺς πλήρεις δακρύων ὀφθαλμούς τῆς ἐπ' αὐτῆς ἔχουσα δὲν παύει ὁμιλοῦσα πρὸς αὐτήν, ὅπως τῇ προσφέρῃ παρηγορίαν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν διὰ τῆς ἰσχυρῆς τῆς χειρὸς καὶ μετὰ μητρικοῦ ὅλως πάθους τὴν χαδεύει.

— Λοιπὸν, βάρβα Χρυσῇ, περὶ ἐκείνων τῶν.

ἀγγέλων, περὶ τῶν σπλάγγχνων μου, τῶν
 ἀθάων παιδιῶν μου μένω ἡσυχος· σὺ, ἥτις
 μ' ἐθρέψες μετ' τὸ γάλα τῆς Ἀνδρίας καὶ τῆς
 Ἀρετῆς, σὺ θρέψαι καὶ τὰς ψυχὰς τῶν ὀρ-
 φανῶν μου μετ' τὴν τροφήν τῶν μισο-
 τούρκων ἰδεῶν σου· λέγε πρὸς αὐτὰ πάντοτε
 περὶ ἐμοῦ· εἰκονίζε· εἰς αὐτὰ τὴν ἀκέφαλον
 εἰκόνα τοῦ ἡγαπημένου πατρός των· ναὶ, Χρυ-
 στήρι μου, ἐκδίκησιν θέλω!· θέλω νὰ βραυτίτουν
 τὴν μηνίμην μου μετ' τουρκικὸν αἷμα· θέλω,
 θέλω ἐξεμμένα μετ' τῆς Ἀνδρίας τὸν στέφανον
 νὰ χαιρετήσουν μίαν ἡμέραν τὸν τάφον μου·
 ὡς δρέψουν τότε ἀπὸ τὰ περὶ τὴν λίμνην μου
 ἄνθη, τὰ ὅποια ἐκ τοῦ σώματός μου θέλουν
 παραχθῆ, καὶ θέτοντες αὐτὰ ἐπὶ τοῦ σφάνου
 τῆς τιμῆς των, ὡς φαντάζονται τὴν μητέρα
 των ἀσπαζομένην τὰ ἄνθη τῆς δόξης των!
 Βάβα μου, ἀνάθρεψαί τα Ἑλληνικά· καὶ ἐμ-
 πνευσταὶ εἰς αὐτὰ μῖσος ἀσπληδον, ἀτελεύτη-
 τον κατὰ τῶν Τουρκοφρογῶν· εἰς τὸν τά-
 φον τοῦ πατρός των πρέπει νὰ πέσωδι κεφα-
 λαὶ Τουρκικαὶ δ' αὖ νὰ ἐκδικήσωσι τὴν κεφα-
 λὴν του· αἰμοστάλακτος σπάθη φουκτωμένη
 ἀπὸ τῶν υἱῶν μου τὰς καλὰς πρέπει, γαι-

ρετήσασα τ' ἀναπαυόμενα ὕστᾳ του, καὶ ὁρο-
αίῃ αὐτᾷ, καθιστῶσα οὕτω γαληνιώτερον
τὸν ἀγγελικὸν ὕπνον του. Πρέπει

Ἐνταῦθα διακόπτεται, καθότι Ἀραψ τις ἐγ-
νοῶν τὴν Ἑλληνικὴν, εἰς τὸ ἄκρυσμα τῶν λᾶ-
γων τῆς Εὐφροσύνης ἀρπάζει ἐκ τοῦ τραχήλου
τὴν Χρυσὴν καὶ τὴν ὠθεὶ σκληρῶς εἰς τὰ ὀπίσω.

Ἐν βλέμμα ἡ Εὐφροσύνη ρίπτει ἐπὶ τῆς γα-
λακτοτρόφου τῆς, ὕστατον βλέμμα! καὶ θαρ-
ράλέως προχωρεῖ εἰς τὸν θάνατον ἔδουσα τὸ
μητρικὸν τοῦ ἀποχωρισμοῦ τοῦ το μαρολόγιαν:

Παρηγοριάσας ἔρμα μου

Ἀφίνω τὴν εὐχή μου

Γλυκεῖα, γλυκεῖα καὶ ὀλόφλογη

Σὰν τὸ ὑστερὸν φρά μου

Βράχοι, βουνὰ φυλάξετε

Τῆς Φρόπας τ' ἀρφανά.

Γιὰ σέ, γλυκεῖα Πατρίδα μου

Ἀσίνω τὰ παιδιὰ μου

Σὲ βροχερὴ ἐρημιά:

Τοὺς θεῖους κόρφους ἀνοιῖαι

Καὶ κλίσαι τ' ἀρφανά μου

Σὲ μητρικὴ ἀγκαλιά.

Καὶ μετὰ τῆς στροφῆς συντελείονει καὶ τὸν ἐνδοξὸν δρόμον. Ἀμέσως τότε ὡς ἐκ συνθήματος ἀνὰ δύο διάβολοι ἀρπάζουσιν ἄγγελον ἓνα, ἐν ἀκαρεὶ περιστρίφοντες ἕκαστος ἀντιθέτως τὰ ἄκρα τοῦ τὴν ὕψυν ἑκάστης Ἑλληνίδος σφίγγοντος σχοινίου περιττρέφουσι μετὰ τοῦ σώματος αὐτὸ, ἀφ' οὗ πρῶτον ἀντιθέτως πανύονται τρίς, κατ' εὐθείαν γραμμὴν οἱ στιβαροὶ τῶν βραχίονες, εἰς τὸν ἀέρα μετὰ πολλῆς ἐπιδεξιότητος κυκλοειδῶς ἀναπετάσαντες, τὸ σῶμα ἐκσφενδονίζουσιν αὐτὸ μετὰ τῶν σχοινίων καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ σφαιρῶν εἰς τὴν λίμνην, ἥτις μὲ τὸ πρῶτον θυμὰ ἄρχεται νὰ ταρασσῆται, καὶ ἀφρίζουσα τὰς γοερωτέρας ὡς ἀναπέμπη οἰμωγὰς, ὡς ἔχουσα καὶ αὐτὴ συναίσθησιν τῶν πραττομένων φρικωδίων.

Τοιοῦτ' ὁρῶντες ἐκσφενδονίζονται ἐκτὸς τῆς λίμνης, οἱ δεκαεπτὰ ἄγγελοι, τῆς Εὐφροσύνης καταδικασθείσης, παρὰ τῶν ἀνθρωποφάγων πύργων, τῆς νὰ ἴδῃ, δεκαεπτὰ τοιοῦτους καὶ τοιοῦτων ἀγγέλων θανάτους πρὸ τοῦ ἰδικοῦ της· ἀλλ' ἡ ἀθάνατος καρδία της ἀποχαιρέτῃ, ὅλας μετὰ τῆς χαρακτηριούσης τὴν

Ἑλληνίδα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καρτεροπαθείας
εἰς οἷας δεινάς περιστάσεις διὰ τῆς φράσεως,
«Χαίρε, ὦραία φίλη, σὲ φθάνω, δὲν ἀργῶ».

ἦλθε δὲ τέλος καὶ ἡ στιγμή τοῦ ἀγγέλου
τούτου· καὶ ἰδοὺ ἀναπετωμένη εἰς τὰς περὶ-
τροφὰς τῶν δημίων φαίνεται, ἀπ' ἐνὸς μὲν
ἀποχαιρετῶσα τὸν κόσμον, ἐξ ἄλλου δὲ με-
τιδῶσα ὡς δεχομένη τὰς προσφορὰς τῶν
ἀγγέλων. Μόλις δὲ ἡ Εὐφροσύνη ρίπτεται
καὶ ἰδοὺ ἡ τῆς πίστεως καὶ ἀγάπης εἰκὼν,
νέαν προσθέτει ἀξίαν εἰς τὴν ἀθανασίαν δούλου
ἐθνους.

Ἡ τροφὸς Χρυσῇ, ὡς λέαινα, ἥς τινος οἱ
σκύμνοι ἀρπάζονται, διαφυγοῦσα τῶν κρατούν-
των αὐτὴν ἀλβανικῶν χειρῶν, δι' ἀπιστεύτου
τῆς ἡλικίας τῆς δυνάμεως, ρίπτεται αὐτοθε-
λήτως εἰς τὴν λίμνην, ἀξιοπρεπῶς τὸν θά-
νατον περιφρονήσασα καὶ ἐπιτραγίσασα οὕτω
τὴν νίκην τῆς Εὐφροσύνης καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Θάμβος κυριεύει τὸ πλῆθος· κινοῦν εἰς δά-
κρυα τὰς Ἑλληνικὰς καρδίας, καὶ ρίπτουν τὰ
Τουρκικὰ σπλάγγνα εἰς τοῦ Φθόνου τοὺς
ὄνυχας.

Ἡ δυστυχὴς! πόσον τρομερώτερον βλέπει

αὕτη τὸν θάνατον ἢ αἱ λοιπαί ! οὔτε ἐκ τῶν γεγυμνασμένων τῶν δημίων χειρῶν ἐκσφενδονίζεται, οὔτε βάρος σφαιρῶν ἐπισπεύδει τὸ ἀποψύχημά της· τρεῖς ὥραι παρέρχονται καὶ ἡ λευκὴ κόμη της πλέει ἀκόμη ἐπὶ τῶν ἀφρῶν τῶν κυμάτων, εὐφραίνουσα τὴν φιλέδικον ὕαιναν τῆς Ἡπείρου, καὶ διαρκῆ κατασταίνουσα τὴν σημαντικὴν ἐπευφήμησιν.

Ἄς μὴ παραλείψωμεν δὲ ὅτι ἐκάστου τῶν μαρτύρων τῆς Τιμῆς ἐκσφενδονιζομένου, οἱ πέριξ τῆς λίμνης λόφοι ἀντήχουν τοὺς σατανικοὺς καγχασμοὺς τῶν τριῶν Πασάδων. Δυνάμεθα ὁθεν ἐκ τούτων ὅλων ἐναργέστατα νὰ κατανοήσωμεν ὅτι πνεύματα διαβόλων, μορφὰς ἐνδύόμενα ἀνθρωπίους, ἔρχονται πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ πλάνου πλανήτου μας.

Εἶδομεν λοιπὸν ἀφ' ἐνὸς ἐν τῇ ἀκμῇ τῶν ὠραιότερων καὶ φωτεινότερων αἰώνων κακοῦργους μεγάλους, τέρατα φρικωδέστατα μαστιζόντα τὴν ἀνθρωπότητα, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου καὶ εἰς τὰ βάθη τῶν ζοφερωτέρων χρόνων ὑπὸ τὰ μαρτύρια τῆς δουλείας καὶ τῆς διανοητικῆς καταπίεσεως, εἶδομεν, λέγω, ὅχι ὀλίγας ψυχὰς ἀγγέλων, ὅχι ὀλιγωτέρους δαιμονίους.

νάς, τὴν ἀνθρωπότητα διὰ τῆς ἐμφανίσεώς των
ὑπερέφαινον καταστήσαντας, καὶ ἀνταίριαντας
αὐτῇ πολλὰς βαθμίδας ἀνωθεν τῆς θνητότητος.

Ἄλλ' ἂν ταῦτα περὶ ἀνθρώπων, βεβαίως
ἔχει τὸ διαίωμα ν' ἀποκαλέσῃ τις ἡμᾶς
οἰηματίας, ἂν ἀπέναντί μας ἔχοντες ἱστορίας
καὶ γενεὰς τόσων παρελθόντων αἰώνων εἴπω-
μεν, « Ἄν ὁ ἄνθρωπος ᾖναι κράμα κακίας καὶ
ἀρετῆς, ὁ Ἕλλην εἶναι αἰσὴ ἡ Ἀρετῇ » ἃς μᾶς
συγχωρήσωσι, ἀεὶ οἱ μὴ ἐνάρετοι νὰ τοῖς εἴπω-
μεν ὅτι, Ὅσοι δὲν εὐρίαχονται ὑπὸ τὴν σκάν-
τῃς Παραδεισίου ταύτης ἰτέας δὲν εἶναι
Ἕλληνες, ἀλλ' ἀναιδεῖς ἄρπαγες ἐνδοξοῦ ἀνό-
ματος. Μόνη ἡ ἀθάνατος τῆς Εὐφροσύνης
πρᾶξις ἄρχει νὰ ὑποστηρίξῃ τῶν λόγων μας
τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἂν ἡ Πατρὶς τῶν ἐνδοξω-
τέρων μυστηρίων ἐσπερεῖτο δραμάτων μυρι-
άδας, φύσεως τοιαύτης, ἄρχει λέγω, ἡ αἵμα-
τωμένη τῶν Ἰωαννίνων λίμνη, ὁ ἐνδοξὸς πύ-
τος τῆς Εὐφροσύνης τάφος, ὅπως ζῶντες ἐκεί-
νων τῶν κλασιῶν, ἁλίων, τῆς χερσονήσου
φωκάδος, καὶ ὡς μάρτυς αἰώνιος κηρύττει τὴν
ζῶσαν τῆς Ἑλλάδος Δόξαν.

(Τόμος Α')

157

Χαιτετήσωμεν, ὦ Ἕλληνες, τὴν Εὐφρο-
νην! χαιρετήσωμεν τὰς δεκαοκτὼ μάρ-
τῶν δεινῶν τῆς Ἑλλάδος, τὰς δεκαοκτὼ
τρόφους τοῦ τάφου τῆς Εὐφροσύνης· χα-
σώμεν μετὰ παρθενικῶν δακρύων τὴν ὡ-
σὺν αὐτῶν μνήμην, καὶ μὴ παύσωμεν ποτὲ
νάζοντες καὶ ὑπ' αὐτὴν τὴν πικρὰν δου-
ρίαν, ἥτις ζωρότερον τῆς Ἐλευθερίας φων-
εῖ μὴ παύσωμεν, λέγω, μὲ ὑπερήφανα ἐν-
τωπα ὑψωμένα νὰ κράζωμεν Ἡ Ἑλ-
εῖναι· Μεγάλη!

ΖΗΤΩ Η ΕΛΛΑΣ!

Τ Ε Λ Ο Σ

Ο ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΗΣ
ΚΑΙ
Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΑΛΙΕΩΣ.

« Ὁ ἔρως καὶ οἰκόσημα
καὶ ὅτε μάλιστα ὑβρίζει,
καὶ μόνον τὸ οἰκόσημον
τῶν καρδιῶν γνωρίζει ».

Ἡ ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΑΛΙΕΩΣ.

—οοο—

Α'.

Ωχρὸς εἰς τὸ ὑγρὸν τῶν Πατρῶν κλίμα
φθινοπωρινήν τινα ἡμέραν δύων ὁ ἥλιος, δι'
ἀμφιβύλων λάμψεων ἀπεχαιρέτα τὰς συνω-
φρωμένας προσόψεις τῶν ἀριστοκρατι-
κῶν οἰκιῶν, τὰς ἀθλίας αὐτὰς κιβωτοὺς τῆς
ἐμπορικῆς καλλαισθησίας καὶ πολυσάρκους
τῶν λειτουργῶν τοῦ ταλλήρου ἀποθήκας, λα-
θραίως πῶς ἀφίνων νὰ πέπτη, ὡς ἀπομεινά-
ριον πλουσίας τραπέζης εἰς πεινῶντος ζητοῦ-
σαν χεῖρα, ἀμυδρά του ἀχτὶς καὶ εἰς τοὺς παρὰ
τὴν παραλίαν γραμμὴν μετὰ συστολῆς παρα-
τεταγμένους πλινθίνους οἰκίσκους τῶν πτω-
χῶν, πλὴν φιλοπόνων ἀλιέων τῆς πόλεως αὐτῆς.

Καὶ ἂν τὸ ἀντικείμενον τοῦ παρόντος διη-
γήματος δὲν ὑπῆρχεν ἐντὸς τῆς πτωχῆς αὐ-
τῆς συνοικίας, διαβατικῶς πως ἠθέλομεν

ἴσως ρίψει συμπαθείας μόνον βλέμμα ἐπ' αὐ-
τῆς, μετὰ φρικιάσεως ἀποστρέφοντες τοὺς
ὀφθαλμοὺς εἰς τὴν θέαν τοιαύτης ἀκτιθέσεως
μεταξὺ μεγάρων εὐτυχίας, εὐτυχίας ἀπαν-
θρώπου καὶ ἀναισθήτου, καὶ καλυβῶν δυστυ-
χίας, δυστυχίας ὁμως ἐντίμου καὶ καρτερικῆς.

Ἀλλὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην, καθ' ἣν καὶ θά-
λασσα, καὶ στοιχεῖα, καὶ ἐποχὴ παρουσιάζουσι
τὰς στιγμὰς τῆς ῥωμαντικῆς μελέτης, ἐπι-
χειρούμεθα τὴν σχιγραφίαν ἐνὸς τῆς ζωῆς
μας ὠκεανοῦ.

Ἐὰν λοιπὸν, ἀναγνώστα, εὐχαριστήσαι
νὰ χύτης δάκρυα ἠθικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀπελ-
πισίας, λάβε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ μᾶς
ἀκολουθήσης εἰς τινὰ τῶν καλυβῶν αὐτῶν. Καὶ
ἂν ἡ ἀμερόληπτος, οὕτως εἰπεῖν, καρδίᾳ σου
ἀπαθῶς χαιρετήσῃ αὐτάς, ὅ π-ε-ρ-η-φ-ά-
ν-ω-ς ὁμως θέλεις τὰς ἀποχαιρετήσῃ, ἀφοῦ
πρῶτον μὲ δάκρυα θέλει βρέξει τὸ σκωληκό-
θρωτον αὐτῆς ἔδαφος ὑπερφυστικὸν μὴ μ' ἐκλά-
θῃς· εὐγενέστερος καὶ μὲν τὸν χριστιανικὸς
φιλόσοφος ὁ νοῦς σου ἐξῆς θέλει ἐνα-
τενίζει τὸν κόσμον.

Ἀκολουθεῖ μ

B.

Τὸ λυκαυγὲς, κατηφὲς μὲν, πλὴν γλυκὺ, ὡς δαδακρυσμένος γλαυκὸς ὀφθαλμός, ἀνοίγον τὰς οὐρανίους πύλας χαιρετᾷ τοὺς ἀμαράντους εἰσέτι τῆς πόλεως κήπους.

Ἐπικρατεῖ ἡσυχία, ὁποῖαν ἡ ἀκηδὴς αὐτῇ ὥρᾳ ἀπαιτεῖ· ἐπὶ τῶν ὁδῶν τῆς ἐργατικῆς μόνον τάξεως τὰ φιλόπονα τέκνα φαίνονται μὲ τὰς ἀξίνας ἐπὶ τοῦ ἐνὸς τῶν ὤμων καὶ μὲ τὰς τριχίνους των πῆρας ἐπὶ τοῦ ἐτέρου εἰς τὰς ἐξοχὰς βαδίζοντα· ὁ αὐλὸς μόνον χαιρετᾷ τὴν ἀνέγερσιν τῶν ἀθώων ποιμενίδων· μόνον ἡ ἀκούραστος τῆς ἀνθρωπότητος θρηνῶδός, ἡ γλαύξ, ἀπὸ τῶν ἐρήμων τῆς μοιρολογεῖ τὸ μοιρολόγιον τῆς οἰκτρᾶς καὶ ἀπατηλῆς τοῦ ἀνθρώπου ζωῆς.

Τὸ μαγικὸν σκῆπτρον τοῦ βασιλεύοντος ὕπνου φεύγουσιν αἱ πυρρόεσαι διάνοιαι, οἱ καταδιωκόμενοι δυστυχεῖς· αἱ ὀλιγάριθμοι ἔκκιναι καρδίαι, αἵτινες ἀενάως εὐρίσκονται εἰς τοῦ μυστηριώδους καὶ εὐγενοῦς πονοῦ τὰς ἀπνοχωρίας καὶ ἄλγην, αἱ ὀδυνηραὶ τῶν

ὁποίων φλόγες προαναγγέλουσι τὴν μέλλουσαν ἀθανασίαν.

Ἄς σπεύσωμεν δὲ εἰς τὴν σκηνὴν τῆς μικρᾶς μας ἱστορίας δραματιζομένης εἰς τίνα ἐξ ἀκανθῶν περιφραζόμενον κηπίσκον τῆς πενιχροτέρας τῶν ῥηθειςῶν καλυβῶν.

Καὶ εὐρόντες, εὐλαβῶς χαιρετήσωμεν μίαν τῶν ωραίων ἐκείνων καρδιῶν.

Γ'.

Ἡ ἑκτασις τῆς περιοχῆς τοῦ ῥηθέντος κηπίσκου οὕσα σχετικὴ τοῦ οἰκιδίου εἰς δ' ἀνήκει, δὲν ἐκτείνεται ποτὲ ὅσον ἀριστοκρατικῇ αἵθουσα.

Ῥοδιαί τινες μόνον φαίνονται ἐν αὐτῇ, λαχάνων δύο ἢ τρία εἶδη, μεμαραμένοι τινὲς κρίνοι, ὡς πρὸ πολλοῦ παρητημένοι παρὰ τῆς εὐεργετικῆς χειρὸς τοῦ καλλιεργητοῦ των, καὶ δύο σεβάσμαι ἰτέαι πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ χορμοῦ τῆς μιᾶς τῶν ὁποίων ἐπὶ λίθου κάθεται νεᾶνις μόλις τὸ 18ον φθηνόπωρον ἄγουσα, τῆς ὁποίας ἡ ξανθὴ κόμη, ἀτημελήτως πίπτουσα δι' ἐκατέρωγ τῶν παρειῶν της,

ἐπαυξάνει τὸ συμπαθὲς τῆς γλυκείας ὠχρό-
τητος τοῦ ἡλλοιωμένου προσώπου της, ὠχρό-
τητος μαρτυρούσης εὐγενῆ ἄλγη, ὅφ' ὧν
κατετεινάσσετο τὸ ἀνθρώπιν ἐκείνο στῆθος, ἔλ-
γη καλύπτοντα διὰ μαρasmus τοὺς ἰσμούς
τῆς φυσικῆς χροιάς τῆς ἀνθρώπου κόρης, τῆς
ὁποίας ἅπας ὁ ἱματισμὸς σύγκειται ἐκ πεπα-
λαιωμένης ἐσθῆτος καὶ ποδιᾶς ἐξ ἰνδιάνης
καὶ περιλαϊμίου, οὐδέποτε μὲν βαρυτίμου
νῦν δ' ἐτοίμου εἰς ἀποσύνθεσιν παλαιαί, ἀλλ'
ὥς ἡ χιὼν λευκαὶ περικνημίδες καὶ ζευγὸς
παλαιωτέρων ἐμβάδων καλύπτουσι τὸν εὐγε-
νέστερον τῶν ποδῶν· τὸν δὲ στολισμὸν καὶ
ταὺς ἀδάμαντας ἀναπληροῖ ἡ ἄκρα καθα-
ριότης, ὁ πολυτιμώτερος αὐτὸς τῶν εὐγενῶν
ψυχῶν ἀδάμας.

Ἀλλὰ τίς ἰδὼν τὸν ἄγγελον αὐτὸν θά
θνητῇ ν' ἀποσπᾷ τὸ καταγοητευόμενον
βλέμμα ἀπὸ τῶν θελκτικωτέρων ὡραιότητων
τοῦ οὐρανοῦ, ὅπως τὸ ρίψῃ εἰς ἱματισμὸν
πτωχείας; Καὶ τοῦ πονηροῦ τὸ δειλὸν βλέμ-
μα συσταλὲν εἰς τὴν λάμψιν τῆς ἀρετῆς ἐὰν
τυχαίως καταπέσῃ ἐπὶ τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῆς,
καὶ τὸν ἱματισμὸν ὡραῖον καὶ μεγαλοπρεπῆ

Χαιτετήσωμεν, ὦ Ἕλληνες, τὴν Εὐφροσύνην! χαιρετήσωμεν τὰς δεκαοκτὼ μάρτυρας τῶν δεινῶν τῆς Ἑλλάδος, τὰς δεκαοκτὼ συντρόφους τοῦ τάφου τῆς Εὐφροσύνης· χαιρετήσωμεν μετὰ παρθενικῶν δακρύων τὴν ὡραίαν αὐτῶν μνήμην, καὶ μὴ παύσωμεν ποτὲ φωνάζοντες καὶ ὑπ' αὐτὴν τὴν πικρὰν δουλείαν μας, ἥτις ζωηρότερον τῆς Ἐλευθερίας φωνάζει, μὴ παύσωμεν, λέγω, μὲ ὑπερήφανα τὰ μέτωπα ὑψωμένα νὰ κράζωμεν Ἡ Ἑλ·λά·ς εἶ·ν·αι Μεγ·ά·λη!

ΖΗΤΩ Ἡ ΕΛΛΑΣ!

Τ Ε Λ Ο Σ

Ο ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΗΣ
ΚΑΙ
Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΑΛΙΕΩΣ.

« Ὁ ἔρως καὶ οἰκόσημα
καὶ στήματα ὑβρίζει,
καὶ μόνον τὸ οἰκόσημον
τῶν καρδιῶν γνωρίζει ».

Ἡ ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΑΛΙΕΩΣ.

— 000 —

Α'.

Ωχρὸς εἰς τὸ ὕγρὸν τῶν Πατρῶν κλίμα
φθινοπωρινήν τινα ἡμέραν δύων ὁ ἥλιος, δι'
ἀμφιβύλων λάμπων ἀπεχαιρέτα τὰς συνω-
φρωμένας προσόψεις τῶν ἀριστοκρατι-
κῶν οἰκιῶν, τὰς ἀθλίας αὐτὰς κιβωτοὺς τῆς
ἐμπορικῆς καλλαισθησίας καὶ πολυσάρκους
τῶν λειτουργῶν τοῦ ταλλήρου ἀποθήκας, λα-
θραίως πῶς ἀφίνων νὰ πίπτῃ, ὡς ἀπομεινά-
ριον πλουσίας τραπέζης εἰς πεινῶντος ζητοῦ-
σαν χεῖρα, ἀμυδρά του ἀχτὶς καὶ εἰς τοὺς παρὰ
τὴν παραλίαν γραμμὴν μετὰ συστολῆς παρα-
τεταγμένους πλινθίνους οἰκίσκους τῶν πτω-
χῶν, πλὴν φιλοπόνων ἀλιέων τῆς πόλεως αὐτῆς.

Καὶ ἂν τὸ ἀντικείμενον τοῦ παρόντος διη-
γήματος δὲν ὑπῆρχεν ἐντὸς τῆς πτωχῆς αὐ-
τῆς συνοικίας, διαβατικῶς πως ᾔθέλομεν

ἴσως ρίψει συμπαθείας μόνον βλέμμα ἐπ' αὐ-
τῆς, μετὰ φρικιάσεως ἀποστρέφοντες τοὺς
ὀφθαλμοὺς εἰς τὴν θέαν τοιαύτης ἀντιθέσεως
μεταξὺ μεγάρων εὐτυχίας, εὐτυχίας ἀπαν-
θρώπου καὶ ἀναισθήτου, καὶ καλυβῶν δυστυ-
χίας, δυστυχίας ὁμῶς ἐντίμου καὶ καρτερικῆς.

Ἀλλὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην, καθ' ἣν καὶ θά-
λασσα, καὶ στοιχεῖα, καὶ ἐποχὴ παρουσιάζουσι
τὰς στιγμὰς τῆς ῥωμαντικῆς μελέτης, ἐπι-
χειρούμεθα τὴν σκιαγραφίαν ἐνὸς τῆς ζωῆς
μας ὠκεανοῦ.

Ἐὰν λοιπὸν, ἀναγνώστα, εὐχαριστήσαι
νὰ χύτης δάκρυα ἠθικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀπελ-
πίας, λάβε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ μᾶς
ἀκολουθήσης εἰς τινὰ τῶν καλυβῶν αὐτῶν. Καὶ
ἂν ἡ ἀμερόληπτος, οὕτως εἰπεῖν, καρδιά σου
ἀπαθῶς χαιρετήσῃ αὐτάς, ὅ π-ε-ρ-η-φ-ά-
ν-ω-ς ὁμῶς θέλεις τὰς ἀποχαιρετήσῃ, ἀφοῦ
πρῶτον μὲ δάκρυα θέλει βρέξει τὸ σκωληκό-
θρωτον αὐτῆς ἑδάρας ὑπερβολικὸν μὴ μ' ἐκλά-
θῃς· εὐγενέστερος καὶ ὑπερῶν χριστιανικὸς
φιλόσοφος ὁ νοῦς σου εἰς τὴν ἐξῆς θέλει ἐνα-
τενίζει τὸν κόσμον.

Ἀκολουθεῖ μετ' ἐμὲ

B.

Τὸ λυκαυγὲς, κατηφὲς μὲν, πλὴν γλυκὺ,
ὡς δεδακρυσμένος γλαυκὸς ὀφθαλμός, ἀνοίγον
τὰς οὐρανίους πύλας χαιρετᾷ τοὺς ἀμαράν-
τους εἰσέτι τῆς πόλεως κήπους.

Ἐπικρατεῖ ἡσυχία, ὅποίαν ἡ ἀκηδὴς αὐ-
τῇ ὥρᾳ ἀπαιτεῖ· ἐπὶ τῶν ὁδῶν τῆς ἐργα-
τικῆς μόνον τάξεως τὰ φιλόπονα τέκνα φαί-
νονται μὲ τὰς ἀξίνας ἐπὶ τοῦ ἐνὸς τῶν ὤμων
καὶ μὲ τὰς τριχίνους των πῆρας ἐπὶ τοῦ ἐτέ-
ρου εἰς τὰς ἐξοχὰς βαδίζοντα· ὁ αὐλὸς μόνον
χαιρετᾷ τὴν ἀνέγερσιν τῶν ἀθῶων ποιμενί-
δων· μόνον ἡ ἀκούραστος τῆς ἀνθρωπότητος
θρηνηδὸς, ἡ γλαυξ, ἀπὸ τῶν ἐρήμων τῆς
μοιρολογεῖ τὸ μοιρολόγιον τῆς οἰκτρᾶς καὶ
ἀκατηλῆς τοῦ ἀνθρώπου ζωῆς.

Τὸ μαγικὸν σκῆπρον τοῦ βασιλεύοντος
ἔννου φεύγουσιν αἱ πυρρόεσαι διάνοιαι, οἱ
καταδιωκόμενοι δυστυχεῖς· αἱ ὀλιγάριθμοι
ἔκείναι καρδίαι, αἵτινες ἀενάως εὐρίσκονται
εἰς τοῦ μυστηριώδους καὶ εὐγενοῦς πονοῦ τὰς
σπυνοχωρίας καὶ ἄλγην, αἱ ὀδυνηραὶ τῶν

πασχούσης νεάνιδος, τοσούτω μᾶλλον καθίσταντο ἰλαρώτεροι καὶ ἐκφραστικώτεροι, ὁ οὐρανὸς, λέγω, διὰ ψυχροῦ μειδιάματος ἀπαντᾷ εἰς τὰς ἰκεσίας τῆς ἀντιζήλου του.

Ὡς σελήνη δύουσα, ἀπὸ δευτερολέπτου εἰς δευτερόλεπτον σβεννόμενον περιστέλλεται τὸ βλέμμα της ὑπὸ τὰ βλέφαρα, ἅτινα νῦν παριστῶσι νεφέλας δύο, λευκοτάτας ὡς ἡ γιῶν, μόλις χαρασσομένης ὑπὸ τῶν ὠχρῶν ἐκείνων ἀκτίνων τοῦ χειμερινοῦ ἡλίου· αἱ πυκνομέλανεσ βλεφαρίδες καταπεσοῦσαι ἐπιχέουσι νεκρικὴν καλλονὴν ἐπὶ τῆς ὠχρότητος τοῦ ζῶντος αὐτοῦ λειψάνου· καὶ τῶν χειλέων της, τῶν δύο αὐτῶν φύλλων μεμαραμένου φθινοπωρινοῦ βόδου, μόλις ἀνάρθρους τινὰς συλλαβὰς ψελισάντων, κατέπεσεν ἐπὶ τῶν ἀκανθῶν τοῦ φραγμοῦ . . . . .

Μετά τινας ὥρας μόλις δυνηθεῖσα νὰ ἐπαυλάβῃ τὰς αἰσθήσεις της εὗρέθη μεταξὺ τῶν περιποιήσεων τοῦ ἱατροῦ Ἀνδρέου καὶ τῆς γραίας ἐκείνης, τὴν ὁποίαν πρὸ ὀλίγου εἶδομεν ἐπὶ τῆς θυρίδος ἱσταμένην, καὶ ἥτις μᾶς εἶναι πλέον γνωστὴ ὡς μήτηρ τῆς Καλλιᾶ.

ἐπαυξάνει τὸ συμπαθὲς τῆς γλυκειᾶς ὠχρό-
τητος τοῦ ἡλλοιωμένου προσώπου της, ὠχρό-
τητος μαρτυρούσης εὐγενῆ ἄλγη, ὑφ' ὧν
κατετεινάζεται τὸ ἀνθρώπιν ἐκεῖνο στήθος, ἄλ-
γη καλύπτοντα διὰ μαρασμοῦ τοὺς ἰάσμιους
τῆς φυσικῆς χροιάς τῆς ἀνθρώπου κόρης, τῆς
ἐποίας ἅπας ὁ ἱματισμὸς σύγκειται ἐκ πεπα-
λαιωμένης ἐσθῆτος καὶ ποδιᾶς ἐξ Ἰνδιάνης
καὶ περιλαϊμίου, οὐδέποτε μὲν βαρυτίμου
νῦν δ' ἐτοίμου εἰς ἀποσύνθεσιν παλαιαί, ἀλλ'
ὥς ἡ χιὼν λευκαὶ περικνημίδες καὶ ζευγος
παλαιότερων ἐμβάδων καλύπτουσι τὸν εὐγε-
νέστερον τῶν ποδῶν· τὸν δὲ στολισμὸν καὶ
τοὺς ἀδάμαντας ἀναπληροὶ ἡ ἄκρα καθα-
ριότης, ὁ πολυτιμώτερος αὐτὸς τῶν εὐγενῶν
ψυχῶν ἀδάμας.

Ἀλλὰ τίς ἰδὼν τὸν ἄγγελον αὐτὸν θά
δυνήθῃ ν' ἀποσπάσῃ τὸ καταγοητευόμενον
βλέμμα ἀπὸ τῶν θελκτικότερων ὡραιότητων
τοῦ οὐρανοῦ, ὅπως τὸ ρίψῃ εἰς ἱματισμὸν
πτωχείας; Καὶ τοῦ πονηροῦ τὸ δειλὸν βλέμ-
μα συσταλὲν εἰς τὴν λάμψιν τῆς ἀρετῆς ἐὰν
τυχαίως καταπέσῃ ἐπὶ τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῆς,
καὶ τὸν ἱματισμὸν ὡραῖον καὶ μεγαλοπρεπῆ

θ' ἀπαντήσῃ, καθότι καὶ τὸ σῶμα καὶ ὁ ἱματισμός δουλικῶς ὑπακούουσιν εἰς τὰς ὡραίας ψυχάς.

Ἐπὶ λίθου λοιπὸν καθημένη καὶ ἐπὶ ξηροῦ κορμῷ δένδρου ἐστηριγμένην τὴν κεφαλὴν ἔχουσα τοῦ ἀλιεύως ἡ κόρη, παρουσιάζει εἰκόνα ἡγεμονίδος, ἀπὸ μεγαλοπρεποῦς ἀνακλητηρίου οἰκτειρούσης τὴν λοιπὴν χτίσιν.

Καίτοι δ' ἐνάγεται εἰς τὴν ἐσχάτην τῶν κοινωνικῶν τάξεων, ἀνήκει ὁμως εἰς τὴν πρώτην τῶν ἀνθρωπίνων. Καὶ τοῦτο δύναται νὰ γνωρίζῃ πᾶς ὁ ρίπτων τὸ βλέμμα οὐχὶ ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς τύχης, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνου ἀξίας.

Δὲν λέγω ταῦτα ὁρμώμενος ἐκ τῆς μεγάλης πρὸς τὴν ἡρώϊδα μου συμπαθείας, ἀλλ' ἐκ τῆς μεγαλειτέρας πρὸς τὴν μεγαλειότητα τῆς ἀρετῆς πεποιθήσεως. Ναί ! ἔλθετε, ὦ περὶ τῆς τυφλῆς Τύχης στεφθεῖσαι ἡγεμονίδες, ἔλθετε ἐνώπιον ἀτυχοῦς ἡγεμονίδος τῆς φύσεως· ἔλθετε ! ἵνα ἴδῃτε ὅτι καὶ σβασταὶ ἀλουργίδες, καὶ ἀδαμαντοποίκιλτοι ἱματισμοί, ὡς ἄσθημα παιδίων παίγνια θὰ καταρρεύσωσι πρὸ τῶν ποδῶν τῶν σοβαρῶν, τῶν μεγαλο-

πρεπῶν, τῶν ὄντως ὡραίων κοσμημάτων τοῦ ἡθακοῦ μεγαλείου· ἔλθετε !

Ὡς ἄγαλμα μυθικῆς τινος τοῦ ἀρχαίου κόσμου θεότητος μένει ἀκίνητος· ὡς λείψανον μάρτυρός τινος Μεσολογγίτιδος ἤθελε τὴν ἐκλάβει τοῦ διαβάτου ἢ παρατήρησις, ἐὰν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν δὲν ἐκινεῖτο ὅπως διὰ τῆς ποδιᾶς της ἀπομάσση τῶν ὡραίων γαλανῶν ὀφθαλμῶν της τὰ δάκρυα, ὑπὸ τὰ ὅποια οἱ ὀφθαλμοὶ της ἔτι συμπαθέστεροι παρίστων δύο ἀστέρας γλυκυτέρους ὑπὸ τὴν λεπτὴν ὁμίχλην πρωΐνης δρόσου. Αἱ δὲ δροσοστάλακτοι χεῖρές της ἀπελπιστικῶς εἰν' ἐρρίμμεναι ἐπὶ τῶν λελυμένων γονάτων της.

Ὁ μόνος φθόγγος, ἡ μόνη αὐτῆς φωνὴ εἶναι στεναγμός· στεναγμός πνιγηρὸς, μᾶλλον ἐκ τοῦ τυναγμοῦ τοῦ τρυφεροῦ της στήθους, ἢ ἐκ τοῦ ἤχου διακρινόμενος.

Ὁ Μιχαὴλ Ἄγγελος ἢ ὁ Ραφαὴλ ἂν ἔζη, βεβαίως θὰ ἐπλούτιζε τὰ μουσεῖα τῆς Εὐρώπης μετ' κειμήλιον νέον, ἂν εἰς τὴν θέαν τῆς ἐλεεινῆς αὐτῆς νεάνιδος, ἐχάραττε τὴν εἰκόνα τῆς ἀναλισκομένης εὐαισθησίας· ἀλλὰ . . . μὴ ! ὦ ! μὴ καταρῶμεθα τὴν τύχην τοῦ κόσμου

... ἴσως διαβατική νεφέλη καλύπτῃ τὸ ἡλιολαμπές τῆς ἐξαισίου ωραιότητος, τὴν παρδείσειον δρόσον τῆς ἐναρέτου ἥβης.

Ἐν τούτοις ἐξακολουθοῦσα νὰ μένῃ ἀκίνητος, κλαίει ! στενάζει ! ..

Δ'.

Ἐὰν τοῦ παρατηρητοῦ τὸ βλέμμα ἐξ ὀπτικῆς ἀδυναμίας ἀποσπώμενον πρὸς στιγμὴν τοῦ μαγευτικοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, τῆς σχεδὸν ζηλευτῆς αὐτῆς δυστυχίας, τυχαίως ἐρρίπτετο εἰς τὴν καλαμόπλεκτον θυρίδα τοῦ κηπίσκου, ἤβελεν ἀπαντήσῃ ὅλως ἀντίθετον θέαμα, ἀλλ' ἐπίσης οἰκτρὸν, ἐπίσης ἀξιοδάκρυτον. Ἐκεῖ νωδὴ τις σχελετώδης γραῖα, ἡ περιγραφὴ τῆς καταστάσεως καὶ τοῦ ἱματισμοῦ τῆς ὁποίας ἄρχεται καὶ λήγει μόλις ἐκλάβητε τὴν ἰδέαν κινήτου τινος μορμολυκίου φοβεραῖς νόσου, ἀπὸ ἀναδέσμης μέχρι πεδίων μόλις καλυπτομένων τῶν μελῶν του· ἐκεῖ, λέγω, μετ' εὐλαβείας καὶ ὕψους ἀνθρώπου πολὺ ἐνδιαφερομένου εἰς τὴν τέχνην τῆς καλλιέργειας, ἴστανται ἡ παρατηρήσει μετὰ τὰς

καύτης προφυλάξεως, ὥς νὰ μὴ ἐπεθύμει νὰ φωραθῇ ἢ νὰ ταραξῇ τῆς τεθλιμμένης κόρης τὸ ἀπηνυθισμένον δάκρυ. Τοῦτο δ' ὑπεστήριξε διὰ τινος σχήματος ὅπερ ἐποίησεν εἰς τινα ἐλθόντα ἡλιοκεκαυμένον ἄνδρα μετὰ μελανοῦ κερυφάλου, ὅστις πάραυτα ἀνεχώρησεν, ὥς υἱὸς εὐπειθῆς εἰς τῆς μητρός του τὸ πρόσταγμα· ἀνεχώρησεν, ἀλλὰ δις στρέψας ὅπου ἡ δυστυχὴς νεανὶς ἐρρέμβαζε τὸν ῥεμβασμὸν τοῦ θανάτου, ἔδειξεν ὀφθαλμὸν ἔνθακρυν παράδοξον φαινόμενον εἰς τὴν τραχεῖαν ἐκείνην φυσιογνωμίαν, καὶ ἄτμος ὅμοιος ἐκείνου τῶν ἡφαιστείων, τοῦ στόματός του ἐξερχόμενος ἐμαρτύρει ὅτι τὸ στήθος του δὲν ἦτο ξένον εἰς τὰ δάκρυα τῆς πονούσης κόρης. Θὰ ἴδωμεν.

Ἐν τούτοις ἡ κατὰ τὸ φαινόμενον, μέσση ἀμφιβολιῶν καὶ φόβων βασανιζομένη γραῖα διὰ τινος κινήσεως ἔδειξεν ὅτι ἀπεφάσισε νὰ εἰσελθῇ εἰς τὸν κηπίσκον, ἀνεχαιτίσθη ὅμως παρὰ τῆς αἴφνης ἀκουσθείσης λέξεως α ἴπο- μνή ».

Εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦτο ἡ ὠχρὰ, ἡ ἀμφίβολος ἐκείνη τῆς ζωῆς εἰκὼν ἀνορθοῦται, ὥς

διὰ μαγικῆς τινος ἔλξεως μηχανῇ πυροφόρος,
ὡς εἰς τὴν φωνὴν τῆς Ἀναστάσεως νεκρὸς,
καὶ ψελλίζουσα τὰς λέξεις, α ὦ ! ἔως πότε !
. . . καὶ αὐτὴ ἐξηντλήθη . . . » τρέχει εἰς
τὸν πρὸς στενωπὸν τινα φραγμὸν τοῦ κηπί-
σκου, ὅθεν ἡ φωνὴ ἐξῆλθε,

— Καλλιρρόη μου . . .

Εἶπε νέος τις συμπαθητικῇ τῇ φωνῇ, καὶ
πλησιύσας ἔλαβε τῆς Καλλιρρόης τὴν ψυχρὰν
χεῖρα.

— Ἀνδρέα μου . . .

Μὲ τὸν αὐτὸν τόνον ἀπήντησεν ἡ νεῆνις,
καὶ ἀμφοτέροι ἀφῆκαν στιγμὰς τινὰς εἰς τὴν
συναλλαγὴν τῶν ὀνομάτων των, ὡς ἐνδομύ-
χως προαισθανόμενοι ἐπικειμένην συμφορὰν,
δι' ἣν τρέμοντες ἐν τῷ νῷ, ἔφριττον νὰ φέ-
ρῳσιν αὐτὴν ἐπὶ τῶν χειλέων. Ἀλλ' αἱ στιγ-
μαὶ τῆς σιωπῆς εἰς στιγμὰς τοιαύτας μαρ-
τυροῦσιν εὐγλωττότερον ἢ αἱ ζωηρότεραι ἐκ-
φράσεις.

Ἐνῷ δὲ εἰς τοιαύτην κατάστασιν εὐρίσχοντο
αἱ ψυχαὶ τῶν δύο αὐτῶν ἀνθρώπων, ἐάν τις
ἀλόγον προσεῖχεν, ἤθελεν ἰδεῖ τὸν Ἀνδρέαν,
χαδεύοντα δῆθεν τὴν χεῖρα τῆς Καλλιρρόης,

· νὰ ἐξετάζῃ μετὰ πολλῆς περισκέψεως τὸν σφιγμὸν αὐτῆς, ἐνῷ τὸ βλέμμα του ἔτασι-
κότατον δὲν ἔπαυε νὰ ἐρευνᾷ τὴν παράποτε
τότε ὀδυνηρὰν ἔκφρασιν τῆς ἀθλίας αὐτῆς
νεανίδος, τὴν ὁποίαν ἄς ὀνομάσωμεν φίλην
του, μέχρις οὗ ἀνακαλύψωμεν ὅποιον αἰσθημα
συνδίδει τοσοῦτον σφιγκτὰ τὰς δύο αὐτὰς
τύχας.

— Λοιπὸν, δὲν μὲ λυπεῖσαι, Ἀνδρέα ; δὲν
λύεις τὴν σπαραξικάρδιον σιωπὴν ; ἔλεγε δα-
κρυόροῦτα πρὸς τὸν φίλον της, ὅλοεν ἀπο-
βυθίζόμενον εἰς τὴν ἀνακάλυψιν συμφορᾶς
· νέας, συμφορᾶς φοβερᾶς, ὅσον δύναται νὰ ᾔῃται
ἢ τὴν ἀτελῇ ἐπιστήμην ἐμπαίζουσα φθίσις·
λοιπὸν μὴ ἐξηγούμενος μοι ἐξηγεῖσαι τὸν θά-
· νατόν του ἢ τὴν ἀπιστίαν του . . . ὦ ! εἴθε τὸ
· δεύτερον . . . ἐκτὸς τοῦ θανάτου του ἄς ᾔῃται
· πᾶν ἄλλο· ἄρκει νὰ εὐτυχῇ ἐκεῖνος, καὶ ἐγὼ
· ἄς δυστυχῶ· ἄρκει νὰ γελαῖ ἐκεῖνος, καὶ ἐγὼ
· ἄς κλαίω. Τὰ δάκρυα, οἱ στεναγμοὶ, τὰ πάθη
· μου, εἰάν ὑπηρετοῦν τὴν εὐτυχίαν του, θὰ ἐπί-
· στευνον ὅτι τὰ πάθη, οἱ στεναγμοὶ, τὰ δάκρυα
· εἶναι ἢ μόνον εὐτυχία, τὴν ὁποίαν εἰς ὀλίγους
· προσφιλεῖς του χερρίζει ὁ οὐρανός.

Ἄλλ' ὁ Ἀνδρέας διὰ ψευδοῦς ὑπομειδιάματος παρηγορεῖ αὐτήν, ἐνῶ ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῶν θωπεύσεων ἐξηκολούθει νὰ ἐξετάζη ὅτε μὲν τὸ ὑδρορρέον μέτωπον τῆς εὐφυΐας, ὅτε δὲ λαθραίως πως τῆς εὐαισθησίας τὸ στῆθος, ὡς ἐμβριθῆς ἱατρὸς κινδυνεύοντα φίλον του.

— ὦ ! σὲ παρακαλῶ, Ἀνδρέα μου, ἐξηκολούθει ἡ νεᾶνις ἰκετεύουσα, σὲ παρακαλῶ, δὸς εἰς τὴν φίλῃν σου στιγμιαῖον θάνατον παρὰ αἰωνίαν ὀδύνην ! δός μοι θάνατον ! . . δός μοι ! . .

— Καὶ εἰς τί μοῦ ἐπταίσας νὰ σὲ θανατώσω ; ἂν ἦσαν τοῦλάχιστον πλουτία, ἴσως ἤθελον ἔχει σύμμαχον τὸ συμφέρον.

Εἶπεν ὁ Ἀνδρέας, ἵνα δηλώσῃ δῆθεν διὰ τῆς ἀστεϊσμοῦ τούτου καρδίαν ἀπαθῆ, προσπαθὼν συγχρόνως νὰ συνοδεύτῃ τὸν ἀστεϊσμόν καὶ διὰ μειδιάματος· δὲν ἠδυνήθη ὁμῶς νὰ κατορθώσῃ τοῦτο, καθότι αἰφνης ἔκ τινος πικρᾶς ἐνδείξεως μὴ δυνηθεὶς ἴσως νὰ κρατηθῇ ἔρριψε φανερά τὸ οὖς ἐπὶ τοῦ θώρακος τῆς πασχούσης του φίλης. Ἡ Καλλιβρόχη τὸν ἠνόησε καὶ κύψασα τὴν κεφαλὴν ἐσίγησε τὴν στιγμήν τῆς πικρᾶς ὑπακοῆς οὐδ' ἀφίστασα κἀν

τὸ πένθιμον ἐκεῖνο παράπονον, ὅπερ ἀφίνει μεμαραμένη πασχάlea εἰς τοῦ καλλιεργητοῦ της τὰς χεῖρας.

Μόλις τοῦ ἐξετάσαντος ἡ κεφαλὴ ἀνηγέρθη, καὶ ἡ ἐξετασθεῖσα ἀπέθεσεν φιλικώτατον ἐγκάρδιον ἀσπασμὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς ἐπιστήμης καὶ φιλίας, ὡς τὸν μόνον φόρον, ὃν ἔχει νὰ προσφέρῃ ὁ πτωχὸς εὐγενῆς εἰς τὸν εὐεργέτην του.

— Μ' ἐτρόμαζες, ἀδελφῇ, διὰ τῆς ὠχρότητος καὶ τῶν παλμῶν σου· μ' ἐτρόμαζες, ἐπρόλαβε νὰ εἴπῃ ὁ ἀγαθὸς φίλος ὅπως διασπεδάσῃ τὰς σκληρὰς ὑποψίας, αἵτινες εἰσὶ τὸ ἐπακόλουθον τῶν τοιούτων δοκιμασιῶν· ἄφες τοὺς ματαίους φόβους, σὲ παρακαλῶ ! ἄφες αὐτοὺς ἐὰν ἀγαπᾷς τὸν Πλάτωνα, ἐὰν ἔχῃς πεποιθήσιν εἰς τὴν φιλίαν μου· μὴ προετοιμάζῃς διὰ τοῦ ὀλέθρου σου τὴν καταστροφὴν δύο ψυχῶν, αἵτινες πνέουσι διὰ νὰ σὲ ἀγαπῶσιν· ὁ ὀλεθρὸς σου ἂς μὴ γίνηται· ἡ ἀξίνη τριῶν μνημάτων· μὴ . . .

— Ω ! ἄρες αὐτὰ, ἀδελφέ μου· ἄφες τα, εἶπεν ἡ κόρη διακόψασα αὐτόν· περὶ ἐμοῦ ἂς.

(Τόμ. Α.)

μὴ γίνηται πλέον λόγος, καὶ ὁ ἀσημότερος τῶν λόγων εἶναι θετικώτερος τῆς ζωῆς μου. Ἀλλ' εἰπέ μοι! . . . διὰ τὸν Πλάτωνα, εἰπέ μοι . . . Ἀνδρέα μου, μὴν ἀργῆς . . . εἰπέ μοι! δὲν ἀντέχω πλέον. Αἱ δυνάμεις μου ἀπεξηντλήθησαν· τὸ στήθός μου ἀπεξηράνθη.

— Ἐλπίς! ἠθέλησε νὰ ὑποψελίσῃ ὁ ἀτυχὴς αὐτὸς Κάστιαρ, καὶ τὸ σύνθημά μας « ὕπομονή! » μεστὸν ἐλπίδος εἶναι.

— Ἰπομονὴ εἰς τὰς βασάνους, καὶ ὁ θάνατος ἔλπίς· μετῆς ἀπελπισίας τὴν γλώσσαν εἶπεν ἡ ἀτυχὴς ἐρώσα· ἀλλ' εἰπέ μοι, εἰπέ. Ἀνδρέα μου! πρὶν ἀποθάνω θὰ ἴδω ἐκείνον ὅστις μ' ἔκαμε ν' ἀγαπῶ τὴν πικροτέραν ζωὴν;

— Θὰ τὸν ἴδωμεν εἰς τοὺς λαιμῶνας τῆς ζωῆς, ἄμα, νικήσας τὰ προσκόμματα τῆς κακίας, ἐξέλθῃ ἐκ τῶν τριβόλων αὐτῆς· θὰ τὸν ἴδωμεν, καὶ οἱ τρεῖς ἠνωμένοι θὰ τρομάξωμεν ἐπὶ τὸν θάνατον διὰ τῶν χρυσῶν βελῶν τῆς εὐτυχίας, ἥτις μειδιᾷ, γελά καὶ χαίρει μεταξὺ ἐρωτος καὶ φιλίας . . .

— Ἀλλ' ἐπιστολήν; . . . εἴδῃσιν; . . . οὐδὲν πρὶ αὐτοῦ; . . .

Ἡρώτησεν ἡ δύσμοιρος παρθένος μετ' ἀπελπιστικοῦ καὶ ἀπαιτητικοῦ ὕφους.

Ἐνταῦθα ὁ Ἀνδρέας, ὡς ἀνήκων εἰς τὸ εἶδος τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, τῶν ὁποίων ὁ χαρακτὴρ συγκείμενος μᾶλλον ἐκ χριστιανικῆς ἀγαθότητος ἢ Παρισιανῆς ὀξυνοίας ἀφίνα εἰς τὸ ἐκχείλισμα τοῦ αἰσθήματος νὰ πνίγωνται αἱ σωτηριώδεις ἐφευρέσεις, ἐθορυβήθη, καὶ ὁλόκληρον σιγμὴν σιωπηλῶς παλαίων μεταξὺ σκέψεως καὶ πεπικραμένης συνειδήσεως, ἀνετίθεσε μέχρις ἀπαισίου φριχιάσεως τὰς ὑπονοίας τῆς ἐγκαταλελειμμένης ἐρώσεως, ἥτις τὰς παλάμας ἱκετικῶς ἐνώσασα καὶ τὸ πεπυρωμένον τῆς ἀπελπισίας, ἀλλ' εἰτέ τι θελκτικώτατον τῆς ἀγαπώσεως καρδίας ὄμμα πρὸς τὸν οὐρανὸν ὑψώσασα, ἐδείκνυε τὰς στιγμὰς ἀγγέλου καταδικασθέντος, χάριν τῶν ἀθλίων θνητῶν, νὰ περιγηγῇ τὰς βάλτους τῆς γῆς, καὶ ἱκετεύοντος τὸν οὐρανὸν ὅπως ἐπιτρέψῃ αὐτῷ ἵνα ἀπεκδυθῇ τὰ ὅστ' αὐτὸ καὶ τὸ δερμα τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀλλ' ὁ οὐρανὸς, ὁ φθονερὸς αὐτὸς ἐχθρὸς τῶν γαλανῶν τῆς ἱκετευσούσης ὀφθαλμῶν, οἷτινες ὅσῳ ἀναλκασκόμενον τοῦ σώματος τῆς

πασχούσης νεάνιδος, τοσούτω μᾶλλον καθίσταντο ἰλαρώτεροι καὶ ἐκφραστικώτεροι, ὁ οὐρανὸς, λέγω, διὰ ψυχροῦ μειδιάματος ἀπαντᾷ εἰς τὰς ἰκεσίας τῆς ἀντιζήλου του.

Ὡς σελήνη δύουσα, ἀπὸ δευτερολέπτου εἰς δευτερόλεπτον σβεννόμενον περιστέλλεται τὸ θέλημα της ὑπὸ τὰ βλέφαρα, ἅτινα νῦν παριστῶσι νεφέλας δύο, λευκοτάτας ὡς ἡ γῆ, μόλις χαρασσομένας ὑπὸ τῶν ὠχρῶν ἐκείνων ἀκτίνων τοῦ χειμερινοῦ ἡλίου· αἱ πυκνομέλανεσ βλεφαρίδες καταπεσοῦσαι ἐπιχέουσι νεκρικὴν καλλονὴν ἐπὶ τῆς ὠχρότητος τοῦ ζῶντος αὐτοῦ λειψάνου· καὶ τῶν χειλέων της, τῶν δύο αὐτῶν φύλλων μεμαραμένου φθινοπωρινοῦ ῥόδου, μόλις ἀνάρθρους τινὰς συλλαβὰς ψελισάντων, κατόπτεσεν ἐπὶ τῶν ἀκανθῶν τοῦ φραγμοῦ . . . . .

Μετά τινὰς ὥρας μόλις δυνηθεῖσα νὰ ἐπαναλάβῃ τὰς αἰσθήσεις της εὗρέθη μεταξὺ τῶν περιποιήσεων τοῦ ἱατροῦ Ἀνδρέου καὶ τῆς γραΐας ἐκείνης, τὴν ὁποίαν πρὸ ὀλίγου εἶδομεν ἐπὶ τῆς θυρίδος ἱσταμένην, καὶ ἥτις μᾶλλον εἶναι πλέον γνωστὴ ὡς μήτηρ τῆς Καλλιᾶς.

ρήης· ἑήματα τινα ἐκείθεν τῆς ἀχυρομέστου στρωμνῆς τῆς ἀσθενούσης, πλησίον γωνίας καπνοκεκαλυμμένης ἐκάθητο ποσὶ τε καὶ χερσὶ περιπλεγμένοις, ἐπὶ τετριμμένης ψιάθου, ὁ κεκρυκεφαλοφόρος ἐκεῖνος, ὅστις δακρύων ἀνεχώρησεν εἰς τὸ νεῦμα τῆς γραΐας, τῆς ὁποίας, ὡς ὁ ἀναγνώστης θὰ ἠνόησεν, εἶναι ὁ μεγαλείτερος υἱός, καὶ ἀδελφὸς τῆς ἡρωίδος μας Θωμᾶς.

Ἴνα δὲ μὴ ἐπεκτανθῶμεν εἰς λεπτολογία ἀνωφελεῖς ἀφίνοντες τὴν ἀτυχῇ ἡρωίδα ἡμῶν ὑπὸ τὴν θεραπείαν φίλου, μητρὸς καὶ ἀδελφῶν ὅπως τὴν ἐπανίδωμεν ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, κλείομεν τὸ κεφάλαιον ἀφοῦ πρὶν τούτου κάμωμεν σύντονον περιγραφὴν τοῦ Ἀνδρέου, τοῦ παραδόξου αὐτοῦ συμμεριστοῦ τῶν πικριῶν τῆς Καλλιόρης.

Εἶναι εἰς τῶν τελειοδιδάκτων τῆς ἰατρικῆς σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου· ἀλλὰ καὶ ἐπιστήμην καὶ συμφέροντα ἀτομικὰ παρημέλησεν ἐξυγενῆς αὐτὸς Ἀχαιοὺς, ὅπως ἐπιμελῇται μόνον τὴν καταδιωκωμένην ἐρωμένην τοῦ φίλου του, περιπλανωμένου εἰς τὰς μεγαλοπόλεις τοῦ θελκτικοῦ κόσμου τῆς Εὐρώ-

πης κατὰ διαταγὴν τῆς ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας του, ἐλπίζούσης νὰ λησμονήσῃ διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως τὴν πτωχὴν κόρην ἑνὸς ἀλιεῖς ἐν μέσῳ τῶν ποικίλων διασχεδάσεων, τῶν κομψῶν καὶ εὐφυῶν θυγατέρων τῶν εὐγενῶν πρὸς οὐς συνεστήθη· πόσον ὁμως ἠπατήθησαν οἱ πλεῖστοι τῶν ἀριστοκρατῶν δὲν δύνανται ἢ νὰ ὧσι μωροκράται. Ὁ Πλάτων δὲν ἠγάπα τοῦ ἀλιεῖς τὴν κόρην, ἀλλὰ τὴν Καλλιφρόνῃ· ἡ δὲ ποικιλία καὶ αἱ συναναστροφαὶ τῆς Εὐρώπης ἐξιππάζουσαι παντὸς εἶδους χαρακτῆρα, εἰς τὸν ὄντως ὁμως ἐραστὴν μακρὰν τοῦ ἰνδάλματος του δὲν χρησιμεύουσιν εἰς ἄλλο ἢ νὰ ἀποκαθιστῶσιν αὐτὸν φανατικώτερον προσκυνητὴν τοῦ ἔρωτός του, ὅστις διὰ διαφόρων στολῶν δὲν παύει νὰ ἀκολουθῇ παντοῦ καὶ παντοτετὰς ἐρώσας εὐγενεῖς καρδίας, καὶ συνεπείῃ ὁ Πλάτων δυσυχέστερον. Ὡ! καὶ τίς ἔχων καρδίαν δὲν συμφωνεῖ μετ' ἐμοῦ, ὅτι μακρὰν τῶν ἀγαπημένων μας ὄντων πνέομεν μόνον ἀγάπην, καὶ διὰ τοῦ πυρόεντος τῶν πόθων ἐλέμματος δὲν φέρομεν ἀπαύστως ἐνώπιόν μας ἢ τὸ ποθητὸν ἀντικείμενον; ὅτι ὁ ὕπνος μας ἀπαρτίζεται ἀπὸ ἐνὸς γαιροῦ, τὸ ὄνειρον τῶν ἀγγέλων, ἵνα

μὴ εἰπώμεν ὄνειρον τῶν ἐρήμων τρυγόνων ; ὅτι τέλος εἰς τὴν ἀνέγερσίν μας, ἐρημίαν καὶ φρίκην ἀπαντῶντες, αἰσθανόμεθα τὴν ζωὴν τρικυμιώδη ὡκεανόν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἡ ἐλπίς μετὰ τοῦ πνεύματος, ὡς ὡραία δίδυμα ἐνηγ-
καλισμένα ὁλοὲν κινδυνεύουσι, καὶ ποτὲ δυσ-
τυχῶς ! καὶ ποτὲ δὲν πνίγονται ; Ἀλλὰ . . .
ὦ ! πόσον παραφέρεται ὅστις ἀφεθῇ εἰς τὸν
πρωταμὸν τοῦ αἰσθήματος, ἀκούων μόνον τὴν
φωνὴν τῆς καρδίας !

Παρεξέτραπήμεν τοῦ προκειμένου· εἰς τὴν
περιγραφὴν μας λοιπόν. Ναί· ὁ ἄνθρωπος αὐ-
τὸς διὰ τὸ ἀτημέλητον τοῦ ἱματισμοῦ του,
τῆς ἀπομονώσεως, καὶ διὰ τοῦ ἀγρίου ῥεμ-
βασμοῦ του ἐπισύρων τὴν προσοχὴν τοῦ ἐπι-
μελοῦς φροντιστοῦ τῶν ξένων ὑποθέσεων, τοῦ
Κόσμου λέγω, ἀναγκάζει αὐτὸν νὰ ὑποθέσῃ
ἐραστὴν ἀτυχῆ, ἐραστὴν μανιώδη τὸν ἀγαθὸν
Ἀνδρέαν. Ἀλλ' ὁ Ἀνδρέας εἶναι ἐκ τῶν, δυστυ-
χῶς, ὀλιγίστων ἐκείνων καρδιῶν, αἵτινες μὴ
δυνάμεναι, τῆς ἰδιοσυγκρασίας των ἕνεκεν, νὰ
προσφερθῶσιν εἰς τὸν βωμὸν ἔρωτος, τὴν ἰδίαν
αὐτῶν καρδίαν τήκοντος, ἀναπληροῦσι τοῦτο
διὰ τῆς ὀλοψύχου αὐτῶν ἀφοσιώσεως εἰς

Ἄλλ' ὁ Ἀνδρέας διὰ ψευδοῦς ὑπομειδιάματος παρηγορεῖ αὐτήν, ἐνῷ ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῶν θωπεύσεων ἐξηκολούθει νὰ ἐξετάζη ὅτε μὲν τὸ ὑδρορρέον μέτωπον τῆς εὐφυΐας, ὅτε δὲ λαθραίως πως τῆς εὐαισθησίας τὸ στήθος, ὡς ἐμβριθῆς ἱατρὸς κινδυνεύοντα φίλον του.

— ὦ ! σὲ παρακαλῶ, Ἀνδρέα μου, ἐξηκολούθει ἡ νεᾶνις ἱκετεύουσα, σὲ παρακαλῶ, δὸς εἰς τὴν φίλην σου στιγμιαίον θάνατον παρὰ αἰωνίαν ὀδύνην ! δός μοι θάνατον ! . . δός μοι ! . .

— Καὶ εἰς τί μοῦ ἔπταισας νὰ σὲ θανατώσω ; ἂν ἦσυν τοῦλάχιστον πλουτία, ἴσως ἤθελον ἔχει σύμμαχον τὸ συμφέρον.

Εἶπεν ὁ Ἀνδρέας, ἵνα δηλώσῃ δῆθεν διὰ τοῦ ἀστεϊσμοῦ τούτου καρδίαν ἀπαθῆ, προσπαθῶν συγχρόνως νὰ συνοδεύῃ τὸν ἀστεϊσμόν καὶ διὰ μειδιάματος· δὲν ἠδυνήθη ὁμως νὰ κατορθώσῃ τοῦτο, καθότι αἰφνης ἐκ τινος πικρᾶς ἐνδείξεως μὴ δυνηθεὶς ἴσως νὰ κρατηθῇ ἔβριψε φανερά τὸ οὖς ἐπὶ τοῦ θώρακος τῆς πασχούσης του φίλης. Ἡ Καλλιρόη τὸν ἠνόησε καὶ κύψασα τὴν κεφαλὴν ἐσίγησε τὴν σιγὴν τῆς πικρᾶς ὑπακοῆς οὐδ' ἀφίστατα κἄν

τὸ πένθιμον ἐκεῖνο παράπονον, ὅπερ ἀφίνει μεμαραμένη πασχάlea εἰς τοῦ καλλιεργητοῦ της τὰς χεῖρας.

Μόλις τοῦ ἐξετάσαντος ἡ κεφαλὴ ἀνηγέρθη, καὶ ἡ ἐξετασθεῖσα ἀπέθεσεν φιλικώτατον ἐγκάρδιον ἀσπασμὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς ἐπιστήμης καὶ φιλίας, ὡς τὸν μόνον φόρον, ὃν ἔχει νὰ προσφέρῃ ὁ πτωχὸς εὐγενὴς εἰς τὸν εὐεργέτην του.

— Μ' ἐτρόμαζες, ἀδελφὴ, διὰ τῆς ὠχρότητος καὶ τῶν παλμῶν σου· μ' ἐτρόμαζες, ἐπρόλαβε νὰ εἴπῃ ὁ ἀγαθὸς φίλος ὅπως διασπεδάσῃ τὰς σκληρὰς ὑποψίας, αἵτινες εἰσὶ τὸ ἐπακόλουθον τῶν τοιούτων δοκιμασιῶν· ἄφες τοὺς ματαίους φόβους, σὲ παρακαλῶ ! ἄφες αὐτοὺς ἐὰν ἀγαπᾷς τὸν Πλάτωνα, ἐὰν ἔχῃς πεποιθήσιν εἰς τὴν φιλίαν μου· μὴ προετοιμάζῃς διὰ τοῦ ὀλέθρου σου τὴν καταστροφὴν δύο ψυχῶν, αἵτινες πνέουσι διὰ νὰ σὲ ἀγαπῶσιν· ὁ ὀλεθρὸς σου ἂς μὴ γίνηται· ἡ ἀξίνη τριῶν μνημάτων· μὴ . . .

— Ω ! ἄφες αὐτὰ, ἀδελφέ μου· ἄφες τα, εἶπεν ἡ κόρη διακόψασα αὐτόν· περὶ ἐμοῦ ἂς.

(Τόμ. Α.)

18

μὴ γίνηται πλέον λόγος, καὶ ὁ ἀσημότερος τῶν λόγων εἶναι θετικώτερος τῆς ζωῆς μου. Ἀλλ' εἰπέ μοι! . . . διὰ τὸν Πλάτωνα, εἰπέ μοι . . . Ἀνδρέα μου, μὴν ἀργῆς . . . εἰπέ μοι! δὲν ἀντέχω πλέον. Αἱ δυνάμεις μου ἀπεξηντλήθησαν· τὸ στῆθός μου ἀπεξηράνθη.

— Ἐλπίς! ἠθέλησε νὰ ὑποψελίσῃ ὁ ἀτυχὴς αὐτὸς Κάστωρ, καὶ τὸ σύνθημά μας « ὕπομονή! » μεστὸν ἐλπίδος εἶναι.

— Ἰπομονὴ εἰς τὰς βασιάνους, καὶ ὁ θάνατος ἔλπίς· μὲ τῆς ἀπελπισίας τὴν γλῶσσαν εἶπεν ἡ ἀτυχὴς ἐρῶσα· ἀλλ' εἰπέ μοι, εἰπέ. Ἀνδρέα μου! πρὶν ἀποθάνω θὰ ἴδω ἐκεῖνον ὅστις μ' ἔχαμε ν' ἀγαπῶ τὴν μικροτέραν ζωὴν;

— Θὰ τὸν ἴδωμεν εἰς τοὺς λαιμῶνας τῆς ζωῆς, ἅμα, νικήσας τὰ προσκόμματα τῆς πενίας, ἐξέλθῃ ἐκ τῶν τριβόλων αὐτῆς· θὰ τὸν ἴδωμεν, καὶ οἱ τρεῖς ἠνωμένοι θὰ τρομάξωμεν τότε τὸν θάνατον διὰ τῶν χρυσῶν βελῶν τῆς εὐτυχίας, ἥτις μειδιά, γελαῖ καὶ χαίρει μεταξὺ ἐρωτος καὶ φιλίας . . .

— Ἀλλ' ἐπιστολήν; . . εἶδῃσιν; . . οὐδὲν περὶ αὐτοῦ; . .

Ἡρώτησεν ἡ δύσμοιρος παρθένος μετ' ἀπελπιστικοῦ καὶ ἀπαιτητικοῦ ὕφους.

Ἐνταῦθα ὁ Ἀνδρέας, ὡς ἀνήκων εἰς τὸ εἶδος τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, τῶν ὁποίων ὁ χαρακτὴρ συγκείμενος μᾶλλον ἐκ χριστιανικῆς ἀγαθότητος ἢ Παρισιανῆς ὀξυνοίας ἀφίνα εἰς τὸ ἐκχείλισμα τοῦ αἰσθήματος νὰ πνίγωνται αἱ σωτηριώδεις ἐφευρέσεις, ἐθορυβήθη, καὶ ὀλόκληρον σιγμὴν σιωπηλῶς παλαίων μεταξὺ σκέψεως καὶ πεπικραμένης συνειδήσεως, ἀνετίθασε μέχρις ἀπαισίου φριχιάσεως τὰς ὑπονοίας τῆς ἐγκαταλελειμμένης ἐρώσεως, ἥτις τὰς παλάμας ἱκετικῶς ἐνώσασα καὶ τὸ πεκυρωμένον τῆς ἀπελπισίας, ἀλλ' εἰτέ τι θελκτικώτατον τῆς ἀγαπώσης καρδίας ὄμμα πρὸς τὸν οὐρανὸν ἠψώσασα, ἐδείκνυε τὰς στιγμὰς ἀγγέλου καταδικασθέντος, χάριν τῶν ἀθλίων θνητῶν, νὰ περιγηθῇ τὰς βάλτους τῆς γῆς, καὶ ἱκετεύοντος τὸν οὐρανὸν ὅπως ἐπιτρέψῃ αὐτῷ ἵνα ἀπεκδυθῇ τὰ ὅσῃ καὶ τὸ δερμα τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀλλ' ὁ οὐρανός, ὁ φθονερός αὐτὸς ἐχθρὸς τῶν γαλανῶν τῆς ἱκετευσούσης ὀφθαλμῶν, οἵτινες ὅσῃ ἀναλκασχομένου τοῦ σώματος τῆς

πασχούσης νεάνιδος, τοσούτω μᾶλλον καθίσταντο ἱλαρώτεροι καὶ ἐκφραστικώτεροι, ὁ οὐρανὸς, λέγω, διὰ ψυχροῦ μειδιάματος ἀπαντᾷ εἰς τὰς ἰκεσίας τῆς ἀντιζήλου του.

Ὡς σελήνη δύουσα, ἀπὸ δευτερολέπτου εἰς δευτερόλεπτον σβεννόμενον περιστέλλεται τὸ θέλημα της ὑπὸ τὰ βλέφαρα, ἅτινα νῦν παριστῶσι νεφέλας δύο, λευκοτάτας ὡς ἡ γιῶν, μόλις χαρασσομένας ὑπὸ τῶν ὠχρῶν ἐκείνων ἀκτίνων τοῦ χειμερινοῦ ἡλίου· αἱ πυκνομέλανεσ βλεφαρίδες καταπεσοῦσαι ἐπὶ χέουσι νεκρικὴν καλλονὴν ἐπὶ τῆς ὠχρότητος τοῦ ζῶντος αὐτοῦ λειψάνου· καὶ τῶν χειλέων της, τῶν δύο αὐτῶν φύλλων μεμαραμένον φθινοπωρινοῦ ῥόδου, μόλις ἀνάρθρους τινὰς συλλαβὰς ψελισάντων, κατόπτεσεν ἐπὶ τῶν ἀκανθῶν τοῦ φραγμοῦ . . . . .

Μετά τινας ὥρας μόλις δυνηθεῖσα νὰ ἐπαναλάβῃ τὰς αἰσθήσεις της εὐρέθη μεταξὺ τῶν περιποιήσεων τοῦ ἱατροῦ Ἀνδρέου καὶ τῆς γραίας ἐκείνης, τὴν ὁποίαν πρὸ ὀλίγου εἶδομεν ἐπὶ τῆς θυρίδος ἰσταμένην, καὶ ἥτις μᾶς εἶναι πλέον γνωστὴ ὡς μήτηρ τῆς Καλλιῆς.

ρόης· ἐθήματά τινα ἐκείθεν τῆς ἀχυρομέστου στρωμνῆς τῆς ἀσθενούσης, πλησίον γωνίας καπνοκεκαλυμμένης ἐκάθητο ποσί τε καὶ χερσὶ περιπλεγμένοις, ἐπὶ τετριμμένης ψιάθου, ὁ κεκρυκεφαλοφόρος ἐκείνος, ὅστις δακρύων ἀνεχώρησεν εἰς τὸ νεῦμα τῆς γραΐας, τῆς ὁποίας, ὡς ὁ ἀναγνώστης θὰ ἠνόησεν, εἶναι ὁ μεγαλείτερος υἱός, καὶ ἀδελφὸς τῆς ἡρώιδος μας Θωμᾶς.

Ἴνα δὲ μὴ ἐπεκτανθῶμεν εἰς λεπτολογίας ἀνωφελεῖς ἀφίνοντες τὴν ἀτυχῇ ἡρώϊδα ἡμῶν ὑπὸ τὴν θεραπείαν φίλου, μητρὸς καὶ ἀδελφῶν ὅπως τὴν ἐπανίδωμεν ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, κλείομεν τὸ κεφάλαιον ἀφοῦ πρὶν τούτου κάμωμεν σύντονον περιγραφὴν τοῦ Ἀνδρέου, τοῦ παραδόξου αὐτοῦ συμμεριστοῦ τῶν πικριῶν τῆς Καλλιόρης.

Εἶναι εἰς τῶν τελειοδιδάκτων τῆς ἱατρικῆς σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου· ἀλλὰ καὶ ἐπιστήμην καὶ συμφέροντα ἀτομικὰ παρημέλησεν ἐξόγενής αὐτὸς Ἀχαιος, ὅπως ἐπιμελῆται μόνον τὴν καταδιωκωμένην ἐρωμένην τοῦ φίλου του, περιπλανωμένου εἰς τὰς μεγαλοπόλεις τοῦ θελκτικοῦ κόσμου τῆς Εὐρώ-

ἄλλου ἀγαθὸν αἶσθημα, ἀρκούμενοι εἰς τὴν εὐχαρίστησιν, ὅτι ὡς ἱππότεαι ὑπερασπίζονται τὰς εὐγενεῖς καρδίας, ὡς συγγραφεῖς τῆς νομοθεσίας ἐκείνης ἥτις τὴν σύμπασαν ὑφήλιον διέπει, ἐκπληροῦσι παρὰ πάντα ἄλλον τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἰδοὺ, ἀναγνώστα, καὶ ὁ Ἄνδρέας. Τώρα λάβε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην ὅπως μετ' ἐμοῦ ἐπισκευθῇς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς πενιχρᾶς καλύβης.

Θέλεις εὐχαριστήσῃς τὴν περιέργειάν σου πληρώσας αὐτὴν μέ τινα θάκρυα.

Ε΄.

Ἀπεβυθίζετο εἰς τὰ τεταραγμένα τοῦ Ἰωάννου κύματα καὶ τὸ μόνις διακρινόμενον κατὰ κόρυφον σημεῖον τῆς, ὡς κόμη ξανθοῦ νηπίου, ὠχροπύρου κεφαλῆς τοῦ φθινοπωρινοῦ ἡλίου. Κατηφὴς ἔνεκεν τῶν συναθροιζομένων νεφῶν ἡ φύσει μελαγχολικῇ τῶν Πατρῶν πόλις, ὡς συμπαθὴς οἰλίᾳ ἐπαρηγόρει τὴν μερίδα ἐκείνην τῆς ἀνθρωπότητος, ἥτις ὑπὸ τὸ κλαυθμυρὸν φύλλωμα τῶν ἱετῶν εὐρίσκει τοῦ ῥεμβά-

σμοῦ της φιλοξενίαν. Καὶ τῷ ὄντι ἡ πόλις αὐτῇ περιστοιχιζομένη ἀφ' ἐνὸς παρὰ τῆς κατα-
 νυκτικῆς σιωπῆς τῶν ὑπερηφάνων βράχων τοῦ
 Παναχαϊκοῦ, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἀσπαζομένη παρὰ
 τῶν στεναζόντων τὸν στεναγμὸν τοῦ σκλάβου
 κυμάτων τοῦ Ἰονίου, παριστᾷ ἐν τῶν πενήθιμων
 ἐκείνων δένδρων ἅτινα ἐκ τοῦ ὀνόματος σκλαί-
 ουσα» ἐννοοῦμεν, ὅτι ἐκ τάφων διὰ τάφους ἐ-
 βλάστησαν. Τέλος τὴν πόλιν αὐτὴν ὁρίζων, ὃ
 οὐρανός της τὴν καθισῶσι τάφον, τὴν ὑψηλὴν
 τοῦ ὁποίου σιγὴν τῷ λῆξιν νὰ διαταράττῃ ἀναι-
 σθητος καγχασμὸς ἢ ὁ ἀναιδὴς ἤχος τῆς
 χώρας τοῦ πλούτου καθότι ὁ στεναγμὸς τοῦ
 ἐναρέτου ἐπαυξάνει τὸ κατανυκτικὸν αὐτῆς,
 ὡς τὸ τοῦ νχοῦ τοῦ ὑψίστου, ἡ εὐχὴ λευκο-
 πώγωνος ἱερέως.

Στεναγμοὺς τοιούτους, παράπονα τοιαῦτα
 ἀκούωμεν ὑπὸ τὴν γωστήν μας καλύβην.
 Ὡ! ! οἱ στεναγμοὶ εἶναι ἡ φωνὴ τῆς παρη-
 γορίας, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς προσφέρει δι'
 ἐνὸς δυστυχοῦς εἰς ἄλλου πεφλογισμένον
 στήθος.

Ἐκτὸς ἐνὸς καὶ μόνου δωματίου, ἐξ οὗ
 ἀπαρτίζεται ἡ καλύβη τῶν ἀλιέων, ἡ ἀκό-

ἄλλου ἀγαθὸν αἶσθημα, ἀρκούμενοι εἰς τὴν εὐχαρίστησιν, ὅτι ὡς ἰππόται ὑπερασπίζονται τὰς εὐγενεῖς καρδίας, ὡς συγγραφεῖς τῆς νόμοθεσίας ἐκείνης ἥτις τὴν σύμπασαν ὑφήλιον διέπει, ἐκπληροῦσι παρὰ πάντα ἄλλον τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἰδοὺ, ἀναγνώστα, καὶ ὁ Ἀνδρέας. Τώρα λάβε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην ὅπως μετ' ἐμοῦ ἐπισκευθῇς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς πενιχρᾶς καλύβης.

Θέλεις εὐχαριστήσῃς τὴν περιέργειάν σου πληρώσας αὐτὴν μέ τινα δάκρυα.

Ε΄.

Ἀπεβυθίζετο εἰς τὰ τεταραγμένα τοῦ Ἰωάννου κύματα καὶ τὸ μόλις διακρινόμενον κατὰ κόρυφον σημεῖον τῆς, ὡς κόμη ξανθοῦ νηπίου, ὠχροπύρου κεφαλῆς τοῦ φθινοπωρινοῦ ἡλίου. Κατηφὲς ἔνεκεν τῶν συναθροιζομένων νεφῶν ἡ φύσει μελαγχολικῇ τῶν Πατρῶν πόλις, ὡς συμπαθὲς φιλικῶς ἐπαρηγόρει τὴν μερίδα ἐκείνην τῆς ἀνθρωπότητος, ἥτις ὑπὸ τὸ κλαυθμυρὸν φύλλωμα τῶν ἱετῶν εὐρίσκει τοῦ βρεμβα-

Ὁ στολισμὸς, τὰ ἐπιπλα τοῦ δωματίου αὐ-
τοῦ περιστρέφονται εἰς ἐτοιμόρροπον τράπε-
ζαν κεκαλυμμένην διὰ τινος ὀθόνης ἐκ δια-
φόρων τεμαχίων, χρώματος καὶ ὑφάσματος.
ποικίλου· ἐκ δύο σεσηπότην ξυλίνων καθι-
σμάτων, καὶ μιᾶς καθέδρας ἐκ ψάθης σχεδὸν
ἀποσυνθεμένης, καὶ ἀχυρομέστου τινὸς στρω-
μῆς, ἐφ' ἧς ἔκειτο ἡ φθισιώσα διὰ τε-
τριμμένου ἐφαπλώματος κεκαλυμμένη. Ταῦ-
τα πάντα εἰσὶν ἐπὶ τοῦ δαπέδου, ὑψουμέ-
νου σπιθαμὴν ἀπὸ τοῦ λοιποῦ ἐδάφους καὶ
περιλαμβάνοντος τὰ τρία τέταρτα τοῦ οἴκι-
διου, εἰς τρόπον ὥστε περιεζώνετο ἀπὸ τοῦ
ὑπόλοιπον τοῦ γηπέδου, ὅπου εὑρίσκεται ἡ
ἐστία καὶ τεμάχια ἀχρήστου τινὸς ἀγκύρας·
καὶ εἰς μίαν τῶν τριῶν γωνιῶν σωρὸς δι-
κτύων καὶ δέσμη κωπῶν ἄνωθεν. δὲ τῆς
ἀσθενούσης ἐπικρέμανται δύο μελαναὶ σανί-
δες σχήματος τετραγώνου, μὴ διακρινόμεναι
ἐκ τῆς ἀρχαιότητος ὅτι εἰσὶν εἰκόνες ἀγίων.
Ἀλλ' ἅς ἀφήσωμεν ταῦτα πάντα καὶ ἅς προσ-
έξωμεν εἰς τὴν συνδιάλεξιν τῶν ἀτυχῶν συγ-
γενῶν τῆς Καλλιρρόης.

— Κάποια βρωμοδουλιὰ πρέχει στὸ μέτωπο.

ἔλεγεν ὁ Γιακουμῆς πρὸς τὸν Θωμᾶν· καί
καὶ τοῦτο δὲν μοῦ τὸ βγαίνει κάνεις ἀπὸ τὸ
κεφάλι.

— Κε' ἐγώ, ἀδελφὲ, μὲ τὴν γνώμη σου
εἶμαι, ὑπέλαβεν ὁ Θωμᾶς· τὸ παιδί ἦταν
τίμιον· ἢ ὄχι μίαν; προσέθεσε πρὸς τὴν μη-
τέρα του στραφεὶς, γιὰ τὸν Πλάτωνα λέμε,
πῶς ἦταν τάχατες τίμιον παιδί . . .

— ὦ ! τίμιον, κε' ἀφέντης ἦταν ἐκεῖνο,
ἀπεκρίθη ἡ γραιῖα, σείοντα τὴν κεφαλὴν· μὰ
ἂν ἦταν κε' ἂν δὲν ἦταν . . . οἱ καῦμοί μου
μοναχὰ νὰ τοὺς παιδεύουν καὶ τὰ πάθη
θεοῦτης τῆς νιούλας· ποῦ καταβαίνει στὴν
μαύρη γῆ, εἶπε καὶ τὰ χεῖλη της σπασμω-
δικῶς ἐκινήθησαν· οἱ δ' ἐξ ἐρυθρότητος μόνον
διακρηνόμενοι βαθουλοὶ ὀφθαλμοὶ της ἀδια-
λείπτως κλαίοντες μεταβάλλουσι τὰς οὐλὰς
τοῦ γεροντικοῦ προσώπου της εἰς τόσους αὐ-
λακας, οἵτινες ὁλοὲν δέχονται τὰ πεπυρω-
μένα ὕδατα δύο ἡφαιστειούχων πηγῶν. Καὶ
τοῦτο δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ ἐρεθίσῃ τὴν υἱίσκην
τοῦ Γιακουμῆ καρδίαν, ὅστις ἐγερεθεὶς ἤδη καὶ
πλησιάσας τὴν κρύφα θρηνοῦσαν μητέρα του,
λέγει,

Ὁ στολισμὸς, τὰ ἐπιπλα τοῦ δωματίου αὐ-
 τοῦ περιστρέφονται εἰς ἐτοιμόρροπον τράπε-
 ζαν κεκαλυμμένην διὰ τινος ὀθόνης ἐκ δια-
 φάνων τεμαχίων, χρώματος καὶ ὑφάσματος
 ποικίλου· ἐκ δύο σεσηπότην ξυλίνων καθε-
 σμάτων, καὶ μιᾶς καθέδρας ἐκ ψάθης σχεδὸν
 ἀποσυνθεμένης, καὶ ἀχυρομέστου τινὸς στρω-
 μνῆς, ἐφ' ἧς ἔκειτο ἡ φθισιῶσα διὰ τε-
 τριμμένου ἐφαπλώματος κεκαλυμμένη. Ταῦ-
 τα πάντα εἰσὶν ἐπὶ τοῦ δαπέδου, ὑψουμέ-
 νου σπιθαμὴν ἀπὸ τοῦ λοιποῦ ἐδάφους καὶ
 περιλαμβάνοντος τὰ τρία τέταρτα τοῦ οἴκι-
 δίου, εἰς τρόπον ὥστε περιεζώνετο ἀπὸ τοῦ
 ὑπόλοιπον τοῦ γηπέδου, ὅπου εὐρίσκεται ἡ
 ἐστία καὶ τεμάχια ἀχρήστου τινὸς ἀγκύρας·
 καὶ εἰς μίαν τῶν τριῶν γωνιῶν σωρὸς δι-
 κτύων καὶ θέσμη κωπῶν ἄνωθεν. δὲ τῆς
 ἀσθενούσης ἐπικρέμανται δύο μελαναὶ σανί-
 δες σχήματος τετραγώνου, μὴ διακρινόμεναι
 ἐκ τῆς ἀρχαιότητος ὅτι εἰσὶν εἰκόνες ἁγίων.
 Ἀλλ' ἄς ἀφήσωμεν ταῦτα πάντα καὶ ἄς προσ-
 ἔξωμεν εἰς τὴν συνδιάλεξιν τῶν ἀτυχῶν συγ-
 γενῶν τῆς Καλλιρρόης.

— Κάποια βρωμοδοουλιά τρέχει στὸ μέγα-

ἔλσγεν ὁ Γιακουμῆς πρὸς τὸν Θωμᾶν· ναί· καὶ τοῦτο δὲν μοῦ τὸ βγαίνει κάνεις ἀπὸ τὸ κεφάλι.

— Κί' ἐγώ, ἀδελφέ, μὲ τὴν γνώμη σου εἶμαι, ὑπέλαβεν ὁ Θωμᾶς· τὸ παιδί ἦταν τίμιο· ἢ ὅχι μάνα ; προσέθεσε πρὸς τὴν μητέρα του στραφεῖς, γιὰ τὸν Πλάτω λέμε, πῶς ἦταν τάχατες τίμιο παιδί . . .

— ὦ ! τίμιο, κι' ἀφέντης ἦταν ἐκεῖνο, ἀπεκρίθη ἡ γραῖα, σείουσα τὴν κεφαλὴν· μα' ἂν ἦταν κι' ἂν δὲν ἦταν . . . οἱ καῦμοί μου μοναχὰ νὰ τοὺς παιδεύουν καὶ τὰ πάθια Θεούτης τῆς νιούλας 'ποῦ καταβαίνει στὴν μαύρη γῇ, εἶπε καὶ τὰ χεῖλη της σπασμωδικῶς ἐκινήθησαν· οἱ δ' ἐξ ἐρυθρότητος μόνον διακρινόμενοι βαθουλοὶ ὀφθαλμοὶ της ἀδιαλείπτως κλαίοντες μεταβάλλουσι τὰς οὐλὰς τοῦ γεροντικοῦ προσώπου της εἰς τόσους αὐλακας, οἵτινες ὁλοὲν δέχονται τὰ πεπυρωμένα ὕδατα δύο ἡφαιστειούχων πηγῶν. Καὶ τοῦτο δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ ἐρεθίσῃ τὴν υἱϊκὴν τοῦ Γιακουμῆ καρδίαν, ὅστις ἐγερθεὶς ἤδη καὶ πλησιάζας τὴν κρύφα θρηνοῦσαν μητέρα του, λέγει,

δὲν εἶναι καλὸ ν' ἀκουστῇ πῶς οἱ Μπίμπιλοι ἐσκότωσαν τὸν Κύρ-Ζαχαριά· γιατί δὲν ἤθελε τὴν ἀδερφή τους γιὰ νύφη· κι' ἐγὼ, καλὰ μὲ ἔξερεις, φτωχὸς εἶμαι, μὰ ἐκαρτέραγα νῆρ-
θουν στὴν πόρτα μου τὰ προξενιά, κι' ὅχι νὰ 'πάγω ἐγὼ γυρεύοντας· πῶς εἶναι τάχα-
τες ἀρχοντόπουλο ; ἄς ἦναι μακάρι καὶ ρη-
γόπουλο· κ' ἡ πολυθασανισμένη μας Καλ-
λιδρόω μὴ δὰ δὲν ἤξερε τὰ γράμματα, μὴ δὰ
δὲν ἦταν νοικοκυρὰ προκομμένη· 'ποῦ τὴν
ἐχαίρονταν ὁ κόσμος, μὴ δὰ δὲν ἦτανε μιὰ
πέρδικα πλουμισμένη, 'ποῦ τήραγαν νὰ τὴν
φάνε μὲ τὰ μάτια 'σὰν τοὺς κυνηγοὺς ; μὴ
δα . . . . Ἐνταῦθα ἡ σειρά τῶν ἐπαίνων τοῦ
καλοῦ ἀδελφοῦ διακόπτεται ὑπὸ στεναγμοῦ,
ἐξησθετισμένου μὲν, ἀλλὰ σπαραξικαρδίου
τῆς Καλλιδρόης, ἥτις μετὰ κλαυθμυροῦ πα-
ραπόνου εἶπε πρὸς τὴν μητέρα της,

— Μητέρα μου . . .

— Μάτια μου! κυρά μου! προθύμως ἀπε-
κρίθη ἡ ἀξιοθρήνητος μήτηρ, τί θέλεις ;

— Μὲ κατετρύπησαν αὐτὰ τ' ἄχυρα, δὲν
ἔχεις τίποτε νὰ βάλῃς ἀπὸ κάτω μου ; . .

— Θὰ οἰκονομήσω ἀκριβῆ μου . . .

Καὶ πρὶν ἢ μήτηρ κινηθῇ ἔσπευσαν οἱ ἀδελφοὶ φέροντες ὁ μὲν δίκτυά τινα, ὁ δὲ τεμάχια παλαιῶν ἐνδυμάτων, καὶ βοηθήσαντες τὴν μητέρα κατέστησαν ὀλιγώτερον σκληρὰν τὴν στρωμνὴν τῆς νοσοῦσης, ἥτις σφίγγουσα τὴν σκελετώδη τῆς μητρός της χεῖρα, ἀφῆκε νὰ κλεισθῶσιν οἱ ὀλοὲν ἐξασθενούμενοι ὀφθαλμοὶ της, ριφθεῖσα εἰς τὸν λήθαργον τοῦ θυμαμοφθόρου πυρετοῦ, ἀφ’ οὗ πρῶτον μετ’ ἀγωνίας κατώρθωσε νὰ ἐρωτήσῃ,

— Ἦλθεν ὁ Ἀνδρέας ; . .

— Ὡς τώρα ἦταν ἐδῶ, παιδάκι μου.

— Ἡ Ἀνδρομάχη ; . .

— Ἦλθ’ ἡ καϋμένη, μὰ τὴν ἔστειλα στὸ σπῆτί της. γιατί εἶχε φοβερὸ πονοκέφαλο.

Μόλις στιγμῶν τικῶν παρελθουσῶν ἅπαντες ἐπαναλαβόντες τὰς θέσεις των, ἤρχισαν τὴν διακοπεῖσαν αὐτῶν ὁμιλίαν, μέχρις οὗ πάλιν στεναγμὸς θανατηφόρος τῆς ἀδελφῆς των ἐπιχύσῃ τῆς φρίκης τὴν σύγχυσιν.

— Ἔτσι ‘ποῦ λές, Θωμᾶ μου . . .

— Ἄφες τα τοῦτα, Γιακουμῆ, γιατί τὸ μαχαίρι τὸ δικό μας πρὶν νὰ γγίξῃ τὸ χρυσὸ πετσοῦ τοῦ Κυρ-Ζαχαριά θὰ κόψῃ τὰ κεφάλια μας...

— Καὶ μὲ τοῦτο ;

— Θέλω νὰ σοῦ πῶ πῶς πρέπει νὰ τη-
ράξουμε πῶς νὰ οἰκονομήσωμε τὴν δουλιὰ,
γιατὶ ἐγὼ τὸ βλέπω πῶς ἡ ἀδερφή μας θὰ
κατέβῃ στὸν ἄλλο κόσμον· τοῦτο μὲ τρώγει
τὴν καρδιά ἐδῶ καὶ κάμποσο καιρό . . .

— Μὴ κι' ἐμένα δὲν βούζει ἀδιάκοπα
ἐδῶ κι' ἓνα μῆνα τὸ ζερβίμου αὐτί· μὴ κι' ὁ
μπαρμπαγιάννης δὲν ἄκουσε χθὲς νὰ τριέξῃ
ὁ Ἄγι-Σπυρίδωνας ; . .

Σημειωτέον ὅτι ταῦτα πάντα ἐλέγοντο
διὰ φωνῆς μὴ φθανούσης μέχρι τῆς ἐξησθε-
νισμένης ἀκοῆς τῆς μητρὸς των.

— Καλὰ ποῦ τὸ λές· γιὰ νὰ τὸ πάρουμε
καλλίτερα ;

— Ἐσὺ ποῦ εἶσαι τρανώτερὴς μου, Θωμᾶ,
συλλογίσου, κι' ἐγὼ ; φτάνει νὰ μοῦ πῆς,
στὴν ἄκρη τοῦ κόσμου πάγω γιὰ κείνη τὴν
ἀδερφή. Καὶ εἰπὼν ἐδειξεν οὕτω πως τὴν πά-
σχουσαν ὥστε καὶ εἰς τὸν καθόλου ἀγνοοῦντα
τὸν δυστυχῇ αὐτὸν ἀδελφόν, ἤρκει μόνον τὸ
σχῆμα ἐκεῖνο νὰ τὸν κάμῃ νὰ κατατροῖσῃ τί
ἡ βράναισος αὐτῇ καρδίᾳ ἠσθάνετο τὴν στιχ-

(Τόμ. Α.).

19

ἀθλίας μητρός τοῦ, ἥτις ἐκ τῶν πρώτων νόησε τὰ ὑπὸ τοῦ Γιακουμῆ μελετώμενα περὶ αὐτοῦ τοῦ Γιακουμῆ, τὸν φοβερὸ ὁποίου θυμὸν ἐγνώριζε, στραφεῖς, λέγει ὀφθαλμοὺς σπινθηροβολοῦντας, ὥσπερ τὸς ἐτοίμου νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ τοῦ προλόντος αὐτὸν, ἐτραξε,

— Τί στοχάζεσαι, μωρὲ Θωμᾶ ; σὴ πᾶμε νὰ τοῖς φάμε ὅσοι κι' ἐν ἦναι . .

Καὶ λέγων εἰς τοσοῦτον βαθμὸν φρεσεως ἐφθασεν, ὥστε διὰ τοῦ ἀνὰ χεῖρά ροπάλου ἡτοιμάζετο νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ πρώτου, τὸν ὁποῖον ἤθελεν ἀπαντήσῃ, ἡ ἀνεγκαιτίζετο ὑπὸ τῶν δακρύων τῆς μητρὸς, τῆς βίας καὶ τῶν νουθεσιῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

— Δοκίμην τί στοχάζεσαι ; εἶπε μόλις γον καθησυχάσας, νὰ τοὺς ἀφήσωμεν τανούς ;

— Ἄμα ἐβόη ἀπόψε ὁ Κύρ-Ἀντρέας μᾶς ἀγαπάει κι' ἔχει στόχασμα καλλίτερον ἢ μᾶς ὅσον γραμματισμένους, τοῦ τὰ κι' ὁδηγούμεσθε.

— Ἀτάς σου νὰ τοῦ κάμῃς τὴν κόρη

— Ἐτσι μοῦ μυρίζει ἀπὸ κάμποσο καιρὸ
γιατὶ τὸν βλέπω καὶ δὲν μὲ καλοκυττάζει
ὅταν ἔρχεται ν' ἀγοράσῃ καμιά λιανομαρίδα.

— Τὰ 'κατάλαβα, τὰ 'κατάλαβα' ἔτσι
θὰ 'ναι ἡ δουλιὰ, ὁ Κύρ-Ζαχαριᾶς 'ποῦ τὸν
εἶχε ὡς τὰ χθὲς μαμοῦρι στὸ ἔρμαδιακό του
θὰ τοῦ εἶπε « Τῆς γραφαῖς τοῦ Πλάτῳ μου,
Κύρ-Σταθάρα, ὅσαις στέλει στὴν ἀδερφή τῶν
Μπιρπίλιδων, τῶν ψαράδων, νὰ μοῦ τῆς δίνῃς
ἐμένα », κι' ἐκεῖνος θὰ τοῦ εἶπε « Ὅρισμός
σου, ἀφέντη »· μοῦ φαίνεται καὶ τὸν ἀκούω.

Καὶ λέγων τοσοῦτον ἐξήφθη, ὥστε διὰ τῆς
αιδηροστρώτου παλάμης του ἀρπάσας τὴν
αιαγόνά του ἔχαμεν ὥστε τριγμὸς τῶν ὀστέων
αὐτῆς νὰ συνοδεύσῃ τὰς ἀκολουθοῦς του
φράσεις,

— Ἐγνοῖα σου, μωρὲ στρίγλη, δὲν εἰμ'
ἐγὼ ὁ Γιακουμῆς, τὸ κοψίδι τῆς Σμύρνης,
πῶστροισα 'σὰν τὰ πρόβατα τρεῖς κεφαλλο-
νίταις καὶ τέσσαρους ἀνδριόταις· καὶ τί ἄν-
τρες ; 'σὰν ἐκείνους ! ὄχι 'σὰν ἐσὲ τὸν ψό-
φις, 'ποῦ νὰ σὲ φυσηξῶ μόνο θὰ πέσης . .

Στραφεὶς δὲ πρὸς τὸν ἀδελφόν του, σκεπτό-
μενον κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην περὶ τοῦ

παρακραίνω· πᾶνε νὰ κοιμηθοῦν μέσα ὁ Γιάν-
νης κι' ὁ Γούργουλης.

Αὐτὰ καὶ ἄλλα ὅμοια τούτοις λέγουσι καὶ
αἱ ὥραι παρέρχονται. Ἀφήσωμεν λοιπὸν αὐ-
τοὺς καὶ τὴν δυστυχῆ αὐτῶν μητέρα ἀπαύ-
στως κλαίουσαν καὶ μὴ-τολμῶσαν νὰ εἴπῃ τι
ἄνωθεν τῆς παραλαούσης ἤδη θυγατρὸς της,
καὶ ἅς προβῶμεν εἰς λύσιν τῆς ἱστορίας μας.

ΣΤ'.

. Μεταξὺ τοῦ ἐνεστῶτος καὶ τοῦ μέλλοντος
τῆς διηγήσεώς μας ἀφίνομεν χρονικόν τι διά-
στημα, πλανώμενοι ὑπὸ τῆς ἐλπίδος μήπως
εἰς αἰσιωτέραν κατάστασιν ἐπανεύρωμεν τὴν
φίλην ἡμῶν ἡρωίδα· ἄλλως τε δὲ λεπτομε-
ρῶς περιγράφοντες τὰ κατ' αὐτὴν οὐδὲν ἄλλο
ἠθέλομεν ἴσως πράξει ἢ νὰ ζωγραφίσωμεν
μὲ τῶν δακρύων τὸ χρῶμα ἐκτενῆ ἄλυσον
παθῶν καὶ θρήνων, ἅτινα ἀπαρτίζουσι τὸν
βίον νεάνιδος τηχομένης ἐξ ἀτυχοῦς ἔρωτος,
ἐσχάτης ἐνδείας καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῶν,
αἵτινες συμπεριλαμβάνονται ἐν τῇ ἀπαισίᾳ
νόσῳ τῆς φθίσεως νεάνιδος εἰσέτι διατηρου-

μένης ἐν τῇ ζωῇ παρὰ μόνης τῆς γλυκειᾶς ἐλπίδος, τῆς ἀπατηλῆς, πλὴν εὐεργέτιδος αὐτῆς τῶν δυστυχῶν, τῆς μόνης, λέγω, ἐλπίδος τοῦ νὰ ἐπανίδῃ, πρὶν ἀποχαιρετήσῃ τὸν δολερὸν λειμῶνα τοῦ κόσμου, τὸ ἐν αὐτῷ μόνον προσφιλὲς ἀντικείμενον τῶν στοχασμῶν καὶ πάθων της.

Μετὰ τρεῖς ὅθεν μῆνας ἐπανερχόμεθα εἰς τὴν μικρὰν ἡμῶν ἱστορίαν ἀνιχνεύοντες τὴν λύσιν αὐτῆς.

Τὴν νύκτα πλησιάζει νὰ διαδεχθῇ ἡ ἡμέρα, ἥτις, ὡς αἱ πλείσται σχεδὸν εἰς τὸν συνωφρυσμένον αὐτὸν τῶν Πατρῶν οὐρανὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἰανουαρίου, προαγγέλλεται ὀλίγον τῆς νυκτὸς διαφέρουσα.

Σήμερον δὲν μελαγχολεῖ μόνος ὁ οὐρανός, τὸ συμπαθὲς τοῦ ὁποίου μέλας πέπλος καλύπτων εἰκονίζει ὀργίλον τὸ βλέμμα τοῦ δημιουργοῦ ἐπὶ τὰς ἀνομίας τῶν δημιουργημάτων αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰ στοιχεῖα αὐτὰ ὡς ἀντήχημα τῆς κατάρας ἐκείνου μικρῶνται ἐπὶ τῶν ἀπαισίων δένδρων, παριστάντων τῆς φύσεως τὸν φοβερὸν σκελετὸν, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ἀναγέννησιν δὲν θέλει ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀνα-

καλύψῃ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ του. Οὐδενὸς πτηνοῦ φωνὴ ἀκούεται· τὸ πᾶν πεφοβισμένον φαίνεται ὑποτασσόμενον εἰς τὴν αὐθεντικὴν θέλησιν τῆς διεπούσης τὸ σύμπαν δυνάμεως. Ὁ κόσμος εἶναι ἡ ἀπερίγραπτος εἰκὼν τῆς ὀργῆς τοῦ Κτίστου του, ἵνα μὴ εἴπωμεν πρόδρομος τοῦ νυχτερινοῦ βασιλείου τῶν τιμωριῶν του. Ἡ θάλασσα ὅλοεν ἐξαγριουμένη φαίνεται τρόπον τινὰ ἀνταποκρινομένη διὰ τῶν τρομακτικῶν της πατάγων πρὸς τὰς φρικώδεις τῆς γῆς βοάς· κρυσταλοειδείς νιφάδες βασανίζουν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς τὴν ἀχθοφόρον τάξιν καταδικασθεῖσαν νὰ γίνηται τὸ θῦμα τῆς εὐωχίας καὶ ἀναπαύσεως τῶν πλουσίων, ὀνειρευομένων ἤδη ἐπὶ μᾶλλον κοσμομένην τὴν εὐτυχίαν των ὑπὸ τὰ ὀλοσυρικά των ἐφαπλώματα, εἰς τὰς πτηλομέστους στρωμένας των πλησίον θερμαστρῶν ἐπὶ ἀρκυκῶν ταπήτων. Κύματα εἰς χιονοκεκαλυμμένοι λόφοι ὑπὸ ἀλλεπαλλήλων κλονισμῶν τῶν ἐργάτων τῆς γῆς σειόμενοι ἀδιαλείπτως, ὑφούμενα καὶ καταπίπτοντα, φοδερὰν φόβου, τὸν φόβον τοῦ θανάτου· ἐπιχέουσιν εἰς τοὺς ἀλλοίους ἄλλεις, προσκαθεύοντας ἐναντὶ οὐρα· νὰ

διασώσωσιν ἀπὸ τῆς λαιλαπώδους αὐτῆς καταδρομῆς τὰ πλοιάριά των, τὸν μόνον αὐτοῖς πλοῦτον.

Μεταξὺ δὲ τῶν πολλῶν ἀλιέων, ἓν προσέζωμεν, θέλομεν διακρίνει δύο ἐξ αὐτῶν γνωστούς ἡμῖν, τοὺς δυσμοίρους δηλαδὴ ἀδελφοὺς τῆς Καλλιρρόης.

Ἡ νύξ μὲ τὰ ἄγρια σκότη της προσεγγίζει ἤδη τὰς μελανὰς πύλας τῶν καταχθονίων ἀνακτόρων της. Ἰδοὺ δὲ καὶ ἡ πρωία, ἥτις, καί τοι ὑπὸ πυκνῶν νεφῶν καταβαρύνεται, οὐχ ἥττον ὅμως δεικνύει τὸ εὐεργετικὸν της μειδίαμα.

Κατὰ τὴν ὥραν ταύτην ἐν τῇ καλύβῃ τῆς «Θειᾶς Μιχάλαινας» δὲν εὐρίσκεται παρὰ ἡ ἐλεεινὴ μόνον αὕτη οἰκοδόσποινα σπογγίζουσα τὸν ψυχρὸν ἰδρῶτα τοῦ μετώπου τῆς Καλλιρρόης, ἥτις ἐξυπνος οὔσα, καὶ ἀγνώριστος σχεδὸν παρὰ τῆς καταστρεπτικῆς νόσου κατασᾶσα, ἔχει ἐστηριγμένην τὴν λυτοπλόκαμον κεφαλὴν της ἐπὶ τινος πρὸς τὸν τοῖχον ἀνορθωμένου ἀπὸ ῥάκη μεστοῦ πρῶ-κεφαλαίου· ἡ μία τῶν ὀστεογύμων, ἀλλ' εἰσὶν ἑκατὶ θελητικῶν χειρῶν της ἐξω τοῦ ἐφαπλώ-

ματος κρατεῖ μικρὰν εἰκόνα, τὴν εἰκόνα τοῦ Πλάτωνος της, ἐφ' οὗ ἐρρίμμενον τὸ ἡμίσε-
στον ὄμμα της, ἔμπλεον ἔρωτος καὶ λατρείας,
λαμβάνει τὰ τελευταῖα χλωμὰ ρόδα τῆς
ἐσχάτης παρηγορίας· ἐπιθυμοῦσα, ἀποπειρᾶ-
ται ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν νὰ τὴν ἀσπα-
σθῇ, ἀλλὰ καὶ τοῦτο τῆς ἀρνοῦνται αἱ σχεδὸν
νεκραὶ δυνάμεις της· ἡ ἀνθηρὰ ζωὴ της ἀνα-
βᾶσα ἐπὶ τοῦ μελανοῦ ἱκρίωματος τῆς τρίτης
καὶ ἀνωτάτης βαθμίδος τῆς ἐπαράτου νόσου
ἐτομαάζεται ἤδη νὰ πηδήσῃ εἰς τὸν ἡνεωγ-
μένον τάφον.

Εἰς τοιαύτην κατάστασιν εὐρίσκετο ἡ ἐλε-
εινὴ αὕτη дуὰς ὅτε κτύπημα ἰσχυρὸν, κτύ-
πημα ἀσύνθητες ἀκούεται εἰς τὴν ταπεινὴν
θύραν τῆς καλύβης.

Ἡ γραῖα σπεύδει πρὸς τὴν θυρίδα τὸ τρέ-
μον βῆμά της· οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀσθενούσης,
ὡς οἱ τοῦ προσδοκῶντος ρίπτονται ἐπ' αὐ-
τῆς, τῆς ὁποίας ἀνοιχθείσης, φαίνεται
ὁ Ἀνδρέας· ὁ δημοκρατικὸς, αὐτοῦ πῖλος δὲν
καλύπτει, ὡς πάντοτε, τὸ μέτωπόν του, ὅπερ
φαίνεται ἱλαρώτατον, ἐνῶ ἡ φυσιογνωμία του
τρόπον τινὰ γελαῖ· σήμερον ἀνελπίστως εἶναι

χαρίεις παρά ποτε, καὶ πρώτη λέξις αὐτοῦ; τρέξαντος πρὸς τὴν ἀσθενοῦσαν, εἶναι.

— Καλλιρρόη μου, χαίρου καὶ ἀγάλλου.
. . . τὰ βάσανά μας ἔληξαν. Ὁ Πλάτων σήμερον ἢ αὔριον θὰ ἦναι εἰς τὰς ἀγκάλας σου.

— Ὁ Πλάτων! . . . μόλις ἠδυνήθη νὰ ἐκφωνήσῃ ἡμιθανὴς ἡ Καλλιρρόη, χωρὶς νὰ δύναται νὰ ψελίσῃ ἄλλην τινὰ λέξιν· τὸ στῆθός της δὲν εἶναι πλέον εἰς κατάστασιν νὰ φιλοξενίῃ τὴν εὐτυχίαν.

Τὸ πᾶν ἐκφράζει διὰ τῆς μυστικῆς ἐκείνης φωνῆς, ἥτις ἐναπομένει εἰς τὰς βαρυαλγούσας ἀγνάς ψυχάς· μὴ δυναμένη δὲ θέλει νὰ σφίγῃ μεταξὺ τῶν χειρῶν της τὴν χεῖρα τοῦ ἀγαθοῦ ἀγγέλου της· μειδιάμα ὠχρὸν, ὡς τὰ στέφοντα τὸ μέτωπόν της ῥόδα, χαιρετᾷ τὰ ξηρὰ χεῖλη της, ὡς ἐπὶ μεμαραμένου κάλυκος λευκοῦ ῥόδου ἀκτὶς φθινοπωρινῆς σεληνῆς· δάκρυ πίπτει διὰ τῶν παρειῶν της ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ Ἀνδρέου, τὸ δάκρυ ἐκεῖνο ζωηρότατα διεβίβασεν εἰς τὸν εὐεργέτην αὐτὸν τῶν αἰσθημάτων τῆς εὐγνωμονούσης καρδίας της τὸν πενιχρὸν φόρον.

— Καὶ εἶναι ἀληθινόν; ἠρώτησεν ἄλλος

κότως πως ἡ ἀπηλπισμένη μήτηρ, καὶ νὰ τὸ πιστεύσω υἱόκα μου ; . . .

— Ἀληθέστατον· περιμένεται διὰ τινος πολεμικοῦ Πρωσικοῦ πλοίου.

— Νὰ ζήσῃ ἡ δικαιοσύνη, καὶ ν' ἀποθάνῃ ὁ διάβολος ! ἐκτὸς ἐαυτῆς ἐφώνητεν ἡ γραῖα μετὰ τὸ ἄκουσμα τοῦτο. Ἀλλὰ πάλιν ὡς ὑπὸ τινος ἀπαίσiou ιδέας, ἥτις δὲν παύει βραχνύουσα τὸν λησμονήσαντα τὴν εὐτυχίαν, πληχθεῖσα προσέθεσε,

— Καὶ πῶς γίνεται ; ἂ ! δὲν τὸ πιστεύω, δὲν τὸ πιστεύω, κ' ἡ ἴδια μοῖρά μου ἂν ποῦ τὸ 'πῇ.

— Θὰ τὸ πιστεύσῃς, κυρά, εἶπε γελῶν ὁ ἀγαθότατος αὐτὸς Ἀσκληπιάδης, ἂν κύψῃς εἰς τὸ παράθυρόν σας.

Καὶ τῷ ὄντι ριφθεῖσα ἐπὶ τοῦ ἐτοιμορρόπου παραθυριδίου, ἐστράφη ἐνθουσιωδῶς φωνούσα.

— Νὰ ζήσῃ ὁ Θεὸς καὶ ν' ἀποθάνῃ ὁ διάβολος· καὶ μετὰ τὸν λόγον ἐναπέθεσεν ἀσπασμὸν ἀνήσυχον ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς μονακριβῆς τῆς.

— Διαφόρων μορφῶν καὶ τάξεων πρόσωπα

εἰσέρχοντο καὶ ἐξέρχοντο ἀπὸ τοῦ ἐκ τῆς
καλύβης φαινομένου πατρικοῦ μεγάρου τοῦ
Ἠλάτινος, ὅπου μεγάλαι ἐγείνοντο ἐτοι-
μασίαι.

Z.

Ἡ εὐτυχία ἐν τῷ παρόντι κόσμῳ εἶναι
κατωτέρα στιγμῆς ἀπέναντι τοῦ αἰῶνος τῆς
δυστυχίας· ἡ εὐτυχία εἶναι βραχυχρόνιος,
ψευδὴς ἀστὴρ ἐμπαίζομενος παρὰ τοῦ κεραυ-
νοῦ τῆς δυστυχίας· ἡ εὐτυχία χαίρετ' ἄν
ἄνθρωπον, ὡς σταγὼν ὕδατος τὸν διψῶντα,
ἵνα καταστήσῃ ἐπαισθητοτέραν αὐτῷ τὴν
ἐλλειψίν τῆς· ἡ εὐτυχία τέλος εἶναι τὸ ὄργα-
νον ἐκεῖνο τῆς δυστυχίας, δι' οὗ φοβερω-
τέρας βλέπει ὁ ἄνθρωπος τὰς συμφοράς του.
Ἐξηκολούθει εἰσέτι ὁ ὑψηλός, ὁ μυστηριώ-
δης, ὁ παραδείσιος ῥεμβασμὸς τῶν τριῶν
ἐκείνων καρδιῶν ὑπὸ τὴν καπνόχριστον ἐκεί-
νην σιγὴν τῆς πενιχρᾶς καλύβης, ὅτ' αἰφνης
εἰς χάλαζαν Γολιαθίων γρονθοκοπημάτων
ἐπεσεν ἡ θυρίς αὐτῆς. Πέντε ἐξηγριωμένοι
ἄνδρες ἀπὸ κόμης μέχρι ποδῶν ῥέοντες ὕδωρ

εισέρχονται φέροντες πτώμα θύματος τοῦ θαλασσίου λαίλαπος.

Τὸ πτώμα ἐναποτίθεται εἰς τινὰ τῶν γωνιῶν τῆς καλύβης καὶ ἅπαντες τίθενται κατὰ σειρὰν ἐμπροσθεν αὐτοῦ, ἵνα μὴ τρομάξῃ εἰς τὴν τοιαύτην αὐτοῦ θέαν ἡ ἀσθενοῦσα· διότι ἡ πλάστιγξ τῆς ζωῆς τῆς ἐκλονίζετο μεταξὺ τάφου καὶ ὑπάρξεως· οὐδεμία ἄλλη στιγμή κρισιμωτέρα αὐτῆς. Τὸ πτώμα οὐδεὶς γνωρίζει καὶ ἀδύνατον ἦτο ν' ἀνακαλύψωσι τίνος ἦτο, ἂν, οἰμωγὴ αἱματομένη δὲν ἐπληττεν ὅλων τὰς ἀκοάς. Μία μόνον λέξις ἀκούεται· ἡ λέξις « Πλάτων » καὶ οὐδεὶς ἤθελεν ἀναγνωρίσει τὸν Πλάτωνα, ἂν ἐπ' αὐτοῦ δὲν ἔβλεπε νεκρὰν τὴν Καλλιρρόην.

Μετὰ τῶν πολλῶν πλοίων συγκατεστράφη καὶ τὸ Πρωσικὸν ἐκεῖνο, δι' οὗ ἤρχετο ὁ Πλάτων.

Ἰπεράνω δὲ τῶν κραυγῶν τοῦ θαλασσίου κατακλυσμοῦ ἀναβαίνει ὁ ἐκ τῆς καλύβης ἐξερχόμενος θρῆνος.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Μετὰ τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας κηδεῖα μεγαλοπρεπῆς πορεύεται πρὸς τοὺς τάφους· φέρετρον διπλοῦν συνοδεύουσιν ἡ Ἀριστοκρατία μετὰ τῆς πτωχείας, ὡς ἐχθραὶ εἰς κοινὴν συμφορὰν ἐνωθεῖσαι.

Εἶθε οἱ ἀριστοκράται νὰ ἀνεγνώριζον, οὐχὶ ὁμῶς ἐπὶ τοῦ τάφου, ὅτι ἅπαντες οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἴσοι, ὅτι αἱ ἐν τῷ ἀτελεῖ αὐτῷ κόσμῳ φαινόμεναι διαφοραὶ ἔπρεπε νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἀλληλένδετοι κρίκοι τῆς ἀδελφικῆς ἐνότητος καὶ εὐζωΐας. Εἶθε νὰ ἡγνόουν ὅτι τῶν καρδιῶν τὰ μυστήρια ἐμπνέονται παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ αἱ τῶν κοινωνιῶν διαφοραὶ εἰσὶ παίγνια τυφλῆς εἰμαρμένης.

Ἡ Καλλιρρόη, ἂν ὅχι ἄλλο, ἀπήλαυσε τοῦλάχιστον ὅ,τι ἐζήτει· ἡ καρδιά της δὲν τὴν ἠπάτα· πρὶν ἀποθάνῃ εἶδε τὸν Πλάτωνά της· ἐχάρη ὅτι εἰς τάφος ἐμελλε νὰ καλύψῃ τὰς καρδίας των, ὅτι μία ἰτέα θὰ ἐπαυξάνῃ τὴν γαλήνην τοῦ ἀγγελικοῦ ὕπνου των κλαυθμυρῶς, κλαυθμυρῶς ψάλλουσα τὸν Ἑρωτά των.

11

12

13

14

ΘΑΝΑΤΟΦΟΡΟΣ ΑΠΙΣΤΙΑ
ΚΑΙ
ΑΝΩΦΕΛΗΣ ΜΕΤΑΜΕΛΕΙΑ.

Λησμόνησες 'ποῦ μ' ἔλεγες
« γὰρ σὲ τὸ πᾶν ἀφίνω »
Καὶ . . . ἄχ ! θωρεῖς περίχαρη,
τὰ δάκρυα 'ποῦ χύνω !

(Ἑλληνικὴ ἀνοιξιά).

ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΟΣ ΑΠΙΣΤΙΑ

ΚΑΙ

ΑΝΩΦΕΛΗΣ ΜΕΤΑΜΕΛΕΙΑ,

—ο—

Α΄.

Ἡ φύσις ὅλη ἐνδεδυμένη παρὰ τῆς ἐπο-
χῆς τὴν ἐορτάσιμόν της στολὴν, μειδιῶσα
πανηγυρίζει· ὁ ἥλιος ὡς Σαβαώθιος ὀφθαλ-
μὸς τρέχων ὅπως ζωγονήσῃ καὶ τὰ λοιπὰ
τῆς γῆς μέρη ζωγραφίζει ἤδη τὴν δύσιν του,
ἥτις εἰς τὰ ὄμματα τοῦ παρατηρητοῦ παρί-
σταται εἴσοδος παραδείσου διὰ ποικιλοχρόων
ἀνθέων ἐστρωμένη. Ἡ ἀντανάκλασις τοῦ
μαγευτικοῦ τούτου τῆς Ἑλλάδος κάλλους
ἐπὶ τῶν ὀροστοκεκαλυμμένων πεδιάδων εἰκο-
νίζει ἀδαμαντοφόρους τάπητας, ἐφ' ὧν μὲ
τὰς χεῖρας συμπεπλεγμένας ἀργοβαδίζουσιν,
(Τόμ. Α.)

ὁ Θεάνδρος καὶ ἡ Σμαράγδω, ὡς αἱ κατὰ τὴν
 πρωϊνὴν ὥραν εἰς τὰς πρασινάδας τοῦ Μαΐου
 κυλιόμεναι αὖραι. Ἀμφότεροι ἔχουσι τὴν
 ἡλικίαν ἐκείνην, μεθ' ἧς ὁ Ἔρως ὀρέγεται νὰ
 παίζῃ· τρέχουσι τὸν χρόνον ἐκείνου, ὅστις
 μετ' ἀφελοῦς μειδιάματος βλέπει τὸ ἐνεστὸς,
 στοχάζεται τὸ παρελθὸν ὡς νὰ μὴ τὸ διῆλθε,
 καὶ ὀλόκληρον τὸ μέλλον· ζωηροῖς χρώμασι
 ζωγραφίζει· εὐρίσκονται, ἐν ἐνὶ λόγῳ, ὑπὸ
 τὰς πτέρυγας τοῦ μαγικοῦ ὀνείρου. ὦ! εἰς
 τὴν πρώτην μόνον ταύτην ὄψιν τοῦ βίου μας
 δύναται ἡ μεμαραμένη τοῦ ἀνθρώπου καρδία
 νὰ ὀνομάσῃ τὸν ἄνθρωπον εὐτυχῇ· τότε μό-
 νον τολμᾷ νὰ φαντάζηται· τις τὸν ἄνθρωπον
 εὐδαίμονα, ὅτε ὁ νεοσσὸς αὐτοῦ νοῦς ἄδων
 περιπίπτεται ἐπὶ τῶν ἀνθοφόρων κλάδων τῶν
 ἀμερίμωνων πόθων· ἀλλ' ὥς κλαύσωμεν μᾶλ-
 λὸν τὸν ἄνθρωπον διὰ τοῦτο· καθότι ἡ δυσ-
 τυχία μας γίνεται ἔτι μᾶλλον ἐκαισθητῇ,
 ὅταν ἀπὸ τῆς ἀνθηρᾶς τῆς εὐτυχίας κορυφῆς
 αἰφνης καὶ παρ' ἐλπίδα καταπίπτωμεν εἰς τὰς
 ἀκανθοφόρους φάραγγας τῆς φαντάσθητε τὴν
 νεότητα, τῆς ὁποίας ἡ γλυκεία ἡλικία βλέ-
 πει μόνον, ὡς ὁ ἀγνὸς γρηγοριανὸς τὴν ἰδέαν.

εἰς κορμὸν πλατάνου ξεσχίζεται, καὶ ἰδοὺ ἡ γῆ βάφεται μὲ αἷμα. . . .

Τούτου δὲ σπαράττοντος, συνοδεία τις ἀπ' ἐμπροσθέν του διαβαίνει· ἦν ἡ οἰκογένεια τινὸς τῶν ἐν Πάτραις ἐμπόρων, ἐκ πανηγύρεως ἐπιστρέφουσα· μεταξὺ δὲ τῶν μελῶν αὐτῆς εὗρίσκεται καὶ νεάνις τὸ εἰκοστὸν τρέχουσα ἔτος· τὸ πρόσωπόν της εἶναι μὲν καυκάκον, ῥοδισμένον ὁμῶς μὲ τῆς ἀναισθησίας τὸ χρῶμα· οἱ μεγάλοι ὑπομέλανες ὀφθαλμοί της, ἂν καὶ ζωηροὶ ὦσιν καὶ γλυκεῖς, οὐδὲν ὅμως ἐκφράζουσιν, ἀλλὰ μετὰ Γερμανικῆς ἀπαθείας θεωροῦσι τὰ περὶ αὐτήν· καὶ ἐνῶ τὸ πᾶν τὴν στιγμὴν αὐτὴν μελαγχολεῖ ἀπέναντι τῆς σπαραξικαρδίου θεᾶς τοῦ δυστυχοῦς ἐκείνου νεανίου, μόνη ἡ Σμαράγδω (οὕτως ὀνομάζεται ἡ διαβαίνουσα κόρη) ἀντικρύττασα τοὺς ἐπ' αὐτῆς ἐστηλωμένους ὀφθαλμοὺς τοῦ Θεάνδρου (αὐτὸ τὸ ὄνομα ἔφερεν ὁ δυστυχὴς νεανίας) ὅστις ἐφαίνετο ζητῶν ἀπ' αὐτῆς διὰ τῶν βλεμμάτων τὴν εὐδαιμονίαν του, στρέφει μετ' ὅλως στωικῆς ἀπαθείας πρὸς τὴν γραμμὴν τῆς ὁδοῦ συνοδεύσασα τὸ κίνημα τοῦτο μετ' ἐμπαικτικοῦ μειδιήματος. . . ὥς νὰ μὴ εἶχε

συναπαντηθῇ ποτε μετ' ἐκείνου εἰς τὴν πο-
 ρείαν τοῦ βίου. . . Ἀλλὰ τί λέγω; ἢ μήπως
 δὲν ὑποχρεούμεθα παρὰ τῶν κανόνων τῆς
 Ἀρετῆς ὅπως συλλυπώμεθα καὶ συμπάσχωμεν
 τοῖς δυστυχοῦσιν! ἢ μήπως οἱ ἄγνωστοι δὲν
 εἶναι ἀδελφοὶ ἡμῶν! Πόσον ὁμως τὸ κακούρ-
 γημα μεγαλείτερον, ὅτε παραβλέποντες τὰ
 χρέη, περιφρονητικῶς ἀδιαφοροῦμεν εἰς τὰς
 δυστυχίας τῶν μεθ' ὧν συνεδέσαμεν ὄγκους!
 μὴ δὲν ὑποκείμεθα ἅπαντες εἰς τὰς θυελλώ-
 δεις τοῦ βίου ἡμῶν τρικυμίας! ὦ! πόσον
 ἤθελε χάσει τὰς δυνάμεις τῆς ἡμαστιζοῦσά
 μας δυστυχία ἂν ὅλοι συνειργαζόμεθα ὑπὲρ
 τῆς ἀνθρωπότητος, τῆς ἐξ ἡμῶν αὐτῶν συγ-
 κειμένης ἂν τὰς φαρμακοφόρους φιάλας συνε-
 κερνούταμεν εἰς ἓν! . . . ἀλλὰ φεῦ! ἕκαστος
 θεωρεῖ τὴν ὑφήλιον ὡς ὄργανον τῶν ἀτομικῶν
 του ὀρεξέων, καὶ οὕτω ἀπομεμονωμένος ἕκα-
 στος αἰωνίως θὰ δυστυχῇ γεινόμενος τῆς πρὸς
 ἀλλήλους ἀπιστίας τῶν ἀνθρώπων θυμα.
 Ἄ! Σμαράγδω! οἱ σπαραγμοὶ τοῦ ἀθώου
 Θεάνδρου θέλουσιν ἡμέραν τινὰ πλήξει τὴν
 ἡρεμοῦσαν τύχην σου! ἤρπασες τὴν καρδίαν
 ἐνὸς ταλαιπώρου, ἐπίστρεψαί τω ἢ αὐτὴν ἢ

τὴν πόλιν, ἐνῶ ἡ νύξ ἤρχιζεν ἤδη νὰ περιχύνη τὴν μυτικὴν ὑπερφάνειάν της εἰς τὰς ἀρωματοφόρους ἐξοχὰς, καὶ ἡ σελήνη, ἡ βασιλὶς αὕτη τῶν νυκτῶν, ὡς ἐκ χρυσταλίων πύργων, ἐξήρχετο τῶν χιονοσκεπῶν εἰσὶ κορυφῶν τοῦ Παναχαϊκοῦ, καὶ ἡ διαδεχομένη τὸ χάριεν τῆς φύσεως μειδίαμα μελαγχολία ἐξετείνετο παντοῦ ζητοῦσα τεθλιμμένας ψυχὰς, ὅπως ἐλευθέρως χύσῃ τοὺς στεναγμούς των.

Τὸ εὐτυχές ὅμως ζεῦγος φεῦγον τὸ νυκτερινὸν πένθος εἰσέρχεται μετὰ τοῦ ἔρωτός του εἰς τὴν πόλιν.

Β΄.

Τέσσαρα περίπου ἔκτοτε ἔτη παρήλθον, καὶ εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν τ' ἄνθη ἐκλείπουσι, καὶ οἱ ἐπ' αὐτῶν ἄλλοτε κυλιόμενοι Ζέφυροι ὡς λυσσῶντα στοιχεῖα περιτρέχουσι συσπῶντα τοὺς γυμνοὺς τῆς μεμαραμένης φύσεως κλάδους· εἰς ἐποχὴν, λέγω, καθ' ἣν ἀντὶ τῶν μαγνητῶνων ἀηδάνων φιλέρημοι μόνον γλαυκαὲς διαχέουσι τ' ἀτελεύτητα παράπονά των ἀπὸ

καιροῦ εἰς καιρὸν διακοπτόμενα παρὰ τῶν ἀπαισίων κραυγῶν τῶν περιίπταμένων σαρκωθόρων κοράκων εἰς τὰ δάση, τὴν ῥωμαντικότητα τῶν ὁποίων ἐπηύξανέ ποτε ἐκεῖνο τὸ εὐδαίμον ζεῦγος, σήμερον διὰ στεναγμῶν φρικταλαίων διαταράττει τὸ σύνολον τῆς ἐρήμου φρενιτιῶν τις, ἔχων τὴν ὄψιν νεκρικὴν καὶ ἐπὶ τοῦ ἐκφραστικοῦ μετώπου τοῦ ὁποῖου σῶζονται εἰσέτι ἔχνη παρελθούσης ὠραιότητος ὡς εἰς τὸ μαρανθὲν ἄνθος. ἡ εὐωδία ἂν καὶ κατάμαυρα νέφη θλίψεων ἐκτεινόμενα καταβαρύνουσι τοὺς ἐρυθροὺς ὀφθαλμοὺς του, οἵτινες ὅτε μὲν ὡς οἱ ἐξ αὐπνίας, ὅτε δὲ ὡς οἱ τοῦ μανιώδους χύνουσι τῶν παθῶν του τὴν φρίκην ὁ ἱματισμὸς τοῦ συνίσταται εἰς ῥάκη διὰ τῶν ὀπῶν τῶν ὁποίων ἡ βιαίως καταπίπτουσα χάλαζα κτυπᾷ τὴν σάρκα του, τὴν φωνάζουσιν καὶ ὑπὸ τὴν ἀθλιότητα ἐκείνην τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς εὐγένειαν, ὡς ὅλαι του αἰ κινήσεις, ἂν καὶ ἄτακτοι, φαίνονται ὅμως ἡγεμονικαί, δηλοῦσαι τὴν μὴ τυχαίαν κατὰγωγὴν του. Τὸ ἀνάστημά του εἶναι ὠραῖον, ἂν καὶ ἀπεριποίητον. Πλανᾶται! Πλανᾶται ὁ δόστινος! αἱ χιονοσχεπεῖς βρέ-

χοι ἐπαναλαμβάνοντες γοερῶς ἀντιπέμπουσι τοὺς στεναγμούς του. Τὸ τρομακτικὸν τῆς νυκτὸς μεγαλεῖον τρομάζει εἰς τοὺς γοεροὺς αὐτοῦ θρήνους, δίδοντας τρόπον τινὰ ζωὴν εἰς τὴν ἀγρίαν τῆς ἐρημίας ὄψιν. Ὁ δυστυχής! . . . Τίς οἶδεν ὅποιον σκληρὸν ναυάγιον ὑπάρσῃ εἰς τὰ θορυβώδη τοῦ βίου πελάγη! . . . Τίς οἶδεν εἰς ὁποίας σκοπελώδεις ἀκτὰς κρουσθὲν ἐσυντρίφθῃ τὸ μέλλον του! . . .

Μετὰ τῶν ἡμερῶν, ἐνῷ ἡ θύελλα ἐκοιμᾶτο, ὡς συνήθως συμβαίνει καὶ εἰς αὐτὴν τὴν καρδίαν τῆς χειμερινῆς ἐποχῆς, καὶ ὁ ἥλιος ὡς λαμπροπτερυγὲς τῶν οὐρανῶν ἀετὸς ἐπαγεπαύετο εἰς τὴν κατάλευκον τοῦ Παναγαῖου κορυφὴν, ὡς αὔλα βέλη ἐκτοξεύων τὰς πρώτας αὐτοῦ ἀκτῖνας καὶ δι' αὐτῶν διαλύων τὴν ἐπὶ τῶν γυμνῶν δένδρων χιόνα, ἥτις ὑπὸ τοῦ παγετοῦ μεταβληθεῖσα εἰς τόσους ἀδμαντίνους πολυελαίους τὸν ναὸν τῆς φύσεως φωτίζοντας, καὶ ἐνῷ ἅπασαι αἱ δημόσιοι δίοδοι κατὰ τὴν ἐορτάσιμον ταύτην ἡμέραν καταπατῶντο ὑπὸ πολυαριθμῶν ἵππων τε καὶ ἀνθρώπων, ὁ δυστυχὴς πλάνης πλανᾶται ἐτηγχαλισμένος τὴν φρίκην τῆς τύχης του, τὰν

ράττων διὰ τῶν οἰμωγῶν αὐτοῦ πὰς γαίαν
νεούσας γαληνίσας θαλάσσας, ἡ ἀρπάξων
τοῦ ψυχροῦ διαβάτου τὸ μισάνθρωπον μι-
σάνθρωπον.

Αἶφνης σταματᾷ, . . . προσηλόνει τοῖς
ὀφθαλμοῦς του ἐπὶ τινος ἀντικειμένου ὡσεὶ
διακρίνας τὸν προσδοκώμενον τῆς σωτη-
ρίας του ἀστέρα· ὡς ψυχρὸν ἄγαλμα ἵστα-
ται ἐπὶ τινος στιγμᾶς συγκεντρώων ἐν σύν-
ολον τῶν δυνάμεών του εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ . . . καὶ ὡς νὰ ἐπλήξεν ἐκ μεμα-
κρυσμένων μερῶν τὴν ἀκοὴν αὐτοῦ ἡ φωνὴ
τῆς ἀπολεσθείσης του εὐδαιμονίας, καὶ ὡς ὁ
φανταζόμενος ὅτι ἀκούει ἀπὸ τῶν σπλάγγων
τῆς γῆς τὴν βραγχνώδη φωνὴν τῶν ἀπολε-
σθέντων ἀγαπητῶν του ὄντων, ὅλος ψυχρὸν δὲν
κινεῖται, δὲν σαλεύει! ἀλλ' ὡς ὁ ὄνειρευόμενος
τὸ ἀντικείμενον τῶν πόθων του, βλέπει μὲν τὸν
ὀφθαλμὸν τῆς πασχούσης καρδίας.

Ἡμίτεια ὥρα παρέρχεται οὕτω· τέλος μου-
μουρίζει . . . ἡ ἐπιδερμὶς του ἐξαγριεύεται . . .
ἰα! ψυχρὸς ἰδρὼς καταρρέει τοῦ πολυκαθεῖς
σώματός του . . . Ὅλος τρέμει, κλονίζεται,
πνίγνται . . . Φεῦ!!! ἡ κεφαλὴ του προσκρούεται

εἰς κορμὸν πλατάνου ξεσχίζεται, καὶ ἰδοὺ ἡ γῆ βάφεται μὲ αἷμα. . . .

· Τούτου δὲ σπαράττοντος, συνοδεῖα τις ἀπ' ἔμπροσθέν του διαβαίνει· ἦν ἡ αἰσχρογένεια τινὸς τῶν ἐν Πάτραις ἐμπόρων, ἐκ πανηγύρεως ἐπιστρέφουσα· μεταξὺ δὲ τῶν μελῶν αὐτῆς εὐρίσκεται καὶ νεᾶνις τὸ εἰκοστὸν τρέχουσα ἔτος· τὸ πρόσωπόν της εἶναι μὲν καίονκόν, ῥοδισμένον ὅμως μὲ τῆς ἀναισθησίας τὸ χρῶμα· οἱ μεγάλοι ὑπομέλανες ὑψαλμοὶ της, ἂν καὶ ζωηροὶ ὄσω καὶ γλυκεῖς, οὐδὲν ὅμως ἐκφράζουσιν, ἀλλὰ μετὰ Γερμανικῆς ἀπαθείας θεωροῦσι τὰ περὶ αὐτήν· καὶ ἐνῶ τὸ πᾶν τὴν στιγμὴν αὐτὴν μελαγχολεῖ ἀπέκταντι τῆς σπαραξικαρδίου θεᾶς τοῦ δυστυχοῦς ἱκεῖνου νεανίου, μόνη ἡ Σμαράγδιω (οὕτως ἰνομάζεται ἡ διαβαίνουσα κύρτ.) ἀντικρύστασα τοὺς ἐπ' αὐτῆς ἐστρωμένους ὑψαλμοὺς τοῦ θεάνδρου (αὐτὸ τὸ ὄνομα ἔφερον ὁ δυστυχῆς κανίας) ὅστις ἐφαίνετο ζητῶν ἀπ' αὐτῆς διὰ τῶν βλεμμάτων τὴν εὐδαιμονίαν του, στρέφει λεθ' ὅλως στωϊκῆς ἀπαθείας πρὸς τὴν γραμμὴν τῆς ὁδοῦ συνοδεύσασα τὸ κίνημα τοῦτο μετ' ἱμπαικτικοῦ μειδιήματος . . . ὥς νὰ μὴ εἶχε

συναπαντηθῇ ποτε μετ' ἐκείνου εἰς τὴν πο-
 ρεῖαν τοῦ βίου... Ἀλλὰ τί λέγω; ἢ μήπως
 δὲν ὑποχρεούμεθα παρὰ τῶν κανόνων τῆς
 Ἀρετῆς ὅπως συλλυπώμεθα καὶ συμπάσχουμεν
 τοῖς δυστυχοῦσιν! ἢ μήπως οἱ ἄγνωστοι δὲν
 εἶναι ἀδελφοὶ ἡμῶν! Πόσον ὁμως τὸ κακούρ-
 γημα μεγαλείτερον, ὅτε παραβλέποντες τὰ
 χρέη, περιφρονητικῶς ἀδιαφοροῦμεν εἰς τὰς
 δυστυχίας τῶν μεθ' ὧν συνεδέσαμεν ὄρκους!
 μὴ δὲν ὑποκείμεθα ἅπαντες εἰς τὰς θυελλώ-
 δεις τοῦ βίου ἡμῶν τρικυμίας! ὦ! πόσον
 ἤθελε χάσει τὰς δυνάμεις τῆς ἡμαστίζουσά
 μας δυστυχία ἂν ὅλοι συνειργαζόμεθα ὑπὲρ
 τῆς ἀνθρωπότητος, τῆς ἐξ ἡμῶν αὐτῶν συγ-
 κειμένης ἂν τὰς φαρμακοφόρους φιάλας συνε-
 κερνούσαμεν εἰς ἓν! . . . ἀλλὰ φεῦ! ἕκαστος
 θεωρεῖ τὴν ὑφήλιον ὡς ὄργανον τῶν ἀτομικῶν
 του ὀρέξεων, καὶ οὕτω ἀπομεμονωμένος ἕκα-
 στος αἰωνίως θὰ δυστυχῇ γεινόμενος τῆς πρὸς
 ἀλλήλους ἀπιστίας τῶν ἀνθρώπων θῦμα.
 Ἄ! Σμαράγδω! οἱ σπαραγμοὶ τοῦ ἀθώου
 Θεοάνδρου θέλουσιν ἡμέραν τινα πλήξει τὴν
 ἡρεμοῦσαν τύχην σου! ἤρπασες τὴν καρδίαν
 ἐνθὺς ταλαιπώρου, ἐπίστρεψαί τῳ ἢ αὐτὴν ἢ

τὸ ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται ἡ εὐδαιμονία του . . .
 διότι τούναντίον θὰ σ' ἀκολουθήσῃ, θὰ σὲ
 φθάσῃ. . . Ἐχει ὁ κόσμος οὕτως ἀπτάς ἐπι-
 κινδύνους, ἔχει ὑφάλους! Τοῦ βίου σου τὸ σκά-
 φος θέλει λιμενισθῇ ποτε εἰς τὸν μέγαν λιμένα
 τῆς θείας Προνοίας. . . ὦ! πόσον φρικαφόροι
 ἔσονται αἱ διὰ τοὺς παραβάτας τῆς Ἀπιστίας
 τιμωρίαι! Τότε! ὦ τότε! αἱ τοῦ βίου τούτου
 ἡδοναί; αἱ πλάναι; θέλουσι τότε διαλυθῇ ἐν
 ἀκαρεὶ ἀπέναντι τῶν τελειότερων ὀφθαλμῶν
 ὡς νέφη βροχῆς εἰς κατακλυσμούς θαυρύων,
 καὶ αἱ αἰώνιοι βάσανοι θέλουσι κατέχει αἰώ-
 νιον ἐνεστός.

Γ.

Δεσποκτῶ ἡμέρας ὕστερον τῶν σκηνῶν
 αὐτῶν ἐπιστολὴ εἰς ἐσαλπίζετο διὰ τῶν ἐφη-
 μερίδων, ἥτις ἀναγινωσκομένη ἐκίνει τὰ δά-
 κρυμα τῶν εὐγενῶν ψυχῶν.

Ἰδοὺ δὲ αὕτη.

« Οἱ ὀφθαλμοί σου, Δεσποσύνη, μ' ἤρπα-
 σαν ὥσπερ πτῖλον οἱ ἄνεμοι ἀπὸ τῶν γλυκυ-
 τέρων τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἀτακτημάτων καὶ
 μ' ἔρριψαν εἰς τὸν μαγικὸν κόσμον τῶν τερ-

Τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἡ ἀκόλουθος διεδραματίσθη τραγωδία.

Ἡ ἡμέρα εἶναι μελαγχολικὴ· τὸ ὥρολόγιον τῆς πόλεως κρούει τὴν 4^{ην}. M. M. καὶ πολυάριθμός συναδεία βαδίζει ἐν χαρμασύνῃ σιγῇ Λαμπήλιας εὐφροσύνη κυβερνᾷ τὴν συνοδείαν, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας αἱ ἐνθαρρότεραι παρθένοι καὶ οἱ κομψότεροι τῶν νέων περικυκλωσὶ νηπιέους τὴν Σμαράγδω μειδιῶσαν καθ' ὅλην τὴν ὁδόν, καὶ τὸν αὐλικὸν Διονύσιον Σταλκίδη, τὸ βαδίσμα τοῦ ὑποίου δαυλοῦν τὸν γόγον· πλουσίας οἰκογενείας, προσθέτει εἰς τὴν χαμέρπειαν τοῦ αὐλικοῦ, καὶ τὴν τοῦ ἐπιφιλῆ ὀνόματι ἐπαίρομένου κομψότητα.

Ὁ κάλαμός μας ἐπιθυμείμην νὰ περιγράψῃ τὴν μεταξὺ τῶν νεονύμφων ἀντίθεσιν· μ' ὅποια ὅμως χρώματα νὰ ζωγραφίσῃ τὴν νυκταφόρρον μορφήν τοῦ Σταλκίδου καὶ τὴν ἐπὶ τῆς ἀνθράς μορφῆς τῆς Σμαράγδως μειδιῶσαν Ἠώ! Πλὴν τί τὰ θέλετε; ὅσα ὁ ὑψηλότερος Κάλαμος ἔγραψεν ἀμέσως ἐξήλειψεν ἀπὸ τῶν σπλάγχχνων τῶν κοινωνιῶν τὸ ἀδάμαστον συμφέρον. Κατεδικάσθη ἡ ἠθικὴ καὶ ὕλική.

ὥραιότης, κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα, νὰ κυλήται
 ὑποπόδιον τοῦ Χρυσοβούλου θεοῦ ! τοῦ τερα-
 τώδους ἐκείνου ὄντος, τοῦ πνίγοντος τὰς συνει-
 δήσεις, τοῦ χαμερπίζοντος τὸν ἀνθρώπινον χα-
 ρακτῆρα, τοῦ ἐξαντλοῦντος τὰς καρδίας αἰσθη-
 μάτων, τοῦ χύνοντος τέλος τὴν κτηνώδη εὐτυ-
 χίαν. Ἐν ταύτοις ἡ συνοδεία φθάνει κατωθεν ὑπε-
 ρηφάνου μεγάρου, ἵσταται, καὶ πάντες προθυμο-
 ποιοῦνται ὅπως σχηματίσωσι δίοδον εἰς τοὺς
 νυμφίους· αἱ μεγάρικαὶ θύραι γέμουσι μουσικῶν
 καὶ οἰκετῶν θλιβομένων παρὰ τοὺς τοίχους
 ὅπως ἀφήσωσιν ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον. Ἰδοὺ
 οἱ νυμφεῖοι προχωροῦσι . . . μόλις ὅμως τὴν
 πρώτην τῆς θύρας βαθμίδα πατεῖ ὡς ἄγγε-
 λος ζεφυρόπους ἡ Σμαράγδω, ἐκπυρσκαρότη-
 σις· πιστολίου αἵφνης ἀντηχήσασα ρίπτει
 τὴν φοικῶδη προσοχὴν ὅλων ἐπὶ τινος
 εἰσέτι σπαράζοντος πτώματος. Ὁ Θεάνδρος
 ἄπνους ! θῦμα τῆς ἀπιστίας ! Πρὸ τῶν ποδῶν
 δὲ τῆς Σμαράγδως κατακείμενος οὐδὲν δια-
 φέρει τῶν πάλαι ποτὲ προσφερομένων σφν-
 γίαν τοῖς ἀνθρωποδόροις βωμοῖς.

Αἱ προηγουμένης τῆς νεότητος καρδίαι, ὅσαι
 οὐκ ἐγκρίσασιν εἰσέτι. τῆς εἰμαρμένης τὰς
 φλόγας, πετώσι μετὰ τῶν πτηνῶν εἰς τὰ
 ἄνω τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου. Φεῦ! μὴ οὐκ
 ἐξ ἐκείνων ἡ καρδιά μου δὲν συμμετέχει καὶ
 τῆς χαρᾶς ἐκείνων ὥς τρέξω λοιπὸν, ὥς δράμω
 εἰς τὴν φίλην μου ἔρημον μὴ τυχὸν συναπαν-
 σήσω τὴν ὁμοιοπάθειαν, ἥτις, ὡς ἐν τῇ ιστο-
 ρίᾳ τῶν καθῶν βλέπομεν, ἐλαφρύνει κατὰ τι
 τοῦ πάσχοντος στήθους τὰ βάρη.

Δέκα ὥρας μακρὰν τῶν Πατρῶν ἐν μέσῳ
 βράχων ἀποτόμων, ἐκ φάραγγος σοβαροποιου-
 μένῃ ὑπάρχει Μονὴ πρὸς μνήμην τῆς Σωτη-
 ροτόκου ἀνειγερμένη. Ἐκεῖ ἐν ἀγνόητι, μα-
 κρὰν τῆς πλάνης καὶ ἐν ἡσυχίᾳ βιώει παρ-
 θένοι παρακληθεῖσαι ἢ παραιτηθεῖσαι τὰς
 πτερόεσας τοῦ κόσμου ἐλπίδας, ἀγκυρωθεῖ-
 σαι εἰς τὴν θείαν καὶ τὴν εὐχάτην τῶν
 ἀπηλπισμένων καταφυγὴν.

Ἡμέραν τινὰ καθ' ἣν στιχητὴν τὴν πρῶ-

τὴν αὐτῆς δρόσον χύνει ἡ πρώτη ἡ ἀκόλου-
θος παράδοξος σκηνὴ λαμβάνει χώραν.

Ἄπασι αἱ τοῦ οὐρανοῦ ἐκεῖναι νύμφαι κα-
θεύδουσιν· εἰσέτι· ὥχρ' αὖ δέ τις καλογραῖα,
εὐκροσσανταετῆς περίπου ἴσως, ἐντὸς κηπίσκου
συλλέγει· ῥόδα καὶ μυρσίνες, μυστηριώδη χύ-
νους· συγχρένως δάκρυα· ἀκατάληπτος τῆς
ὄντι ἡ πράξις τῆς. Δυστυχῆς! ὑπὸ ποίων ἄρ' αὖ
γε ἐλγηδόνων νὰ δερῇται ἡ καρδιά τῆς! . . .
ὦ! εἰς πόσην συμπάθειαν φέρει τὸ γλυκὺ
πρόσωπόν τῆς ἐν μέσῳ τῶν μελανῶν μαίνου-
σάντων τῆς! μαγεύει ὡς ὁ γλυκύτατος γλαυκὸς
ὀφθαλμός, περιέζωσμένος μάλιστα ὑπὸ πυ-
κνωμελαίνων βλεφαρίδων. . . . Ἰδοὺ τὴν πο-
διάν τῆς ἐξ ἀνθέων μεστῶσα· προχωρεῖ
πρὸς τινα βράχον . . . ἀλλὰ πῶς μετὰ τινῶν
βημάτων πορείαν πλησιάζουσα ὁπνὴν τινος σπη-
λαίου προσκαθεῖ ὅπως εἰσέλθῃ! εἰσέρχεται
καὶ γονυπετήσασα ἐμπροσθεν μικροῦ τινος
σφροῦ, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὀπίου ἐμπεπνῆγ-
μένος ὑπάρχει Σταυρὸς, τὸν βαντίζει διὰ δα-
κρύων καὶ ἀνθῶν . . . Ἡ καρδιά τῆς πάλ-
λει . . . καὶ σιωπηλῶς χύνει, ὡς ἐπὶ μνη-
μείου τὴν εὐδαιμονίαν τῆς κλείοντος, τῆς

θλίψεις τῆς ψυχῆς καὶ τῆς συνειδήσεως . . .

Ἐμμαντεύσατε, ὦ ἀναγνώσται, ὅτι ἡ ἀξιοδάκρυτος αὕτη μοναχὴ εἶναι ἡ Σμαράγδω ;

Ἡ βαρβαρότης, ἡ ὀμότης, ἡ χαμερπὴς ἐν λόγῳ καρδιά ἐνὸς Αὐλικοῦ, αὐθόλας ἐννοου-
τος τὸ μεγαλεῖον τῶν παραδειπνῶν ἀνθέων,
πῶς δύναται πρεπόντως νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν
ἀξίαν αὐτῶν ; Πῶς δύναται ζωὴν ἀνθηρὰν νὰ
φέρῃ τῆς Ἑλλάδος τὸ ῥόδον εἰς πυρφόρους
ψάμμους τῶν ἀραβικῶν ἐρήμων μεταφυτευό-
μενον ; Πῶς ὁ νάρκισος νὰ μὴ μαρνανθῇ εἰς
τὴν πνοὴν τῶν νερῶν λυθῶν ; Πῶς τέλος
δύναται νὰ συζήσωσιν οἱ ἄγγελοι τῆς Ἀρε-
τῆς μετὰ εὐνιοῦτιδανῶν δούλων τῆς Κακίας ;
Ποίαν λοιπὸν καὶ ἡ Σμαράγδω πλησίον τοῦ
Σταλκίφου ζωὴν νὰ διάγῃ ;

Καταφυγούσα ὅθεν μετὰ τῆς ἀνωρελοῦς
μετανοίας τῆς εἰς τῆς μετανοίας τὰς χώ-
ρας μὲ μόνην τὴν πικράν τοῦ Θεάνδρου τῆς
ἀνάμνησιν χίνει πικρὰ δάκρυα. Ἀλλὰ τὰ
ἐπὶ τῶν τάφων δάκρυα εἰς οὐδὲν ἄλλο συνι-
τείνουσιν ἢ εἰς τὸν μαρασμὸν τῶν ἐπὶ πῶν
νεκρῶν κεφαλῶν κυπαρίστων.

Ἰπὲρ τὸν σωρὸν ἐκείνον ἀναπκύσεται τὰ

κρύα ὅστ᾽ τοῦ Θεάνδρου· ἐκεῖ μεταφερθέντα, ἐτάφησαν ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐκείνων χειρῶν, αἵτινες κατέστησαν αὐτὰ νεκρά.

Αὐγὴ δὲν παρέρχεται χωρὶς νὰ δεινοθηγήσῃ ἡ ἀνωφελὲς μεταμέλεια ἐπὶ τῶν ὀστέων τοῦ θύματός της. Ἰδοὺ λοιπὸν ὅτι ἡ βασανιζομένη ἀρετὴ ποθήσασα δύναται καὶ ἀπὸ τοῦ κόσμου τούτου ν' ἀρχίσῃ τὴν ἐκδίκησίν της.

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΠΑΤΡΙΣ, ΦΙΛΙΑ, ΕΡΩΣ.

2094 11710 21974

ΠΑΤΡΙΣ, ΦΙΛΙΑ, ΕΡΩΣ.

— 000 —

A.

Στὰ βουνά τὸ φεγγάρι χαράζει,
Χαιρετᾷ γλυκοῦς οὐρανοῦς.
Τρεμοφεγγαὺν μυριάδες ἀστέρια,
Ἵν' νὰ δεῖτῃ ὁ αἶρας φανούς.

Στῆς ἰτιαῖς ψιθυρίζουν ἡ αὖραι,
Γλυκοψελνδούν τ' ἀθάνα πούλια,
Νὰ χαδεύουν τὰ στέλνει ὁ Ἔρως
Δυὸ καρδιαῖς ποῦ ἀλλὰ ζουν φιλία.

Δυὸ καρδιαῖς ποῦ φοροῦνε λουλούδια
Περισσότερ' ἀπ' ὅσα τρυγοῦν
Στὸ περὶ πόλι ποῦ σμίγουν τῆς νύχτας!
Τὴν θρόσσιὰ σὺν ἐκεῖνα φοροῦν.

974 ΠΑΤΡΙΣ, ΠΙΛΙΑ, ΕΡΩΣ.

Στῆς ἀγάπης τὰ ρόδα πετᾶνε,
Σὰν πουλιά σου Μαϊοῦ τὰ κλαδιά,
Ἡ ἀγάπη τους εἶν' ἀγρότερα
Καὶ τῆς αὔρας 'ποῦ χύν' ἡ βραδυά.

ὦ! τί ὄνειρα βλέπουν ὦραϊα!
Χωρὶς νᾶχουν τὰ μάτια κλειστά.
Ἄχ! ὁ μάγος ὁ ἔρως πόσα
Εἰς τὸν δρόμο τους ἀνθ' σκορπᾷ!

«ὦ Ἀνδρέα μου», λέγ' ἡ Ἑλένη,
«Ὅταν σὺ τὸ ποθεῖς, τὸ ποθῶ,
»Παρὰ νύμφη ἐχθροῦ τῆς Ἑλλάδος,
»Προτιμῶ ζωντανὴ νὰ χοθῶ».

«Σὲ λιγάκι λοιπόν» λέγει εἰκῆνος,
Τοῦ κυκλαρουν τὸν νοῦ στοχασμοί
Περισσότεροι ἀπ' ὅσα χτυπᾶνε
Εἰς τὰ στήθια του θεῖοι παλμοί.

Τὰ λουλούδια τοῦ γνωρίμου χήπον
Τὸν τηράζαν με θλίψη πολλή...
Εἶπε, κι' ἐφυγε ἀφ' οὗ εἰς τὰ χεῖλη.
Τῆς Ἑλένης του δίνει φιλί.

Μὲ ματιαῖς ἀκρυαμέναις τὴν βλέπει . . .

Ἄχ ! σὲ ἴδον δὲν φαίνεται πλιά . . .

Ἀναβαίνει στὸ σπῆλαι βίβρατιν,

Ἐνφυγῶν στὴν ἑρπὶ φωλιά.

Ἐνφυγῶν στὴν ἑρπὶ φωλιά.

Ἐνφυγῶν στὴν ἑρπὶ φωλιά.

Ἐνφυγῶν στὴν ἑρπὶ φωλιά.

Ἐνφυγῶν στὴν ἑρπὶ φωλιά.

Ἐνφυγῶν

Ἐνφυγῶν στὴν ἑρπὶ φωλιά.

Μ' ἀργυρολόμην σφαίρα· σὺν οὐχέτι

Ἡ ὠραία χτυπάει αὐγή.

Ἄχ ! σφαίρα αὐτὴ ἄγχα πίνου,

Ἐνῷ πίνῃ δροσὶ ὄν' ἡ γῆ.

Ἐνῷ πίνῃ δροσὶ ὄν' ἡ γῆ.

Στῆς δροσὶς εἰς τὸ πᾶν χαίρει ὁ κόσμος·

Μὰ μὲ σὶδῶν τὰ πόδια βασιλῆα,

Στὸ σκοτὰδ' ὁ Κλαυθὺν καὶ ὁ πᾶν

Σκλαβωμένα βαρύνει ἡρῖα.

Ἐνφυγῶν στὴν ἑρπὶ φωλιά.

Ἐπλωμένοι στὸ χῶμα, ὡς δύο

Βασιλεῖς, σὲ πταροῖς λαμπρὰ, π!

Μὲ σουλτάννα ἔφρα παπύρου,

Καὶ σιγὰ τραγουδοῦν φλογερά·

« Ἑλλὰς, πῶς πόδες ἀγγέλω ;
 Τῆς Ἀρσῆς μητέρα,
 Πόρκα δὲ λαμπρὴ ἡ ταῖρα
 καὶ Ἡφαιστὸς ἔσχατα βωθῆς ;
 Τὸ στέμμα σου κρατούσανε
 Ὁ Ἔρως καὶ ἡ Φιλία !
 Ἀχ ! σῶμελλε, ἀθλία,
 Τὸ πᾶν στερηθῆς ! »

—ο—

Τὰ λέγουν καὶ δακρύζουνε,
 Καὶ ἡ ἄλυστος φωνὴ τρέχοντα
 « Ἀχ ! πρῶτα εἶχε ἔθνος σου
 Ὅλη γῆ γῆς σὺ χάματι
 ὣς ἔθνος ἔχεις τώρα
 Μία μικρὴ φυλακή !
 Τώρα κρατῶν τὸ στέμμα σου
 Τὰ φράκτα θωρία, οὐ δύσκολα
 ἡ θωρία ἀκαθάρτα
 Στοὺς βράχους κατοικεῖ ».

Τὰ λέγουν καὶ σπυράζουνε,
 Καὶ ἡ ἄλυστος φωνὴ τρέχοντα

« Πατρίς μας, τοῦ στεφάνου
 Τὸν ἀνθρώπο μακάριον, ὃν
 ἔχ' ἐπὶ τῇ ἀντιλήξει
 ἡμεῖς τὰς ἐλπίδας.

Ἄχ! νάφτανε τὸ αἷμά μας ἐπὶ
 Ἐλευθερίαν νὰ γράψῃ,
 Τὰ χεῖρ' μας νὰ σκάψῃ
 Τὸ μνήμα τοῦ ἐχθροῦ.

Τὰ στέρνα πνεύ' πετόυνε
 Μὲ τὸ ἄχ τοῦ τραγουδοῦνα.

« Ἀνδρέα φίλε φίλῳ, ἀνελίξ
 Σ' ἐξέπλωσαν ἀπὸ χῶμα,
 Σὺ δὲ λήσεις τὸ σῶμα
 Τῷ Πάτρ' προμαρτυρῶν φραγκιά.
 Δὲν φένηται πλέον ἔρως σου
 Φιλία δὲν ἐκτρέφεις
 Ἄχ! πάλιν δὲν ἐπομάζεις
 Γάτος τοῦ ἐχθροῦς φωτιά! »

Τώρα τὰ δόγματα τρέχουν ἀπὸ
 Καὶ σὰν θεοὶ γογγυρίζουν.

318 ΠΑΤΡΟΣ, ΣΙΑΡΑ, ΚΡΗΜΑ!

«Φθαρήματα, ἡσυχασμοί,

Καὶ ἡ φοδακκίς θ' ἐναΐζουν,

Τὰ κάκαλα δι' τρίζουν

Ἐλαφρὰ σκευά.

Ἡ ποθητὴ Ἐλένη σου,

Καὶ ἡ γλαυκὰ Ἑλλάς μας

Μὲ τοὺς περὶς ζωᾶς μας

Θά λάβωθ' Ἀλευτεριά ν.

Τὰ κάγγελα ἰκρίζουνε,

Μὲ πεισματώδη γροθίζουνα

«Ἐλένη, Δῆμα, φίλοι μας,

Ἄρ' ἔμποροι νὰ ζήτα!

Θέλει ἐξαγορασθῆτε

Καὶ δι' οὗς σέπάζ' ἡ γῆ!

Οἱ μαῦροι πῶς νὰ μάθουμε

Κλεισμένοι πρὸ σκοτάδι,

Ὡς αἱ νεκροὶ στὸν ἄδη,

Ἀπὸ τῆς μαύρῃ αὐγῇ! »

Μὲ λύσσα ὡς κετῶνται

Τὰ φρούρια κουνιένται.

ΠΑΤΡΙΣ, ΦΙΛΙΑ, ΕΡΩΣ.

ΣΤΙΞ ΠΑΤΡΙΣ, ΘΑΛΙΑ, ΨΥΧΕΙ

Τῆς κλένης τὰ στήθεα χτυπάει
ἔχει λίρον τὴν ὄψι θυιά,
Πλὴν τῆς μαλακίας τόσα, ποῦ λέγεις,
Πῶς ἐφόρεσε νέα σταθί.

Ἡ αὐγὴ χαιρετάει τὰ ὄρη,
Καὶ αὐτὴ χαιρετᾷ τὴν αὐγὴ.
Ἡ αὐγὴ λὲς πῶς ᾤδῃσε σῶμα,
Καὶ ᾤκατέβη καὶ τρέχει στὴν γῆ.

Ἡ δροσούλαις φανταῖσιν μὲ σέβας
Τὰ μετέλα της μαύροι μαλλιά
Ἀπὸ τ' ἄνθη πετρώνεται ἡ αὐρα
Καὶ στὰ χεῖλη τῆς δόνουν φιλία.

Τὰ πουλοῦδια ὡς τόσαις παρθέναις
Χαιρετοῦν μὲ χαρὰ μυστικῇ,
Καὶ στὰ δένδρα χιλιάδες πουλάκια
Κελεδοῦν μαγικὴ μουσικῇ.

Μ' ἓνα λόγ' ὁ λαὸς τῶν χαρίτιν
Τὴν θεὰ του γλυκὰ χαιρετᾷ,
Καὶ εἰς τ' ἀχνάρια τὰ θεῖα σὺς φόρη
Τῆς θερμῆς του λατρείας σκαπᾷ.

Ὁ Κλεάνθης, ὁ Αἰών καὶ ὁ Δῆμος
 Δυὸ θανάτους στῆς μέσαις φοροῦν,
 Στῆς πλευραῖς ἄλλον ἓνα φουχτόνουν,
 Περπατοῦν καὶ τριγύρω θεωροῦν·

Τοὺς σκεπάζουν τὰ μαῦρα βουρνούζια·
 Εἰν' ὡς τρεῖς τῆς νυχτιάς πειρασμοί,
 Καὶ ἄς φλογίζουν καὶ λάμπουν τὸν νοῦν τους,
 'Σὰν ἀστέρια, ἄγνοι' στοχασμοί.

Τὴν Ἑλένη κρατεῖ ὁ Ἀνδρέας·
 Μὰ κρατεῖ καὶ μαχαίρα γυμνή.
 'Ξαγναντίζουν σὲ λίγο τὸν Μαῦρο
 Νὰ χτυπᾷ μὲ τὸ πόδι τὴν γῆ.

Εἰς τὴν ράχη του εἰν' ὁ Σπαθάρας·
 Τὰ τουφέκια οἱ ἄλλοι κρατοῦν·
 Μὲ τὰ δόντια κρατοῦν τῆς μαχαίρας·
 « Ἐ... σταθῆτε! » μὲ μιᾶς ἀγροικοῦν.

Ἐσταθῆκαν ὡς Ἕλληνες δέκα!
 Δέκα στέρνα μὲ λύσσα βογκοῦν· . . . .
 Στὸ σωρὸ τ' ἄρματα τους ἀδιάζουν,
 Μὲ τὰ ξίφη· σὰν χάροι ὁρμοῦν.
 (Τόμ. Α.), 22

Δέκα στέρνα γδυμνά ἐπαλεύαν
 Μ' ἐννενηντα ψυχροὺς Βενετούς.
 Δέκα δόντια τοῦ Χάρου, νομίζεις,
 Ὅτι βλέπεις νὰ τρῶνε θνητούς.

Ὁ Παυλῖνος μὲ λύσσα φωνάζει,
 « Βενετοὶ στρατιῶται, ὁμπρὸς ».
 Ὁ σκληρὸς· εἰν' ἐχθρὸς τῶν Ἑλλήνων
 Κι' ἐραστὴς τῆς Ἑλένης αἰσχροῦς.

Πλὴν λαγοὶ ἐννενηντα τί κάνουν
 Ὅταν δέκ' ἀπαντᾶνε σκυλιά ;
 Θρῆνοι ! σκούσματα ! βόγγοι ! ἀντάραις !
 Τὰ σπαθιά συναλλάζουν φιλιά !

Τὴν Ἑλένη πετᾷ ὁ Ἄνδρέας
 Στὸν πιστό του Σπαθάρρα, καὶ ὄρμα,
 Ὡς νὰ ἦτον ὁ ἴδιος ὁ Χάρος !
 Κάταστρώνει τὴν γῆ μὲ κορμιά.

Τρόμος, θάνατο, ἄδη πετάει !
 Καὶ μαζὺ του καὶ οἱ ἄλλοι ὀχτώ . . .
 Ἀλλ' ἐνῶ στὸν Πκυλῖνο ὀρμαίει,
 Δέκα βόλια τὸν ρίχνουν νεκρῶς.

Ω! τί λύσσα 'ποῦ τότε ἀνάβη
 Τῶν ὀχτῶ λιονταριῶν τὴν καρδιά!
 Καὶ τῆς σπάθαις πετᾶνε καὶ ὀρμᾶνε
 Καὶ ἀρπαζῶνται ἀγκαλλιὰ μ' ἀγκαλλιὰ.

Ω! τὸν Σπάθα νὰ βλέπατε τότε!
 Τὸ χαλνὰρι στὰ δόντια βαστᾷ,
 Ἡ ζερβιά του κρατεῖ τὴν Ἑλένη,
 Καὶ τὴν σπάθα φουχτόν' ἢ δεξιά.

Μοναχός του τὸν Χάρο ζητάει!
 Αἶμα πρῶτα ὀρμάει νὰ πιῇ . . .
 Ἄχ! ὁ Χάρος τὴν χάρη τοῦ κάνει
 Τὴν μεγάλη τοῦ ἀρπάζει ζωή!

Ἀπὸ τ' ἄλογο πέφτει ἐκεῖνος
 Καὶ ἡ Ἑλένη συμπέφτει μαζύ . . .
 Ὁ Παυλῖνος τὴν βλέπει καὶ ὀρμάει . . .
 Ἄχ ἡ μαύρη . . . ἄχ πλέον δὲν ζῇ.

Στὸν Ἀνδρέα τριγύρ' ὅλοι πέφτουν!
 Δυὸ ἀκόμη τὴν μάχη κρατοῦν . . .
 Εἰς τὰ γόνατα κόκκινοι ὅλοι,
 Καὶ τὸν Χάρ' ὡς Θεὸν περὶ γελοῦν.

324 ΠΑΥΡΙΣ, ΦΙΛΙΑ, ΕΥΦΡΑΣΙΑ

Χορτασμένοι ο Χάρος κοιμᾶται.
 Καὶ ἀρπαζόντες οἱ δύο ζωντανοί,
 Κλειδωνόντες ὁ Κλειάνθης καὶ ὁ Λέων
 Εἰς εἰρκὴν ἀπὸ κατ' ἀπ' τὴν γῆ.

Δ

Ἐξ ἡ μῆνες περνᾶνε καὶ βράντους
 Τὰ βουναὶ τῶν Πατρῶν ἀντηχοῦν,
 Τὰ λαγκάδια ἐγίνηκαν τάφοι!
 Ἡ μανάδες τῶν φραγκικῶν θηνοῦν!

Λυσσασμένος χροστὴς ἀγροικεῖται
 « Φραγκοφάγο, » πὸν λέγ' ἡ Φραγκιά·
 Μύριοι πᾶνε κινεῖς δὲν γυρίζει·
 Τοῦ ληστῆ τοὺς σκοτὸν ἡ ματιά.

Ἀναρχία γεννάει ὁ φόρος;
 Ἀρχηγοὶ δὲν ἀκούονται πλεῖς,
 Ἡ μανάδες ζητοῦν τὰ παιδιὰ τους,
 Εἰς τοὺς δρόμους μεθοῦν τὰ μαλλιά.

Εἰς τοῦ τρόμου πὰ χεῖρά καθῶνται.

Οἱ ποτὲ ἔακουστοὶ Βενεταί!

Ὁχυρόνουν τῆς χώρας τὰ φρούρα.

Μὴν ἰδοῦν μ' ἀξάφνᾳ τὸν ληστή.

Καὶ ζῶν τοῦ χαρίζουν καὶ πλούτη,

Ἄν ἀφήσῃ τῆς Πάτρας τὴν γῆ.

Μὰ ὁ ληστής ἀποκρίνεται « Ἀλκοῦδες,

Ἵθυμηθῆτε τὴν μαύρη αὐγὴ. »

Καὶ ἂν ἐστεῦλαν μεσίταις Παπᾶδες,

Μὴ ἐκᾶμην μηδὲν καὶ μ' αὐτοῖς;

Εὐλογίαις τοῦ δίνουν κ' ἐκείνοι,

Καὶ τοῦ λέγεσσι « Σκότωσ' ἐχθρούς. »

Στοὺς πολλοὺς, προσταγμένους πηγαίνει,

...Κι' ἐρημίτης στὸν μέγα ληστή.

Σὲ κεφάλῃ, σὲ χεῖρά κατὰίει.

Σπαρτατρεῖ καὶ καθὼς περπατεῖ.

Στὴν σκηνὴ τέλος θάνατος « Καλῶς τὸν

Τὸν Πατέρα », φωνάζ' ὁ ληστής,

« Θά, μαλᾶστῃ, Πατέρα, ποῦ σφάζεις,

Ἡμεῖς ὅλοι καὶ σὺ μ' ἐδάραες. »

Εἰς ἀπάντησιν ἐκεῖνος στηλόνει
 Στοῦ ληστῆ τὴν ἀγρία μορφὴ
 Δύο 'μάτια 'ποῦ κάτι 'ρώτῳνε . . .
 . . . Παγωμένο τὸν δέχεται ἡ γῆ.

« Πῶς, πατέρα! τί ἔπαθες! . . . τρέχετε . . . »
 Δὲν 'μιλάει . . . στενάζει . . . γελά . . .
 « Δῆμο, Λέων, Κλεάνθη, Ἑλένη »
 Χωρὶς νοῦ εἰς τὰ χεῖλη κοιᾶ . . .

« Δῆμο! Λέων! Κλεάνθη! Ἑλένη »
 Ἀντιλέγει ὁ ληστὴς 'σὰν ἡχώ·
 Ἡ ψυχὴ του στὰ μάτια του στέκει,
 Ὡς νὰ φάχνῃ τὸν νεκρὸ μοναχό.

Τὰ μαλλιά του σηκώνονται, τρέμει . . .
 Καὶ τὰ 'μάτια του χύνουν φωτιά . . .
 . . . Τὸν Ἀνδρέα γνωρίζει ὁ Δῆμος
 Καὶ τὸν σφίγγει σὲ θερμὴ ἀγκαλιά!

Ἀλλὰ πάλε φαρμακεύτρα ἰδέα
 Τοῦ πετᾷ στὴν καρδιά κεραυνό,
 Καὶ φωνάζει « ὦϊμέ! Ποῦ Ἀνδρέας!
 Μὴ ἐγὼ δὲν τὸν εἶδα νεκρό! » . .

Ω χαρά ! εἰν' αὐτὸς ὁ Ἄνδρέας·

... Τοῦ διηγέται τὸ πᾶν σιγαλά ...

· · · · ·

Οὐδ' ἡ μάταις ποτὲ στὰ παιδιὰ τους

Τόσ' ἐγκάρδια ἐδῶσαν φιλία ...

· · · · ·

Στοῦ Ἄνδρέα, στοῦ Δήμου τὰ στήθια

Ἐλοφᾶσαν στὴν μάχη βολαῖς.

Χορτασμένος τοὺς δάγκωσ' ὁ Χάρος

Κι' ἐγλυτῶσαν τῆς μαύραις ζωαῖς.

Ε΄.

γ.

Ένας μῆνας δὲν 'πέρασε ἀκόμη.

Πικραμέν' εἰν' ἡ φύσις πολὺ·

Βυθισμένους διαβάζει ὁ Ἄνδρέας

Στὸ μικρὸ του κλεισμένον κελεῖ.

Εἶν' ἡ νύχτα στὴν μέση τοῦ δρόμου·
 Ὅλ' ἡ χώρα πλαγιάζει βαθειά·
 Στὰ στενὰ οἱ ἀγέρες βογκᾶνε,
 Σὰν γὰ τρέχουν κοπάδια θεριά·

Γαυριάζουν μὲ μίας οἱ σκυλοὶ,
 Τὰ σκυλιὰ συντροφεύουν φωναῖς,
 Τῆς φωναῖς συντροφεύουν ἀντάραις,
 Τῆς ἀντάραις κουφαῖς τουφεκιαῖς.

Ἀπ' τὸν ὕπνῳ ἔξαφνίζεται ὁ κόσμος . . .
 Ἐσκεπάσαν τὴν Πάτρα καπνοί·
 Οὐδὲ γῆ οὐδὲ οὐράνια φαινῶνται·
 Ὅλ' ἡ χώρα στενάζει, θρηνεῖ.

Μέσ' στῆς φλόγαις φιλιῶνται μαχαίραις,
 Τουμπανίζουν οἱ Φράγκοι « ὀρμή ».
 « Ἐυτεριά » ἡ λαλήστραις φωνάζουν,
 Παντοῦ φόνοι ! παντοῦ στεναγμοί !

Ὅλ' ἡ χώρα ῥωτάει « τί τρέχει ; »
 « Φραγκοφάγος » παντοῦ ἀντηχεῖ.
 Τῶν ἀνθρώπων τὰ σπλάγχνα τραμάζουν,
 Μὰ γελά τῶν Γραικῶν ἡ ψυχὴ.

Νά· πενήντα προβαίνουν ἄνδρες !
 Δέκα Χάρους καθένας κρατεῖ,
 Καὶ ὁ Δῆμος στὴν μέση ἀστράφτει !
 Δὲν πατοῦν πλὴν πετοῦν ὅαν εἰτοί.

Εἶχ' ἡ φήμη λαλήσει στὰ ὄρη,
 Ὅτ' οἱ φίλοι του θέλει κοποῦν,
 Καὶ ὅτι μέλλουν τῆς Ἑλένης τὰ κάλλη
 Στὸν Παυλίνο ταχὺ νὰ δοθεῖν.

Καταβαίνει καὶ φλόγαις σκορπάει . . .
 Εἰς τῶν φίλων του ὁρμᾷ τὴν εἴρετή . . .
 Ἀχ ἀλοίμονο ! ἡ τόση χαρά του
 Ποία ὄψη λαβαίνει φρικτή !

Ἐν' ἀγνώριστο σῶμ' ἀπαντάει,
 Ἀχ ! ὁ Λέων κοιμᾶται βαρετὰ ! ! !
 Δαγκωμέναις τῆς ἄλυσαις ἔχει
 Ἀχ ! ἀκόμη τραβᾷ τὰ μαλλιά !

Ἀλυσίδαίς καὶ κόκκαλ' ἀντάμα
 • Παρεκεῖ θεωρεῖ σωρειαστά . . .
 Τοῦ Κλεάνθη τὰ κόκκαλα εἶναι
 Ἀχ καὶ ἐκεῖνα τὰ σφίγγουν δεσμά ! ! !

Ω! τί σῶμελλε, ἅγια φιλία!

Τί σᾶς ἔμελλε, Ἀγάπη! Πατρίς!

Νὰ ποτίζεσθε τόσα φαρμάκια,

Νὰ χανῶστε στὰ σκότη τῆς γῆς.

Πόσον ἄλυτο αὐτὸ τὸ μυστήριον!

Νὰ στενάζουν, νὰ κλαῖνε οἱ καλοὶ,

Καὶ νὰ χαίρωνται πλούτη καὶ δόξαις.

Πλεονέχεται, κακοῦργοι, δειλοί.

Ω! ἀδύνατο, Λέων, Κλεάνθη,

Νὰ μὴ δρέψετ' ὠραίους καρπούς·

Ἡ Πατρίς, ἡ Φιλία καὶ ὁ Ἔρως

Δακρυσμένους σᾶς δίνουν ἀνθούς.

Ὡ ποῦ ἐβρέθη ὁ δύστυχος Δῆμος

Εἰς τ' ἄγνὰ τῆς φιλίας κορμιὰ.

Ὅρκο κάνει, καὶ ὡς ἄγγελος φίλος

Ξεσπαθώνει, πετιέται, ὀρμᾷ.

Τοῦ θνητοῦ τὸ κονδύλι ἂν ἡμπόρει

Ὅσα θέλ' ἡ καρδιά νὰ ἱστορῇ,

Ὅσα βλέπει ὁ νοῦς μας νὰ γράφῃ,

Θὰ ἐκολύμβῃ εἰς δάκρυα ἡ γῆ.

Φαντασθῆτε τὸν Δῆμο στὴν μάχη,
 Τῆς Φιλίας στεφάνια φορεῖ,
 Τὴν Ἀνδρία ντυμένος ὡς Ἕλληνα
 Δὲν τοῦ βγαίνει κανεὶς στὴν ὁρμή.

Νά· καὶ φθάνει ὁ Παυλῖνος στὴν μάχη . . .
 Ἐὰν μουρλὸς τότε ὁ Δῆμος χτυπᾷ,
 Τότε . . . ὦ τότε! ἡ μάνητ' αὐξάνει,
 Τότ' ἡ σπάθαις τσακίζουν πλευρά.

Τὸν Κλεάνθη, τὸν Λέοντα βλέπει
 Νὰ πετᾷ στὴν μάχη ἔμπροστά . . .
 Ξεχωρίζει καὶ τρέχει μονάχος,
 Τὸν ψαρὶ τοῦ Παυλίνου χτυπᾷ !

Δὲν προφθάνει ὁ δειλὸς νὰ φωνάξῃ
 τοῦ καὶ αὐτὸς ἐσωρευίσθη τὴν γῆ . . .
 Τὸ κεφάλι του, ἡ βράχαις του, ὅλος
 Δὲν χορταίνουν τὴν τόση ὀργή !

Ἀπ' τὴν λύσσα τοῦ ὁ Δῆμος ἀφρίζει,
 Σφάζει ἐδῶθε, ἐκεῖθε ξεσπᾷ.
 Ὁ φονιάς τὸ σπαθὶ τοῦ θερίζει,
 Ξεκολιγάζει, σκορπίζει μυαλά . . .

Μὲ τὴν φρίκη τῆς μάχης ἔντυμένος,

Ἄφου χάθηκαν ὅλ' οἱ δειλοὶ,

Τρέχ' ὄρμα ! τὴν Ελένη ἀρπάζει

Γιὰ τοῦ Ἀνδρέα κινεῖν τὸ κελί.

ὦ Κλεάνθη, ὦ Λέων, Χαρῆτε !

Τοὺς ἐχθροὺς μας ξεσχήστε καὶ αὐτοῦ !

ὦ Πατρίς μου, ὦ Φιλία, ὦ Ἔρως !

Τραγουδεῖτε στὰ μνήμα τοῦ ἐχθροῦ.

ΣΤ.

Δύο ὁδομάδες ἐπέρασαν ὅπου

Μυρμιγιάζει ἀπ' ἀνθρώπους ἡ γῆ

Πικραμένα ἔντυμος ὁ ἥλιος

Κλάψαις κἀν' ἡ εὐαίσθητη Αὐγὴ.

Εἶν' Αὐγὴ καὶ σοῦ φαίνεται βράδυ

Μουρμουρίζουν τὰ χεῖλη θλιφτά

Οὔτε φαίνεται ἀδάκρυτο μάτι

Σὰ βασίλειά ἡ Πίκρα περὶ

Όλο τρέχουν, καὶ τρέχουνε ὅλοι,
 Εἶναι ὅλοι 'σὰν λείψαν' ἀχνοὶ
 Ἐαγναντίζουνε, Νὰ . . . στὴν πλατεία
 Τὴν ἀγρία τοῦ χάρου σκηνή.

Τί ἀγροῖμι ὁ ἄνθρωπος εἶναι;
 Τί φαρμάκι καὶ μέλι μαζύ!
 Τὴν κακία μισάει, καὶ ὁ ἴδιος
 Τὸ καλὸ δὲν ἀφίνει νὰ ζῇ.

Τοῦ ὁμοίου του χύνει τὸ αἷμα,
 Τὸ ρουφᾷ 'σὰν κρασί τὴν γιορτὴ,
 Καὶ ὁ ἴδιος σοῦ λέγει αὖ Ποῦ εἶναι
 Ἡ γλυκεῖα, ἡ ὡραία Ἀρετὴ;

Ἡ ἀλλόκοτος εἶναι ἡ φύσις,
 Ἡ μικρὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ νοῦς,
 Καὶ δὲν δύναται μάντις νὰ γίνη
 Στοὺς τρανοὺς τ' Ἀγεννήτου σκαπούς.

Μὲ πομπὴ στὴν πλατεία, 'στημένα
 Εἶναι τὸ ἄγρο τοῦ Χάρου θρονί.
 Ἐαπλωμένος ὁ Χάρος ἀπέναντί
 Τὸν δουλεύουν οἱ δούλοι θνητοί.

334 ΠΑΤΡΙΣ, ΦΙΛΙΑ, ΕΡΩΣ.

Ἐνδυμένος εἰς κόκκινα ὄλος
 Εἶν' εἰκόνα σωστή βασιλιᾶ,
 Καὶ ὁ θρόνος του 'μοιάζει καμίνι
 Ὅπου φλόγαις σκορπᾷ καὶ φωτιά.

Ὡς κυκλόνουν τοὺς θρόνους αἰώνια
 Ἐγκλημάτων, δαιμόνων χοροὶ,
 Τὴν φριχτὴν λαιμοκόπα φυλᾶνε
 Βενετοὶ μεθυσμένοι, αἰσχροί.

Ζωντανά, ὦ! ἂν ἦσαν τὰ βέλη
 Ὅπου χύνουν στὸν χάρο ἢ ματιαῖς,
 ὦ! θὰ πέθαινε ὁ Χάρος ἀμέσως
 Χιλιάδες καὶ ἂν εἶχε ζωαῖς.

Νά... μὲ μίας τὰ χεῖλη ἀσπρίζουν
 Στῆς μυρφαῖς ἀναβαίν' ἡ χολή,
 Εἶν' ἀκίνητ' ἡ σύναξη ὅλη,
 Εἶν' ἡ φύση μιὰ νύχτα θολή.

Τοὺς καυμένους... ὦ! ἰδέτε! τοὺς φέρνουν
 Τυλιγμένους μὲ μαῦρα σαχιά
 Μ' ἄλυσίδαις καὶ σφαίραις στὰ πόδια,
 Στοὺς λαιμοὺς καὶ στὰ χέρια σχοινιά.

Τί ἀτάραχο βῆμα! Θεέ μου!
 Τῆς σφαγῆς τὸ σκαλόνι πατοῦν,
 'Σάν τοὺς ῥήτορας ὅπου ἀναβαίνουν
 Χρυσᾶ λόγια στὸ βῆμα νὰ εἰποῦν.

Ἀλλὰ πῶς ὁ Ἄνδρέας καὶ ὁ Δῆμος
 Νὰ χλωμιάσουν στὴν τίμια σφαγὴ,
 Ἀφοῦ Ἐρως, Πατρίς καὶ Φιλία!
 Τοὺς φιλοῦν στὴν ἐσχάτη στιγμή;

Καὶ ἂν 'λιγάκι χλωμὴ ἐθωροῦσες
 Τὴν γλυκειὰ τοῦ Ἀνδρέα μορφὴ,
 Τὴν Ἑλένη του ἅφιν' ὀπίσω,
 Καὶ τὸν τρώγει μία πίκρα κρυφὴ...

Στῆς κακίας τὰ 'δόντια, τὰ 'νύχια
 Πῶς σπαράζ' ἡ ὠραὶ' Ἀρετὴ;
 Τὴν κακία μὲ τὰ σπλάγχνα της τρέφει,
 'Σάν τὸ φίδι, πουλάκια κι' ἀνθοί.

Ζήτω! ἐλέγαν, Πατρίς! Ζήτω Ἐρως!
 Ζήτω! Ζήτω ἀγία Φιλί...
 ... Τὰ ὠραῖα κεφάλια τοὺς πέφτουν,
 Ἡ ψυχὴ τοὺς μ' ἀγγέλους 'μιλεῖ.

336 ΠΑΤΡΙΣ, ΦΙΛΙΑ, ΕΡΩΣ.

Τὸ κεφάλι ὅτε πέφτει τοῦ Ἀνδρέα,
Σχίζει τὸ πλῆθος μιὰ νέα ὥχρῃ,
Μὲ πιστόλι στὸ χέρι ὀρμάει,
Καὶ στὰ πτώματα πέφτει νεκρή.

Ἄγ! ἐμβαίνοντας σκούζ' ἡ Ἑλένη,
« Ἄς 'πεθάνω ἀγνὴ Ἕλληνις,
» Τῆς Πατρίδος μου ἅς γίνω μεσίτις·
» Χαίρετ' Ἐρως! Φιλία! Πατρίς !!! »

Τ Ε Λ Ο Σ .

